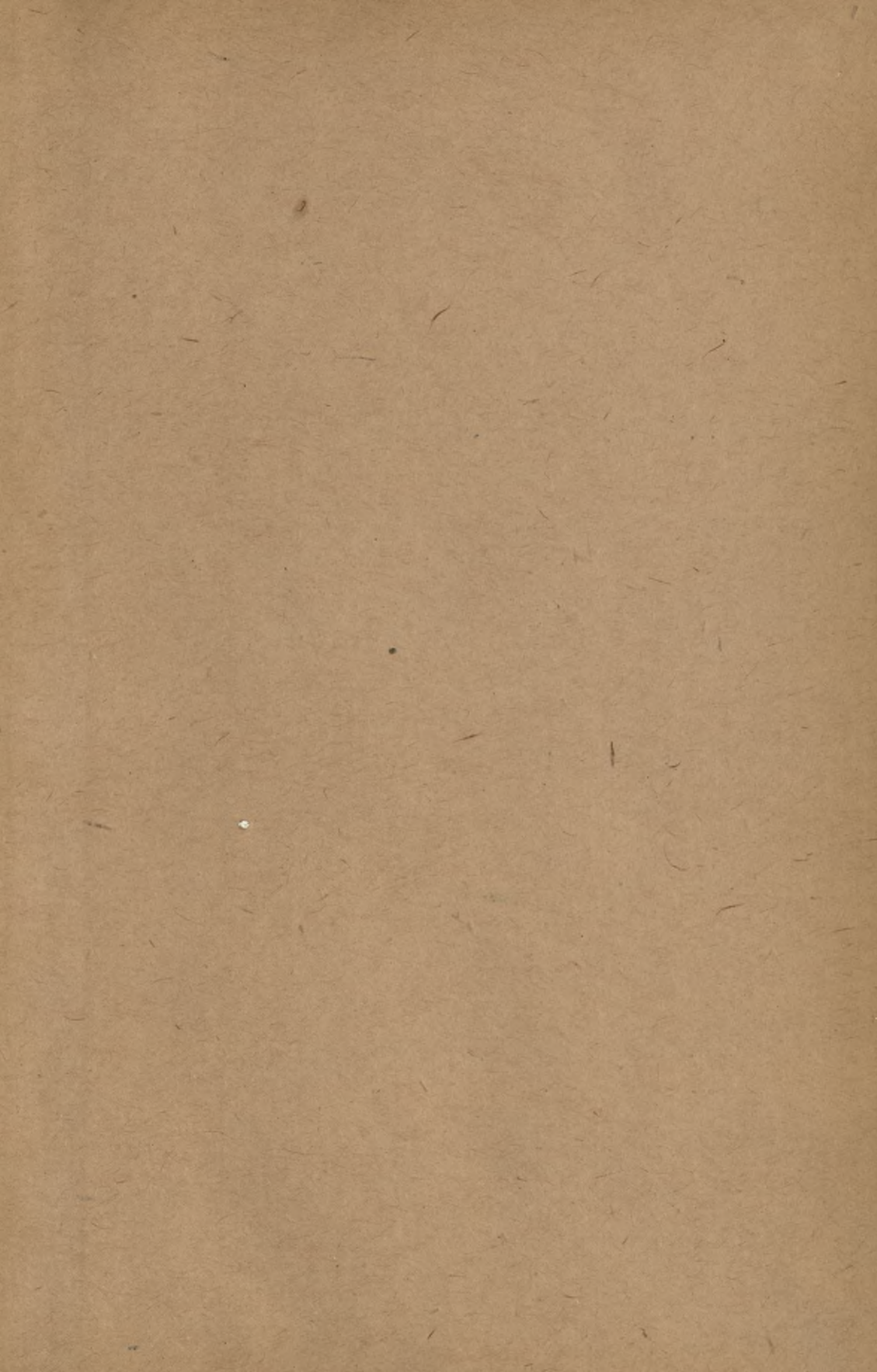

Biblioteka Politechniki Krakowskiej

100000301144

SOUPIS

PAMÁTEK HISTORICKÝCH A UMĚLECKÝCH
V KRÁLOVSTVÍ ČESKÉM

OD PRAVĚKU DO POČÁTKU XIX. STOLETÍ.

VYDÁVÁ

ARCHAEOLOGICKÁ KOMMISSE
PŘI ČESKÉ AKADEMII CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ

ŘÍZENÍM SVÉHO PŘEDSEDY

JOSEFA HLÁVKY.

KRÁL. HLAVNÍ MĚSTO PRAHA: HRADČANY.

II.

POKLAD SVATOVÍTSKÝ A KNIHOVNA KAPITULNÍ.

ČÁST PRVNÍ.

POKLAD SVATOVÍTSKÝ.

NAPSALI

ED. ŠITTLER a Dr. ANT. PODLAHA.

SE 177 VYOBRAZENÍMI V TEXTU A DESETI TABULKAMI.

VYDÁNO ZA PODPORY KRÁL. HLAV. MĚSTA PRAHY.

V PRAZE 1903.

NÁKLADEM ARCHAEOLOGICKÉ KOMMISSE PŘI ČESKÉ AKADEMII CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ.

Vyňatek z proslovu

k Soupisu památek historických a uměleckých v království Českém.

Království Českému pro polohu a přirozené bohatství jeho připadla v dějinách střední Evropy od pravěku vynikající úloha po stránce nejen politické ale i kulturní. Již od časů prvního osídlení nalézáme v Čechách stopy zámožnosti a vkusu, stopy cizích vlivů, které přes přirozené ohraničení země přece tam vnikaly a pak přechasto samostatně se vytvářely. Nebylo motivu v politickém, duševním a uměleckém životě střední Evropy který by nebyl nalezl v Čechách ozvěny neb i samostatného rozvoje, a jako letopisy hlásají obšírně doby slávy a úpadku politického i duševního, tak i památky umění na všech stranách země živě svědčí o kulturním rozvoji tohoto království i občasném jeho poklesnutí.

Dějiny politické i literární od doby Kosmovy měly své pěstitele i čtenáře; než i to, co umělou rukou, domácí či cizí, bylo vytvořeno, nezůstalo bez povšimnutí. Teprve naší době náleží však zásluha, že soustavněji bádala v oboru historicko-uměleckém; zejména sluší tu věnovati vzpomínku Hebrovi, který se svými soudruhy soustavně popsal stavitelské památky historické, dále Mikovcovi a Zapovi, kteří pozornost obrátili na památky umělecké, konečně Wocelovi, který se prohloubil v minulost předhistorickou. R. 1854 založen při *Museu království Českého Archaeologický Sbor*, později i časopis »Method« staly se orgánem pro historii umění výtvarného v Čechách.

Když pak zahájila svou činnost *Česká Akademie pro vědy, slovesnost a umění*, zřízena při ní na základě § 2. lit. e) stanov, pak §§ 18. a 50. jednacího řádu *Archaeologická kommise* k vědeckému zkoumání v oboru památek uměleckých, historických, písemných i slovesných, jakož i k ochraně těchto památek. Tím založena organizace aktivní s určitým účelem, probádati království České v příčině památek umění výtvarného, stanoviti, které památky stavitelské, sochařské, malířské, zlatnické, konvářské a j. dotud se

SOUPIS
PAMÁTEK HISTORICKÝCH A UMĚLECKÝCH
V KRÁLOVSTVÍ ČESKÉM

OD PRAVĚKU DO POČÁTKU XIX. STOLETÍ.

VYDÁVA

ARCHAEOLOGICKÁ KOMMISSE
PŘI ČESKÉ AKADEMII CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ

ŘÍZENÍM SVĚHO PŘEDSEDY

JOSEFA HLÁVKY.

KRÁL. HLAVNÍ MĚSTO PRAHA: HRADČANY.

II.

POKLAD SVATOVÍTSKÝ A KNIHOVNA KAPITULNÍ.

ČÁST PRVNÍ.

POKLAD SVATOVÍTSKÝ.

NAPSALI

ED. ŠITTLER a Dr. ANT. PODLAHA.

V PRAZE 1903.

NÁKLADEM ARCHAEOLOGICKÉ KOMMISSE PŘI ČESKÉ AKADEMII CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ.

SOUPIS

PAMÁTEK HISTORICKÝCH A UMĚLECKÝCH.

POKLAD SVATOVÍTSKÝ.

NAPSALI

ED. ŠITTLER a Dr. A. PODLAHA.

(SE 177 VYOBRAZENÍMI V TEXTU A DESETI TABULKAMI.)

VYDÁNO ZA PODPORY KRÁL. HLAV. MĚSTA PRAHY.

V PRAZE 1903.

NAKLADEM ARCHAEOLOGICKÉ KOMMISSE PŘI ČESKÉ AKADEMII CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ.

III-307270

~~III 18206~~

Tiskem Aloisa Wiesnera v Praze,
knihitiskaře České akademie císaře Františka Josefa
pro vědy, slovesnost a umění.

Box-3-266/2012
Akc. Nr. 1753

PŘIPOMENUTÍ.

Podávajíc veřejnosti soupis pokladu Svatovítského — zajisté nejpřednější a nejcennější to umělecké sbírky ve vlasti naší — prodchnuti jsme upřímnou a vroucí vděčností k slavnému *zastupitelstvu král. hlav. města Prahy*, jež munificentní podporou svojí nejen vydání soupisu Pražského zabezpečilo, nýbrž i jeho značně skvělejší úpravu umožnilo.

Knih tato inventarisuje pouze předměty, jež v klenotnici chrámové se chovají, pomíjejíc vše, i příbuzné, co po chrámu samotném jest roztroušeno. (O tom pojednává se ve svazku I. »Hradčany-Chrám Svatovítský«.) Výjimku učinili jsme pouze s helmicí sv. Václava a s plenářem Trevířským, jež ke chrámovému pokladu jsou dosud počítány. Za to jsme vynechali všechny kímelie, poněvadž jsou nyní zařaděny do bibliotéky kapituly Svatovítské. (Soupis jejich pojat jest do II. oddílu tohoto svazku: »Knihovna kapitulní«.)

Pro lepší přehlednost urovnali jsme jednotlivá čísla inventární ve skupiny podle jich předmětové příbuznosti; skupiny ty řadíme pak — pokud ovšem úprava typografická změn nežádala — podle stáří. Při konci připojený seznam abecední usnadní — doufáme — jejich vyhledání.

Za velice radostnou povinnost považujeme, vzdáti nejvřelejší díky Jeho Eminencí, nejdůstojnějšimu p. kardinálovi knížeti arcibiskupu *Leonovi Skrbenskému ze Hříšče* a vysoce důstojné vždy věrné *metropolitní kapitule Pražské* za svolení ku probádání pokladu Svatovítského; vys. důstojným metropolitním kanovníkům t. pl. pp. *Florianu Scharworthovi* a Dr. *Josefu Doubravovi*, jakož i t. pl. pp. farářům Svatovítským *Frant. Čermákovi* a *Klementu Kuffnerovi* za nanejvýš obětavou pomoc a dozor při pracích badatelských. Vděčné díky vzdáti jsme povinni dále pp. universitním profesorům: tp. p. dvornímu radovi Dr. *Karlu Vrbovi*, Dr. *Ondřeji Schrutzovi* a Dr. *Bohumilu Němci* jakož i panu *Findřichu Grünfeldovi*, stříbrníku v Praze, za vzácnou pomoc při vědeckém určování materialí. Kromobyčejných zásluh o zdar díla našeho získali si také dp. *Ot. Vošahlík*, vikarista, a p. *Jos. Fuka*, sakristán chrámu Svatovítského, namahavými svými službami nám při práci horlivě poskytovanými.

Potřebné výkresy zhotovil se svědomitou přesností, p. arch. Alois Masák, fotografie pak (stejným dílem) reprodukční závody »Unie« v Praze

a my sami. Toliko obr. 185 zhotoven jest podle fotografie p. *J. Eckerta*, dvorního fotografa v Praze, a obr. 157, 170 a 171 podle heliotypů *Umělecko-průmyslovým Museem v Praze* při jubilejní výstavě r. 1891. pořizených. P. t. p. rektoru české techniky prof. *Janu Koulovi* děkujeme za to, že nám laskavě zapůjčil výkresy, dle nichž zhotoveny byly obrazy: 104a, 195b a 196b. Štočky k barevným přílohám (kromě faksimilu roucha Svato-*václavského*), jakož i k některým obrazům textovým zapůjčilo nám navzájem slavné *Dědictví sv. Prokopa v Praze*.

Obširné historické zprávy o pokladu Svatovítském jakož i výsledky vědeckého prozkoumání a ocenění sv. ostatků tam chovaných, což ovšem nespadá v programový rámec »*Soupisu*«, uložili jsme v díle svém, »*Poklad Svatovítský*«, jež obsahuje mimo to i otisky nejstarších inventářů chrámových. Dílo to vyjde r. 1903 nákladem *Dědictví sv. Prokopského*.

V Praze dne 24. prosince 1902.

Dr. Ant. Podlaha.

Ed. Šittler.

I.

POKLAD SVATOVÍTSKÝ.

1.—2. (číslo nynějšího inventáře 254. a 255.).

LOVECKÉ ROHY, zvané »ROHY ROLANDOVY«. Ferd. Mikowec, »Fotografisches Album böhmischer Alterthümer«, Prag 1862, Heft 2, Nr. III., H. 3, Nr. III. Fr. Bock, »Ueber den Gebrauch der Hörner im Alterthum und das Vorkommen geschnitzter Elfenbeinhörner im Mittelalter« v »Mittelalterliche Kunstdenkmale des österr. Kaiserstaates« II. Bd. (1860) str. 134—137 s vyobr. na tab. XXV. K. k. Oesterreich. Museum für Kunst und Industrie: »Illustr. Katalog der Ausstellung kirchl. Kunstgegenstände 1887 (č. 927. a 928.). B. Grueber v Mitth. d. C.-C. XVII. (1872) str. XXXV. Dr. K. Lind »Die österreichische kunsthistorische Abtheilung der Wiener Weltausstellung« Mitth. d. C.-C. XVIII. (1873) 213, s vyobraz. na str. 215. Dr. Aug. Ambros »Der Dom zu Prag« (1858) str. 323 (s vyobrazením). J. Koula »Památky umělecko-průmyslové«. Serie I. sešit V., list IV. a V.

1. 49 *cm* dl.; dolejší otvor téměř kruhový (větší průměr jeho 11 *cm*, menší 10·6 *cm*). Stěny jsou 11 *mm* silné. (Viz obr. 1.) Povrch ozdoben ornamentálními pásy (viz obr. 2.). Po okraji širšího otvoru táhne se 2 *cm* široký pás vyplněný vlnitě se vinoucím stonkem stylisovanými lupeny po obou stranách ozdobeným. Za ním vyhloubený pás, do něhož vložen železný plochý prstěnek. Potom následují za sebou čtyři 6·5—7·5 *cm* široké pruhy, oddělené od sebe vždy úzkou páskou vyplněnou řadou vztýčených lupenků. V pásu prvé jest pět kruhových stonkových rámečků ve styčných bodech malým ornamentem spojených. V prvé rámcí jest zobrazen zápas bojovníka (ozbrojeného kulatým štítem a krátkým širokým mečem) s medvědem proti němu vztýčeným. V rámcí druhém spatřujeme velikého okřídleného lva. V dalším kruhovém poli strom, jehož stonek nahoře oblým páskem jest obepjat, a z něhož veliké stylisované lupeny se vyvíjejí. Ve čtvrtém okruhu viděti okřídleného draka s hlavou orlí vrhati se na klesající laň. V poli pátém konečně spatřuje se nízký strom s lupenatou korunou, v níž sedí labuť. Segmentové cípy mezi jednotlivými kruhovými poli jsou z části vyplněny trojúhelníkovými dvojnásobnými lupeny zoubkovanými (hrubá obdoba akanthu).

V druhém pásu viděti uprostřed cirkovou metu, s jedné strany pak dvoukolový závodní vozík čtyřspřežní, k cíli přijíždějící, s druhé strany pak rovněž čtyřspřežní vozík, jenž cíl již minul. Oba vozíky směřují ke straně pravé. Vozatajové na vozíku stojící oděni jsou pruhovanou kazajkou a nízkou čepicí; vozataj cíl již minuvší ohlíží se zpět, kdežto vozataj druhý k cíli vpřed pohlíží. Prázdné prostory v tomto pásu vyplněny románskými lupeny.

Ve třetím pásu uprostřed rovněž meta závodní; před ní a za ní opět závodní vozíky, ale k levé straně uhánějící. Jeden ze závodníků minul již cíl; druhý vozíkem svým zavadil o překážku: ohlíží se, levici máje vzhůru pozdvíženu. U prvního čtyřspřeží viděti psa lapajícího zajíce, u druhého lvici zatínající zuby své do laně k zemi klesnuvší.

Ve čtvrtém pásu čtyři kruhové rámečky téže úpravy, jako v pásu prvním. V prvním rámci spatřujeme lvici, v druhém okřídleného lva s hlavou lidskou, v třetím Kentaura ozbrojeného kulatým štítem a kopím, ve čtvrtém pěšího, proti němu obráceného bojovníka, ozbrojeného podobným štítem a širokým mečem.

Pod figurálními těmito pásy jest druhý širší pruh obepjatý železným plochým prstěncem.

Ostatek plochy při hořejším konci rozčleněn čtyřmi úzkými páskami, jež vyplňují řady stojatých lupének.

Na hořejší straně rohu vyřezána sedící postava zvířecí, jež zasahuje ve druhý a třetí figurální pás; její poprsí a hlava však nyní chybí.

Každý z obou zmíněných železných plochých prstenců spojen jest čtyřmi protáhlými železnými řetězovými články se železnou závěsnou sponou. (Srovnej obr. 3.)

Obr. 2. Řezba na loveckém rohu č. 1.

Znamení práce řezbářská stol. VIII.—IX.

2. 47·5 *cm* dl. na hořejším, 55·5 *cm* dl. na dolejším prohybu. Ellipsovité ústí měří 11 *cm* ve větším, 9·5 *cm* v menším průměru. (Viz obr. 3.) Při ústí úzký ornamentální pás, vyplněný kroužky; za ním táhne se 6·5 *cm* široký pás figurální. Vidíme v něm malý domek, před nímž jezdec sedící na vzpínajícím se koni, s taseným mečem. Za jezdcem strom ve

spůsobě byliny o třech velikých lupenech a dvou dolů skloněných květech. Uprostřed jakási skupina budov s dvojitým cimbuřím; za budovou skalisko, na němž nízký strom se šiškovitou skupinou kroužků. Na skalinu z jakéhos stavení vybíhá kůň. Posléze opět skalina, na níž nízký strom v podobě

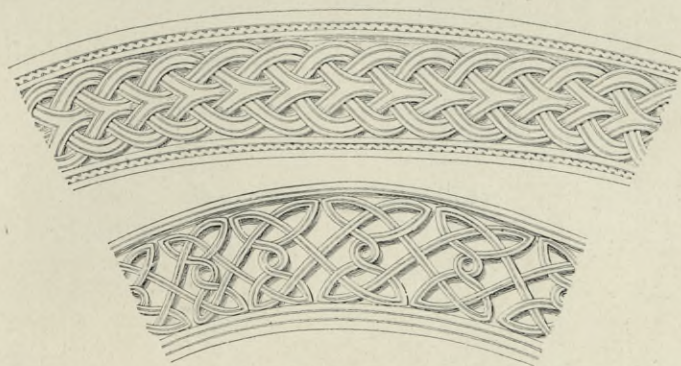

Obr. 3. Lovecký roh ze sloního klu č. 2.

byliny o dvou lupenech a dvou květech; na skalinu tu vyjíždí jezdec s taseným mečem v pravici. Pod figurálním tímto pásem táhne se úzký proužek skládající se opět z drobných kroužků. Následuje pruh železný, a za ním 3·7 cm široký pásek, v němž vine se oblý stonek nesoucí v závitěch svých střídavě rozličné hrozny a pletencové lupeny. Poblíž hořejšího

konce ještě jiné dva vkusné pletencové pásy, mezi nimiž železný plochý prstěnek (viz obr. 4.).

Roh tento zavěšen opět na podobných čtyřlankových, sponou spojených řetězích, jako předešlý. — Století X.

Obr. 4. Řezba na loveckém rohu č. 2.

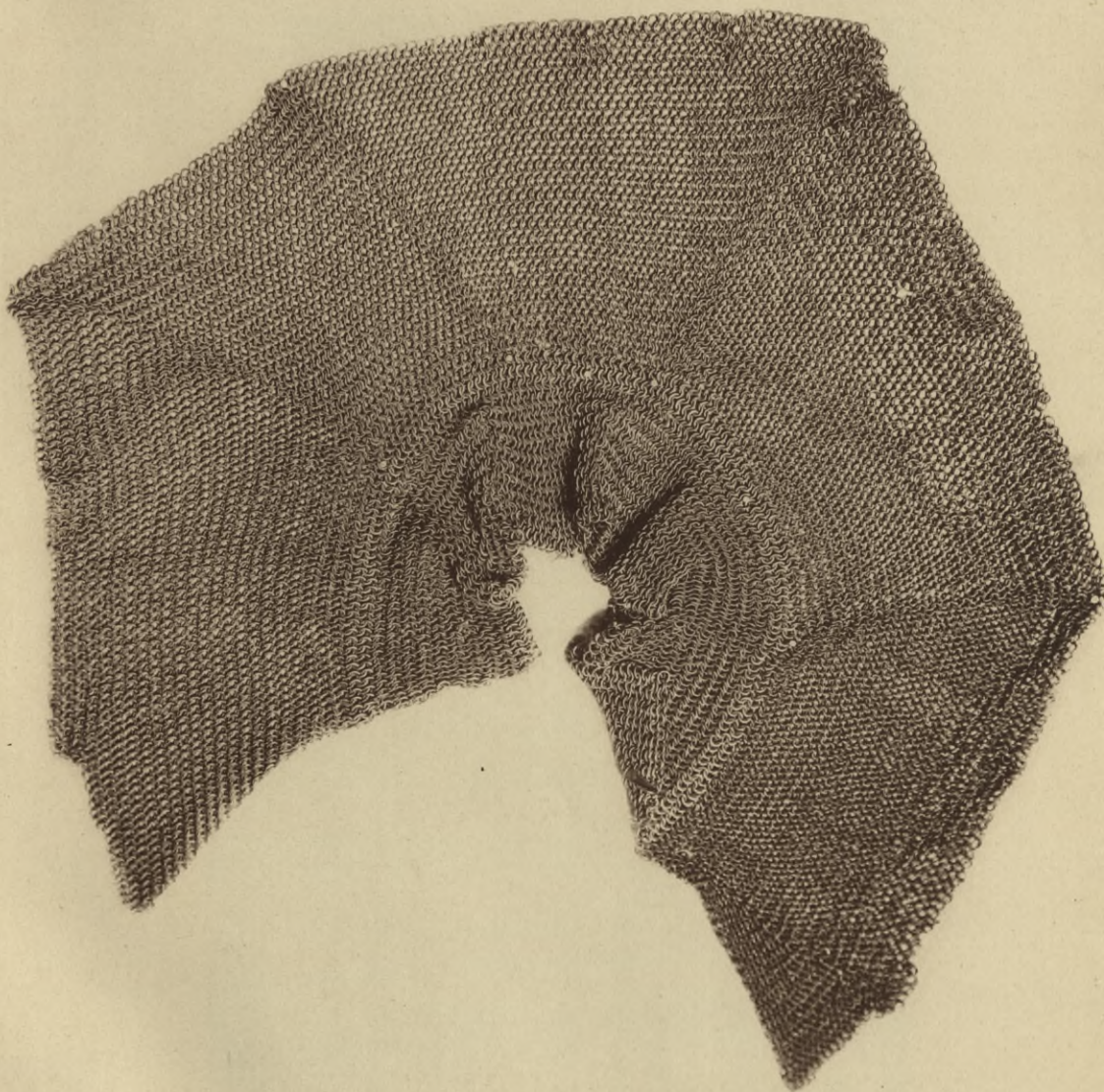
V inventáři z r. 1355 uvádějí se »cornua tria sufflatica sive tubae de hebre«. Tých záznam opakuje se v inventářích z r. 1368, 1371 a 1387, v posléze uvedeném v tomto znění: »cornua tria sive tubae sufflatiles eburneae«. Inventář klenotů na Karlštejně chovaných z r. 1515 zmiňuje se o obou našich rozích těmito slovy: »duae tubae eburneae, in catenis ferreis, quae dicuntur fuisse S. Rolandi Burgundiae ducis«. (Srov Pešina: »Phosporus septicornis« [1673] str. 415.) Z Karlštejna dostaly se tyto rohy později do pokladu chrámu Svatovítského.

3.—4. (č. n. inv. 181.).

BRNĚNÍ SV. VÁCLAVA (Srovnej: Dr. Ambrosio. c. 197. D. A. Podlaha a E. Šittler »Památky po sv. Václavu« v Pam. archaeol. a místopisných, XIX., str. 79. tab. VII. a VIII.) skládá se ze dvou kusů: z košile a límce (obr. 5.).

Obr. 5. Brnění sv. Václava.

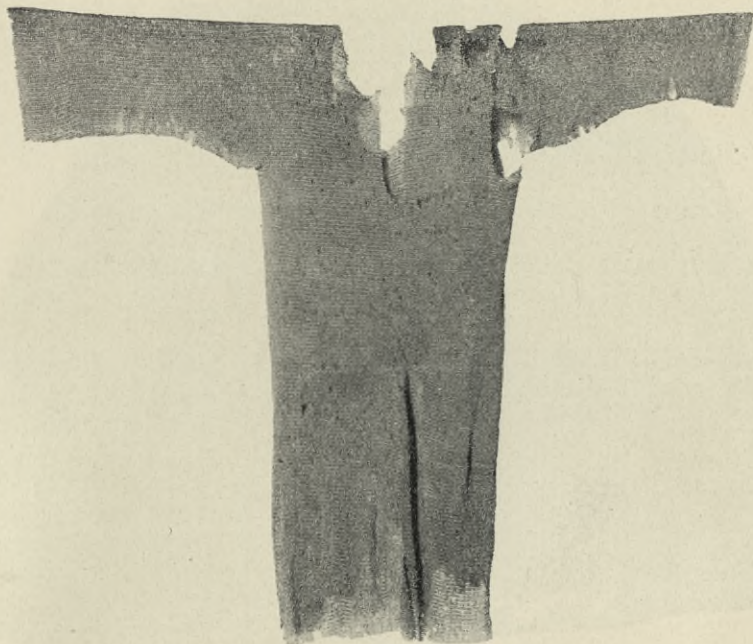
Brnění sv. Václava.

(Limec.)

Brnění sv. Václava.
(Kroužkové pletivo — zvětšeno.)

Košile jest 1·09 *m* dlouhá; rukávy 0·50 *m* dl., nahoře užší, dole nepatrně se rozšiřující. V předu při krku jest rozparek 0·28 *m* dl. Podobný rozparek jest i při spodním okraji vzadu. Objem košile obnáší 1·20 *m*; váha její jest 10 *kg*. Skládá se z malých, 6 *mm* v průměru měřících, dokonale okrouhlých kroužků, jež vzájemně do sebe zasahují. Jsou zhotoveny ze železného drátu tak, že na jednom konci jeho byl učiněn ostrý hrbolek, na nějž druhý konec byl přinýtován. (Viz obr. 6.)

Obr. 6. Drátěná košile z brnění sv. Václava.

Límeč skládá se z užší části, určené k ochraně krku, a z části širší, sloužící k ochraně plecí a ramen, jež železná košile nepřikrývala. Onu užší část tvoří obdélníkový, 50 *cm* dl., 0·75 *cm* vysoký pásek, olemovaný na všech stranách třemi řadami kroužků z ryzího zlata zhotovených. Na spodu tohoto pásku přinýtován jest bronzový háček, jenž zapínal se přímo do kroužků protější strany při levém rameni. Část širší skládá se z pěti lichoběžníkových a jednoho trojúhelníkového kusu. Dolejší, největší objem límce obnáší 1·26 *m*; límeč váží 1 *kg*. (Viz tab. I. kdež podáno i zvětšené vyobrazení kroužkového pletiva.)

Středověká tato zbroj rázem svým tradici, jež ji do první pol. X. stol. klade, plně odpovídá.

V inventáři z r. 1354 zaznamenáno: »lorica sancti Wenceslai«. Týž záznam opakuje se také v inventářích z r. 1355, 1368, 1371 a 1387.

5. (chová se nyní v kapli Svatováclavské).

PŘÍLBICE SV. VÁCLAVA. (Srvn. Bock, Mitth. d. C.-C. XIV. 32—33, s vyobr.; Lehner v Methodu II. [1874] s týmž vyobr.; Podlaha-Šittler v Pam. arch. XIX. [1900] sl. 81 sgt. Dr. J. L. Pič »O zbroji starých Slovanů« v Pam. arch. XV. 5 sq. [S vyobr.]; Dr. Zíbrt, Dějiny

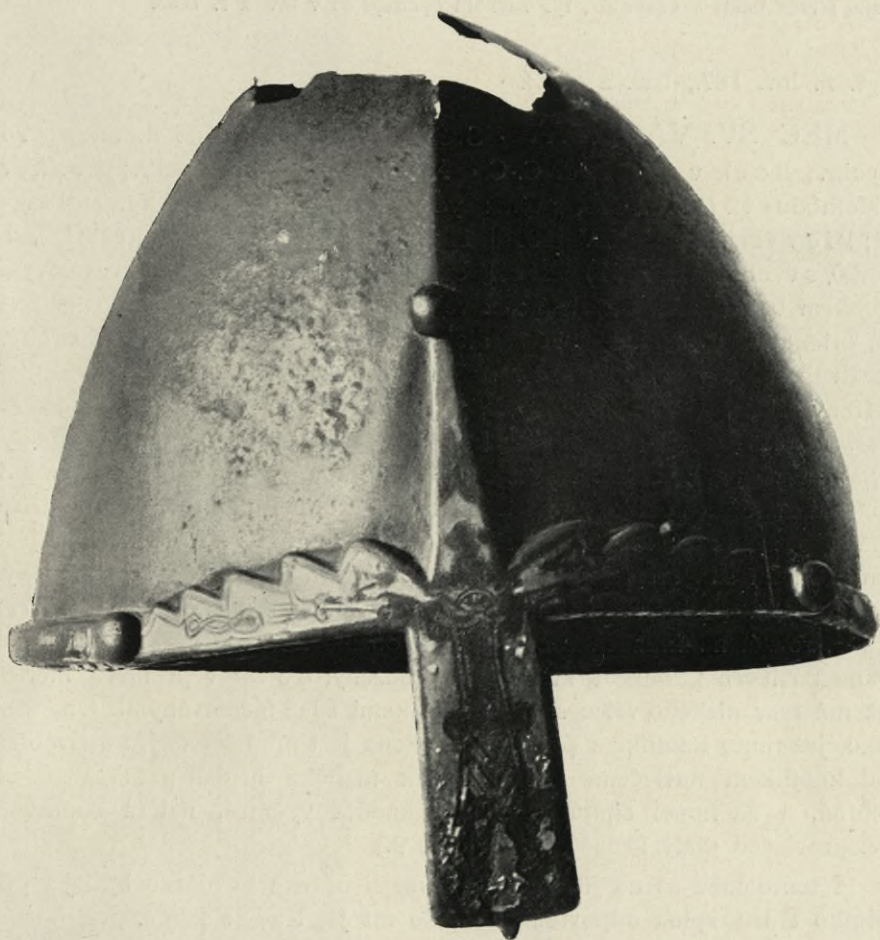

Obr. 7. Přilbice sv. Václava. (Pohled ze strany).

kroje I, str. 114. (S vyobr. Bockovým). »Světozor« 1871, str. 202 (s vyobr.), A. Demmin »Die Kriegswaffen str. 501 [s vyobr.]].

Železná, tvaru konického. Obě její stejně vypuklé, nahoře do špice se sbíhající části postranní tvoří v předu i v zadu tupou hranu. Rozměry její: výška 17 *cm* (bez nánosku), největší průměr 24 *cm*, nejmenší 21 *cm*, objem 70 *cm*. Přilba jest valně poškozena: vrchol jest uražen, a místo něho zeje veliký nepravidelný otvor; na zadní části a rovněž i při dolním kraji levé strany jsou díry s nepravidelnými okraji. V předu připevněna třemi hřeby s oblými hlavami křížová ozdoba železná, jež dole

v nánosek vybíhá. Hořejší část této ozdoby jest nejužší, trojúhelníková; ramena postranní jsou nahoře lalokovitě zprohýbaná, a to tak, že laloky (po každé straně jest jich pět) od středu ke stranám jsou stále menší a menší. Dolejší část, nánosek, jest 6·3 *cm* dlouhý, nahoře 2·9 *cm* a dole 3·3 *cm* široký; uprostřed dolejší hrany jest malý hrotitý výběžek. Od této

Obr. 8. Přilbice sv. Václava. (Pohled z předu.)

přední křížové ozdoby nanýtován jest kolkolem dolejšího okraje přilbice železný zaoblený pásek, z něhož však nyní vzadu kus asi 16 *cm* dlouhý již chybí. Helmice sama nemá ozdob; obruba a nánosek ornamentovány taušírovaným stříbrem. Taušírování provedeno methodou plátkovací na půdě nasekávané. Do čelní křížové části vkomponována jest hrubá podoba Spasitele na kříži rozpjatého. Na obrubě přilbice skládá se taušírovaný ornament ze dvou vlnitých pásků, jež vzájemně se protínajíce, uzavírají mandlovité plošky, kolkolem průsečných bodů pak proplétá se nepra-

videlný pásek, jenž místy má tvar dosti pravidelného kruhu, jinak však jest všelijak deformován. Vyobrazení viz na obr. 7. a 8., ozdobné detaily (zvětšeno) na tab. II.

Významné západoevropské dílo IX.—X. stol.

V inventáři z r. 1354 uvádí se »galea ferrea sancti Wenceslai«; v inv. z r. 1355 »cassis ferrea beati Wenceslai«, týž záznam opakuje se v inv. z r. 1368.

6. (č. n. inv. 167., 168. a 180.).

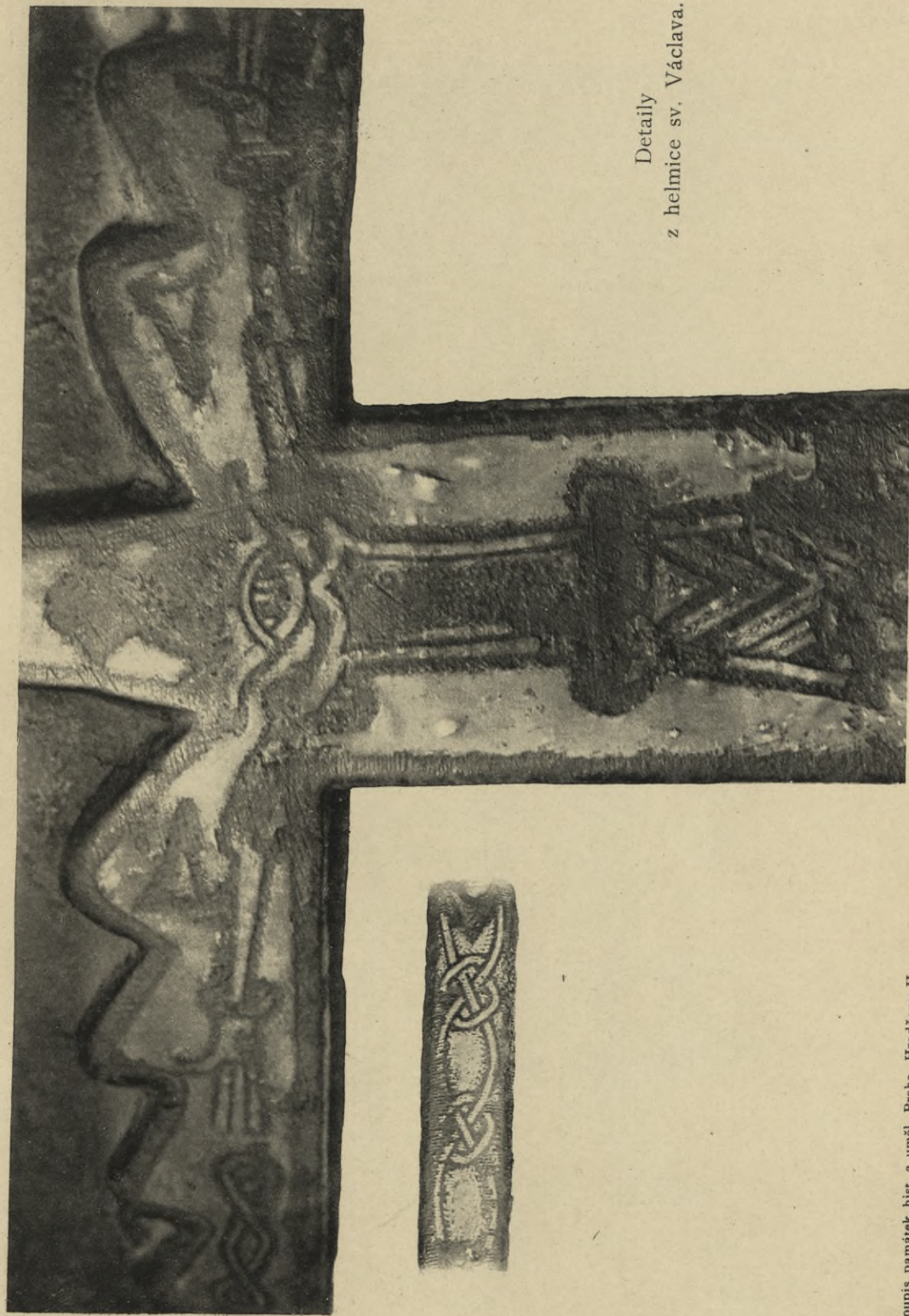
MEČ SV. VÁCLAVA (»Světozor« I [1867] číslo 8. strana 74 s vyobr.; Bock v »Mitth. d. C.-C.« XIV. [1869], 34, s vyobr.; Lehner v »Methodu« II. [1876], 129, s týmž vyobr.; Ambros, »Der Dom zu Prag« 323; Píř v »Pam. arch.« XV. [1890], 11; Podlaha-Šittler tamtéž XIX., sl. 87—90, s vyobr. na tab. IX.) jest celý od špice až ke kroužku nad křišťálovým knoflíkem 0·935 *m* dl. Čepel sám, z velice pružné ocele zhotovený — patrně orientální výrobek — 0·76 *m* dlouhý, v nejširším místě 4·5 *cm* široký, jest dvojbřitký, uprostřed obou svých stran rýhou ke špici se zúžující opatřený. U hořejšího konce čepele prosekán jest v této rýze skrz na skrz (7·5 *cm* pod hořejším nejširším jeho koncem) nestejnoramenný, 4·5 *cm* dlouhý a 2 *cm* široký křížek. Čepel zúžuje se v úzký čípek, procházející rukojetí i knoflíkem. Čípek obložen jest dřevěnou cívkou, jež obšita jest nejdříve hnědou plstěnou látkou a pak silnou žlutou tkaninou, v níž vetkán jest rovnoběžnými silnými postříbřenými nitěmi stylisovaný ornament listový. Nad čepelem pod cívkou vsunuta jest na čípek železná zástita 17 *cm* dlouhá, rovná, na hranách zaoblená a k oběma koncům se zúžující. Nad cívkou navlečen knoflík z křišťálu vybroušený, 5·5 *cm* v průměru měřící, jenž má tvar nízkého válce s oběma hranami silně facetovanými. Ona část čípku, jež tímto knoflíkem prochází, obalena jest nyní červeným hedvábím. Nad knoflíkem navlečena jest na čípek maličká hrubá pětistá růžice stříbrná, a na konci čípku, jenž nad knoflík vyčnívá, nalézá se otvor, jímž provlečen malý kroužek. (Viz obr. 9.)

I tento meč až na jílec, jehož nynější úprava nezdá se býti již původního tvaru, zplna odpovídá době, do níž jej tradice klade.

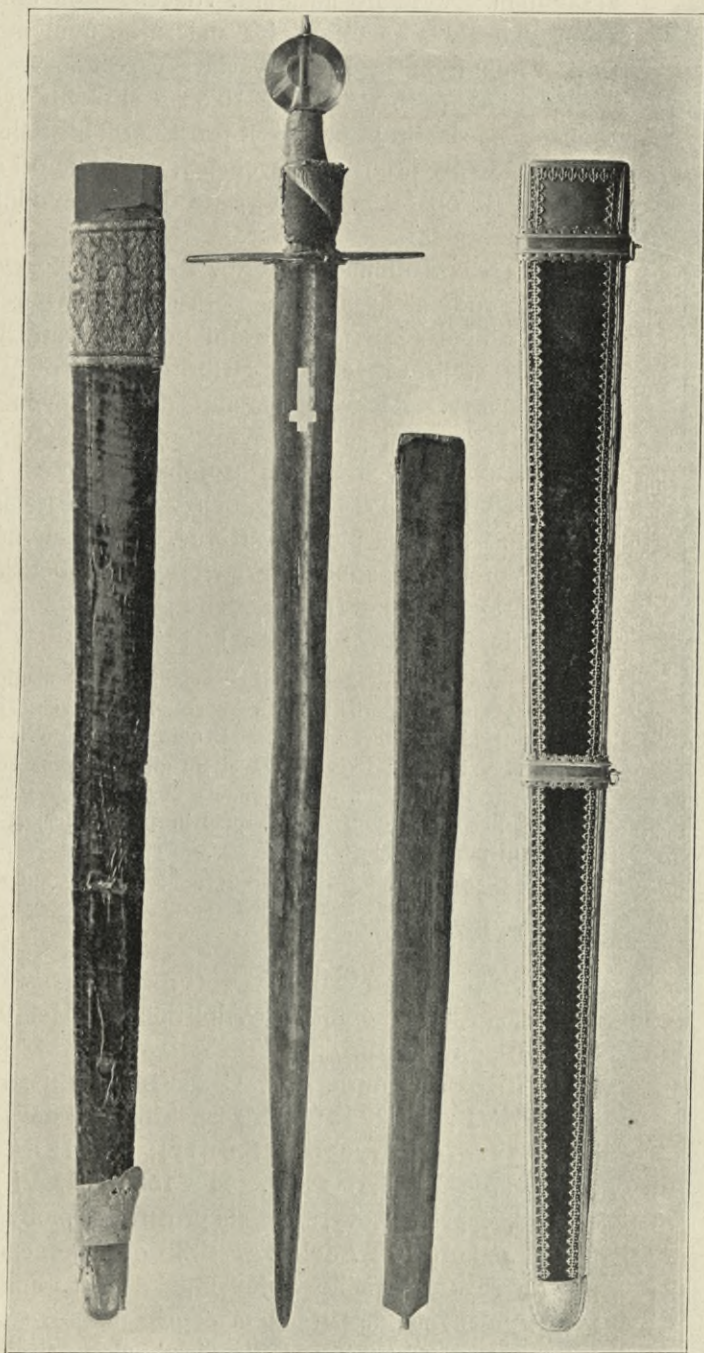
Druhdy míval meč pochvu zlatou, perlami a drahokamy posázenou. Nyní chovají se v pokladu Svatovítském k tomuto meči celkem tři pochvy:

1. jednoduchá, dřevěná, hadí nebo úhoří kůží potažená, 64·5 *cm* dlouhá, nahoře 4·7 *cm*, dole 3·5 *cm* široká. Na dolejší konci opatřena jest prostým měděným kováním primitivně přidělaným: jsouť zevně znatelné cípy, kde měď byla přes okraje přehnuta a připájena. Toto kování vybíhá na tupé své špici v kratičký oblý hrot. (Viz obr. 9. c.)

2. 83 *cm* dl., nahoře 6·5 *cm* široká, dole zaoblená, z lipového dřeva, byla původně temně hnědou kůží potažená; nyní jest obložena rudým

Detaily
z helmic sv. Václava.

a

b

c

d

Obr. 9. Meč sv. Václava.

aksamitem. V tomto aksamitu vtačeny jsou obrysy bývalého kování a to téhož, jež nalézá se nyní na pochvě třetí, v níž nyní meč Svatováclavský se chová. Nahoře obalena jest pochva ta ještě 10·5 *cm* širokým vyšívaným pruhem: na zlatém pozadí vyšíto prostý ornamentální dessin. Druhý podobný pruh, nyní uvolněný, nalézá se při spodním konci. (Viz obr. 9. a.) Pochva ta jest ve spodní třetině zlomena.

3. 83·5 *cm* dlouhá, nahoře 7·7 *cm*, dole 4·5 *cm* široká, dřevěná, rudým aksamitem potažená a stříbrem okovaná. Na lícni straně jest kování bohatší: řady jemných, ušlechtilé stylisovaných lilií stříbrných táhnou se kolem krajů pochvy. Pochva obepjata jest na dvou místech prstenci stříbrnými se závěsnými kroužky; tyto prstence jsou na obou svých krajích ozdobeny řadami plochých lístků stříbrných. Po hřbetě pochvy, více ke straně rubní táhne se řetízkové pletivo stříbrné. Dole zakončena jest pochva prostým zaobleným stříbrným kloboučkem. Na rubní straně jest kování ozdobeno pouze řadami polokruhových lupének. (Viz obr 9. d.)

V inventáři z r. 1354 uvádí se »gladius cum sollempni vagina de auro, gemmis et perlis facta, s. Wenceslai«. V inventáři z r. 1355 »item gladius ipsius (i. e. s. Wenceslai) cum vagina aurea et gemmis et perlis«. V inv. z r. 1368 a 1371 »item gladius ipsius cum vagina, quae in parte est fracta, auro, gemmis et perlis«. V inv. z r. 1387 »item gladius ipsius cum vagina, quae in parte inferiori est fracta, gemmis et perlis ornata«.

7. (č. n. inv. 169.).

MEČ SV. ŠTĚPÁNA. (F. B. Mikowec, »Fotografisches Album böhmischer Alterthümer«, Heft 9, Nr. III.; Dr. F. Bock v Mitth. d. C.-C. XV. [1870] str. 14 [s vyobr.]; B. Grueber v Mitth. d. C.-C. XVII. [1872] str. XXXV. až XXXVI.; Dr. Píč: »Retrospektivní výstava« v Pam. arch. XV. 324 [s vyobr. J. Kouly]; Podlaha-Šittler v Pam. arch. XIX. [1900], sl. 154 a 155, tab. XVI.) 75·3 *cm* dlouhý; čepel ocelový, méně sic pružný, kromobyčejně však pádný, nahoře 4 *cm*, dole 2 *cm* šir., dole zakončený hrotem podoby rovnostranného trojúhelníka s ramenoma nepatrně zaokrouhlenýma. Prostředkem čepele táhne se široká, ale velmi mělká rýha. Záštitka jílce jest 3·5 *cm* široká, ploská, ze slonoviny značně zažloutlé. Obě její ploské strany ozdobeny jsou vkusně řezaným ornamentem románským na způsob dvou spletených dračích těl. Cívka jílce 7 *cm*

Obr. 10. Meč sv. Štěpána.

dlouhá, nahoře 2 cm, dole 2·2 cm široká, dřevem obložená, ploská, železným a zlatým drátem ovinutá. Knoflík meče ze slonové kosti zhotovený jest ploský, tvaru šiřákovitého; obě strany jeho ozdobeny jsou řezbou již otřelou. Váha meče 500 gr. Viz obraz 10. a 11.

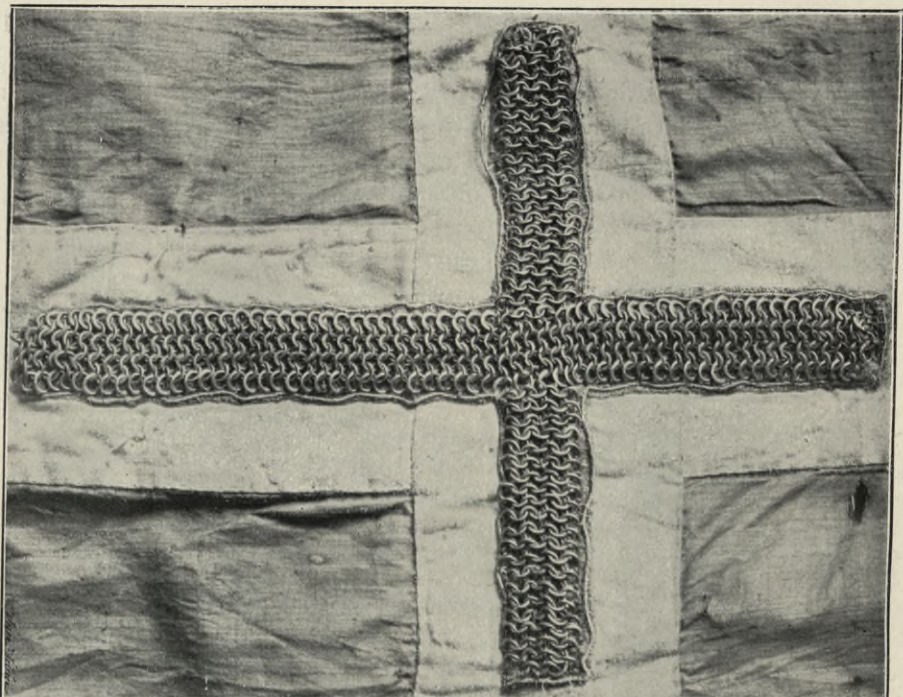

Obr. 11. Jílec meče sv. Štěpánského.

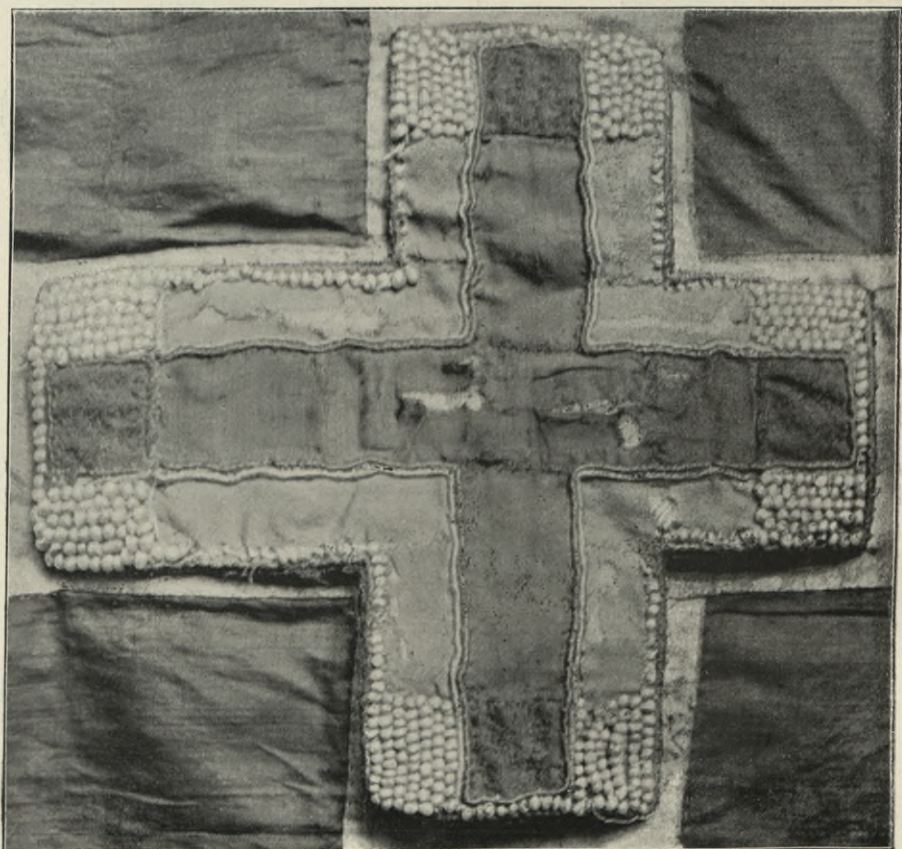
Významná práce nordického rázu IX.—X. stol.

Pochva jest nevkusná, hrubá, z konce XVIII. století pocházející nápodobena nynější pochvy meče Svatováclavského.

V inventáři z r. 1355 zaznamenáno »Gladius beati Stephani regis Ungarorum, cum manubrio eburneo«. Týž záznam opakuje se v inv. z r. 1368, 1371 a 1387.

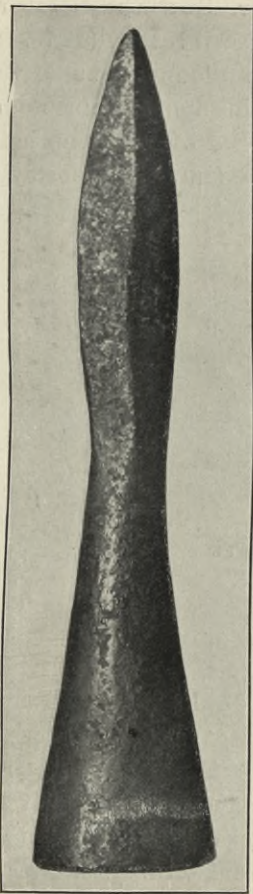
Obr. 12. Kříž z pleštyva kroužkového na t. z. v. praporeci sv. Jiří.

Obr. 13. Perličková křížová ozdoba na praporeci sv. Jiří.

8. (č. n. inv. 179.).

PRAPOR SV. JIŘÍ. (Zmínka u Bocka v Mittelalterl. Kunstdenkm. II. [1860] str. 137.) Červená látka plátěná (novější) s bílým našitým křížem, na nějž opět přišit menší (25·5 cm vys., 19·5 cm šir.) kříž z kroužkového pletiva železného urobený. Jednotlivé kroužky mají 6 mm v průměru. Okraje kříže ozdobeny jsou řadou kroužků zlatých. (Obr. 12.) Patrně křížácký odznak ze středověkého rytířského brnění.

Obr. 14. Hrot středověkého kopí.

Na druhé straně našit tuhý plátěný kříž 19·3 cm vys. a 18·5 cm šir. Ramena jeho jsou 6·5 cm široká. Okraje pošity řadou perel; rohy břeven vyplněny čtverci perlami pokrytými. Podklad kříže tvoří hrubé mřížkované zažloutlé plátno. Na tomto podkladu našit užší kříž červený. (Viz obr. 13.) Nepochybně ozdoba svrchního roucha rytíře křížáckého stol. XIII.

V inventáři z roku 1355 nalézá se o této památce zmínka: »vexillum sti Georgii, albi et rubei coloris, exornatum perlis, donatum ecclesiae per praefatum dominum imperatorem (Carolus IV.)«.

9. (bez č. inv.).

HROT KOPÍ STŘEDOVĚKÉHO, železný, 17·5 cm dl.; dutá tulejka jeho 8·5 cm dl. má tvar komolého kužele. Hrot sám jest 9 cm dl., po obou stranách mírně prohnutý. (Viz obr. 14.)

10. (č. n. inv. 170.).

KORD Z DOBY KARLA FILIPA, FALCKRABÉTE PORÝNSKÉHO (1716—1742), 53·5 cm dlouhý, pozlacený. Na místě ztraceného jílce hrubá střenka dřevěná, později přidělaná. Čepel rovná, v hořejší části tupá, se třemi kruhovými, drobně malovanými poprsími dam pod sklem; pod tím rytý znak, středem pak čepele táhne se po obou stranách rytý nápis:

Soupis památek list. a uměl. Praha, Hradčany II.

Obr. 15. Čepel kordu z doby 1716—1742.

»VIVAT · CAROLVS · PHILIPPVS COMES · PALATINVS · RHENI«; na druhé straně: »SACRI · ROMANI · IMPERII · ARCHITHESAVRARIVS · ET · ELECTOR«, dále pak až do hrotu rytý rozvilinový ornament. (Obr. 15.)

11. (č. n. inv. 198.)

OBŘADNÍ HŘEBEN SV. VOJTĚCHA (Srv. Podlaha-Šittler »Album Svatovojtěšské« str. 20 a list 9), ze slonové kosti řezaný (12·5 cm dlouhý, 11·5 cm široký), opatřen jest dvěma řadami dlouhých zubů, ve střední části pak ozdoben jest na obou stranách vkusným ornamentem románským: na přední straně spatřujeme Beránka Božího v kruhu, jež drží dva andělé (viz obr. 16); na zadní straně pak dvě fantastické postavy zvířecí. (Viz obr. čís. 17.) — X. stol.

Obr. 16. Relief na obřadním hřebenu Sv. Vojtěšském.

12. (č. n. inv. 113.).

SOŠKA MADONNY (Ferd. B. Mikovec, »Fotografisches Album böhmischer Alterthümer«, Prag 1862, Heft 3. Nr. II. Dr. Fr. Bock v Mitth. d. C.-C. XV. (1870), str. 15. F. J. Lehner v »Methodu« II. (1876), str. 69. s týmž vyobr. K. k. öst. Museum für Kunst u. Industrie »Illustr. Katalog der Ausstellung kirchl. Kunstgegenstände 1887« (čís. 969). Dr. K. Lind, »Die österr. kunsth. Abth. der Wiener Weltausstellung«, Mitth. d. C.-C. XVIII. (1873), 213. s vyobr. na straně 215. J. Koula, »Památky umělecko-průmyslové«. Ser. I., seš. 3., list. 11—12. Karel B. Mádl ve »Zlaté Praze« Ročník VIII. (1891) str. 569) bez podstavce 18 cm, s podstavcem 25·5 cm vysoká, ze slonové kosti řezaná. Madonna oděná řasnatým rouchem, nakloněna jest značně na zad pohybem vypnutým a pohlíží na Jezulátko, jež v rukou před sebou drží. Na hlavě má Madonna loktuši na způsob kápě. Tvář pravidelná, usměvavá, s vyklenutým čelem. Šat na prsou přeskou spjatý, shrnut jest na ruce a tvoří v zadu veliké záhyby. Jezulátko buclatých tváří, oděné dlouhým rouchem, drží v levici sploštěné jablko říšské; pravá jeho ručka jest uražena. Sedí na levé ruce Madonny, kteráž pravici v předu na prsou jej přidrzuje. Pod levicí Madonninou uspořádán oděv Jezulátka v bohaté řasy. Na hlavách

Madonny i Jezulátka nasazeny stříbrné obručové korunky s hrotitými cípy. Podstavec ze stříbra, hranolový, v půdorysu tvaru osmiúhelníka o střídavě větších a menších stranách. V předním jeho boku prázdná ellipsovité schránka ostatková, obklopená vroubkovaným stříbrným drátem a uzavřena vypuklým horským krystalem. (Viz obr. 18.) Sklonek XIV. století. Korunky i podstavec novější.

Obr. 17. Obřadní hřeben sv. Vojtěcha.

13. (č. n. inv. 86.).

HERMA SV. LUDMILY (Bock v Mitth. d. C.-C. XIV., 1869, 12 [s vyobrazením], F. J. Lehner v »Methodu« 1876, 44 [s týmž vyobr.]), 35 cm vys., ze stříbra tepané, pozlacené. Tvář usměvavá. Nos široký, obočí silně vyklenutá. Oči veliké, téměř půlkruhové, s namalovanými nyní pupillami. Tvář obklopena přiléhajícím zavítm, v četné záhyby shrnutým. S temene splývá na okraji vroubkovaná plachetka v kolmých záhybech po stranách dolů. Při dolejšim okraji poprsí úzký pás oživený špičatými,

Obr. 18. Soška Madonny ze slonoviny.

oválovitými lupénky, šikmo proti sobě kladenými na půdě mřížkované. Druhá polovice XIV. stol. (Viz obr. 19.)

Herma tato podložena jest nyní dřevěným plochým podstavcem a přikryta barokní knížecí korunou dracounovou, přehojnými drobnými perličkami a drahokamy posíťou.

Ve starých inventářích pokladu Svatovítského o hermě sv. Ludmily není žádná zmínka.

14. (č. inv. 90.)

HERMA SV. VÁCLAVA ZE STŘÍBRA
TEPANÁ (59·5 cm vys.)
spočívá na třech malých (10 cm vys.) soškách litých a ciselovaných, jež představují anděly na jednom kolenu klečící a v podkasané alby oděné. Sošky tyto mívaly v ruce nepochybně hudební nástroje (anebo štítky), jež nyní chybí. Tvář světce výrazně pracovaná, krátkým vousem a dlouhými, bravurně provedenými, zvlněnými, na ramena splývajícími vlasy obklopená. Na hlavě koruna knížecí, ozdobená pásem, jenž dole šroubovitě vroubkovaným drátem, nahore souvislou řadou gotických lupének

Obr. 19. Herma sv. Ludmily.

olemován a drahokamy posázen jest. Podobné pásy jdou i přes temeno koruny. V předním pásu koruny okrouhlá schránka ostatková, křišťálem uzavřená. Některé z drahokamů mají dosud růžicovou podlohu ze stříbra vystříhanou. Na prsou tepáním naznačen jest kyrys kolem krku límcem opatřený, jakož i plášť s ramen splývající, obroubený pásem drahokamy posázeným, na obou stranách vroubkovaným drátem a na straně vnitřní

Obr. 20. Herma sv. Václava.

nad to ještě řadou lupéneků ozdobeným. Vlasy, jakož i části koruny a pláště jsou pozlaceny. Spodek oválovitý. Uvnitř vyryto: »Renovatum est per me Marcum Herbek 18. 7bris 1670«. (Viz obr. 20.)

Sklonek stol. XV.

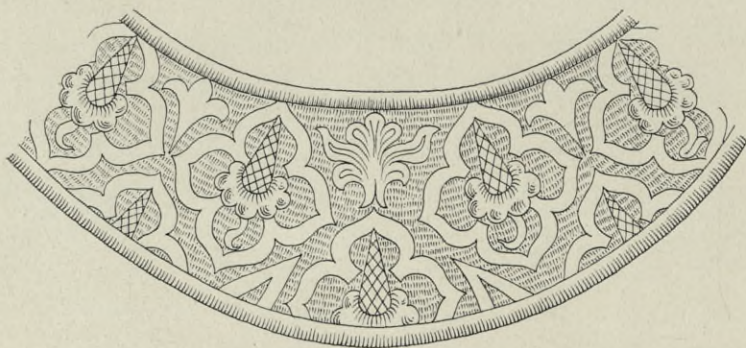
V inventáři z r. 1497 uvádí se jakožto dar krále Vladislava »caput sancti Wenceslai deauratum«. V konsignaci z r. 1683 čte se záznam: »Pectoralis statua s. Wenceslai ponderans 27 marcas«.

Obr. 21. Herma sv. Vojtěcha.

15.—16. (č. n. inv. 132.).

STŘÍBRNÁ HERMA SV. VOJTĚCHA (Podlaha-Sittler, »Album Svatovojtěšské« str. 17; vyobr. na tab. I.), 63 cm vys., dole ellipsovitém, 42 cm v prům. měřícím krajem zakončená, Nožky lité, ciselované (dle týchž modelův jako na hermě předešlé, v podobě klečících, v alby oděných, hudoucích bezkřídých andílků (hudební nástroje opět chybí). Výrazná, asketicky vyhublá tvář světce jest výborně modelována; jmenovitě svráštělá kůže tváří v partii vůkol úst mistrně jest podána. Věnc krátkých zlacených vlasů lemuje nízké, široké čelo. Asketismus akcentován jest i v modelaci krku, kde chrupavkovité kroužky průdušnice zřetelně vynikají. Hlava

Obr. 22. Rytá ozdoba na hermě sv. Víta.

pokryta jest vysokou mitrou stříbrnou, jež jest velice vkusně ozdobena. Kolem dolejšího okraje a pak středem vzhůru až k vrcholu táhne se široký hladký pás, řídce drahokamy a malými růžicemi posázený. Segmentové okraje mitry ve špici se sbíhající ozdobeny jsou ušlechtilým větrovím gotickým. Na špici nasazeno jest z jemného listoví vynikající malé jablíčko. Vnitřní strany trojhranných plochých polí mitry okrášleny jsou lemem z gotických vztýčených lístků. Kolem krku vine se řasnaté humerale, jež ozdobeno jest v zadu tak zv. plagou či parurou, t. j. obdélníkovým pásem. Pás ten jest pozlacen, drahokamy a stříbrnými růžicemi posázen a jemným okrajovým ornamentem olemován. Na prsou, v prosté obdélné schránce, kolem níž několik barevných skel jest zasazeno, spočívá pod kříšťálem částečka ostatků sv. Vojtěcha. Sklonek XV. stol. R. 1896 chybící části doplněny. (Viz obr. 21.)

V inventáři z r. 1497 uvádí se jakožto dar krále Vladislava »caput sancti Adalberti deauratum«. V konsignaci z r. 1683 zaznamenáno »Pectoralis statua s. Adalberti ponderans 23 marcas«.

Obr. 23. Herma sv. Vita.

Na poprsí tomto zavěšen na mosazném řetězci PEKTORÁLNÍ KŘÍŽEK otvírací ze zlaceného stříbra, 9·2 cm vys., 7·7 cm šir. Ramena zakončena jsou okrouhlými trojlisty. Na přední straně vyryt křížový peň, na němž nahoře páska s vyrytými písmeny *i n r i*. Ke pni přiletován 4·6 cm vys., litý a ciselovaný korpus. Na zadní straně hrubě ryté lilie, z prostého kříže vyrůstající. Sklonek XV. stol.

17. (č. inv. 133.)

HERMA SV. VÍTA (Bock, Mitth. d. C.-C. XIV., 1869, 11 [s vyobr.]; »Světazor« VI, 1871, str. 43., s vyobr. na str. 41.; F. J. Lehner v »Methodu« II., 1876, 44—45), 0·51 *m* vys., ze stříbra tepaná. (Viz obr. 23.) Bezvousou výraznou tvář lemují vlasy, upravené ve spirálové kučery, jež zakrývají valnou část čela a po stranách hlavy v široké vrstvě dolů splývají. Na paruře vyryt vzor, skládající se ze zprohýbaných čtyřlupenů, v něž vloženy květy s vysokým šiškovým středem. (Viz obr. 22.) Na prsou oválová zasklená schránka na reliquie; druhá podobná schránka na temeni hlavy. Za podstavec slouží opět tři lité postavy klečících andělů v dlouhých řasnatých rízách (oba přední odlity dle modelu anděla po levici na hermě sv. Vojtěcha se spatřujícího); původně držely figurky tyto v rukou hudební nástroje, jež nyní chybí. — Sklonek XV. stol.

V inventáři z roku 1497 uvádí se jakožto dar krále Vladislava »Caput s. Viti deauratum«; v konsignaci z r. 1683 poznamenáno. »pectoralis statua s. Viti ponderans 23 marcas«.

18. (č. inv. 88.)

POPRSÍ SV. ANNY (Bock v Mitth. d. C.-C. XIV., 1869, 13) stříbrné, 55 *cm* vys., z části zlacené, zajímavě komponované (mettercia). Na pravé ruce chová světice Ježíška, na levé P. Márii. Hlava sv. Anny pokryta rouškou, v pěkně upravených záhybech splývající. Na prsou upevněna veliká křišťálová mísovitá schránka, zakrývající dutinu pro ostatky. Ježíšek stojí rozkročen na klíně světice; pravou ručkou žehná, v levé drží kouli světovou. P. Maria jakožto mladistvá dívka v dlouhém, přiléhavém kolem boků řemenem spjatém rouše; na hlavě, s níž dlouhé vlasy v pramenech na prsa i ramena splývají, korunka z ladně spleteného stříhaného listoví. Nožky, na nichž poprsí spočívá, mají tvar okrouhlého, z lalokových lupenů složeného kalíšku, do něhož vsazen broušený kámen. Z prvé pol. XVI. století. (Viz obr. 24.)

Uvnitř vyryto: »Renovatum est per me Marcum Hrbek 18. 7bris 1610.«

V konsignaci z r. 1683 uvádí se »pectoralis statua s^{ae} Annae argentea ponderans 24. Marcas.«

19. (č. n. inv. 345.)

OBRAZ MADONNY, 65 *cm* šir., 101 *cm* vys., původně na dřevě malovaný, nyní na plátno přenešený. Madonna zobrazena v poprsní polo postavě, bez dítky, téměř en face, v šeděmodravém rouše hlavu i postavu halícím a zlatou páskou lemovaném. Sem tam po rouše rozloženy zlacené

Obr. 24. Herma sv. Anny (mettercia).

růžicové ozdůbky. Pod hrdlem přimalována růžicová ozdoba na způsob monile, a křížek. Pravá ruka jest kolmo vztýčena, levá ploše na prsou položena. Široká zlacená svatozář vroubí hlavu. Inkarnat velmi pečlivě proveden. Dobrá gotisující replika (z druhé pol. XIV. stol.) prvokřesťanského obrazu, chovaného v chrámu »Ara coeli« na Kapitolu v Římě. (Viz obr. 25.)

Obr. 25. Gotická kopie Madonny »Ara coeli« v Římě.

20. (č. n. inv. 259.).

TABULOVÝ OBRAZ MADONNY S JEŽÍŠKEM (K. Chytil v Mitth. d. C.-C. Neue Folge XIII. (1887) str. XXIV.; K. B. Mádl ve »Zlaté Praze« VIII., 1891 str. 582; Podlaha-Šittler ve »Vlasti« XII. [1896], 878), 39·5 cm šir., 51 cm vys. Poloviční postava. Madonna k pravé straně nakloněná. Tváře jemné, mírně zarůžovělé. Krk Madonny lalokový.

Tabulový obraz Madonny.

Obr. 26. Tabulový obraz Staročeské Madonny.

Obr. 27. Tabulový obrázek Madonny.

Loktuška zažloutlá s obrubou žlutou. Vlasy rusé. Roucho tmavomodré, rub tmavočervený. Vlasy Jezulátka kudrnaté, žlutohnědé. V pozlaceném pozadí vyryty jemné rozviliny listové. Svatozáře posázeny amethysty v drápkových lůžkách.

Replika staročeského Marianského obrazu typu zlatokorunského.

Prvá pol. XV. stol. (viz obr. 26.).

21. (chová se nyní v sakristii).

TABULOVÝ OBRAZ MADONNY menší, 17·5 *cm* široký, 26·5 *cm* vys., pozdější kopie (asi ze XVI. stol.) předešlého s některými odchylkami (ne tak vysoká čela, tváře plnější; vlásky Jezulátka nezkadeřené, hnědé; roucho na hlavě Madonny do ostrého cípu uspořádané).

22. (č. n. inv. 292.).

SKLÁDACÍ OLTÁŘÍK (střed 20·5 *cm* šir., 32·5 *cm* vys.). Obrázky na dřevě malované.

Strana vnější: uprostřed Smrt P. Marie; nahoře v oblacích Korunování P. Marie. Na křídle pravém postava nějaké světice (asi Marie Magdalské), na křídle levém sv. Jan Křtitel. (Obr. 28.)

Strana vnitřní: uprostřed Narození Páně; na křídle pravém klečící P. Maria, poselství přijímající, na křídle levém anděl zvěstující. (Obr. 29.)

Zběžná práce. Sklonek XVI. stol.

23. (č. n. inv. 343.).

OBRAZ SV. ALOISIA, poprsní, na plátně, 74 *cm* šir., 102 *cm* vysoký. Světec zobrazen tradicionelně, oděn bílou komží, sklání se ke kříži nad rozevřenou knihou, přes niž liliová větévka položena. Dobrá a pečlivá práce XVII. století. V lištnovém, profilovaném, stříbrným plechem obloženém rámcí, nahoře obloukovitě zakončeném.

24. (č. n. inv. 344.).

OBRAZ SV. ANTONÍNA (polopostava), na plátně v oleji malovaný, 35 *cm* široký, 45 *cm* vysoký, konvencionální, ač dobře malovaný, z XVIII. stol.; v rámcí lištnovém, stříbřeným plechem obloženém. Nahoře přidán k rámcí kovový stříbřený prolamovaný štítový nástavec, tepaný (barokní větvicový motiv).

25. (č. n. inv. 97.).

ZLATÝ KORUNOVAČNÍ KŘÍŽ S KAMEJEMI. (Bock, Mitth. der C.-C. XIV., 1869, str. 27—31 [s vyobr.*]) F. J. Lehner v »Methodu«

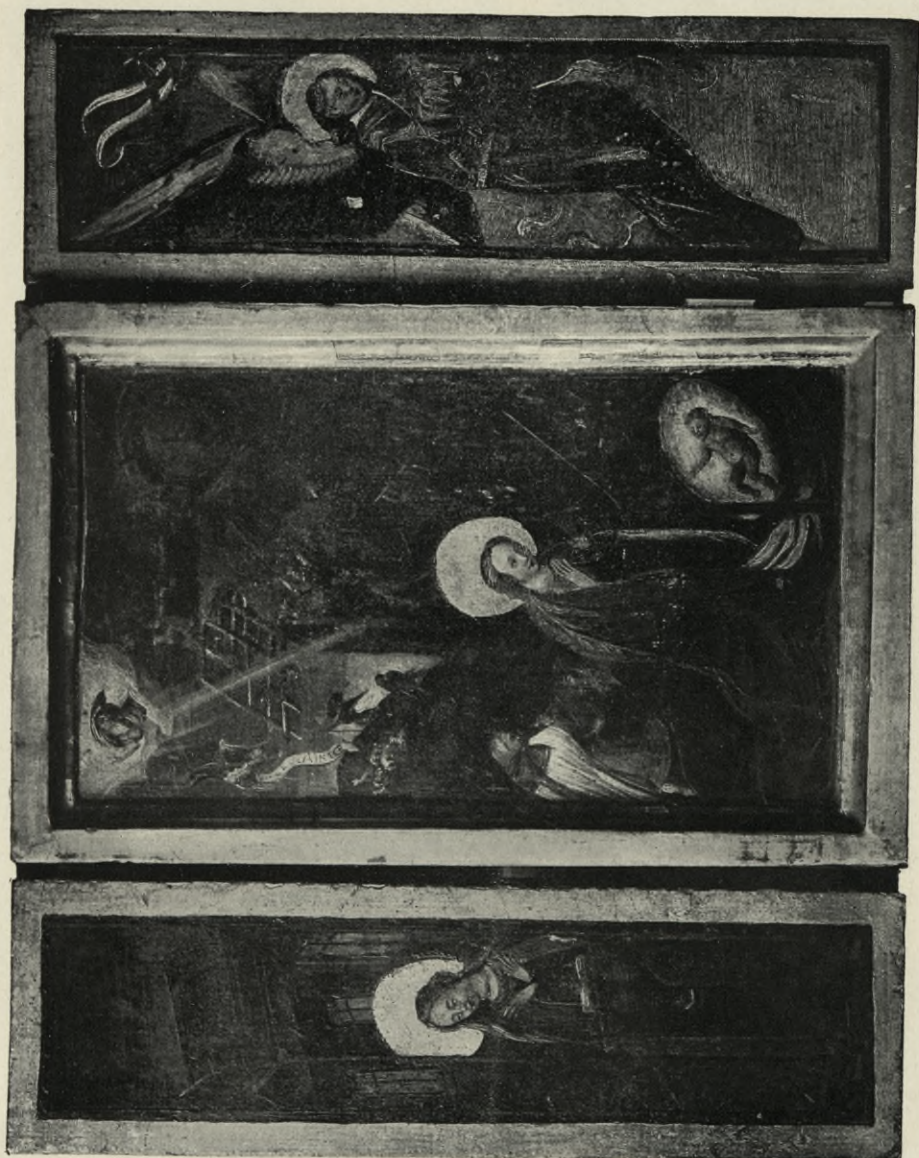

Obr. 28. Skládací olátek (strana přední).

II., 1876, 81—84 [s týmž vyobrazením.] Podlaha-Šittler v Archaeologických Památkách XX. sešit 1.) Výška 62·5 cm, šířka 41·5 cm, tloušťka

*) Vyobrazení mylné, slučující nedopatřením kresličovým obě strany kříže v jednu.

5 cm. Ramena stejně dlouhá, plochá, na koncích malým, polokruhovým hrbolkem, jež římsu zastupuje, v laločnaté hrotité zakončení přecházející. Nejhořejší lalok tohoto zakončení má tvar tupého hrotu, od něhož sym-

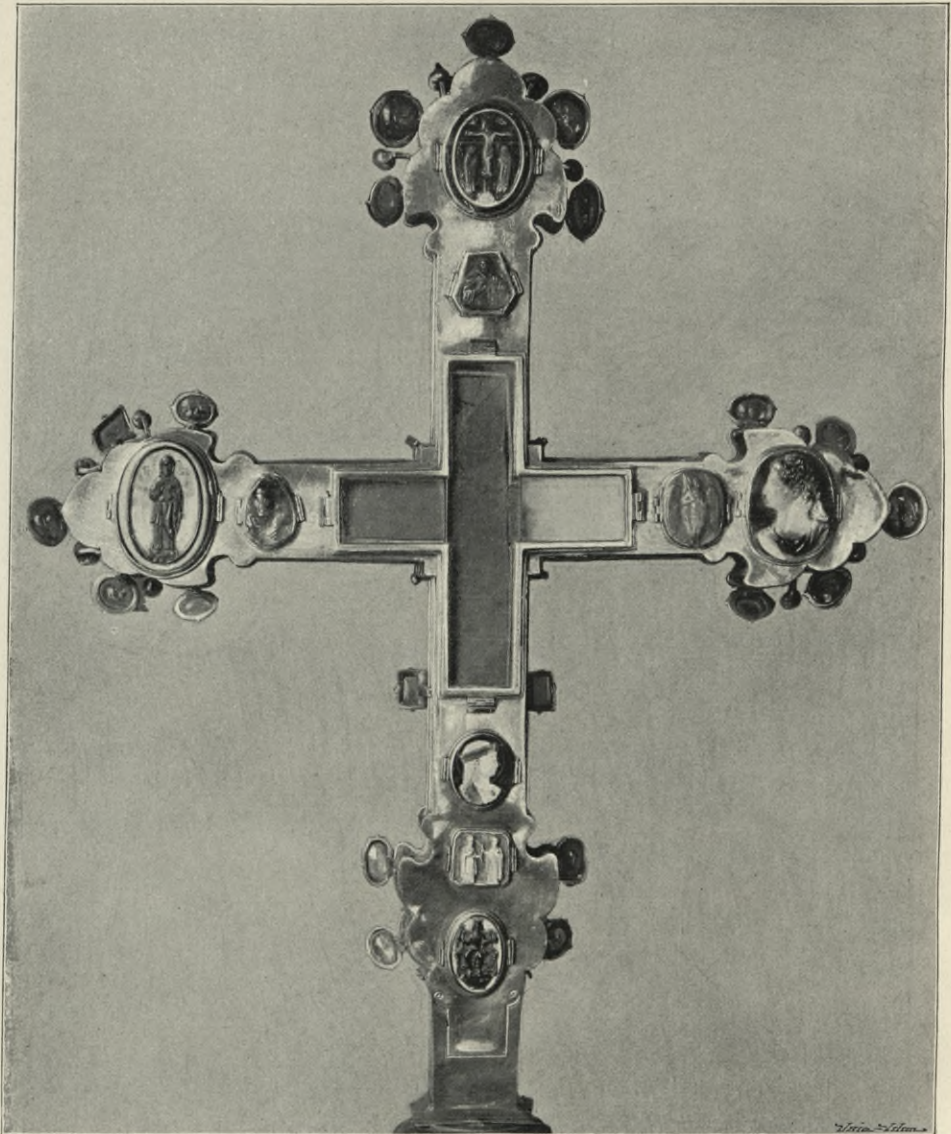

Obr. 29. Skládací oltářník (strana zadní).

metricky po obou stranách jdou dva a dva segmentové laloky, z nichž poslední dole hákovitě spojen jest se zmíněným polokruhovým hrbolkem.

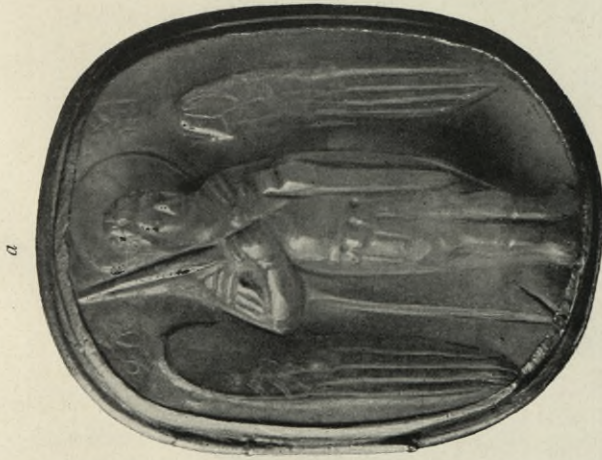
Strana přední (viz celkový pohled na obr. 30). Plochy ramen massivní, z hladkého zlatého plechu; toliko uprostřed nalézá se křížový

otvor, pokrytý křišťálem, osazeným v prostém úzkém kovovém rámcí, jenž na kříži stěžejkami jest upevněn. Pod křišťálem část dřeva sv. kříže, obroubená řetízkově vroubkovaným drátem. V hořejším lalokovitém zakončení

Obr. 30. Zlatý korunovační kříž s kamejemi (pohled ze předu).

kříže ellipsovité, 5·5 *cm* vys., 4·3 *cm* široká onyxová kamej se řezbou »Ukřižování« (viz obr. 31 *b*). Pozadí kameje je hnědémodrý; polovypuklina jest bělomodrá. Na kříži na suppedaneu jakoby stojící Kristus s rukama

a

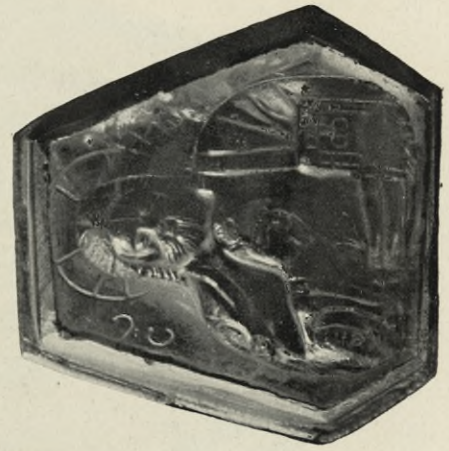
b

c

d

e

Obr. 31. Kameje korunovačného kříže
(téměř dvojnásob zvětšeno).

a

b

a

c

Obr. 32. Kameje korunovačného kríže (téměř dvojnásob zvětšeno).

na příčných břevnech rozprostřenýma. Na temeni kříže tabulka s písmeny IC XP. Nad kolmým břevnem vyryt nápis: $H\ CTA-VP\omega CIC$ (= $\eta\ \sigma\tau\alpha\upsilon\text{-}\rho\omega\sigma\iota\varsigma$ = ukřížování). V rozích nad příčným břevnem malá andělská poprsí v profilu. U kříže v pravo Panna Maria, u jejíž hlavy vyryta $\overline{I\omega}$ písmena $M-P\ \Theta V$; v levo sv. Jan, u jehož hlavy stranou vyryto: $\overset{o}{\theta}$. U paty kříže vyryta písmena $\overline{T}\ \overline{K}$. Byzantinská práce asi X. století. θ Kamej tato osazena jest ve vroubkovaném rámečku, upevněném na kříži dvěma stěžekami. Pod touto kamejí druhá kamej středověká, byzantinská: fialový průhledný ametyst tvaru nepravidelného pětiúhelníka; na něm relief znázorňující poprsí Krista en façade, zdviženou pravicí žehnajícího (prsty po řecku zkřížené). U hlavy Kristovy vyryto: $\overline{IC}\ \overline{XC}$. (Viz obr. 31 e.) Na pravém rameni na lalokovitě zakončení ellipsoidní 6·50 cm vysoká kamej hnědomodrá (onyx), na níž reliefová řezba představující Krista po řecku žehnajícího v celé postavě en façade; u jeho hlavy vyryto: $\overline{IC}\ \overline{XP}$. Byzantinská práce X. stol. (Viz obr. 32 a.) Vedle této kameje modrý průhledný kámen nepravidelného vejčitého tvaru (safír?), do něhož vřezána hlava antického díla. (Viz obr. 31 c.) Na levém rameni v lalokovitě zakončení hnědomodrá, elliptická 5½ cm vysoká kamej podobiznová, onyxová s antickou hlavou v profilu, ze IV. stol. (snad Konstantin Veliký nebo Dyonyosos.)*) Vedle ní chalcedon, bělomodrý, tvaru nepravidelné, téměř do obdélníka stlačené ellipsy, do něhož vřezána postava archanděla Michaela v antickém oděně s mečem v ruce. S jedné strany hlavy vyryta písmena: $\overset{o}{\theta}$ AP, s druhé MĪ. Středověká byzantská práce. (Viz obr. 31 a.)

Pod zaskleným křížovým otvorem elliptická onyxová kamej s krásnou antickou hlavou Hery v profilu **) Půda kameje rudě hnědá, relief modravý. S jedné strany krku vyryto v době gotické (kdy i svatozář patrně přidělána) písmeno \overline{S} , s druhé strany zkratka \overline{CH} . (S. Helena?) (Viz obr. 32 b.)

Pod tím téměř čtvercová středověká onyxová kamej se zaoblenými rohy, 2·5 cm vysoká. Bělavý relief na průhledné růžové půdě znázorňuje dvě korunované postavy vedle sebe stojící, jež uprostřed (každá jednou rukou) drží oblou hůl; druhou ruku s dlaní rozevřenou mají před prsouma vztýčenu. (Viz obr. 31 d.)

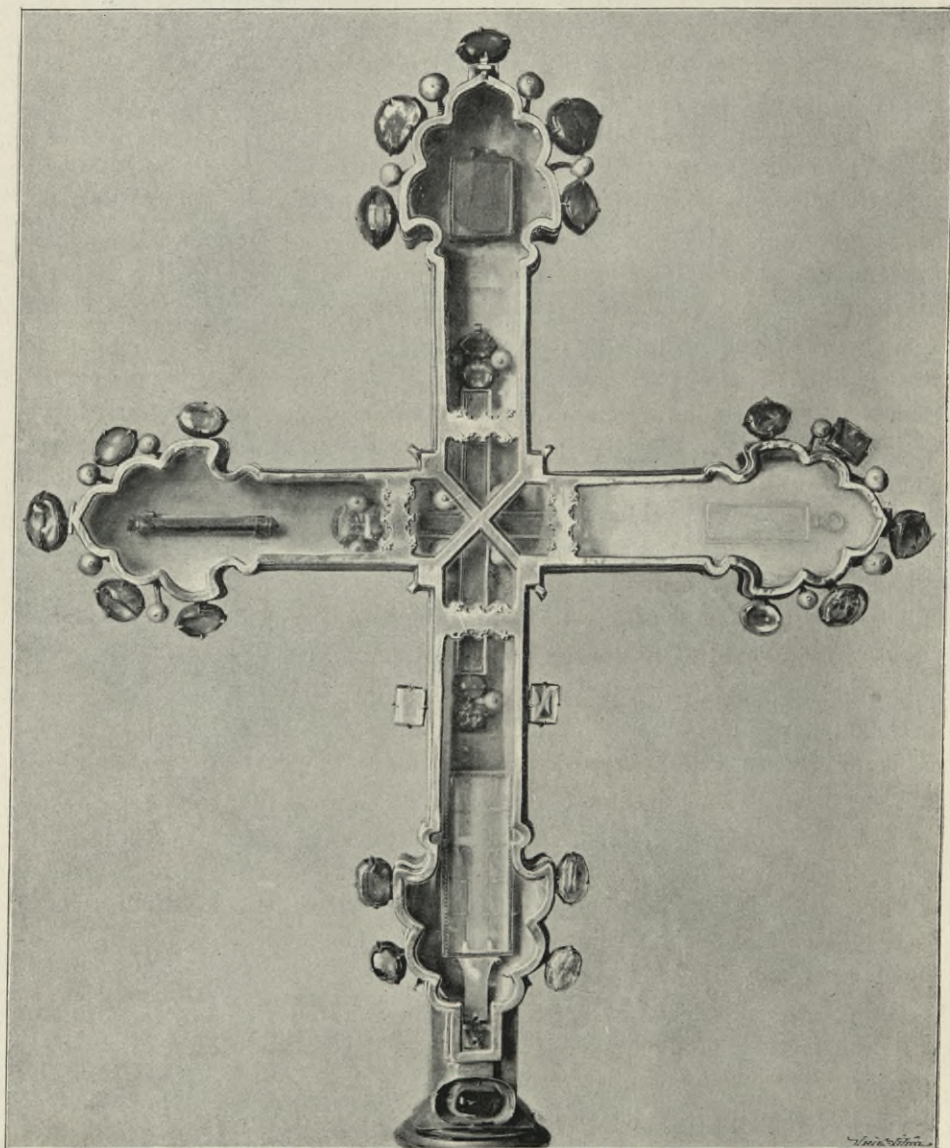
Nejnižší elliptická, 4 cm vys. kamej hnědá (onyx) s bílým pozadím; výborně provedená. Polovypuklá řezba představuje krále en façade v plném ornátě na trůnu sedícího. (Viz obr. 32 d.) Z X.—XI stol.

Všechny tyto kameje jsou podobně osazeny jako kamej první.

*) Kamej tato jest umělecky méně cenná obdoba t. zv. kameje Augustovy v Britském Museu č. 1560. chované. Srov. Adolf Furtwängler: »Die antiken Gemmen« (1900) III. díl str. 316. anebo (v barvách reprodukováno) Cyril Davenport: »Cameos« (Londýn 1900) Pl. I.

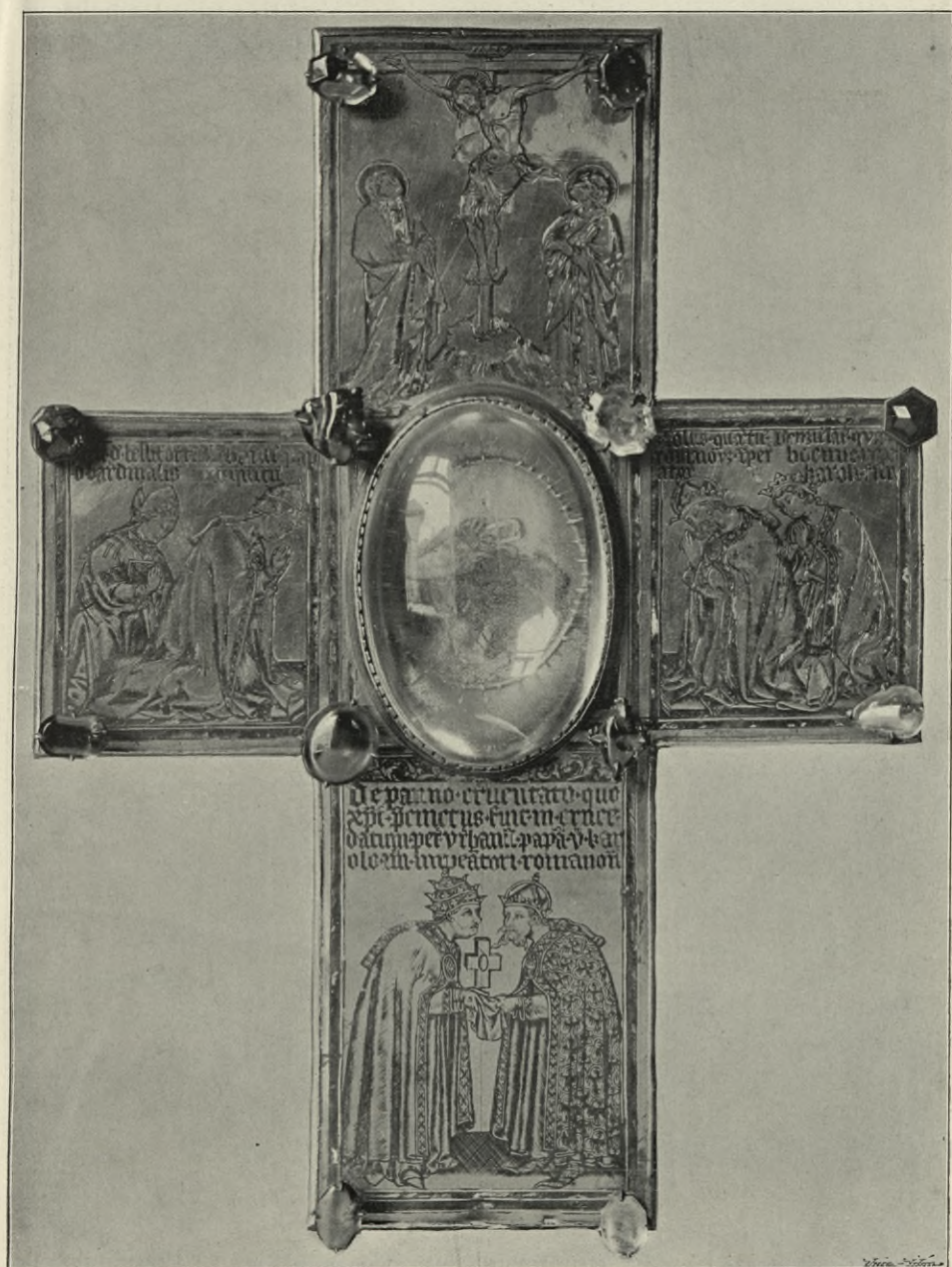
**) Z poměrně čteně zachovaných replik téhož vzoru srovnej na př. Florentskou u Furtwänglera o. c. tab. LIX. č. 11, jiné viz: Ernest Babelon »Catalog des camées« pl. 2., č. 11. a 12.

Zadní strana. (Viz obr. 33.) Břevna kříže jsou téměř po celé ploše prolomena otvory, takže jen úzký pruh kovový jako rámeček táhne se kolem krajů křišťálových desk otvory ty zakrývajících. Poblíž středu kříže

Obr. 33. Korunovační kříž s kamejemi (zadní strana).

táhnou se břevny na příč ploché pásy na obou stranách vždy dvěma drobnými trojlaločnými zoubky vykrojené a při koncích čtyřlístými plochými rosetkami ozdobené. Ve středu kosmo na příč jdou ploché kovové pásy.

Obr. 34. Zlatý kříž s rytými obrazy.
 (Pohled ze předu.)

Lalokovitá zakončení kříže posázena jsou střídavě drahokamy a perlami, zasazenými v lůžka, upevněná na hřbovitých tyčinkách. Na každém ramenu jest pět krásných safírů a mezi nimi tři perly. Drahokamy ty upevněny jsou sice na části přední, ale obráceny jsou ke straně zadní.

Obr. 35. Rytba: »Ukřižování« na zlatém kříži (zvětšeno).

Celá zadní část kříže upravena jest jako víko, jež se škatulovitě do části přední vsouvá.

Uvnitř kříže pod tímto křišťálovým víkem upevněny jsou na zlatém širokém plechu přední stěny různé reliquie. Uprostřed v kovovém křížovém rámci dvě zkrížené částice sv. kříže; při koncích svých jest tato reliquie

Obr. 36. Papež Urban V. a kardinal Belliforte.

Obr. 37. Karel IV. a Václav IV.

Rytiny na zlatém kříži (zvětšeno).

ozdobena vždy dvěma drahokamy (safíry a rubíny) a dvěma perlami; v koutech pak, skřížením břevna vzniklých, jest vždy po jedné kulovité perle. V lalokovitém zakončení pravého příčného břevna kříže část hřebu obložená pouzderkem skládajícím se z úzkých plátek zlatých; na obou koncích pouzderka po jednom drahokamu. Na jednom z plátek na temně-modrém niellovaném pozadí nápis: + pars de clavo dni nri ihu xpi. Okraje plátek lemovány jsou jemně vroubkovaným drátkem. V hořejším laloku kříže uložena v obdélníkovém vroubkovaném rámečku část houby, již byl Kristus napájen; v dolejší pak, v podobném ač větším, obdélníkovém rámcí, dva dlouhé trny z trnové koruny. Při levém konci příčného břevna konečně v podobné schránce obdélníkové část provazu, jímž Kristus P. byl spoután.

Za podstavec slouží nyní kříži tomuto neforemná barokní noha laloková ze zlacené mědi.

Kříž tento, jež zhotoviti dal Karel IV. po r. 1354, nalézal se až do r. 1645 na Karlštejně; toho roku teprve přivtělen byl pokladu Svato-vítskému.

Seznam klenotů Karlštejnských z r. 1515 mluví o kříži tomto jakož i o kříži č. 26. takto: »Sunt duae cruces, ambae sine pedibus pro nunc; prius enim habuerunt pedes optimos fabricatos. Qualiter perdití sunt, in fine Reliquiarum lucidius describetur (v dodatku se čte o tom takto: »tempore Sigismundi Imp., quando castrum Carlsteyn obsessum fuit, Reliquiae illae per barones et nobiles spoliatae sunt; nam . . . jocalia ornamenta in auro et argento, ad ducenta millia aureorum hungaricorum sunt ablata Ecclesiae Prag. et. Carlsteynensi«.). In prima cruce, quae ponderat X. millia ducatorum Hungaricalium puri auri, sunt haec Reliquiae pretiosae: de ligno Dominicae Crucis, ubi adhuc foramen apparet, pars satis magna et lata; pars de clavo pedum; reliquiae S. Joannis Baptistae, s. Annae et aliorum Sanctorum cum titulis suis; et spina de Corona Christi. Habetur etiam particula vestis purpureae, in qua fuit irrisus Dominus noster. — In altera cruce, quam Innocentius sextus, (omylem místo »Urbanus quintus«) Carolo IV. dono dedit, sunt reliquiae etiam preciosae: de sudario, cum quo Christus fuerat coopertus in cruce; de fune, quo fuerat ligatus ad statuum, et aliae reliquiae; pars de spongia, qua fuerat potatus in cruce. — Sunt etiam utraque in cruce magni lapides pretiosi et margaritae satis magnae, saphiri, smaragdi, pallassii. Crux haec minor est etiam de puro auro, ornata satis praetiosis lapidibus. . . — Et istae duae cruces (cum Veronica) sunt regni totius.« (Srov. Pešina »Phosphorus« str. 412.) V konsignaci z r. 1683 uvádí se prvý kříž pod čís. 1. takto: »cruce aurea maior, ponderans 1592 aureos«. V inventáři z r. 1705 popisuje se kříž tento těmito slovy: »Cruce aurea maior cum 22 lapidibus et 16 unionibus maioribus ab extra in una parte, ex altera parte 9 figurae ex pretiosis lapidibus; intra ex una parte pars s. crucis, pars funis, 2 partes spinarum, pars clavi, pars spongiae, 8 lapides pretiosi et 12 gemmae majores. In altera parte major pars s. crucis cum foramine a clavo; sub his figuris sunt variae reliquiae, uti pars digiti s. Joannis Baptistae, pars ligni s. crucis, s. Pangratii etc.«

26. (č. n. inv. 94.).

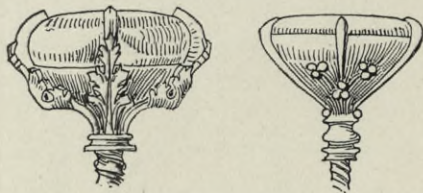
ZLATÝ RELIKVIÁŘOVÝ KŘÍŽ S RYTÝMI OBRAZY.

(Bock v »Mitth. d. C.-C.« XIV. [1869] str. 25—26, s vyobr.; Lehner v »Methodu« II., 4 [s týmž vyobr.]. Podlaha - Šittler v Památkách Archeologických XX. sešit 1.) Výška 31 cm, délka příčného břevna 23 cm,

Obr. 38. Papež Urban odevzdává císaři Karlu IV. relikvii.
Rytina na zlatém kříži. (Zvětšeno.)

tloušťka 1·5 cm (viz obr. 34.). Uprostřed oválový, vroubkovaným rámcem upevněný křišťál, pod nímž část roucha, jímž Kristus na kříži byl opásán. Obdélníkové plochy břevna ozdobeny jsou rytými nellovanými obrazy. V hořejší části kolmého břevna: Kristus na kříži, po stranách P. Maria a sv. Jan (viz obr. 35.). Na pravé straně podélného břevna klečící papež s tiarou na hlavě, za ním kardinál-jáhen v dalmatice jáhenské a s mitrou na hlavě. Nad postavou papežovou vyryto: Urbanus⁹ pap | a quatu⁹; nad postavou kardinálovou: peril. d⁹. belliforfe⁹. | d. kardinalis (viz obr. 36.). Na levé straně příčného břevna klečící Karel IV. a za ním syn jeho Václav, oba s korunami na hlavách a v pláštích ozdobně lemovaných. Nahoře vyryty nápisy: »Karolus · quartu⁹ · | romanov · imper | ator« a »Henricus⁹ qua⁹t⁹ | boemie · rex | karoli · filiu⁹« (viz obr. 37.). V dolejší

Obr. 39. Lůžka drahokamů na zlatém kříži Karlově.

a pod ním nápis: de panno · cruentato · quo | xpc · p̄ncipus · fuit · in · cruce · datum · per · urbanu⁹ · papa⁹ · v · kar | olo · III¹⁰ · imperatori · romanorū (viz obr. 38.).

Ve všech rozích kříže vsazeny drahokamy — po většině nebroušené — v ušlechtilé pracovaných lůžkách (viz obr. 39.). Některé z původních kamenů chybí a nahrazeny jsou barevnými skly osazenými v lůžkách nemotorných.

Zadní strana úplně hladká, beze všech ozdob.

Kříž tento opatřen při spodu klínovitým prostým násadcem, jímž býval zatčen do žerdi anebo podstavce. Nyní spočívá na zcela nevýznamném stříbrném barokním podstavci monstrancovitém.

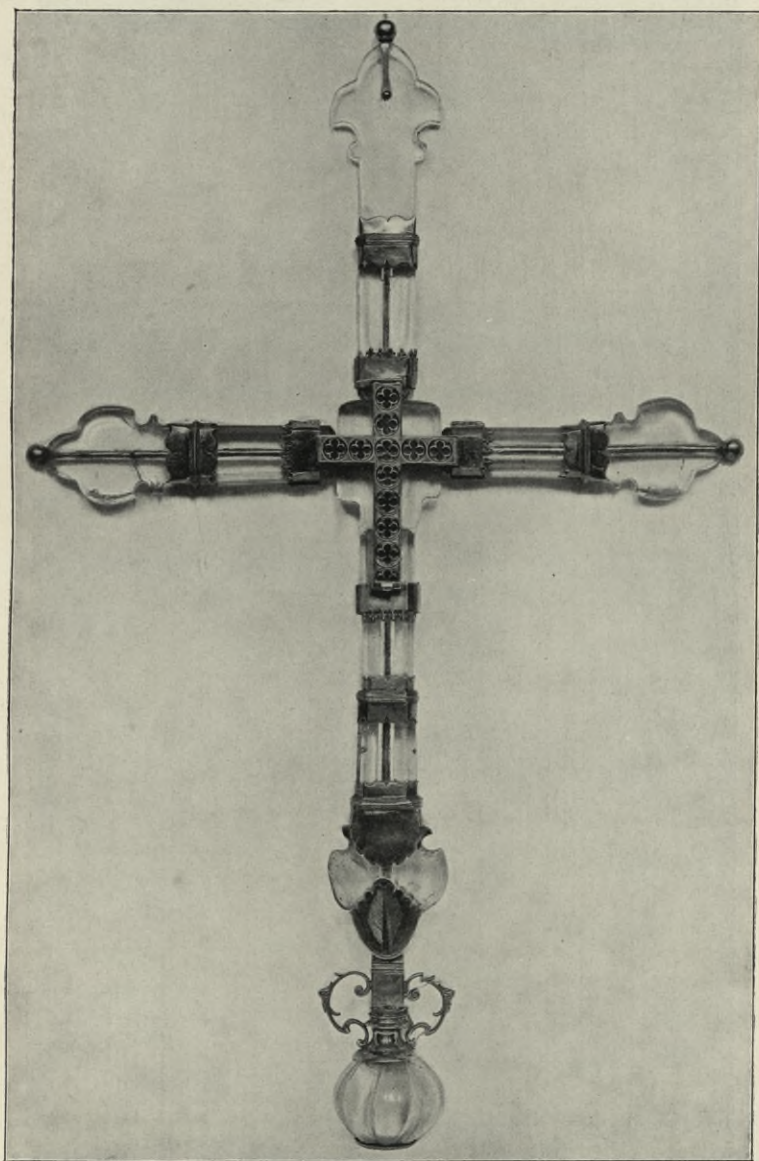
Kříž tento, chován byl až do roku 1645 na Karlštejně; teprve toho roku přivtělen k pokladu Svatovítskému. V konsignaci z roku 1683 uvádí se: »crux aurea minor, ponderans 720 aureos«. Srov. str. 40.

27. (č. n. inv. 91.).

KŘIŠŤÁLOVÝ KŘÍŽ KE PRŮVODŮM, (Bock v Mitth. d. C. C. XIV (1869) str. 29.—27. s vyobr.), gotický; výška křišťálu 67 cm, šířka 50·5 cm. (Viz obr. 40.) Složen jest z deskovitě broušených velkých křišťálů, jež zlacené stříbrné kování, stěžejkami na vzájem spojované, pohromadě drží. Konce ramen jsou rozšířeny a vybroušeny ve tvar ploché gotické lilie. Kovové pásy ozdobeny jsou drobným vpuncovaným větévkovým ornamentem a při okrajích lístkovou jednoduchou obrubou opatřeny.

části kolmého břevna: papež odevzdává Karlu IV. relikviář. Papež má na hlavě tiaru a oděn jest ozdobně lemovaným, na prsou velikou agraffou spjatým pluviálem. Císař má na hlavě korunu a oděn nádherným pláštěm, jež pokryt jest vzorem složeným z heraldických orlic ve čtyřlístových rámcích. V hořejší části tohoto pole pěkný ornamentální pruh rozvilinový,

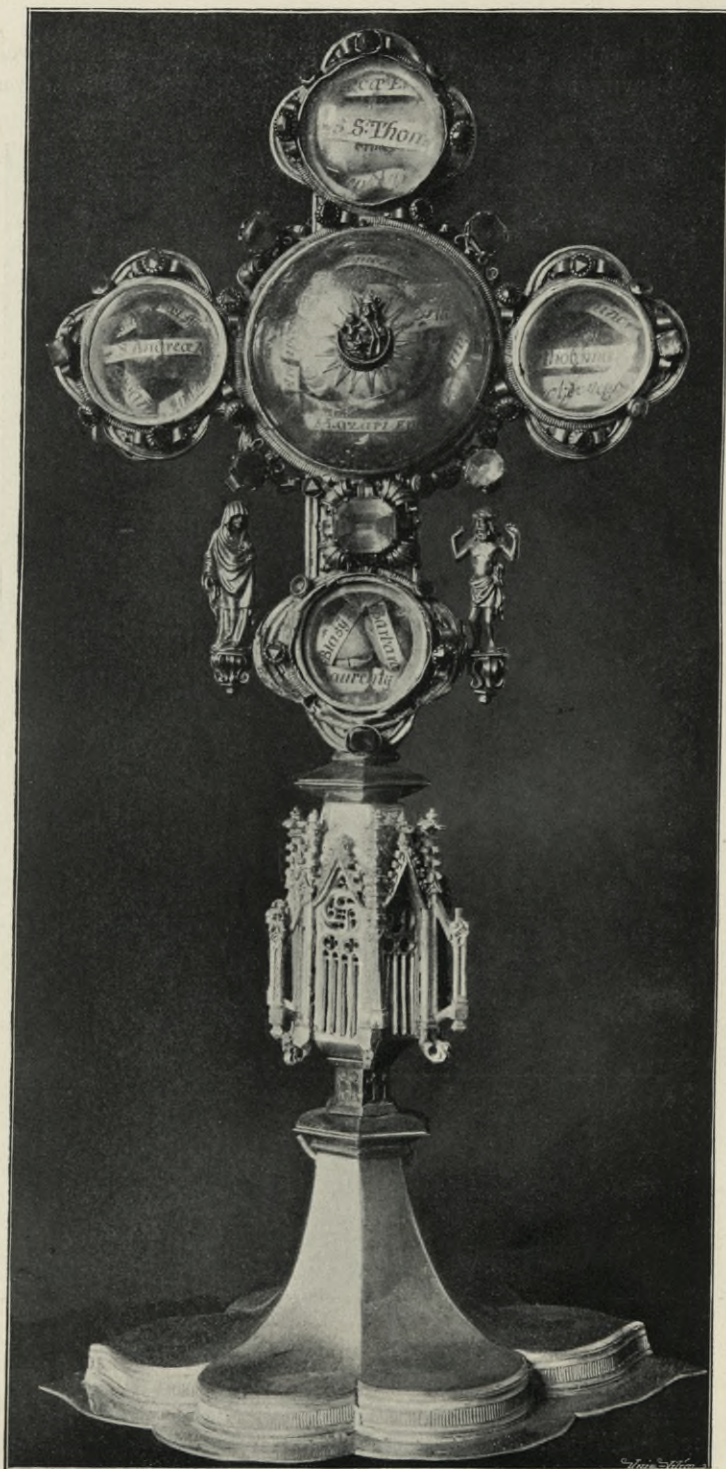
Na přední straně kříže přidělána jest malá rovněž křížová schránka ze zlaceného kovu. Přední ploška této schránky jest prolamovaná (dvě

Obr. 40. Křišťálový kříž processionalní.

křížující se řady okrouhlých styčných čtyřlístů v kruzích) a dá se otvírati. Ve schránce malá částička sv. kříže.

Kříž sám zatknut v silném kulovitém, vypuklými kanellami ozdobeném nodu, vybroušeném opět z křišťálu, k němuž nyní připojen renaissanční

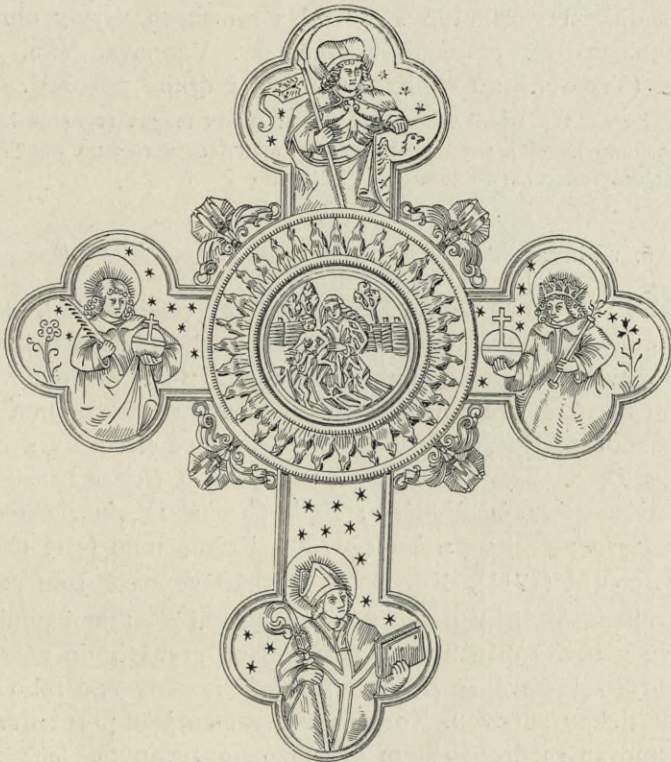
Obr. 41. Pacifikal v podobě kříže.

kovový, zlacený článek se šroubovníci pro žerd'. Po obou stranách tohoto článku přidány jsou S-ovité ozdoby s hrubou maskou, lité a ciselované. Jedna z nich jest nyní ulomena.

Kříž sám jest vkusná práce XIV. stol., dolejší kovová úprava pochází ze stol. XVII.

Srovnej podobné kříže: Vyšebrodský (Mitth. d. C-C XVIII, 203), v Melku (ibidem XVIII, 211) a v Innichen v Tyrolsku (Publik. d. Wiener Bauhütte I. 29).

V inventáři z r. 1355 zaznamenány tři křišťálové kříže těmito slovy: »Item tres cruces cristallinae, duae pulcrae et una rudis.«

Obr. 42. Zadní strana pacifikálu křížového.

28. (č. n. inv. 98.).

PACIFIKÁL V PODOBĚ KŘÍŽE, 43·5 cm vys., stříbrný, pozlacený. Původní noha nahrazena v pozdější době jednoduchou nohou novou z kovu neušlechtilého, již však dána patrně původní celková podoba. Šestiboký nodus obklopen jest bohatými kružbami a opěrnými pilířky s fiálami. Nad nodem zploštělý šestiboký článek, nad nímž zvedá se vlastní relikviářový kříž. Střed jeho kruhový obklopen jest vroubko- vaným stříbrným drátem, střihanými drobnými lístky a nasazenými draho- kamy. Pokryt jest vypuklým křišťálem, v jehož středu upevněn drobný kovový reliéfek: poprsí Madonny s Jesulátkem v půlměsíci, hvězdícovitou září obklopené. Na půlměsíčku vyryto: »maria«. Ramena kříže rozšířena jsou

třemi kruhovými segmenty a nesou kruhové zasklené schránky relikviové. Poloměsícovité malé prostory mezi středními schránkami a okrajem zmíněných segmentů vyplněny jsou stříhanými lupénky, do jichž středu vsazen drahokam. Dolejší část kolmého břevna jest poněkud delší nežli ostatní břevna; ozdobena jest v obdélníkové části velikým broušeným kamenem, obklopeným stříhaným lupením. K postranním segmentovitým výběžkům dolejší této části upevněny malé (45 cm vysoké) lité sošky P. Marie a zmrtvých vstavšeho Vykupitele. (Viz obr. 41.) Na straně zadní jest uprostřed v plamenném kovovém věnci kruhová perleť, na níž vyřezána Madonna s dítkem v zahradě sedící. Na ramenech vyryty obrázky (postavy po kolena) sv. patronů českých: sv. Václava, Víta, Sigmunda a Vojtěcha. (Viz obr. 42.) — Krásná práce z druhé pol. XV. stol.

Inventář z r. 1476. uvádí tento kříž slovy: »Crux magna argentea lata, in cuius medio est de ligno Domini, per modum crucis; ad latera vero sunt imagines sculptae patronorum Viti, Venceslai, Adalberti, Sigismundi.«

29.—30. (č. n. inv. 100.)

KŘÍŽ DVOJITÝ ze zlaceného stříbra (viz obr. 43.), 46 cm vys., vlastně stojanové pouzdro barokní (z r. 1711) na drobnější pektorální kříž dvojitý, středověký. Noha okrouhlá, lalokovitá, dosti všedním větvicovým ornamentem barokním na mírně vzduťném povrchu vytepaným a prstěncem z granátů ozdobená. Mezi ornamentem tři oválové kartušky s nápisy vrytými: *Partes De S. Cruce Dni Jesu Christi, quas B. Helena Constantinopolim, Martinus Abbas Cist: in Alsatiā; Inde Carolus IV. in Boēmiā attulit et S. Metrop: Ecclae: Pragensi: donavit 1354.* Kromě toho ještě chronogram: DVLCE LIgnVM (1711). Kde noha přechází ve stvol, jsou nasazeny tři vkusné okřídlené hlavičky mírně povystupujícími volutkami podložené. Na místě stvolu vásovitý článek se dvěma řadami granátů, do něhož vsazeno vlastní pouzdro křížové se dvěma příčnými rameny nad sebou, v předu zasklené destičkou slídovou. Konce všech ramen jsou porozšířeny a ozdobeny prolamovaným droboučkým ornamentem tepaným, jenž tvoří vždy obrubu jednomu drahokamu. Zadní stranu tvoří víko pouzdra, šroubky připevněné, na jehož jinak hladké ploše vyryt jest obrázek sv. Heleny (celá postava) s křížem a — doleji — Karla IV. klečícího, se znakem (dvojhlavý orel), na břevně příčném pak poprsí sv. Václava a Vojtěcha. Na noze značky: novoměstský znak a R R.

Uvnitř pouzdra vložen ZLATÝ PEKTORÁLNÍ KŘÍŽ, 22 cm vysoký, se dvěma příčnými břevny, z nichž spodní 20 cm, svrchní 5·5 cm široké jest, ze zlatého plechu, o hranolovém profilu. Povrch zcela hladký; toliko spodní příčné rameno zdobí majuskulový čtyřřádkový gotický nápis (na vhloubené a tečkované půdě): † DE × LIGNO × SANCTE × CRVCIS × APPORTATVM × DE × ECCLESIA × CONSTANTIPOLITANA × QVOD × BEATA × HELENA × IBIDEM × DIMISERAT ×

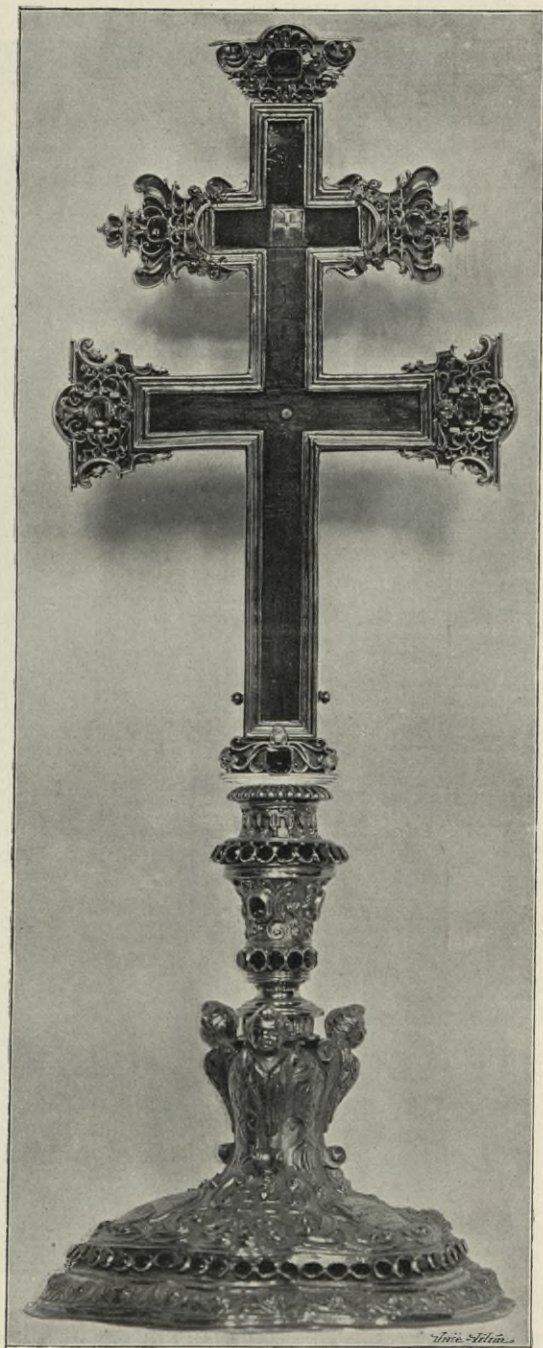
Přední strana jest otevřena; spodní příčné břevno a rameno svislé (do výše 17·5 cm) vyplňují dvě křížem přeložené a zlatým nýtem k sobě i ke křížku přibité hranolové částky dřeva sv. kříže. Ve svrchní pak části kříže i v horním příčném břevnu jsou droboučké ostatky látkou zakryté. Na svrchním křížování ramen položena mimo to ještě čtvercová zlatá destička, ozdobena křížkem rovnoramenným na červeně smaltované půdě.

Ke kříži tomuto přiložen proužek pergamenový z r. 1711, na němž citován jest list Karla IV. z Norimberka (23. Sept. 1354), Pešinou, o. c. str. 447 sqt., otištěný. Z listu toho vysvítá, že Karel IV. tuto relikvii darem obdržel (i se zlatým obložením) v klášteře »Parys« v Elsassu.

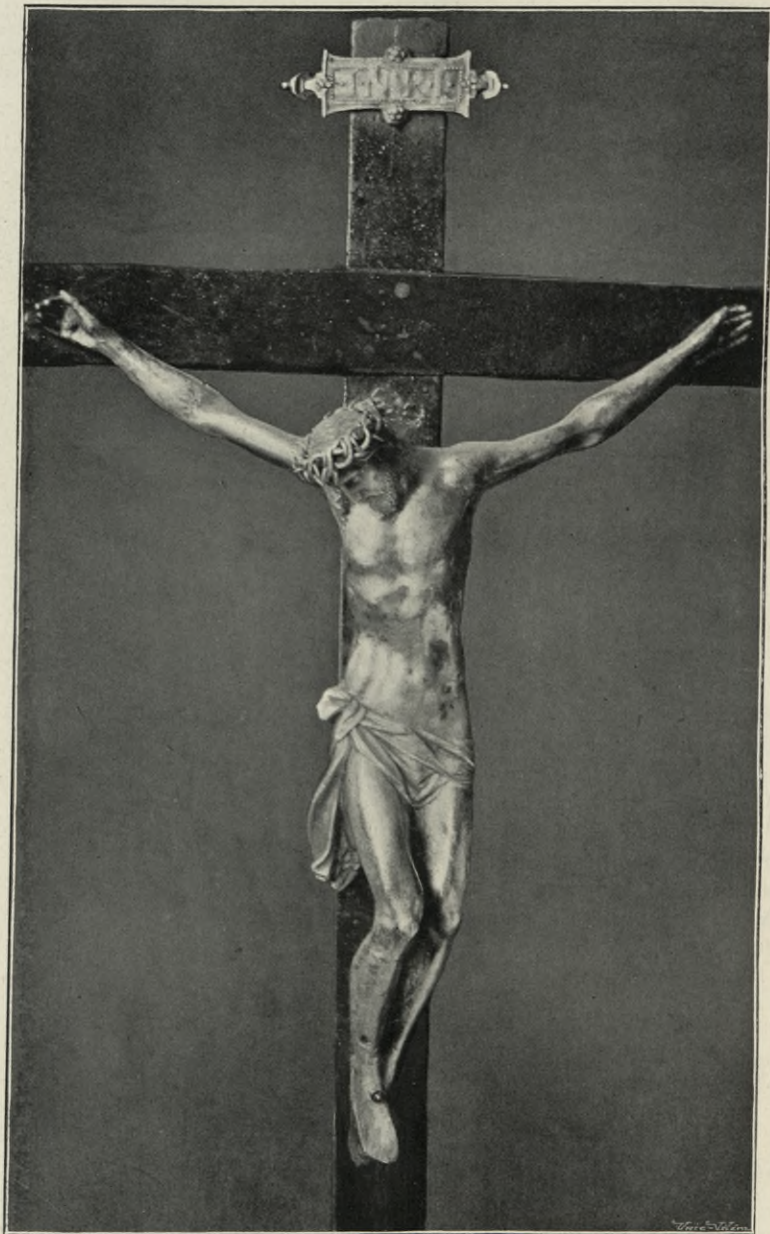
Inventář z r. 1476, zmiňuje se o kříži tomto: »Alia crux Domini bipartita circumdata thecis aureis sub hac forma , et haec allata est de ecclesia Constantinop., quae quondam per B. Helenam de Hierosolymis aportata, ibidem recondita fuit.« Consignace z r. 1540 uvádí jej slovy: »De ligno S. Crucis magna portio circum data laminis aureis, in capsella sericea viridi«.

31. (č. n. inv. 6.).

BAROKNÍ PACIFIKÁL ve formě kříže, 39·5 cm vysoký, ze zlaceného stříbra. Noha oválná ze čtyř vzedmutých laloků složená, tepaným ovocným dekorem a dvěma andílčími hlavami ozdobená. Nodus kulovitý

Obr. 43. Kříž dvojitý.

Obr. 44. Kříž arcibiskupa Medka (z r. 1587).

se čtyřmi povystupujícími hlavinkami, ciselovaný. Nad ním křížek hranolového profilu, okrášlený rytým páskovým ornamentem a drobným hrubým korpusem. Na noze značky: Pražský znak (necelý) s letopočtem 1702. a písmena R R. — Nevynikající práce z kraje XVIII. stol.

32. (č. n. inv. 12.).

PACIFIKÁL BAROKNÍ tvaru kříže, 28 cm vysoký, stříbrný, nezlacený. Na noze oválové, čtyřlalokové, obhroublý páskový ornament tepaný — v něj vsunuty dvě andělčí hlavy a dvě štítové kartušky. Na

Obr. 45. Noha kříže Medkova.

přední z nich vyryto: *Sub Decanatu S. M. E. Francisci de Paula Pöllner.* Na druhé: *Renovatum 1. Junii 1835.* Kříž sám je hranolový, zcela prostý s hrubým korpusem. Nevýznamná práce z první polovice XVIII. stol. Značky: znak malostranský s letop. 1701. a písmena $\begin{matrix} I G \\ L \end{matrix}$.

33. (č. n. inv. 280.).

KRUCIFIX ARCIBISKUPA MEDKA, 72·5 cm vys., dřevěný, se stříbrným korpusem a stříbrnou nohou.

Korpus 20 cm vysoký, litý, ciselovaný, dobře modelovaný. (Viz na vyobr. 44.) Podstavec (viz obr. 45.) skládá se ze čtyř polokruhových a dvou zašpičatělých (postranních) laloků. Kolmá ohruba ozdobena prostým tepaným ornamentem. Svrchní plochy laloků, mírně vypuklé, ozdobeny jsou vytepa-

nými bylinami a litými ciselovanými žabkami a ještěrkami. Uprostřed zvedá se podstavec homolovitě do výše; na této části vytepano stromoví a městečko. Na temeni stříbrná jímka pro kříž; na její straně vyryt ornament rostlinný, na druhé znak a nápis:

MARTINVS
ARCHIEPIS.
PRAGEN :
1587.

V inventáři z r. 1635 zaznamenán těmito slovy: »Kříž ze dřeva hebarového, na něm krucifix stříbrný s nohou stříbrnou, na níž hadi a žáby a erb p. Martina arcibiskupa.«

34. (č. n. inv. 337.).

KRUCIFIX PERLEŤOVY, 1'055 *m* vys., s pěkně rytou figurální i ornamentální výzdobou. Uprostřed pníci Kristus. Na koncích příčného břevna v trojlístých výběžcích sedící postavy dvou sv. evangelistů; vedle nich na břevnech menší postavy poprsní sv. Františka Ser. a sv. Antonína. Kolmé břevno rozšířeno jest uprostřed dvěma postranními výčnělky; na tomto místě obrázek sv. Jana Ev. Pod ním celá postava bolestné P. Marie; u paty břevno opět postranními výčnělky rozšířeno; tu jest obraz sv. Jana Křtitele. Ostatek vyplněn pěkně se vinoucími úponky květovými. Na podstavci v osmibokém orámování Kristus v oblacích sedící; před ním klečící Maria. Dole po stranách v oválovém orámování dva obrázky světců (jeden valně porušený, kusý). Viz obr. 46.

Ze sklonku XVII. stol.

35. (č. n. inv. 280. a.).

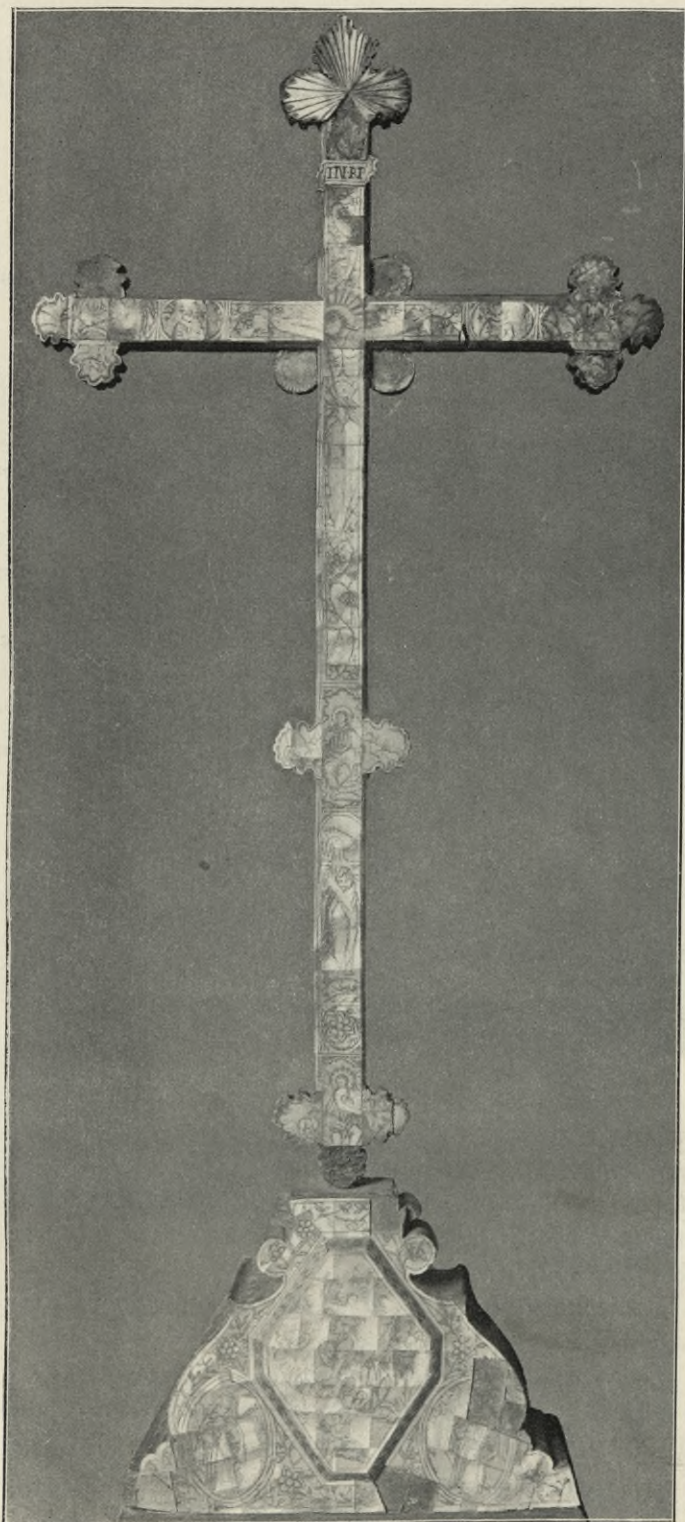
OLTÁŘNÍ KŘÍŽ dřevěný s kovovým 16 *cm* vys. korpusem ciselovaným a zlaceným, pěkně provedeným. Podstavec v podobě rozložitého, bohatě římsovaného soklu s ostatkovou schránkou ve středu. Sklonek XVII. stol.

36. (č. n. inv. 280. b.).

OLTÁŘNÍ KŘÍŽ podobné úpravy jako předešlý. Korpus 18 *cm* vys., ze zlaceného kovu, ciselovaný; podstavec hranolový, barokně profilovaný. U paty břevna kříže na soklu kovové zlacené hnáty a lebka. Na zadní straně podstavce namalován znak (v klenotu muž městsky oděný) a u něho písmena I L. Počátek XVIII. stol.

37. (č. n. inv. 279.).

OLTÁŘNÍ KŘÍŽ s korpusem ze slonoviny slušně řezaným, 34 *cm* vysokým, dřevěný (imitace ebenu) (celek měří 116 *cm*) na bohatě římso-

Obr. 46. Kříž perletový.

vaném soklovém podstavci. Blánka nápisová též ze slonoviny, čtvercová s nápisem: JESVS NAZARENVS REX JVDEORVM, z části ulomená. Druhá polovice XVII. stol.

38. (č. n. inv. 276.).

KRUCIFIX dřevěný s dobře ze slonoviny řezaným 27·5 *cm* vys. korpusem, podobné úpravy, jako předešlý. (Obr. 47.) XVIII. stol.

Obr. 47. Barokní korpus ze slonoviny.

s barvotisk. vyobr.; Dr. F. Bock v Mitth. d. C.-C. XV. [1870], str. 13—14; Dr. K. Lind »Die österreichische kunsth. Abtheilung der Wiener Weltausstellung« Mitth. d. C.-C. XVIII. [1873] 213; B. Grueber v Mitth. d. C.-C. XVII. [1872] str. XXXV.)

Tvar domečkovitý (tumba). Výška 20 *cm*, délka 27·5 *cm*, šířka 10·5 *cm*. Ze dřeva, pobitý na všech (vyjímaje dno) stranách 3 *mm* silným měděným plechem. Veškerý plochy ozdobeny emaillem. Viz obr. 48.

Přední strana střechy. Na tmavomodré půdě vinou se vkusně úponkovitě rozviliny. Stonky jejich jsou zlaté; středem jejich táhnou se linie

* Srovn. podobné relikviáře: Kremsmünsterský (C.-C. XVIII., 165), Klosterneuburský tamže) a Neuberkův (Mikowec, Fotogr. Alb., 4 Heft, 3 a 4).

39. (č. n. inv. 200.).

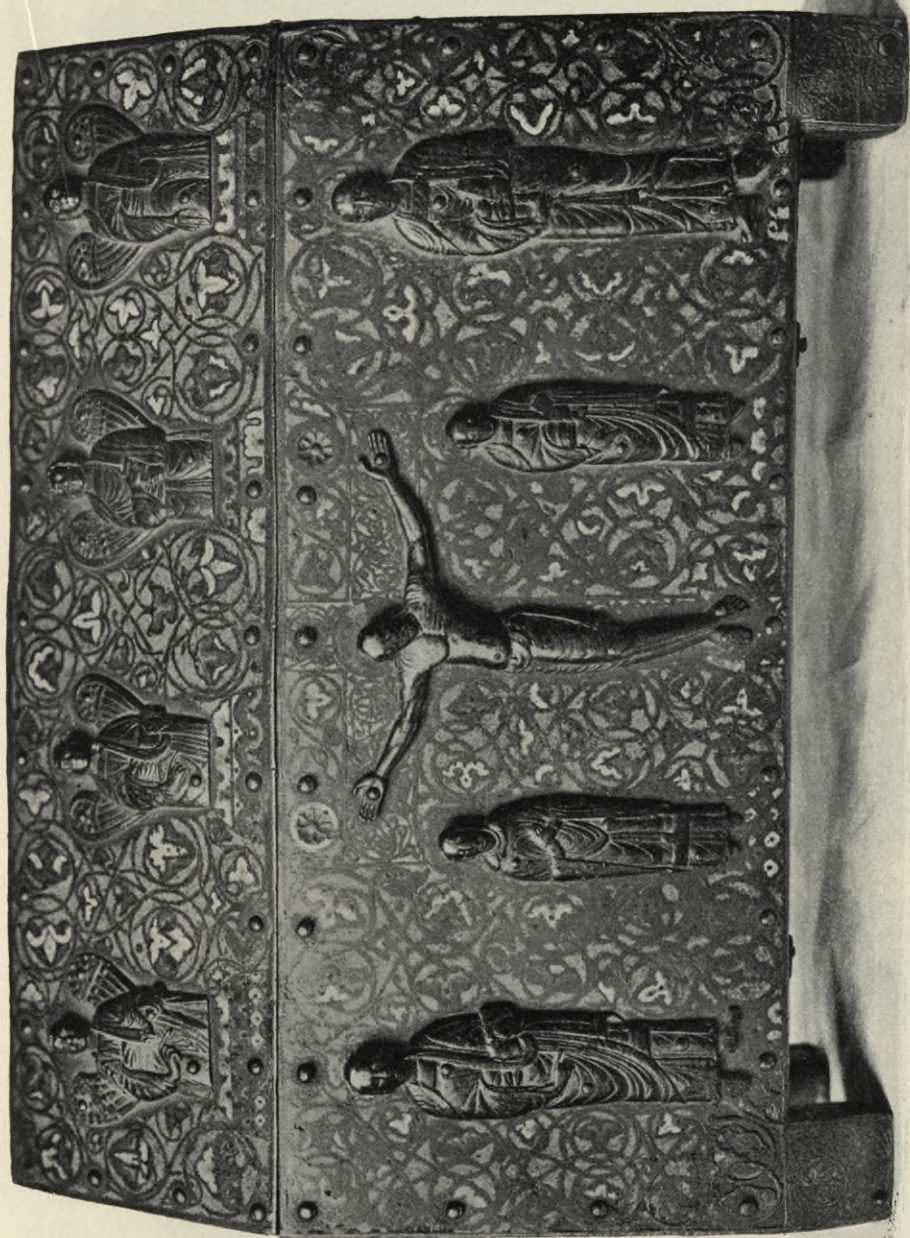
OLTÁŘNÍ KŘÍŽ ze zlačeného kovu, 45 *cm* vys., na podstavci čtyřbokém (dřevo zlaceným plechem obité), jehož prohnuté stěny jehlancovitě se zúžují; nároží jejich jsou kosmo sříznuta a volutkami ozdobena. Kříž sám je z plochého plechu, celý téměř drahokamy poset a drobným korpusem opatřen. Umělecky nevýznamno. Bez značek. XVIII. stol.

40. (č. n. inv. 139.).

ROMÁNSKÝ RELIKVIÁŘ.*) (Ferd. B. Mikowec, »Fotogr. Album böhmischer Alterthümer«, Prag 1862, Heft 7, Nr. II.; Dr. G. Heider, »Der Reliquienschein im Schatze des Veitsdomes zu Prag« v »Mittelalterliche Kunstdenkmale des österr. Kaiserstaates« II. B. 58—66

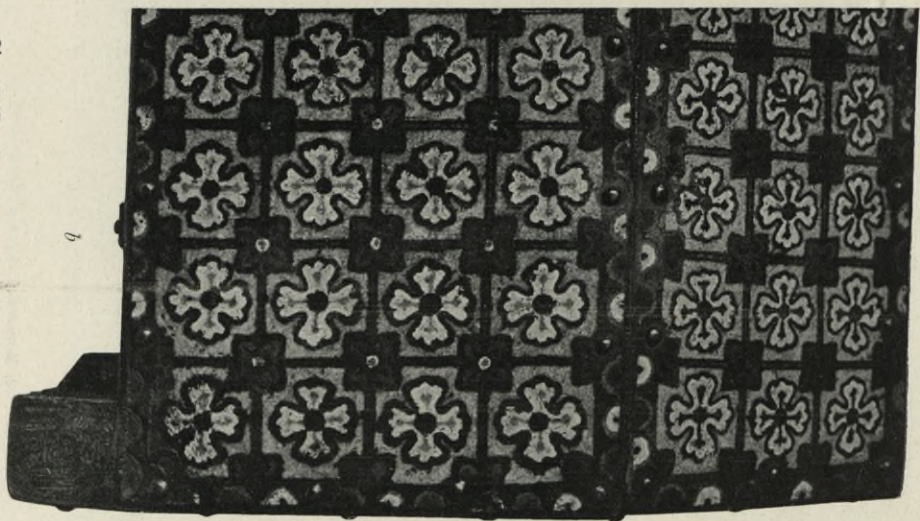
Tumbový relikviár č. 40.

Obr. 48. Románský reliéviar domečkový.

a

b

c

Obr. 49. Detaily románského relikviáře domeckového.

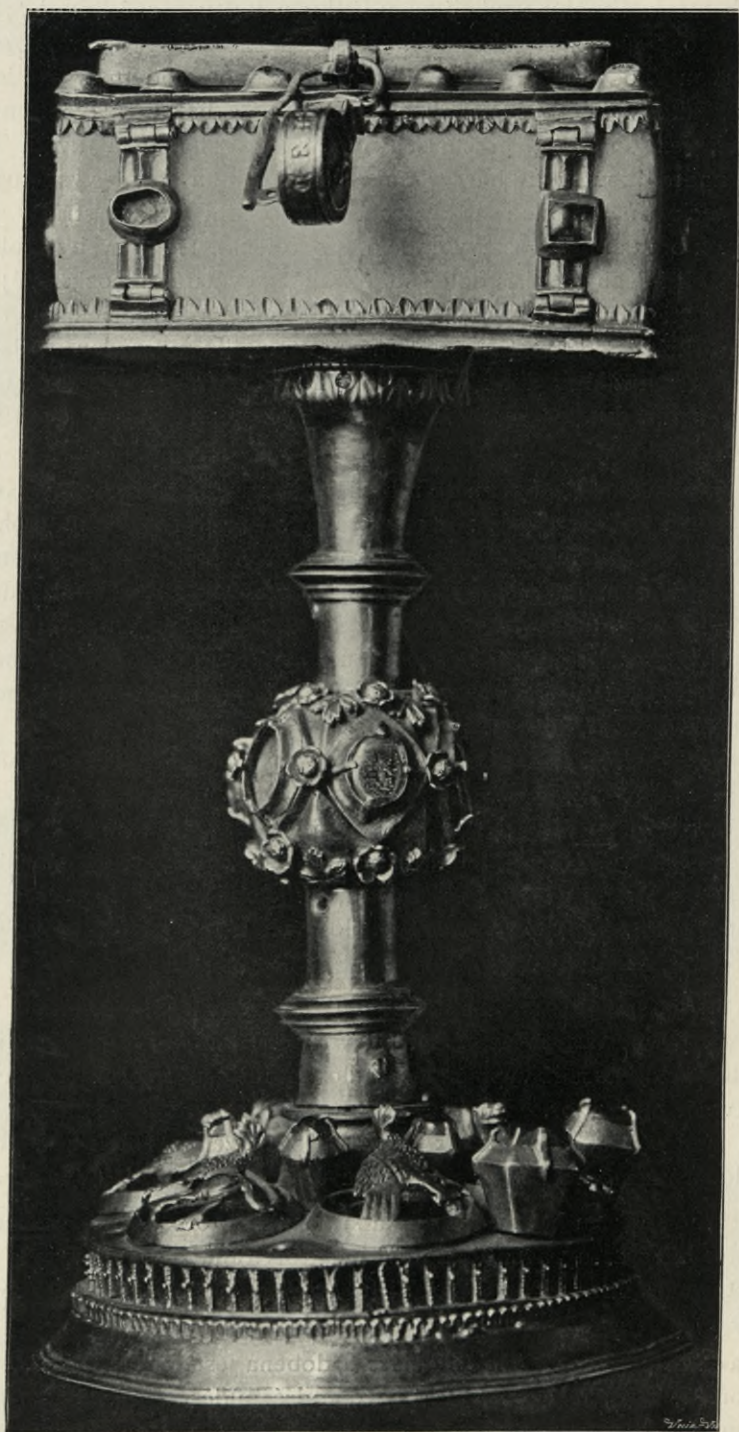
vyražených teček. Stonky vyvíjejí se v lístky a květy různé podoby; nejčastěji jsou to trojlupenné, ale i bohatší květy zlatem konturované a vyplněné barvou modrou, ve třech tónech odstíněnou (od tmavomodré až do bělavé), jakož i barvou zelenou, odstupněnou z barvy tmavozelené do světlezelené, jež do žluté přechází. Spodní část lístků a květů bývá opatřena nadto konturou barvy tmavorudé; tu a tam vyskytují se i červené tečky na lístcích a květech. Na přední straně stříšky čtyři 4·5 *cm* vys. z bronzu lité postavy andělů (po kolena), třemi hřeby s oblými hlavami na křídlech a při dolejších okraji upevněné a pozlacené; pozlacení z části setřeno. Tváře obhroublé, šat řasnatý. Gesta rukou u každého jiná. Pod postavami andělů v emailu naznačen podstavec pro ně, a to u každého jinak ornamentovaný; kontury podstavců těchto jsou zlaté, uvnitř kontur email modrý (v přechodech), zelený (odstíněný) a červený.

Na přední kolmé straně relikviáře uprostřed Ukřížovaný. Korpus litý, pozlacený, 8·5 *cm* vysoký; tělo v pravo v mírném oblouku prohnuto. Kolem beder krátká rouška. Ruce v loktech prohnuté. Pod korpusem naznačen v emailu kříž vyplněný zlatými vkusnými rozvilinami. Aureola pod hlavou Ukřížovaného kruhová, na způsob trojlupenné, modře a zeleně emaillované růžice. Pod nohama naznačena poněkud perspektivně emaillem nízká podnožka. V pozadí ornamenty podobné jako na stříšce, s odchylnými variantami. Nahoře při koncích příčného břevna kříže po jedné osmilupenné rosetě. Po stranách kříže 6·8 *cm* vysoké reliefové sošky: v pravo P. Maria, v levo sv. Jan s knihou v ruce, v řasnatých rízách. Dále v pravo a v levo po 8·9 *cm* vys. reliefu představujícím světce v dlouhém rouše s knihou v ruce. Aureolu všech těchto reliefů tvoří emaillovaná rosetta, jež u Panny Marie jest nejbohatší. Pod reliefy naznačeny jsou v emailu podstavce. Na čtvercových ploškách nožek relikviáře vyryt jest vkusný ornament listový.

Na pravém postranním boku pod románskou arkádou vyryta 12·8 *cm* vysoká postava světce s knihou v ruce. Aureola kolem hlavy miskovitě vyhloubena. Pozadí vyplněno emaillovanými rozvilinami, jež na každé straně tvoří jiný vzor. Hlavice postranních sloupků lupenovitě. Nad arkádou rytá věžka s dvěma okénky. Okraj složen z polokruhů střídavě zeleno-žlutých a modro-bílých s červenou tečkou uprostřed. (Viz obr. 49 a.)

Na protějším boku jest arkáda opatřena obloukem poněkud hrotitým. Střední část upravena jako dvířka k otvírání. Na nich vyryta 9·3 *cm* vys. postava sv. Petra. Pozadí podobně ozdobeno, jako na boku protějším. (Obr. 49 c.)

Za dní strana celého reliquiáře ozdobena jest geometrickým emaillovým vzorem: čtverce zlatené na tmavomodré půdě; v průsečných bodech čtyřlupenné hvězdičky s kruhovým, modrobíle vyplněným středem a s lupénky vyplněnými zeleno-žlutě s červenou tečkou. Uprostřed čtverců

Obr. 50. Alabastrová skřínka relikviářová.

křížové růžice, rovněž zlatě konturované se zlatým okrouhlým středem; lupeny emaillovány modrobíle. (Obr. 49 b.)

V rozích prodlouženy jsou všechny stěny ve špalíčkové nožky; na ploškách jejich slabě vrytím nastíněn rozvilinový ornament.

Výborná práce XII stol., rázu byzantského.

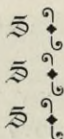
41. (č. n. inv. 14.)

DOMEČKOVÝ RELIKVIÁŘ (tumba) gotický, ze zlacené mědi, 19 cm vys., 14,5 cm šir., 17 cm dlouhý, v podobě obdélníkové skřínky hra-

Obr. 51. Noha podstavce při alabastrovém relikviáři.

nolové, přikryté sedlovou stříškou. Podélný přední bok skřínky ozdoben jest opěráčky kolmo přiloženými, nároží pak opěráčky silnějšími, kosmo přistavenými; opěráčky ty vztýčeny jsou na hrubém soklu kolem celé skřínky obíhajícím. Mezi jednotlivými opěráčky jsou ve stěnách (vyjímaje zadní stranu) ostatkové otvory, zasklené. Kolem stříšky drobné cimbuří. Na přední straně stříšky vztýčeny jsou tři nevkusné prstovité schránky na ostatky, jež jsou v nich skrze křišťalové destičky patrný; na zadní straně vryto na třech s-vitě zakroucených bláncích:

 Stanislai } mris
 Cristofor } i mris
 Quintini mris

Značně obhroublá práce z druhé polovice XV. stol.

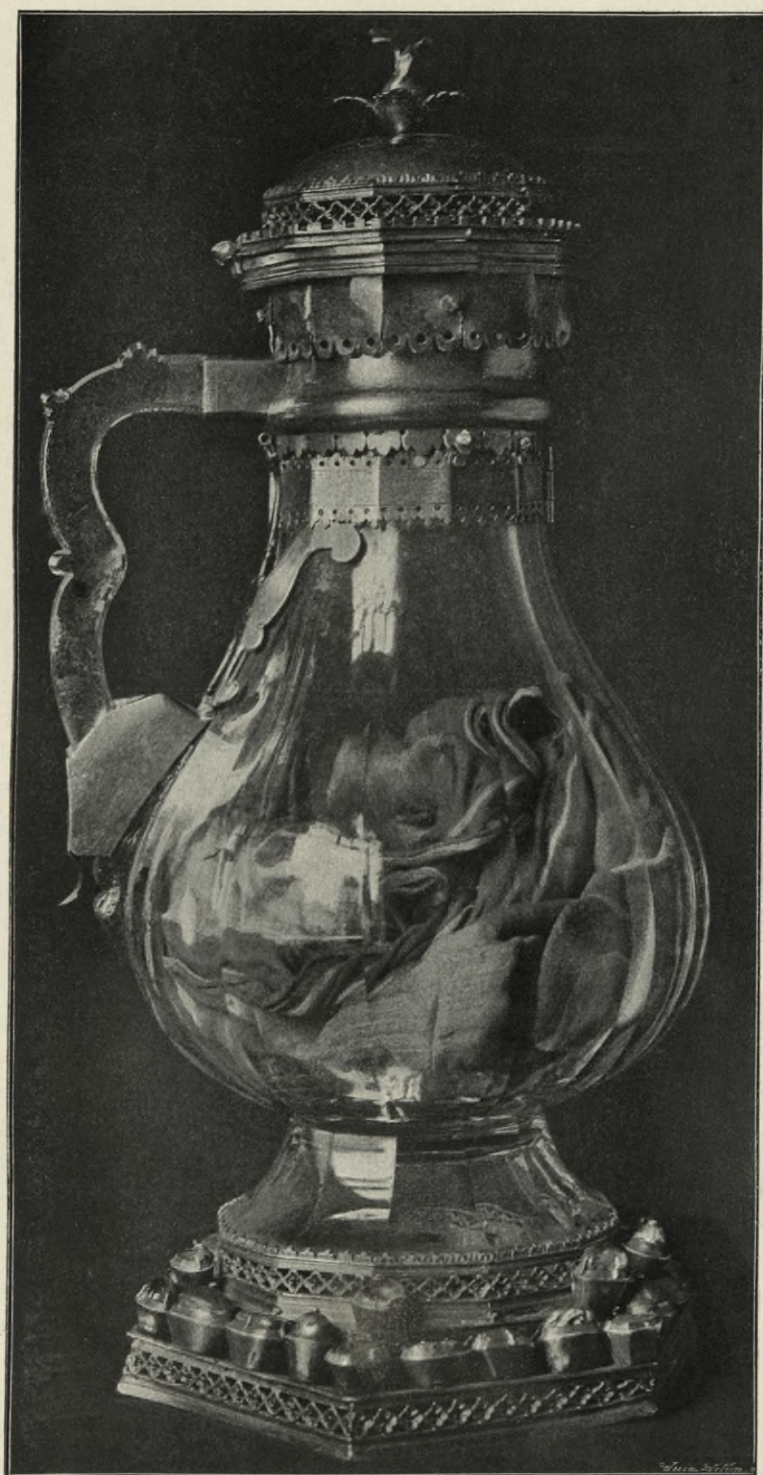
Inventář z roku 1476 uvádí: »tumba ex aurichalco supra deaurata cum tribus digitis, qui continent reliquias ss. Stanislai, Christophori et Quintini; ad latus positum de capite S. Sigismundi, ex alio latere ex opposito de capite S. Lucae ac aliis SS reliquiis.«

42.—43. (č. n. inv. 18.).

ALABASTROVÁ SKŘÍŇKA (relikviář) na vysoké, kalichovité noze stříbrné, zlacené. (Fr. Bock v Mitth. d. C.-C. XV. [1870], 26 [popis]; popis a vyobrazení v Mitth. d. C.-C. Neue Folge XVII. [1891] 186—187.) (Viz obr. 50.) Výška: 20·8 *cm*. Podstavec nohy kruhový (10·5 *cm* v prům.) zvedá se nejdříve šikmým hladkým okrajem vzhůru, načež přechází v kolmý úzký pásek ozdobený vytepanými stojatými obloučkovými lístky. Potom následuje kolmá prolamovaná galerijka, skládající se z arkádek vytvořených filigránovým drátem. Hořejší vydutý povrch podstavce jest zajímavě ozdoben: v šesti prolomených kruhových otvorech markantně tepané podoby orla a lva střídající se tak, že vždy ve dvou sousedících kruzích orel a lev naproti sobě jsou postaveni. V provedení těchto figur jeví se zřejmě ještě reminiscence doby románské. Mezi kruhovými rámci těchto polovypuklin vždy dva drahokamy (ametysty) do vysokých jehlancovitých lůžek zasazené (nepochybně pozdější přídavek): větší dole, menší nahoře. Tři veliké kameny nyní chybí. (Viz obr. 51.) Z podstavce zvedá se oblý dřík, dvěma úzkými profilovanými prstenci a velkým nodem obklopený. Kulovitý nodus jest na obvodu šestiboký, na každém boku velké mandorlovité lůžko s oválným středem, do něhož vsazen drahokam. Lůžka jsou ve styčných bodech navzájem spojena vkusnými kvítky šestilupennými, a týmiž kvítky ozdobena jsou i nahoře a dole. Mezi těmito dříky obklopujícími růžicemi spatřují se jahodovité lístky. Nahoře rozšiřuje se noha konicky a jest při hořejším kraji obtočena svislými lupénky.

Na noze spočívá alabastrová skříňka, 10 *cm* dlouhá a 5·5 *cm* široká. Jest při dolejším i hořejším okraji okována stříbrnými, řadou lupénků ozdobenými plíšky, jež navzájem spojeny jsou na delších stěnách vždy dvěma a na kratších jednou kolmou sponkou, jež třemi rýhami, uprostřed pak drahokamem jsou ozdobeny, a nahoře i dole ve stěžejkách upevněny. Víčko jest při okrajích ozdobeno řadou nebroušených drahokamů (rubínů, tyrkysů a j.), uprostřed pak opatřeno značně na povrch vystupujícím obdélníkovým kovovým rámcem, do něhož zapuštěna křišťálová destička. Na užších stranách rámce niellovaný nápis: DIGITVS · SC I × NICOLAI.

Skříňka uzavřena jest velezajímavým VISUTÝM ZÁMEČKEM kruhovým, 17 *mm* v průměru měřícím. Na zadní ploché straně jeho umístěn

Obr. 52. Křišťalový džbán (relikviář).

drobný ciselovaný krucifix. Na plochem válcovém obvodu zámečku vyryt nápis; + IESVS CRISTVS. — XIII. stol.

V inv. Karlštejnském z r. 1515 uvádí se: »S. Nicolai digitus cum cruore modico in alabastro deaurato.«

44. (č. n. inv. 105.)

RELIKVIÁŘOVÁ SKŘÍNKÁ GOTICKÁ ze zlaceného stříbra, hranolová, 9·5 *cm* dlouhá, 6·5 *cm* šir. a 5·5 *cm* vys. Stěny zcela hladké. Nahoře ploské, křišťálovou deskou zasklené víko na stěžejkách. Uvnitř prastará, původně bílá látka na způsob plátna. XIV. stol. Umělecky zcela nevýznamno.

Inventář z r. 1368 v rubrice relikvií P. Marie vypočítává: »Cistula argentea deaurata, in qua sub crystallo continetur pars pepli B. Virginis cruentati, quod sub cruce Domini dicitur habuisse in capite.«

45.—46. (č. n. inv. 103.)

RELIKVIÁŘ V PODOBĚ KŘIŠŤÁLOVÉ KONVICE. (Bock v Mitth. d. C.-C. XIV. [1869], 31—32, s vyobr.; F. J. Lehner v »Methodu« II. [1876], 58; J. Koula, Památky umělecko-průmyslové v Čechách, seš. IV., list II. [s vyobr.]; týž, ve »Světozoru« 1885, č. 25. str. 393. s vyobr.) Výška 0·395 *m*. Křišťál 4—5 *mm* silný. Noha stříbrná, pozlacená, šestihranná: nejdoleji kolmo postavená prolamovaná galerijka složená ze řady čtyřlupenných rosett; vodorovná plocha následující posázena jest řadou polodrahokamů a perel osazených v konických lůžkách, potom následuje vodorovná plocha v pravém úhlu stupňovitě nad předešlou vyvýšená, podobnými, ale řídkce rozsazenými perlami, perletí a drahokamy (malachit, safír, smaragd) ozdobená: za ní zvedá se kolmo podobně prolamovaná galerijka, jako při hraně spodní: nejvýše pak jest řada drobných kolmo vztýčených trojlaločných lupenků, jež zahnuty jsouce, drží dolejší okraj křišťálového džbánu. Džbán vybroušen ve dvanácte ploch. Hrdlo džbánu obepjato nejdoleji dvanáctibokým plochým pásem, jenž nahoře zakončen řadou trojlupenných, uprostřed okrouhlou dírkou ozdobených lístků okrouhlých, dole pak řadou trojdílných lístků hrotitých. Nad tímto pásem jest kování oblé, dole velikými trojlaločnými lupenkami zakončené. Víčko jest dvanáctiboké. Skládá se z bohatě profilované římsové části nahoře cimbuřím zakončené, dále z prolamované galerijky téhož vzoru jako galerijky dolejší, nad níž jest řada trojdílných lupenků, a konečně z mírně vypuklé kruhové části, v jejímž středu vztýčeno čtvero ozubených lístků, zprostřed nichž vynikají dva lístky na způsob poupěte k sobě přichlíplé a nahoře se rozbíhající. Ucho podoby **£**, na vnějším obvodu polokruhovými výčnělky ozdobené, upevněno jest neúhledným pouzdrovým kováním*) ke kováni džbánového

*) Přidáno v době renaissanční, kdy ucho od džbánu se odlomilo.

hrdla. Pod víkem svislý dvanáctiboký pás zakončený polokruhovými dírkovanými zoubky. Na noze džbánu jest kus křišťálu uražen. Viz obr. 52. Střed XIV. stol.

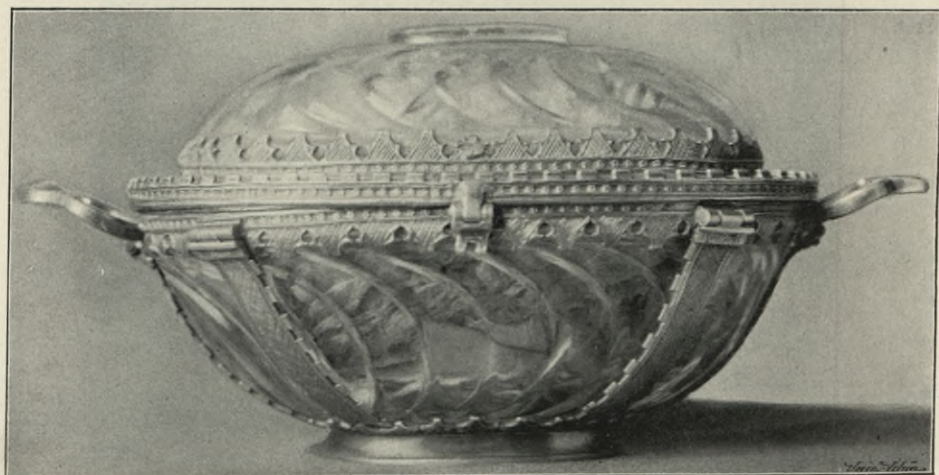
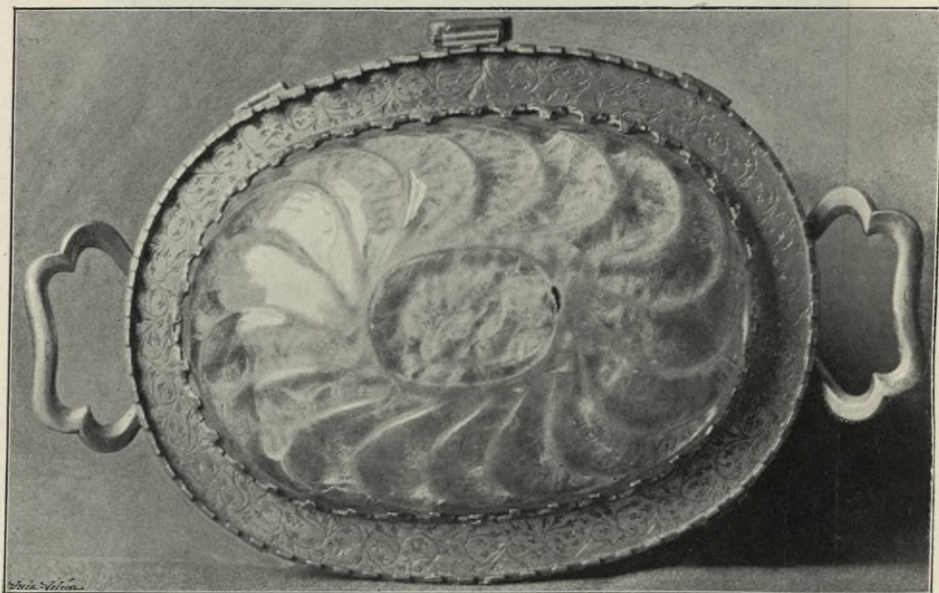

Obr. 53. Prastará látka (»mensale Domini«) ve křišťálovém džbánu.

Uvnitř vložen obdélníkový kus PRASTARÉ LÁTKY (78 *cm* šir., 1,20 *m* dl.), hnědě a žlutě pruhované, ze lnu a hedvábí tkané, při koncích jedné z delších stran 66 *cm* dlouhými hedvábnými tkanicemi opatřené.

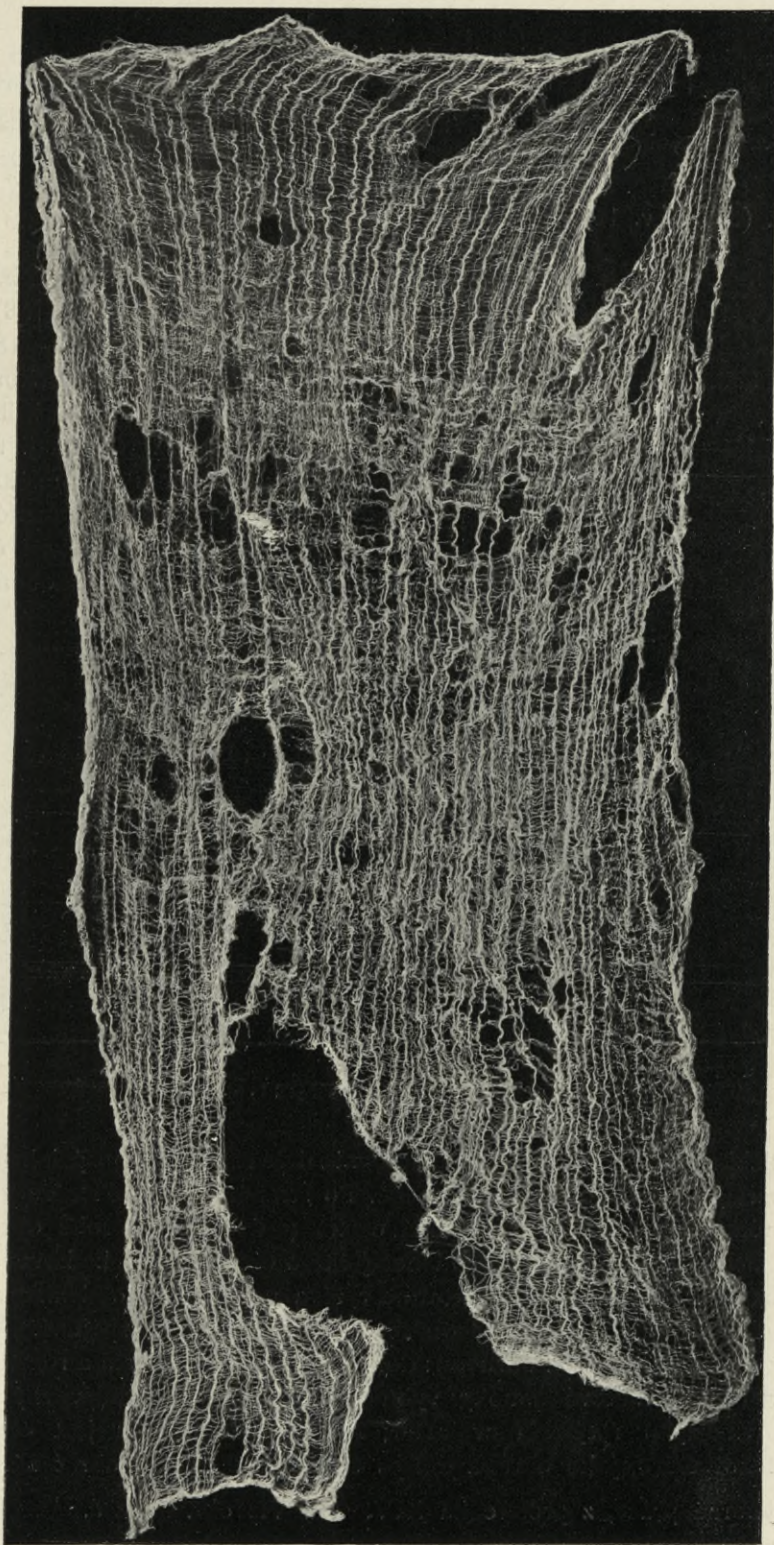
Při dolejší obrubě vybledlý hnědý nápis: mensale domini ihu xpi. Viz obr. 53.

V inventáři z r. 1354 zaznamenáno: »Canula magna cristallina circumdata argento, deaurata, in qua est mensale Domini nostri Ihu Xpi quam idem rex (i. e. Carolus IV.)

Obr. 54 a), b). Křišťálová misovitá schránka.

donavit.« V inventáři z r. 1368 uveden takto: »Cantarus magnus crystallinus, in quo reclusa mappa, super qua ultima coena a Christo est instituta et acta; in pede cantari perlae sunt 18 et gemmae 17.« — Tého látky chována byla mezi relikviemi sv.-Vítskými ještě druhá část, o níž zmiňuje se inventář z r. 1476: »de mensali Domini pars nota-

Obr. 55. Starověká byssová látka (zavoj P. Marie) v křišťálové misce.

bilis, habens lineas coloris cerulei, rubei, bruni; a na jiném místě: »de mensali Domini partes duae insutae serico albo, cum lineis coloris viridis, albi et flavi.« V inventáři z r. 1540 čteme opět: »Cantarus magnus crystallinus, in quo reclusa est magna pars de Mensali Domini.«

47.—48. (č. n. inv. 112.).

KŘIŠŤÁLOVÁ MÍSOVITÁ SCHRÁNKA. (Bock v Mitth. d C.-C. XIV. [1869], str. 21—22 [s vyobr.]; Lehner v »Methodu« II. [1876], 59 [s vyobr.]; Koula o c., seš. VIII., list XI., týž ve »Světozoru« 1885, č. 25. str. 393. s vyobr.) 20 cm šir. (i s uchy), 9·5 cm vys., zlaceným stříbrem okovaná, kromobyčejně ušlechtilých forem. Dolejší část i víko mají tvar elipsoidu na vrcholu zploštělého a koncentricky prohnutě rýhovaného. Při hořejším okraji jest dolejší část opatřena kovovým lemem, ozdobeným

Obr. 56 a 57. Zbytky relikviáře sv. pěti bratří.

nahore žlábkem posázeným malými rosettami a dole řadou dvojných kružeb, mezi nimiž jsou mřížkově ryté výplně. Po stranách jsou ve směru velké osy na této obrubě upevněna hladká ouška podoby proti sobě obrácených a navzájem spojených ϵ . Od hořejší této obruby jdou ke kovovému hladkému podstavci široké, mřížkově ryté a po stranách obdélníkovými zuby ozdobené pruhy s hořejší obrubou pomocí střežek spojené. Víko jest dole opatřeno dvojitou obrubou: dolejší, ozdobená žlábkem a rosettami a nahore v obdélníkové zoubky vybiňující, tvoří široký vodorovný lem, oživený vkusnými rytými rozvilinami; nad touto obrubou jest obruba druhá, téhož tvaru, jako obruba dolejší části, jenže vzhůru obrácená.

Výborná práce, z prostředka XIV. stol. Viz obr. 54. a b.

V této schránce uložena obdélníková (40 *cm* široká, 80 *cm* dlouhá) BYSSOVÁ ROUŠKA, hedvábím lemovaná (srvn. Dr. Fr. Bock, »Die textilen Byssus-Reliquien des christlichen Abendlandes«, 18—19), již Karel IV. v Treviru jakožto třetinu ze závoje P. Marie v tamním chrámě sv. Maximina chovaného byl získal.*) Viz obr. 55.

49. (č. n. inv. 134.).

ZBYTKY RELIKVIÁŘE SV. PĚTI BRATŘÍ, dřevěná, obdélníková, 51 *cm* široká, 67 *cm* vys. skříňka; v předu nyní pouze prostý rámeček, v jehož středu pozlacenou sádrou zalaty jsou ostatky sv. pěti bratří. Vodorovné i kolmé kraje, jakož i celá zadní strana této skříňky byly pobity pozlacenými vkusně tepanými plíšky stříbrnými. Po stranách a dole plíšky ty již chybí; na straně hořejší zachoval se jen jeden úplný článek: kytice z ozubených lupenů se skládající obklopena jest do kruhu stočenými úzkými stonky, z nichž na zevnější straně vyrůstají lupeny a růžice, zbývající plochu vkusně vyplňující. Na zadní straně jest devět řad po sedm, čtvercových piškvů (jeden chybí), vyplněných vkusným vzorem rosettovými komponovaným ze čtyř symmetrických částí. Ve středu malá čtyřlupenná růžice, z níž vyrůstá čtvero ozubených oválových lístků obklopených úzkými oválovitě prohnutými stonky a čtvero trojdílných lupenů do rohů vybíhajících.

Velmi zajímavé zbytky ranně gotické tepané práce. Viz obr. 56 a 57.

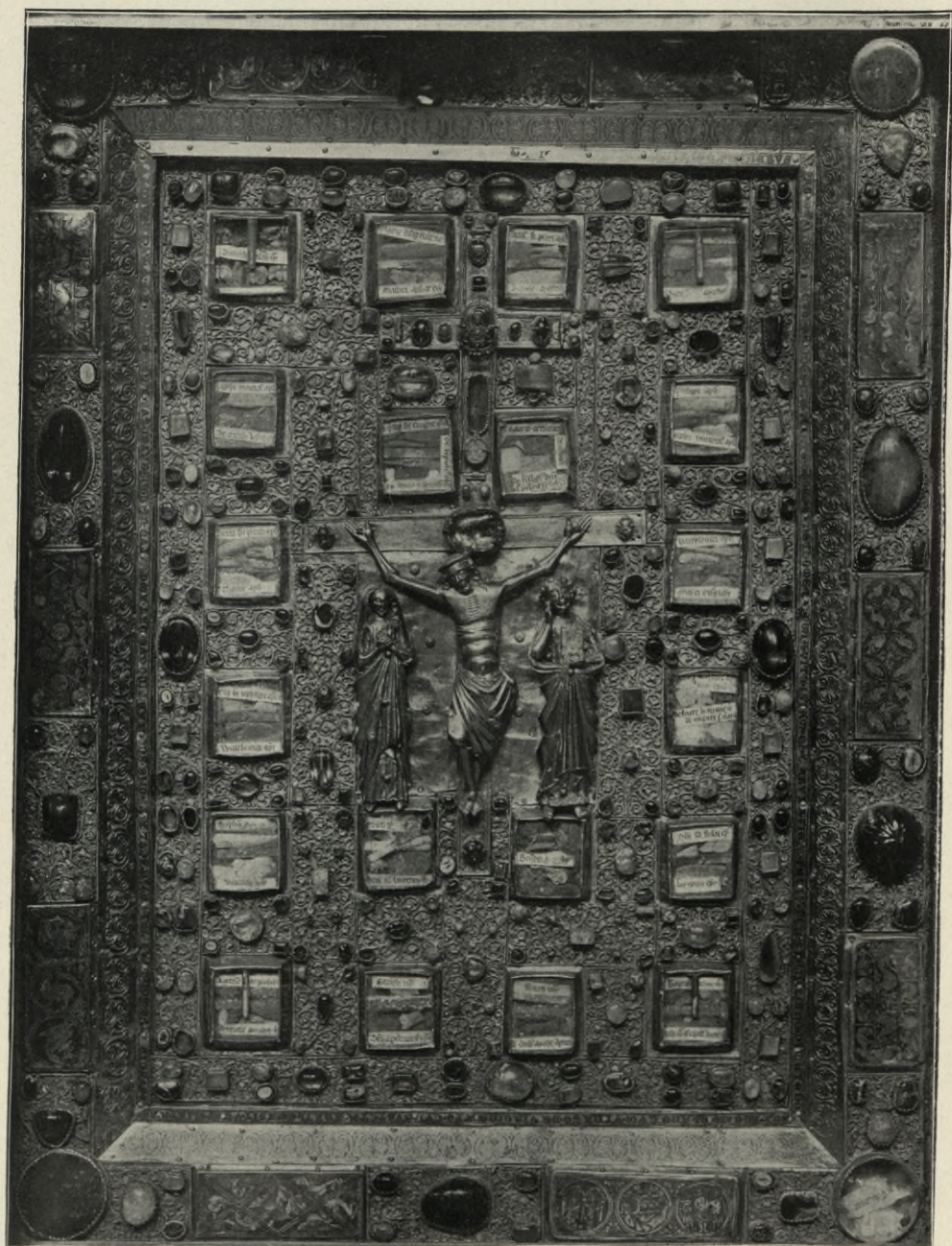
V relikviáři z r. 1354 čte se: »tabula sanctorum quinque fratrum circumdata argento deaurata cum quinque brachiis ipsorum.« Inventář z r. 1368 uvádí: »alia tabula quinque Fratrum circumdata argento, in qua deficit unus clypeus«.

50. (chová se nyní na oltáři v kapli sv. Anny.)

ROMÁNSKÝ PLENÁŘ, (Fr. Bock, v Mitth. C.-C. XV. [1870] 16—22. [se dvěma vyobrazeními, z nichž druhé omylem kresličovým nesprávné], F. Lehner v »Methodu« II. 114—117. [s týmiž vyobrazeními], F. Ekert, »Posvátná místa Prahy«, I. 52.) stříbrná zlacená deska ostatková v rámci rovněž stříbrném a zlaceném, s bohatou ozdobou draho-kamů, gemm, niellovaných rytin a filigránu. Viz obr. 58.

Vlastní deska, 38 *cm* šir. 57 *cm* vysoká (pravoúhlý obdélník), chová v sobě čtyři kolmé řady čtvercových schránek (důlků) na sv. ostatky, vesměs přikrytých křišťálovými destičkami (v nichž namnoze zachované navrtávané otvory svědčí o starším již upotřebení), jež jsou prostými, šikmo na façettu křišťálu přihnutými páskami přidržovány. V obou krajních řadách jest po šesti, v obou středních po čtyřech toliko schránkách, vesměs

*) Srovnej Pešina o. c. 440.

Obr. 58. Románský plenář (ostatková deska).

svaté ostatky chovajících. *) Na místě prostředních čtyř schránek nanýtována jest reliefová skupina »Ukřížování«: Kristus 15·5 cm vysoký přibit za ploše rozprostřené dlaně rukou zalomeně povztyčených a za překřížená chodidla nohou na trámčový kříž patriarchální z hladkého zlatého plechu nastíněný. Postava Kristova, z kovu ciselovaná a zlacená, maličko na pravo nachýlená, opásána jest kolem beder delší rouškou.

Po stranách kříže nýtky přibity jsou sošky P. Marie a sv. Jana, rovněž ciselované a zlacené. Obě jsou v dlouhých rouších: Madonna má kromě toho hlavu splývající rouškou zavítu a drží ruce na prsou křížem sepjaté. Sv. Jan hlavu o vztýčenou pravici opíraje drží v levici knihu; prostovlasý. Nohy obou sošek spočívají jakoby na podstavci na fačettě obruby přiléhajících ostatkových schránek.

Svrchní část kříže upravena jest na stěžejkách k otvírání. Uvnitř dutina na částečku sv. Kříže. Na svrchním skřížení vsazen nepravidelně oválový onyx tmavohnědý, do něhož vřezán relief (poprsí) Madonny, en face, uprostřed na klíně oděného Krista oběma rukama přidržující, byzantského rázu (XII.—XIII. stol.). Viz obr. 59.

Obr. 59. Kamej na románském plenáři.

Celá plocha desky (jedině pozadí skupiny sošek vyjímaje) pokryta jest filigránovými ozdobami ze zrnkového drátu, větvicovitě v symmetrické volutky s růžicovými terčí stáčeného. Jednotlivá pole těchto filigránových ozdob rámcována jsou silnějším drátem zrněným a drobnými nýtky na podložku přibijena. Mezi filigránem přehojné, po většině střídavě po páru a po jednom kladené drahokamy a perly v lůžkách kovových, neozdobných. Podobně i břevna kříže drahokamy jsou ozdobena.**)

Vnitřní desku obklopuje ozdobný rámeček 11 cm široký, jehož plocha o 1 cm jest nad vnitřní desku povýšena. Přejítí činí šikmá ploška, sříznutím vnitřní hrany rámu vzniklá, obitá proužkem plechu zlaceného, do něhož vryty jsou kontury styčných 7listých palmet kolmo vedle sebe řaděných. Pod touto páskou podložen úzký vodorovný proužek stříbrný s niellovaným majuskulovým nápisem (počíná v pravém spodním koutě):

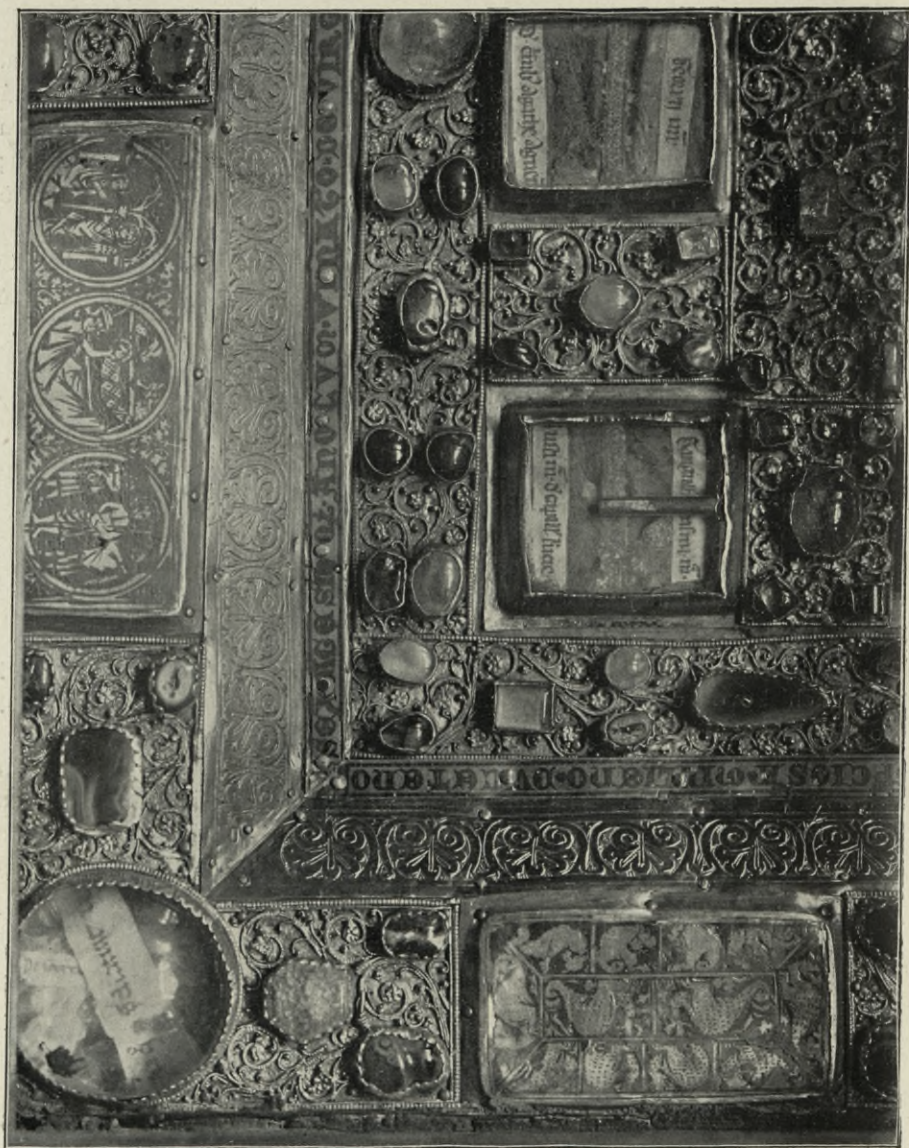
+ SVS̄CIPĚ * XPI * BONĚ * FRĀTRIS * M̄VIVS̄QVLA *
 THOMĚ * S̄ŮŮ * MARTINO * QVĚ * DAT * AMORĚ * TVO *
 VT * CONSERVAVITVR * REVERENTĚR * ET * VT * VAND-
 RENTVR

OSSĀ * BĀTORVI * QI NOBIS * REGIĀ * POLORVI *
 OPTINĚANT * PRĚCIBVS * PĀGEM * NOSTRISQVĚ * DIABVS

*) Bližší ohledání této desky po stranách i uvnitř, není možno, poněvadž reliквиář tento v kamenné struktuře oltáře jest zatmelován. Pravděpodobně jest mu podložkou dřevěná deska, na niž veškery ozdoby zevně patrně jsou namontovány.

***) Úhrnem jest na tomto reliquiáři 333 různých kamenů.

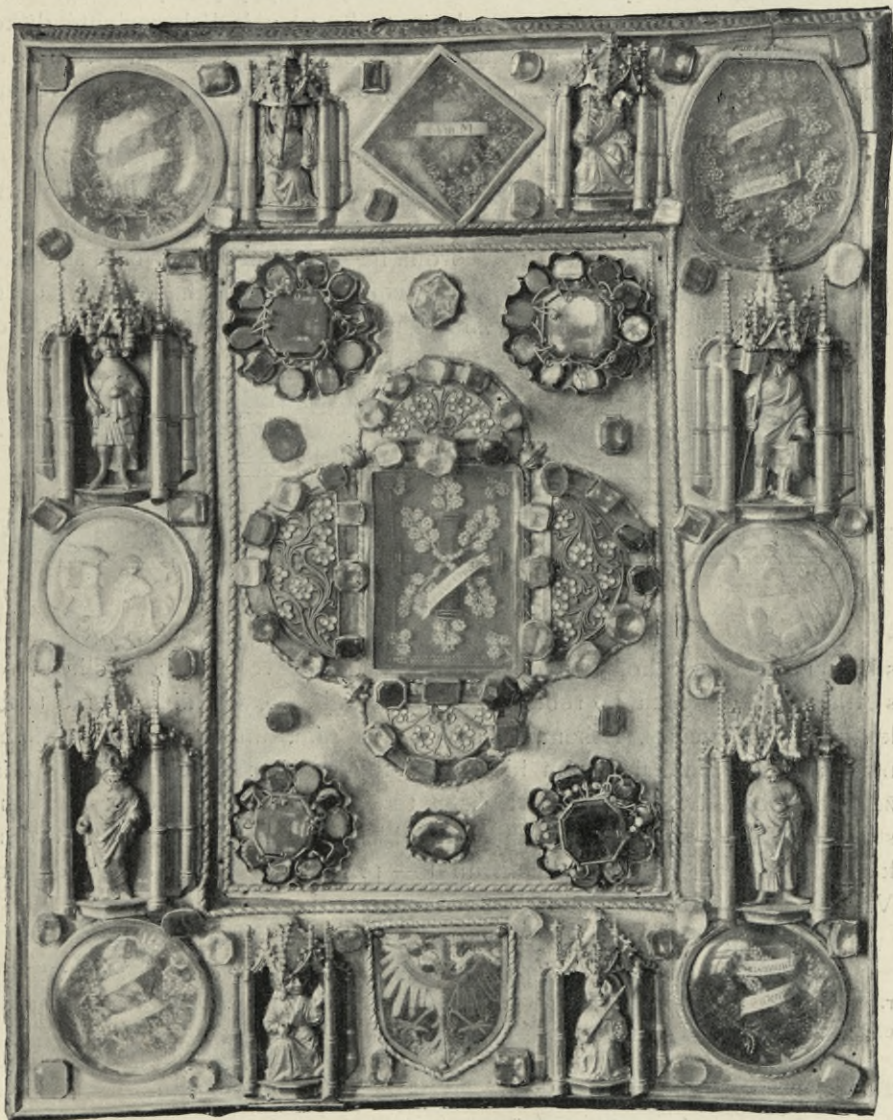
PRO * MÆRITIS * QUIBŪS QVI * REDDAS * ITA * VANITA *
 DONAS * ETŪA * THOMA * TŪ * PŪIA * VITA * ISTAM * Q *
 TABVLĀ * FIARI * FEGIT * PŪIOSĀ * MILLIENŌ * DVCEANTENŌ

Obr. 60 Detail z románského pleťáče.

SEXAGESIMI * Q³ * ANNO * QVI * VI * IDU * DE *
 VIRGINE * XPO * QVI * SVBTDOR * ANATHEMIA SIT * VT *
 SPOLIATOR * AN

Vlastní plochu rámece pokrývají střídavě obdélníkové destičky fli-
gránové (vždy se čtyřmi drobnými kameny při rozích a jedním velkým
uprostřed) a stříbrné plotničky niellované, rovněž obdélníkové. Na

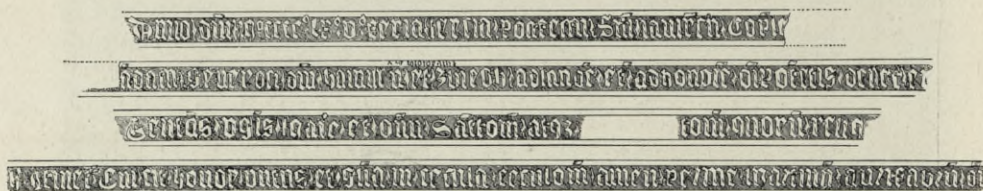

Obr. 61. Gotický plenář Kolovratův z r. 1465.

svislých stranách shledáváme po třech, na vodorovných pak po dvou
(úhrnem 10) těchto niellem zdobených destiček. Ornamentace jejich vy-
kazuje vesměs motivy fantastických, rozbujněle kreslených okřídlených
postav zvířecích (gryfů), seskupených symmetricky v kruhové, kosočtve-
rečné i rámcové obrazce. Na každé destičce lze pozorovati kresbu jinou;

jediná toliko (na spodní hraně při levém nároží) tvoří výjimku, vykazující ozdobu figurálně komponovanou. Jest tu totiž ve třech styčných kruzích vyobrazeno: »Zvěstování« (postava klečící Madonny i anděla stoje zvěstujícího má nad sebou po arkádovém oblouku, sloupky podepřeném); »Narození Páně« (Madonna zobrazena ležíc, vedle ní v jeslích zavinité dítko, za ním hlavy vola a osla) a »Bičování Páně« (Kristus šlehán dvěma vojáky). Viz obr. 60. — Nároží ozdobena jsou opět kruhovými schránkami ostatkovými.

Mezi drahokamy, jichž použito k výzdobě tohoto plenáře, vyskytá se mnoho antických gemm (intaglií), z nichž mnohé převráceně (rytbou do vnitř jímky) jsou osazeny. Mnohé mezi nimi vykazují krásně řezané (viz tab. III.) přerozmanité motivy: kozorožka na poskoku k olivovému stromku, sedící postavu lidskou s Medusinou hlavou v levici, hoča o pahýl opřeného, slepici s kohoutem, okřídlenou sehnutou postavu stařeckou, pastevece

Obr. 62. Faksimil nápisu na plenáři Kolovratově.

s kozou, vasu (skyphos) s makovicemi a klasy, dravce laň lapajícího, Area s Athenou, bojovníka po řebříku hradbu stékajícího, okřídlené genie (v několika reprodukcích), Athenu se štítem a kopím, muže na lyru hrajícího, muže a ženu před Priapovým idolem obětující; dále: zajíce, vztýčené zvíře žábě podobné, lva atd. Mimo to jsou tu i dvě kameje antické; na jedné stařecká hlava Sokratova, na druhé podobiznová hlava ženská. Třetí drobná kamej — asi středověká (velice hrubá) — představuje lidský obličej en face. Všecko to jest řezáno do onyxu nebo karneolu.

Relikviář tento jest velice významná práce z r. 1266.

Dle zprávy inventáře (č. 509) daroval tento plenář chrámu Svatovítskému r. 1846 hrabě Josef Nostic, koupiv jej kdesi u vetešníka jako bývalý (domělý) majetek chrámu sv. Martina v Trevíru.

51. (č. n. inv. 36.).

GOTICKÝ PLENÁŘ S OSTATKY SV. VOJTĚCHA A JINÝCH PATRONŮ ČESKÝCH. (Pešina, o. c. 487—488; Podlaha-Šittler, »Album Svatovojtěšské«, 17—18, s vyobr. na tab. 2.) Uprostřed střední obdélníkové plochy (20 cm široké, 30 cm vys.), dvojím točeným drátem obklíčené, jest schránka s částičkou sv. kříže. Polokruhové segmenty ke stranám schránky té přiléhající ozdobeny jsou na obvodu drahokamy, uvnitř pak něžnými kvítky, jejichž ladně prohnuté stvolý, jakož

i veškery kontury provedeny jsou z jemného filigranového drátu, spočívajícího v modrém a zeleném smaltu základním; lupénky kvítků jsou z bílého smaltu; střední terče jejich ze smaltu červeného. Ve čtyřech rozích střední části jsou čtyři růžicovité skupiny drahokamů s velikými záhnědami uprostřed.

Ještě bohatěji ozdoben jest rámeček plenaria (8·5 cm šir.). Ve čtyřech rozích jsou kruhové schránky na ostatky; uprostřed hořejší části jest kosočtverečná schránka s ostatky sv. Víta. Uprostřed dolejší části rámečku nalézá se červenobílá orlice, znak hr. Kolovrata, překrásně z bílého a červeného smaltu zhotovená; hlava orlice, spáry, náprsní pás i koruna jsou zlacené. Uprostřed obou postranních pásů jest po jednom reliefu v perleti řezaném: v levo jest znázorněno stínání sv. Kateřiny, v pravo nalezení dvanáctiletého Ježíše v chrámě. Mezi jednotlivými schránkami ostatkovými, zmíněnými řezbami a znakem jest vždy po jedné baldachýnové gotické kapličce, v níž stojí drobná soška; baldachýny i sošky jsou pozlacené. Na hořejší a dolejší části rámečku jsou ciselované sošky sv. čtyř evangelistů, po levé straně sv. Vít a sv. Vojtěch, po pravé sv. Vácslav a sv. Zikmund. Viz obr. 61.

Obr. 63. Ozdobná páska tepaná na pouzdře relikviářovém.

Na šikmo sříznutých vnějších hranách vyryt nápis gotickou minuskulí: Anno Dni M^o CCCC^o LX° V^o feria tertia post festum Scti Laurentii comple[tum est opus hoc ad man] datum generosi Dni Hamusen de Kolovraty et Bivoly ad laudem et ad honorem omnipotentis Dei et ejus genitricis Virginis Mariae et omnium Sanctorum atque [illorum] sanctorum, quorum reliquiae hic continentur. Cui sit honor, virtus et gloria in saecula saeculorum. Amen. Per me Martinum aurifabrum domini. (Viz faksimile na obr. 62.)

Plenář tento zhotoven jest ze stříbrného plechu zlaceného a jest namontován na dřevěné desce. Jest to výborná práce Pražského zlatníka *Martina* z r. 1465.

Inventář z r. 1476. uvádí jej slovy: »Plenarium solenne argenteum, cum imaginibus Ss. octo, videlicet quatuor evangelistarum et patronorum Viti, Wenceslai, Adalberti et Sigismundi, cum domiciliis ipsorum argenteis deauratis, in quo sunt multae Reliquiae Sanctorum reconditae; in pondere suo habens viginti quinque Marcas argenti, dempto auro et lapidibus pretiosis.«

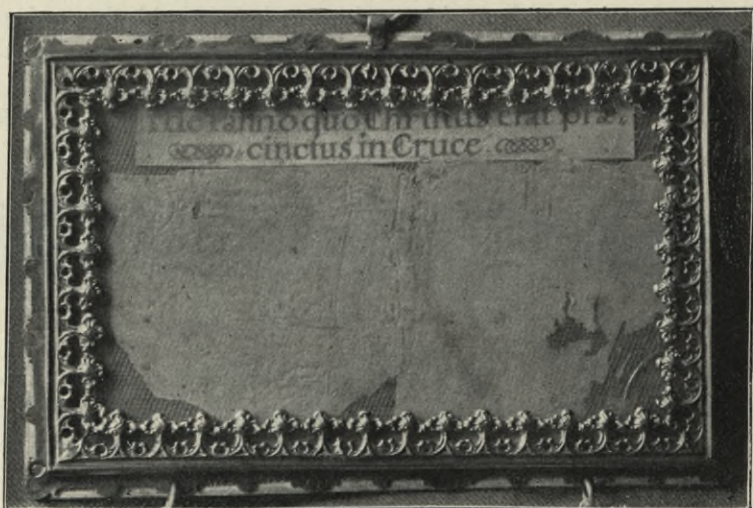
52. (č. n. inv. 65.).

SKŘÍNKA OBDĚLNÍKOVÁ, (pouzdro) dřevěná, stříbrným plechem obitá 31·5 cm šir., 43 cm vys., 3·3 cm silná. Hořejší víko zasouvací. Prostředkem jeho táhnou se rovnoběžně dvě úzké pásy stříbrné, ozdobené řadou tepaných okrouhlých čtyřlístů s pětilupennými růžicemi uprostřed.

Viz obr. 63. Stříbrné pobití hladké, z konce XVIII. století (značky IN a znakový štítek se lvem; u štítku číslice letopočtu 1780). Z původní úpravy (polovice XIV. stol.) tohoto relikviáře zbyla kromě zmíněných již tepaných pásek pouze 9·4 cm dlouhá a 1·7 cm šir. destička stříbrná, vroubkovaným drátem olemovaná, na níž na modrém emaillovém pozadí dvojřádkový majuskulový nápis: ✠ DΘ SVDARIO × DIM × ALLIA || TVM × P. KATROLVI · MAGNI.

Uvnitř značnější část prastaré lněné látky v hedvábném obalu.

V inventáři z r. 1354. zaznamenáno: »De sudario Xpi in una tabula argentea deaurata.« Ostatek ten obdržel Karel IV. téhož roku v Mohučském klášteře s. Albana (srov. Pešina o. c. 436.).

Obr. 64. Gotický rámeček ostatkový.

53. (č. n. inv. 30.)

POUZDRO na relikvie v podobě obdélníkové ploské skříňky ze zlaceného stříbra 14·5 cm šir., 15·5 cm vys., s víkem zasouvacím. Povrch kromě jednoduchého rámcového profilování na hranách zcela hladký; toliko na víku nanýtovány tři zprohýbané kovové blánky s vrytými nápisy minuskulovými: abraham, isaac, iacob. Zbývající část blánky, jménem nevyplněnou, zaujímá vrytý větévkový ornament.

Uvnitř ve zlatých jímkách drobné ostatky. Na povrchu dvou jímek majuskulové ozdobné nápisy:

✠ ISAC PAT
TRIARDHE ☼

✠ IACOB PAT
RIARDHE ☼

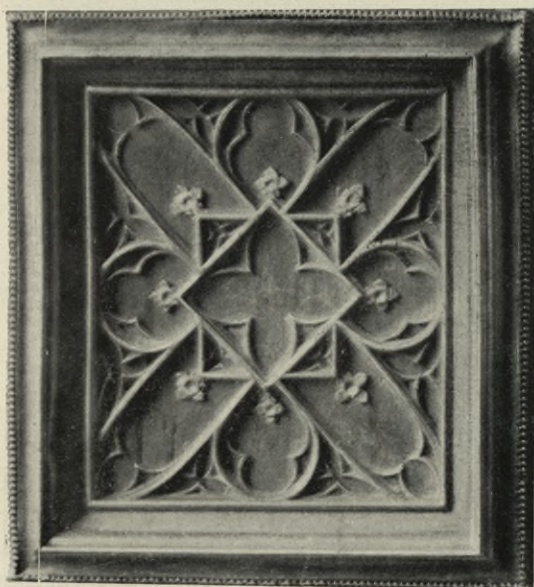
Jímky ostatkové z doby Karlovy, pouzdro samo nevýznamné dílo z XV. stol.

54. (č. n. inv. 34.)

POUZDRO OSTATKOVÉ ze zlaceného stříbra 20/15 *cm*, deskovité s víkem zasouvacím, uvnitř na drobné přihrádky kvadraticky dělené. Zcela prosté, beze všech ozdob. Nahoře drobný zámeček. XV. stol.

55.—56. (č. n. inv. 77. a 79.)

DVA RÁMEČKY STŘÍBRNÉ, POZLACENÉ, tvarů úplně shodných, 15 *cm* šir., 9·4 *cm* vys.; kolkolem vkusná obruba skládající se

Obr. 65. Stříbrný rámeček relikviářový.

ze řady zkadeřených trojlístých lupének, jež spojovány jsou polokruhovými stonky, které mezi sebou okrouhlé trojlisty svírají. Uvnitř pod sklem — v prvním: kousek starobylé plátěné látky, nad níž úzký pásek s nápisem z poč. XVII. stol.: »de Panno, quo Christus erat praecinctus in Cruce«; v druhém dva kousky tkaniv (jedno z nich růžově zbarvené [hedvábí?], druhé lněné) s nápisem »de sudario et panno cruentato, quo Christus usus est in sua s. Passione et Sepultura«.

K dolejší straně obou rámečků zavěšen na dvou kroužcích renaissanční stří-

brný litý veraikon, 10·5 *cm* dlouhý, 11·5 *cm* široký; hlava Kristova pěkně modellována. Na zadní straně vyryty opět uvedené již vysvětlující nápisy s letopočtem 1618. Vedle letopočtu značka Gz a znak Novoměstský.

Oba rámce jsou vkusná práce XIV. stol.

Viz obr. 64.

V inventáři z r. 1363. čteme o těchto relikviích: »Particula de panno cruentato, quo Christus fuit praecinctus in cruce, data ab Urbano V. Carolo imp. Romae a. 1368. — alia de eodem panno cruentato, eidem donata ab Innocentio VI. De sudario Domini adhibito in sepultura ejus, duae insignes partes.«

57. (č. n. inv. 99.)

RÁMEČEK OSTATKOVÝ ze zlaceného stříbra 14/16 *cm*, ozdobný na vnějších hranách kolkolem galerijkou kolmých fialových lístků hrubě odlišných, z XV. stol. Uvnitř za sklem mělká schránka na ostatky.

V době barokní přidělána za podstavec drobná kruhová nožka a jednoduchý nodus, nahoře pak vztýčeno ozářené prolamované IHS. Nevýznamno.

Obr. 66. Stříbrný rámeček sepulcra oltářního kamene z r. 1399.

58 (č. n. inv. 67.)

RÁMEČKOVY RELIKVIÁŘÍK stříbrný, lemující destičku ze žlutého dřeva (»de mensa coenae Domini«), 8 cm vys., 7,5 cm šir., po-

krytou stříbrnými, zlacenými gotickými kružbami. Rámeček jednoduše profilován a na vnější hraně vroubkovaným drátkem ozdoben. Střed kružbového ornamentu vnitřního tvoří kosočtverec, vyplněný hrotitým čtyřlístem. K bokům kosočtverce přimykají se malé trojúhelníky vyplněné drobnými hrotitými trojlísty a doplňující se navzájem ve čtverec. Rohy kosočtverce i tohoto čtverce ozdobeny čtyřlupennými malými rosetkami. Od tohoto středu jdou do rohů rovnoběžné pruty zakončené hroty, vyplněnými dvojnásobnými kružbami. Mezi nimi jsou kruhy vyplněné neúplnými okrouhlými trojlísty. Prázdné trojúhelníkové mezery při krajích posléze vyplněny jsou hrotitými trojlísty. (Viz obr. 65.) Na spodní straně pod nárožími patrný jsou stopy bývalých nožek.

Prostředek XIV. stol.

Relikvii tuto získal Karel IV. r. 1354. v Mohuči (srov. Pešina o. c. 436). Inventář z r. 1368. uvádí ji slovy: »De mensa Domini quadrangularis, circumdata auro cum quatuor pedibus«, inventář z r. 1476. pak následovně: »de mensa Domini, conclusum argento deaurato, ad modum mensulae, in quatuor pedibus facto.«

59. (č. n. inv. 35.).

DESKOVITÝ RELIKVIÁŘ (vločka oltářní) z r. 1399. 9 *cm* šir., 14·7 *cm* vysoký, na svrchní straně 2·5 *cm* širokým stříbrným pozlaceným rámcem opatřený, do něhož skleněná destička zasazena jest. Zevnější obrubu rámce tvoří úzký pásek se souvislou řadou vytepaných kosmých křížků; po ostatní ploše rámce táhne se tento vytepaný nápis na jemně ryté půdě: *anno domini M ccc lxx || xxx nono huc altare est || rōccratū in hon || orē beate marie virginis. V rozích malé čtvercové plíšky s vyrytými symboly sv. evangelistů. Rámec tento sloužil původně patrně za obrubu sepulcra v mense některého oltáře. (Viz obr. 66.)*

Inventář z r. 1476. uvádí »altare portatile de lapide jaspide coloris rubei.« V inventáři pak z r. 1540. čteme: »portatile lapideum calcidon, circumdatum laminis argenteis.«

60. (č. n. inv. 128.).

OSTATKOVÁ DESKA JIŘÍHO BART. PONTÁNA Z BREITENBERKU Z R. 1602. (Srvn. v Pam. archaeol. III. [1859], str. 89 pozn.) Obdélníková 42 *cm* šir., 57·5 *cm* vys. deska měděného plechu, na přední straně zlacená, tepaná. Uprostřed znakový štít renaissanční, rozdělený ve dvanácte polí, v nichž scény z umučení Páně a nástroje umučení. Znak obklopen kartuší korunovanou trnovým věncem držným andílky. Nad věncem beránek s korouhví. Pod znakem elipsový medailonek se znakem Pontanovým a s vyrytým opisem: *GEOR. BART. PONT. A. BRAITENBERG PRAEP. PRAG. A° 1602.* Vedle ležící ďábel a kostlivec. Kolkolem toho všeho eliptické věncoví se vsazenými schránkami ostatkovými a broušenými umělými drahokamy. V rozích čtyři sv. evangelisté.

Hrubě pracováno. Viz obr. 67.

Obr. 67. Ostatková deska Jiřího Pontána z r. 1602.

Obr. 68. Relikviář sv. Pěti Bratří z r. 1617.

61. (č. n. inv. 115.).

STŘÍBRNÝ RELIKVIÁŘ S OSTATKY SV. PĚTI BRATŘÍ.

(Podlaha-Šittler »Album Svatovojtěšské« str. 23—24, s vyobr. na str. 22 a tab. 10.) stříbrný, v podobě vztýčené desky 56 cm vys., 40 cm šir., 8 cm silné. Přední strana jest v dolejší třetině své plochy ozdobena krásně tepanými postavami sv. pěti bratří. Hořejší část rozčlankována jest pěti pilířky s pěknými hlavicemi kompositními v patero zasklených oddělení.

Obr. 69. Rytina na relikviáři sv. Pěti Bratří.

Nahoře zakončena jest přední strana vkusným plochým ornamentem prolamovaným. (Viz obr. 68.) Prostě profilovaný široký podstavec nese dva ryté znaky a rovněž rytý nápis donátorů: »*Hasce Sac. Quin. Frat. Mart. Reliq. Illustriss. D. Sdenco Popl de Lobk. S. R. B. Canc. etc. cum Illus. D. Polyxena Lobkovicia de Perst. con. Chariss. et Filio Wencesl. Franc. perpet. memor. ergo exornari curavit*«. Zadní stranu tvoří stříbrná deska, na níž mistrně vyryto jest umučení sv. pěti bratří. (Viz obr. 69.) Pod rytinou obšírný chronografický nápis věnovací.

Velmi jemná práce z r. 1617.

62. (č. n. inv. 53.)

ZLATÝ RELIKVIÁŘ SVATOJANSKÝ DESTIČKOVÝ, (Podlaha-Šittler: »Album Svatojanské« [1896] str. 15. s vyobrazením na listu 61.) 27 cm vysoký, 16·5 cm široký. Barokně zprohýbaná štítová deska se dvěma ostatkovými otvory na nízkém podstavci obdélníkového půdorysu, mírně vzedmutém, upevňená, nahoře vkusným baldachýnkem, po stranách malými vásičkami ozdobená a hojně drahokamy posázená. Baldachýnek jest zeleným a modrým emailem povlakovým přikrášlen; vásičky rovněž. Pod baldachýnem emailované Boží oko. Po destičce sem tam střídme tepané ozdůbky větvicové. Vzadu opěradlo na způsob rukojeti. Mezi drahokamy několik krásných brillantů staršího brusu.

Nesignováno. Poněkud obhroublá práce z první polovice XVIII. století.

63—64. (č. n. inv. 51.)

ZLATÝ RELIKVIÁŘ S ČÁSTEČKOU ROUCHA PÁNĚ, destičkový, podobný relikviáři předešlému, týchž rozměrů. Plochá deska nemá žádného podstavce. Nahoře místo baldachýnku drobný zlatý košíček s květy z drahokamův. Po ploše relikviáře celého rozhozeny tepané (značně obhroublé) nástroje umučení Páně; nejdoleji vytepán veraikon. Po stranách desky připevněny čtyři veliké perly kuličkové (staré).

Prvá polovice XVIII. stol. Nesignováno.

Uprostřed tohoto relikviáře vložena drobná SCHRÁNKA GOTTICKÁ ZLATÁ (nebo zlacené stříbro) talířové podoby, 6 cm v průměru, svrchu zakrytá velikým oble broušeným bledým topasem, v níž je vložena částéčka roucha Páně v Treviru chovaného. *) Jedinou ozdobou schránky této jest na vnější straně dna na tečkované a vhloubené půdě reliefně vystupující páska spirálovitě zatočená s majuskulovým nápisem (končí ve středu):

DE ❁ INCONSUTILI ❁ TUNICĀ ❁ XPI ❁ QUAM ❁ KAROLVS ❁
MAGNVS ❁ PORTAVIT ❁ DE ❁ ROMA ❁ ET ❁ DEDIT ❁ MONA-
STĚRIO · III · CAMPIDONA ·

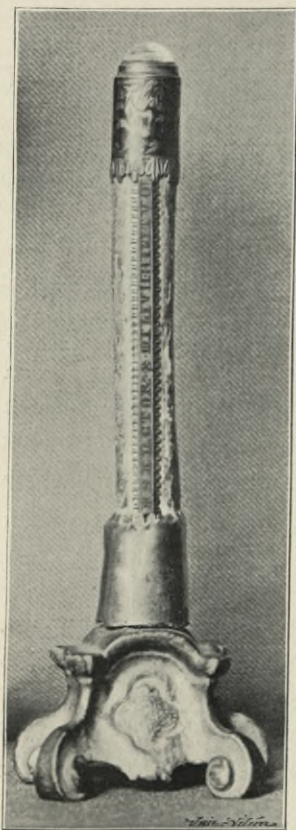
Z prostředka XIV. stol.

Inventář z r. 1368. zmiňuje se o této relikvii slovy: »De tunica Domini inconsuliti in crystallo rotunda ad instar pectoralis.« V konsignaci z r. 1540. čteme: »Pacificalo rotundum, quod videtur esse aureum cum cathena etiam aurea, cum crystallo rotundo et quatuor margaritis, habens a tergo scripturam, quod Carolus Magnus habuerit; ad intra vero de Tunica inconsuliti.« — Relikvii tuto získal Karel IV. r. 1354. v Benediktinském klášteře Kemptenském (»Campidona«, »Campodunum«). Srov. Pešina o. c. str. 434.

*) Srov. Dr. Ambros o. c. str. 321.

65. (č. n. inv. 111.).

DESTIČKOVY RELIKVIÁŘÍK SV. NORBERTA, stříbrný, v podobě obdélníka, s obloukovým štítkem svrchu nastaveným. Míra 9/10 *cm*. Na štítku vyryto: *Sti Norberti Epi: Conf: Patroni Bohemiae*. Uprostřed vlastní destičky elipsoidně vybroušený křišťál kryje ostatkovou schránku; po jeho stranách připájené ciselované andělčí hlavinky. Na svislých hranách této destičky zbytky ulámaných barokních větévkových okras (ciselovaných).
Všední práce XVIII. stol.

Obr. 70. Relikvie zlatem obložená.

66. (č. n. inv. 106.).

RELIKVIÁŘÍK S OBRÁZKEM SV. MATĚJE, destičkový, 18,5 *cm* vys., ze stříbřené mosazi, s rukojetí vzadu, rokokově vykrajovaný, vyšívaným (aplikace různobarevných hedvábných ústřížků) obrázkem a střídavým tepáním dosti vkusně ozdobený.

Druhá polovice XVIII. stol.

67. (č. n. inv. 29.).

RELIKVIOVÁ DESKA v podobě štítového nástavce, na okrajích zprohýbaně vykrojovaná, 42 *cm* vys., 59 *cm* šir., stříbřeným a z části zlaceným plechem svrchu obitá. Na okraji lištna profilovaná, empirovými ozdůbkami okrášlená. Na ploše desky empirovými pletenci rámované otvory zasklené, v nichž vloženy ostatky. Dole vyryto: *RELIQVIÆ EX CASTRO CARELSTAINENSI DIE VII. SEPTEMBRIS ANNO MDCCLXXX HVC TRANSLATÆ*.

Nevýznamná práce z r. 1780.

68. (č. n. inv. 45).

RELIKVIE ZLATEM OBLOŽENÁ, 12,5 *cm* vys. (viz obr. 70.). Na barokní dřevěné nožce volutové vztýčena oblá relikvie zasazená dole do válcového, nahoře oblými zoubky opatřeného plíšku, nahoře pak ozdobená 2,5 *cm* širokým zlatým kováním, do něhož vsazen oble broušený safír. Na tomto kováni spatřují se na tmavomodrém smaltovém pozadí tři výborně provedené postavy; spatřujeme tu krále s žezlem v ruce na stolci sedícího; před ním klečícího kněze s blánkou v ruce a posléze jiného muže na

nízkém stolci sedícího s třemi lupeny v levé ruce. Mezi těmito postavami vinou se stonky s lupeny (viz obr. 71.). Od dolejšího kování k hořejšímu táhne se úzký kovový proužek se smaltovým nápisem: † SANCTOR · XPI MILIVM MILITVM.

Smaltované plíšky tyto pocházejí z počátku XIV. stol.; ostatek jest chatrná náhrada XVIII. stol. za ztracený relikviář původní.

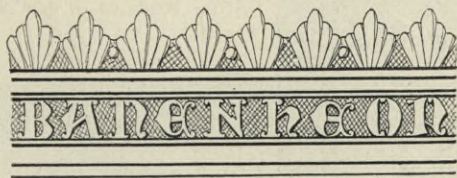
69. (č. n. inv. 110.).

RELIKVIE ZLACENÝM PLECHEM OVITÁ, podlouhlá, (8 *cm* dlouhá) zcela bez ozdob. Do plechového obložení vezpod vryto gotickou majuskulí: DA QUOSTA SUI CLAMANTIS PRI MUPI METANTIS.

Obložení ze XIV. stol.

Obr. 71. Smaltová ozdoba zlatého obložení relikvie.

Obr. 72. Kování na berle sv. Prokopa.

70. (č. n. inv. 135.).

RELIKVIÁŘ ze zlaceného stříbra, tvar obdélné kosti napodobující, 43·5 *cm* dlouhý, neúhledného tvaru. Nahoře plochá křišťálová deska ze čtyř dílův, jež v jedno spojeny jsou třemi příčnými páskami, na kterých jsou vytlačeny styčné trojlísté ornamenty. Při obrubě víka řada drobných šestilistých růžiček. Na straně upevněna rytá obdélníková destička 11·6 *cm* dlouhá a 2·2 *cm* vysoká; na ní nápis: sANCTUS REINOLDUS DE MONTE ALBANO ET ROMANIS DORDONIE. Pozadí písmen mřížkováno. Konec XV. stol.

71. (č. n. inv. 43.).

BERLA SV. PROKOPA. (Fr. Krásl, »Sv. Prokop«, str. 369 a vyobr. na tab. XVI.) 19·5 *cm* dlouhý úlomek dřevěné oblé hole, ozdobené dole 3 *cm* širokým stříbrným kovááním, jež nahoře v dlanité pětídílné listky vybíhá; uprostřed na mřížkovane rytém pozadí vytepané písmeny (na místě ornamentu) majuskulové: BANDENI HERCOLI. (Viz obr. 72.) Kování z prvé polovice XIV. stol.

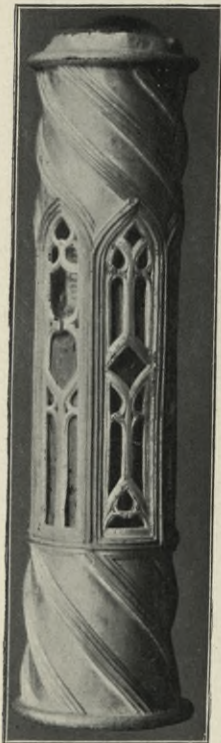
Inventář z r. 1540. uvádí: »Postrema pars baculi s. Procopii.«

72. (č. n. inv. 42.).

STŘÍBRNÁ VÁLCOVITÁ SCHRÁNKA NA ČÁST BERLY SV. PETRA, 19 *cm* vys., rýhovanými šroubovitě vzhůru jdoucími pásky ozdobená, uprostřed souvislou řadou kolkolem rozestavených okének rozličnými kružbami vyplněných prolamovaná, a nahoře velkým vypuklým kamenem zakončená. XV. stol. (Viz obr. 73.)

Uvnitř část dřevěné oblé hole stářím velice sešlé.

Ostatek tento Karlem IV. v Římě získaný vložen byl původně v berlu sv. Vojtěcha, již Karel IV. bohatě ozdobil. Inventář z r. 1368. zmiňuje se o tom slovy: »Baculus seu curvatura S. Adalberti, in qua est pars baculi S. Petri Ap., quam decorari fecit Imperator auro, perlis et gemmis preciosis. Innocentius Papa VI. concessit indulgentiam unius anni et 40 dierum omnibus vere confessis, qui missae archiepiscopi Pragensis pontificantis cum hoc pastoralis interessent; quod hodieque pie observatur.« Srov. Pešina o. c. 472.

Obr. 73. Schránka na berlu sv. Petra.

73. (č. n. inv. 44.).

ÚLOMEK STAROBYLÉ HŮLKY, 11 *cm* dl., při koncích krouženým prstěncem ze slonoviny a takovou též kouličkou nastavený. Hůlka sama oblá, složena jest ze čtyř čtvrtek střídavě světlých a tmavých, jež jsou vespolek záštěpky přidržovány. S pozoruhodnou pečlivostí provedeno, umělecky však bez významu.

Inventář z r. 1368. zmiňuje se o této relikvii takto: »Virga Moysis circumdata argento deaurato.«

74. (č. n. inv. 107.).

HŘEB ŽELEZNÝ ve stříbrném pozlaceném čtyřhranném obložení, 12·8 *cm* dl. Na jednom boku vyryto (majuskulí): † DΘ OLAVO XPI. Nahoře v hlavičce zasazen safír. Pouzdro z druhé pol. XIV. stol.

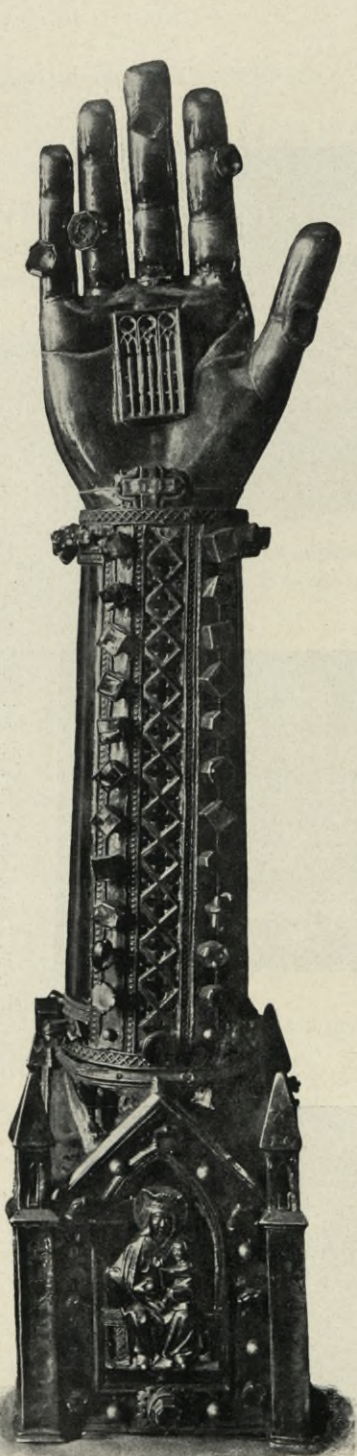
V inventáři z r. 1355 zaznamenáno: »Pars de clavo Dni, cum quo fuit affixus cruci«. Consignace z r. 1476. vypočítává též: »De clavo Domini pars anterior, in auro puro inclusa, ad modum clavi facto.«

75. (č. n. inv. 87.)

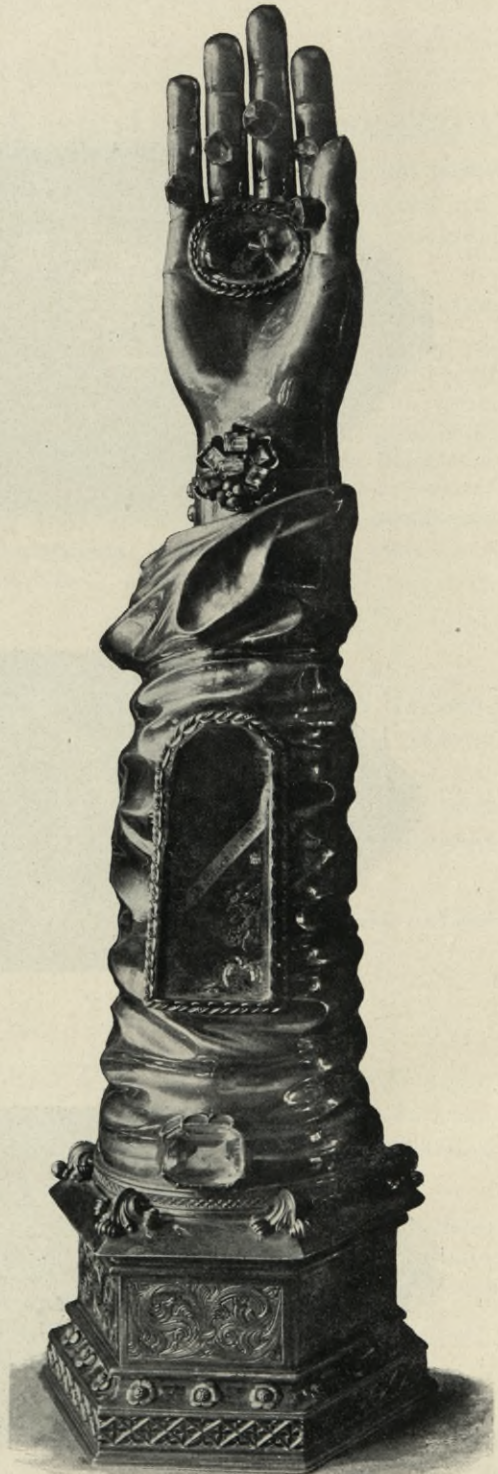
GOTICKÝ RELIKVIAŘ SV. JIŘÍ V PODOBĚ RUKY stříbrný, pozlacený, 56 *cm* vys. (Dr. Fr. Bock v M. d. C. C. XIV. [1869] str. 18—19 s vyobr.; F. J. Lehner v »Methodu« II. [1874] str. 48. sgt. s týmž vyobr.). Podstavec čtyřboký. V rozích jeho čtyřboké pilířky

Obr. 74. Těpané obrazy na relikviáři (ruce) sv. Jiří.
(Sv. Jiří — Spasitel — Sv. Ludmila.)

Obr. 75. Relikviář sv. Jiří v podobě ruky.

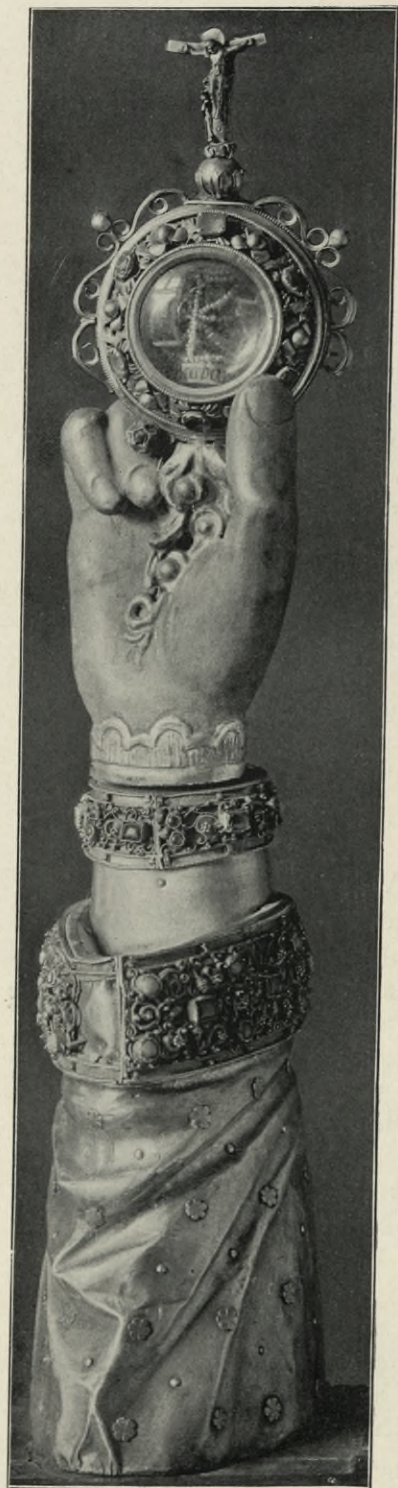

Obr. 76. Relikviář sv. Václava v podobě ruky.

zakočené malou, hranolovou, v každém boku hrotitým okénkem opatřenou a jehlancovou stříškou krytou věžkou. Boční stěny podstavce jsou zakončeny trojúhelníkově, uprostřed pak jsou opatřeny hrotitým otvorem s dvojnosou kružbou. Uvnitř těchto otvorů polovypukle tepané figury: 1. sedící Madona s dítětem; 2. Spasitel s knihou v levici, pravici žehnající; 3. sv. Jiří; 4. sv. Ludmila. Pozadí těchto figur jest prořezáno. Kolkolem otvorů střídají se různé drahokamy (rubíny, safiry a smaragdy) se stříbrnými kulovitými knoflíčky. Na přiléhajícím čtyřbokém pilířku vypuncováno vždy jméno dotyčného světce nebo světice v majuskulích (S. MARIA atd.). Rukáv bez záhybů; při dolejších i hořejším okraji vytepán úzký ornamentální pás prostého geometrického vzoru, k němuž se pojí plochý pás posázený řadou drahokamů v jímkách a tepaným proužkem olemovaný. Středem rukávu kolmo dolů táhne se široký ozdobný pruh. Střed jeho tvoří prolamovaný pás, skládající se z kosočtverců vyplněných čtyřlístými kružbičkami hrotitými. Po obou stranách tohoto středu táhnou se pásy tepanými proužky olemované a drahokamy ve vysokých lůžkách posázené. K hořejšímu okraji rukávu přiléhá uprostřed křížek křišťalový. Uprostřed dlaně obdélníkový otvor rozvětvený ve tři dvojdílná okénka s kružbou. Na jednotlivých prstech drahokamy v lůžkách osazené. Na zadní straně vyryto (později): BRACHIVM STI GEORGII. Střed XIV. století. (Viz pohled celkový na obr. 75., sošky pak kromě toho na obr. 74).

76. (č. n. inv. 89.)

RELIKVIÁŘ SV. VÁCLAVA V PODOBĚ VZTÝČENÉ RUKY, stříbrný, pozlacený, 59 cm vys. Podstavec šestiboký má nejdoleji kolmou prolamovanou galerijku z hrotitých čtyřlístů a trojlístů složenou; nad ní pak žlábek posázený třemi šestilupennými kvítky na každém boku; potom následují kolmé obdélníkové ploché strany ozdobené ornamentální rytbou listových rozvilin na obě strany symmetricky se vyvinujících; nejhořeji pak jest nahoře sešikmená, dole profilovaná římsa. Na tomto podstavci stojí kolmo ruka oděná rukávem v hojně záhyby upraveným; Při dolejších, k podstavci přiléhajícím konci, obklopen jest rukáv úzkým ornamentálním páskem tepaným, od něhož do rohů podstavce vycházejí ciselované trojlísté zkadeřené lupeny. Nad tímto páskem vsazen do kovového lůžka veliký broušený kámen. Uprostřed rukávu jest veliký obdélníkový, nahoře polokruhově uzavřený otvor, obroubený šroubovitě točeným drátem a křišťalovou destičkou zakrytý. Na ruce samé pod dlaní umístěna kovová šestilístá růžice drahokamy vyplněná. Na dlaní pod prsty malá oválová, křišťálem pokrytá a šroubovitě točeným drátkem obroubená ostatková schránka. Na každém prstu broušený kámen ve vysokém lůžku. (Viz obr. 76.). — Pořídil a pokladu svatovítskému daroval administrator arcibiskupství Pražského Václav z Krumlova (1449.—1460.)

Obr. 77. Relikviář sv. Barbory.

Inventář z r. 1476. uvádí: »Manus s. Wenceslai argentea tota et deaurata, quam fieri procuravit d. Doctor Wenceslaus, bonae memoriae quondam decanus et administrator ecclesiae Pragensis; in qua reconditum est brachium sti Wenceslai.«

77. (č. n. inv. 140.)

RELIKVIÁŘ SV. BARBORY NA DŘEVĚNÉM PODSTAVCI V PODOBĚ RUKY, 54 *cm* vys. Rukáv stříbrem okovaný, šestilupennými plochými rosetkami posázený, na jedné straně v záhyby upravený, na druhé téměř hladký, uprostřed kolmo táhnoucím se páskem s vytepanými rozvilinami ozdobený. Nahoře ozdoben jest dvojím krásným okrajem filigránové práce se vsazenými zelenými tyrkysy.

V dřevěné, obhrouble řezané ruce schránkový kruhový relikviář se stříhanými květy na okraji. Nejvýše na jablíčku krucifix, po jehož druhé straně drobná postavička svatého Prokopa (vedle něho ďábel s ptačím zobákem). — Počátek XVI. stol. — Viz obr. 77. a 78.

78. (č. n. inv. 102.)

RELIKVIÁŘ SV. LUDMILY V PODOBĚ VZTÝČENÉ RUKY 48 *cm* vys., stříbrný, pozlacený. Na jednoduše profilovaném podstavci (čtvercová deska), prolamovanou páskou z gotických trojlistů složenou kolkolem ozdobeném, vztýčeno válcové ráme, ozdobené uprostřed pruhem z hrotitých kolmých čtyřlistů. Po straně táhne se pás posázený radou kamenů v lůžkách osazených. Ráme zakončeno vodorovnou úzkou páskou olemovanou vroubkovaným drátkem a posázenou kameny. Na dlani ruky přiletována drobná sošička Ukřižovaného. Vzadu vyryt nápis: »Brachium S. Ludmilae M.« — XV. stol.

79. (č. n. inv. 92.).

RELIKVIÁŘ SV. PAVLÍNY V PODOBĚ VZTÝČENÉ RUKY

— napodobenina předešlého, týchž rozměrův a shodné úpravy. Toliko podstavec ozdoben jest na místo gotické pásky řadou kolmých kanellek, vztýčené rámě pak pruhem naturalisticky podaného listoví s pozadím prolamovaným. Ruka rozevřena tak, že veškery prsty její vedle sebe jsou vztýčeny. Na dlani vyryt monogram IHS s rytou září a se šesti prolomenými srdíčky kolkolem; pod tím ještě jedno velké prolomené srdce. Vzadu opět nápis: »Brachium S. Paulinae M.« — XVII. stol. Viz obr. 79.

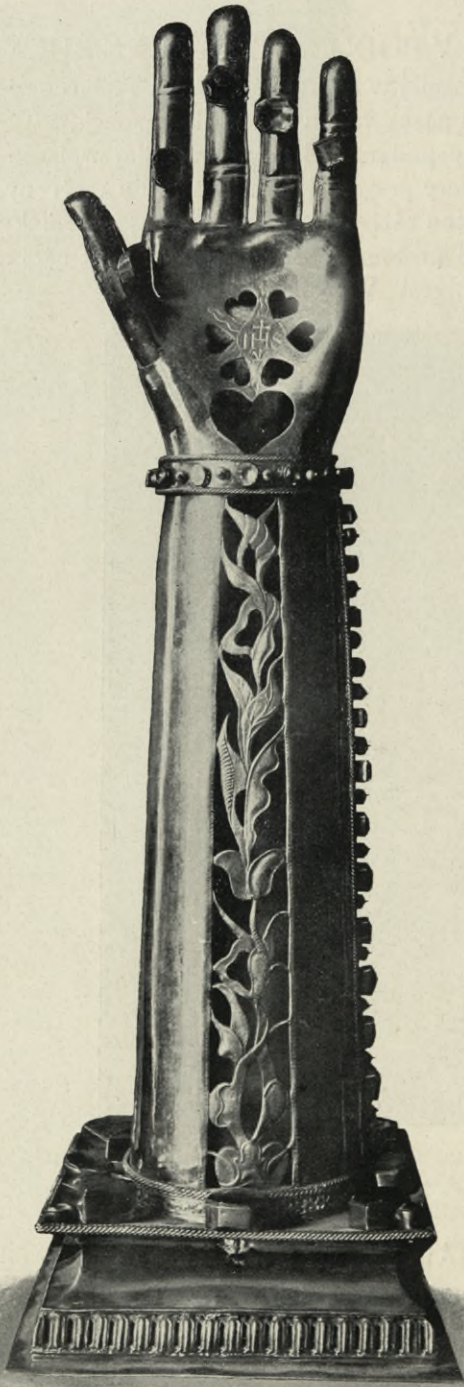

Obr. 78. Filigránové ozdoby na relikviáři sv. Barbory.

80.—81. (č. n. inv. 61. a 64.).

DVA BAROKNÍ RELIKVIÁŘE V PODOBĚ VZTÝČENÝCH RUKOU, 63·5 *cm* vys., zcela shodné. Na čtyřbokém podstavci ze zlacené mědi, jehož stěny do vnitř jsou prohnuty, nárožní hrany pak volutově upraveny, vztýčena jest ruka (z nezlaceného stříbra) vkusně vytepaným šatem oděná. Okraj v zápěstí přiléhavého rukávu ozdoben jest rytbou, krajku naznačující; šat při spodu pak v pěkné záhyby složen.

V předních stranách podstavců prolomena ostatková schránka, obklopená barokním mřížkováním; v rameni druhá schránka obdélná, zasklená.

Obr. 79. Relikviář sv. Pauliny.

Na podstavcích vyryto: *Joan: Stollan Can: Senior obtulit. A. 1739.*

Značky: znak novoměstský s letopočtem 1725 a písmena $\begin{matrix} G & W \\ & S \end{matrix}$ na terči ze tří kruhů sestrojeném. — Dobrá barokní práce.

82.—83. (č. n. inv. 62. a 63.).

DVA BAROKNÍ RAME-
NOVÉ RELIKVIÁŘE SVA-
TÉHO VÁCLAVA ze stříbra
maličko zlaceného, 72 cm a 73 cm
vys., na čtyřbokém podstavci se
stěnami promáčklými a nárožními
volutových tvarů. Stěny podstavce
zdobí stříbrné, pozdně barokní,
listové motivy tepané. Uprostřed
stěn podstavce drobné ostatkové
schránky, obklopené čtyřikrát za-
lomeným oválovým rámečkem.
Rámě vztýčené ruky prvé oděno
jest pancéřem přilehávým, v zápěstí
vodorovně odstávající zvarhaněnou
krajkou ozdobeným; na rameni
druhém pak naznačen šat pruhov-
vaný a krajka upravena vsisle.
V dolní části vytepán rukáv svrch-
ního šatu na způsob pruhované
látky s okrajem kosmo přehnutým
a kožešinou podšitým. Nad ním
obdélníkový zasklený otvor pro
ostatek.

Značky: městský znak (mezi
dvěma věžemi brána, nad níž
kupolovitá vížka; v bráně napřa-
žené rameno s mečem) s leto-
počtem 1748 (?) a
písmena $\begin{matrix} F & I \\ & S \end{matrix}$ v terči
trojkruhovém.

Střed XVIII. sto-
letí. Viz obr. 80.

84. (č. n. inv. 39.).

RELIKVIÁŘ SV. KATEŘINY V PODOBĚ MALÉ MONSTRANCE, s vodorovně ležícím křišťálovým válcem. (Dr. Bock v Mitth. d. C.-C. XIV. [1869], 16—17 [s vyobrazením]; F. Lehner v »Methodu« II., 5 [s tímž vyobrazením].) — Ze stříbra, pozlacený, 44·5 cm vysoký, 14 cm široký. Noha šestilupená, hladká, při okraji kolmou, ze čtyrlístků složenou galerijkou a vroubkovaným drátkem ozdobená. Šestiboký stvol obklopen shlukem gotických dvojdílných okének s bohatou kružbou, opěrnými pilírky a fiálami. Stvol rozšiřuje se čtvrtkruhově v širší trojúhelníkovou plochu, ozdobenou při okrajích prolamovanými kružbami, uprostřed pak malou rytou kružbou trojlistou. Na rozšířené této části spočívá vodorovně křišťálový válec při obou krajích i podél nahoře i dole řadou jemných gotických lístků obroubený. Z boků válce vyrůstá bohatá architektura gotická, jež nad středem zakončena jest čtyřbokou štíhlou věžkou, jejíž helmice okrášlena jest křížovou kyticí.

Ve věžce pod arkádou prohnutých boků, vkusnou kružbou vyplněnou, stojí na nízkém hranolovém podstavci malá pěkně ciselovaná soška sv. Kateřiny. Skloněk XIV. století. (Viz. obr. 1. na tab. III.)

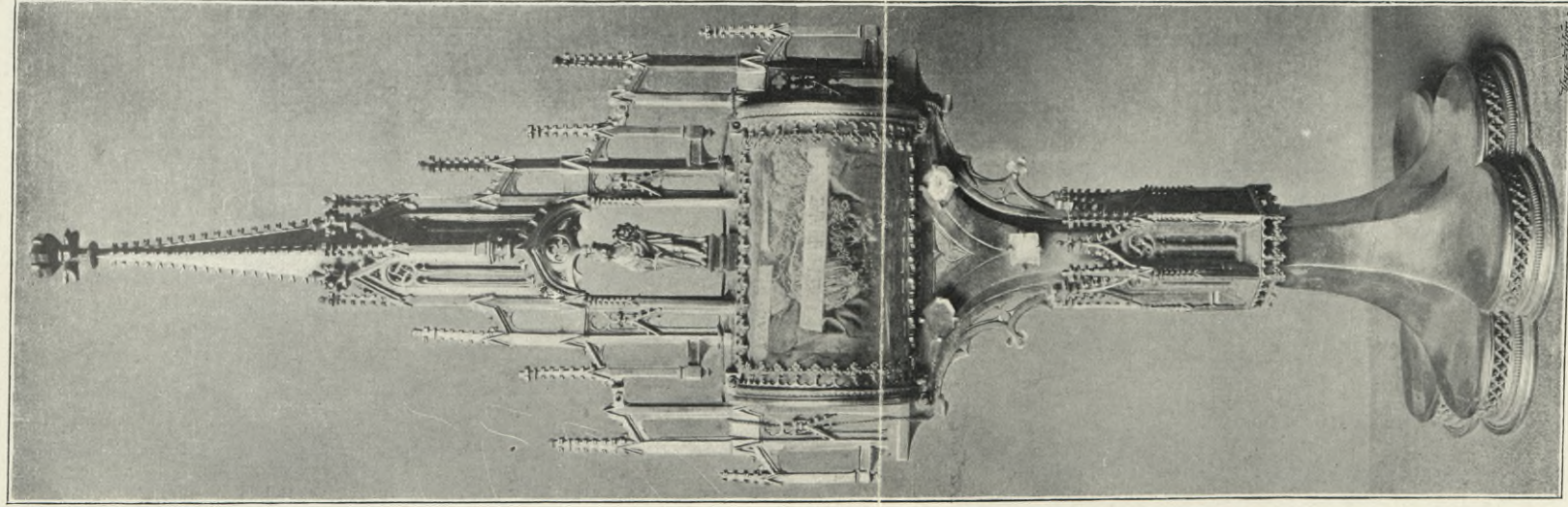
Obr. 80. Barokní relikviář sv. Václava.

85. (č. n. inv. 40.).

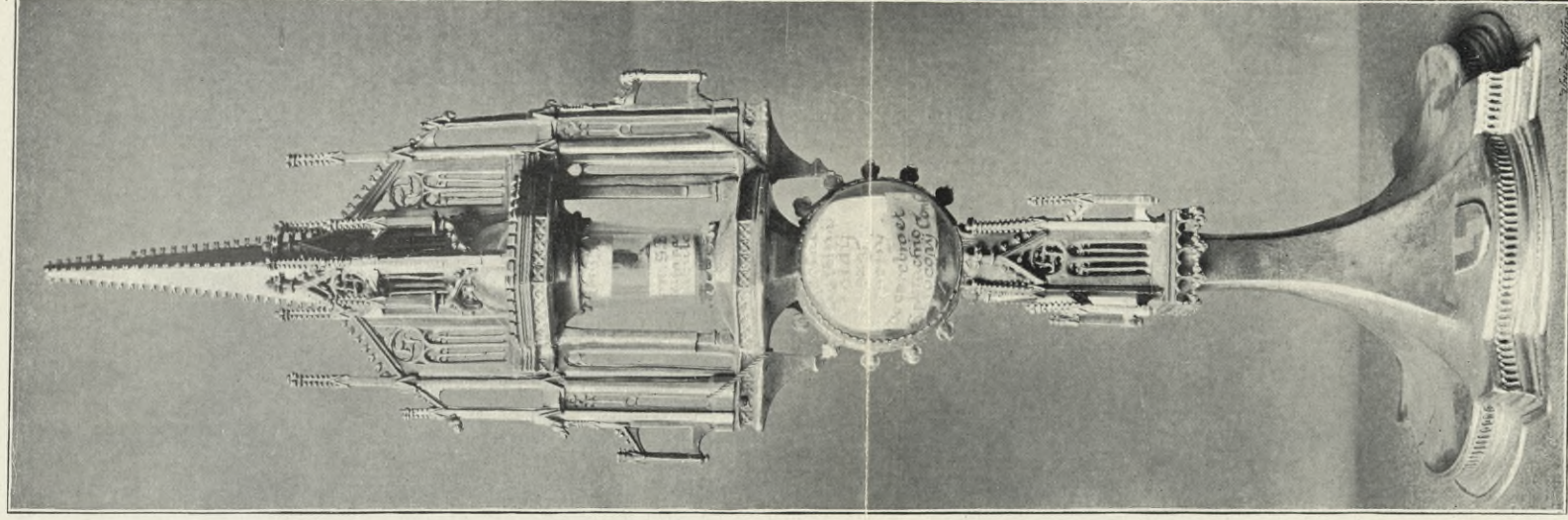
RELIKVIÁŘ MONSTRANCOVÝ S PARLÉŘOVOU ZNAČKOU. (Bock v Mitth. d. C.-C. XV. [1870], 27.) Ze stříbra, pozlacený, 35 cm vysoký. Noha šestidílná, ze čtyř širších segmentovitě zakončených a ze čtyř menších trojúhelníkově zakončených částí, hladká, pouze na kolmém okraji galerijkou na způsob drobných arkádek ozdobená, a v předu poblíž tohoto okraje připájeným štítkem znakovým opatřená. Znakem tím kolmo jde pravoúhelně lomené břevno, dělicí štít ve dvě pole, z nichž pole pravé vyplněno jest černým, pole pak levé červeným smaltem. Nodus skládá se ze čtyřdílných okének bohatou kružbou, opěrnými pilířky, fiálami a kraby ozdobených. Nad nodem přechází stvol v kruhovou plochou schránku na okraji řídce rozestavenými trojlisty a na zadní straně malým přiletovaným ciselovaným korpusem ozdobenou. Na to přechází nodus prohnutými stěnami svými v šestibokou nízkou část hranolovou, vytepanými rosetami ozdobenou, jež opět šikmými stěnami v kruhovou obrubu převedena jest, do níž zapuštěn křišťálový kolmý váleček. Po stranách plochá gotická architektura ze sdružených opěrných pilířků a kružbových okének složená, jež nese nad středem šestibokou nízkou, na obrubě tepanými rosettami a nahoře cimbuřím ozdobenou stříšku, na níž stojí hranou v před obrácená hranolová vížka v bocích kružbovými okénky ozdobená a ve štíhlu, hladkou, na hranách drobnými kraby posázenou helmici vyběhající. Zakončení helmice uraženo. Uvnitř při spodu věžky polokulovitá stříška nad středem válcovité schránky

Obr. 81. Gotický relikviář (č. 83.).

Obr. 1.
Relikviář sv. Kateřiny.

Obr. 2.
Relikviář se značkou Junkerův.

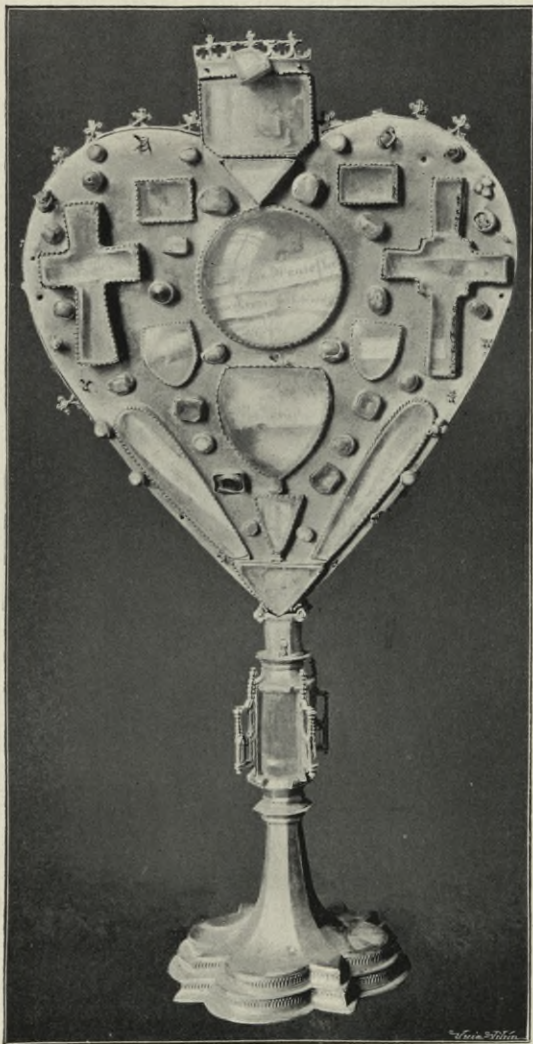
umístěná, nahoře v před nakloněnými gotickými, kružbou vyplněnými obloučky s prohnutými boky oživená.

Sklonek století XIV. (Viz obr. 2. na tab. III.)

86. (č. n. inv. 41.).

GOTICKÝ RELIKVIÁŘ v podobě válcovité křišťálové schránky s víčkem jehlancovým na štíhlé noze (B o c k, Mitth. d. C.-C. XIV. [1869], 19—20; F. J. Lehner v »Methodu« II. 46. [s týmž vyobr.]), stříbrný, pozlacený, 44·3 cm vys. Noha šestiluppenná prolamovanou kolmou galerijkou podložená. V koutech jednotlivých lupenů ciselované ještěrky, jichž těla po hranách lupenů ke středu se táhnou. Noha přechází v šestiboký kolmý, 4 cm vys. podstavec dříku. Podstavec tento ozdoben kružbovými okénky, v nichž zpod modrého a zeleného průsvitného emailu prohlédá na stříbře rytý ornament. Dřík šestiboký, hladký, uprostřed širokým nodem přerušeny. Nodus skládá se z článků k jedné straně obloukovitě prohnutých, a jest nahoře ozdoben prolamovanými kružbami. Prostoupen jest rotulemi v průřezu čtyřlístovými, jež na koncových

ploškách nesou jednotlivá písmena slov: **ADE MAR** stříbrná, pod průsvitným modrým emailu. Dřík přepásán nahoře úzkým šestibokým prstěncem a rozšiřuje se prohnutými ploškami v kruhové profilované dno ostatkové schránky. Schránka ta jest křišťálová, dolů konicky se súzující, 9·2 cm vys., nahoře i dole opatřena prolamovanými obroučkami kovovými, jež spolu navzájem spojeny jsou dvěma úzkými páskovými spojkami ve stěžejkách osaze-

Obr. 82. Relikviář srdcovitý.

nými. Obroučka svrchní ozdobena jest nadto ještě stínkovým cimbuřím. Spojky krásli řada droboučkých čtyřlístých růžiček vtačovaných. Víčko v podobě jehlancovité stříšky zakončené knoflíkem, ozdobené pásy vzhůru se táhnoucích krabů a rytým mřížkováním. Na víčku přidělaný čtyři úzké nápisové vzhůru se táhnoucí pásky, na nichž se čtou tyto modře emailované nápisy: 1. de feretro hfi uualj. 2. vs de fibia hfi nitarj. 3. de sudario hfi remig. 4. de camiſta hfi remig. Na spodu nohy vyryta značka **A**.

Druhá polovice XIV. stol. (Viz obr. 81.)

Obr. 83. Rytba na srdcovitém relikviáři.

deska. Po jejím okraji táhne se plíšek s drobnými volně nasazenými litými a ciselovanými gotickými lupénky. Do hořejšího výkrojku vsazen obdélníkový nástavec nahoře řadou vztýčených gotických lupének ozdobený. V ploše desky jsou upraveny křišťálem zakryté otvory pro relikvie různé podoby: kruhové, křížové, štítové, oválové, obdélníkové a trojúhelníkové. Mezi nimi tu a tam perly a polodrahokamy. Na zadní straně obhrouble ryté »Ukřížování«: Kristus mezi lotry; u paty kříže velmi pěkně ryté postavy P. Maria a sv. Jan. (Viz obr. 83.) Pozadí poseto rytými hvězdicemi. Sklonek XIV. stol.

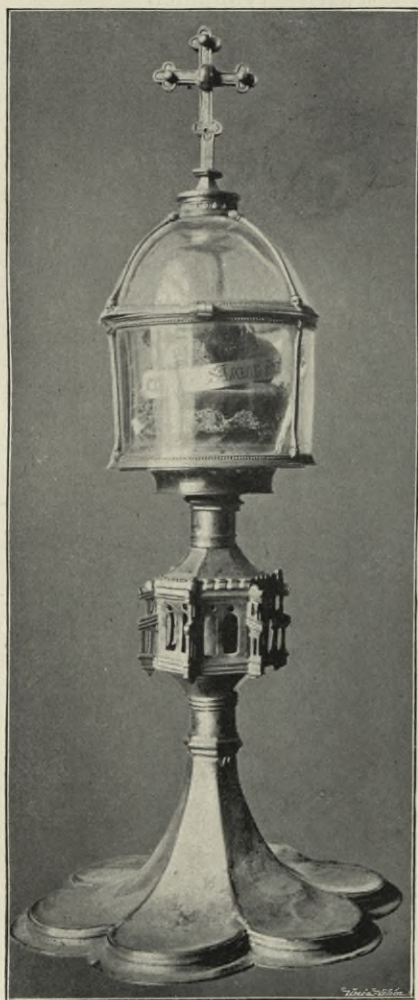
88. (č. n. inv. 38.).

GOTICKÝ RELIKVIÁŘ SV. LAZARA, MAGDALENY A MARTY v podobě válcové, polokulovým víčkem přikryté křišťálové nádoby na vysoké noze. (Dr. Bock v Mitth. der C.-C. XIV. [1869], 17 [s vyobrazením]; F. Lehner v »Methodu« II., 35—36 [s týmž vyobr.]) 31 cm vys. Noha šestilupenná, hladká, přechází ve válcovitý stvol,

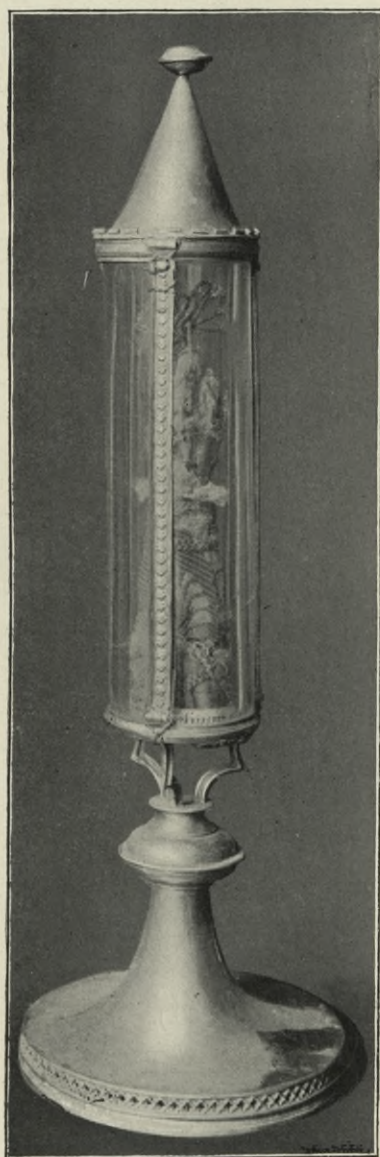
87. (č. n. inv. 32.).

SRDCOVITÝ RELIKVIÁŘ na monstrancové noze, 39,5 cm vysoký (viz obr. 82.). Podstavec skládá se z osmi lupenův, střídavě segmentem a trojúhelníkem zakončených. Na okraji jest stupňovitě dvojnásob profilován; kolmé stěny ozdobeny tepanými drobnými arkádkami. Nodus obepjat úzkým profilovaným prstencem osmibokým a velikým, v rozích opěrnými pilířky ozdobeným nodem, nad nímž opět úzký osmiboký prstěnek jest umístěn. K této noze přinýtována veliká srdcovitá

obklopený šestibokým nodem, jež šikmými prohnutými jehlancovými boky k němu přiléhá. Kolmé boky nodu prolomeny jsou podvojnými obdélníkovými, nahoře segmentovitě zakončenými otvory, nad nimiž malé otvory kruhové se nalézají. Nad kolmými boky táhne se drobné cimbuří. V rozích

Obr. 84. Gotický relikviář č. 85.

Obr. 85. Válcový relikviář č. 86.

nodu opěrné pilířky. Na stvolu spočívá nízký kruhový podstavec nesoucí širší ještě válcovou schránku. Schránka tato skládá se z kruhového, na obrubě souvislou řadou drobných pukliček ozdobeného dna kovového, do něhož vsazena válcovitá křišťalová nádobka 4,5 cm vysoká, nahoře za-

končená obrubou podobně ozdobenou, jako dno. Obě obruby spojeny jsou třemi kolnými, ve stěžkách upevněnými plochými páskami. Víčko schránky skládá se z kovové obruby shodující se s obrubou válcové nádoby a z polokulovitě vybroušeného křišťálu. Z obruby táhnou se tři prohnuté, ve stěžkách upevněné kovové proužky, odpovídající proužkům po válcovité nádobě se táhnoucím, po povrchu víčka vzhůru, kdež na vrcholu stěžkami upevněny jsou k nízkému válcovitému, rosetkami ozdobenému podstavečku, jenž nese plochý křížek na konci ramen v trojlísty vybiňující.

Druhá polovice XV. stol. (Viz obr. 84.)

89. (č. n. inv. 37.).

RELIKVIÁŘ VÁLCOVÝ s kuželovitou stříškou, 37,5 *cm* vys. Noha kruhová, na okraji kolnou galerijkou ze čtyřlístých kružeb složenou ozdobená, hladká, sploštělým nodem zakončená. Na ní na třech drakrát prohnutých, uprostřed ostře se lomících podporách upevněna válcová křišťálová schránka zapuštěná do kovového kruhového dna. Na třech, podporám odpovídajících místech táhnou se po ní kolmo vzhůru úzké kovové pruhy řadou vyrážených rosetek ozdobené. Nahoře zakončena jest schránka kuželovitou stříškou, jež dole cimbuřím jest obklopena a na hrotu zploštělým knoflíkem ozdobena. Původní zakončení (patrně křížek) nyní již chybí.

Konec stol. XV. (Viz obr. 85.)

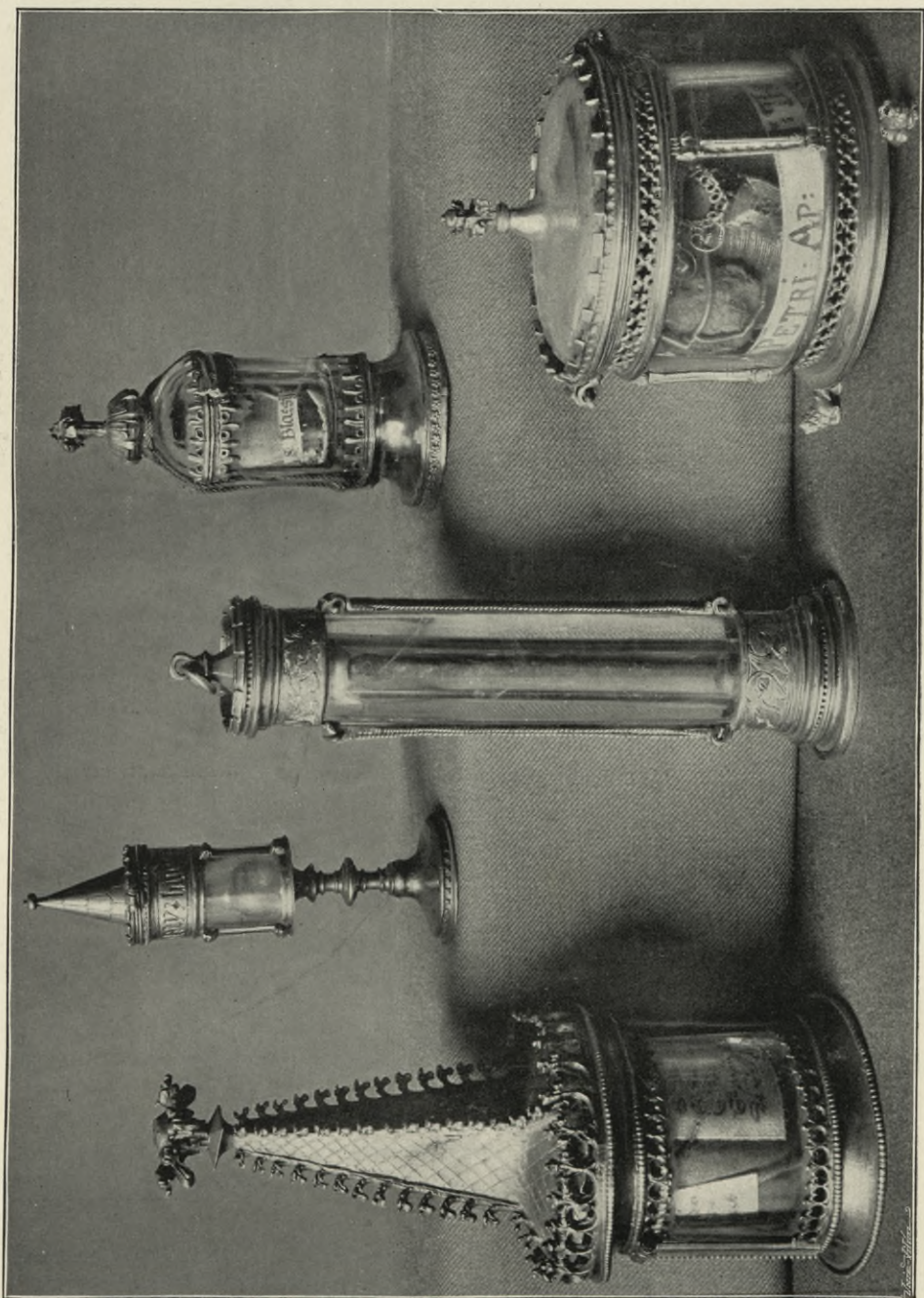
90. (č. n. inv. 58.).

RELIKVIÁŘÍK SV. VAVŘINCE MONSTRANCOVITÝ, 15,5 *cm* vys. ze zlacené mědi, gotický. Z nožky hrubě profilované vyrůstá stvol, jenž nese obdélníkovou vztýčenou destičku, nahoře trojúhelníkovým štítkem křížkem korunovaným zakončenou. Po obou bocích destičky po opěráčku se dvěma fiálami.

Hrubá, titěrná práce z konce XV. stol.

91. (č. n. inv. 60.).

VÁLCOVITÝ RELIKVIÁŘÍK s věžovitým víčkem. (Bock v Mitth. d. C.-C. XIV. [1869], 14, s vyobr.; Lehner v »Methodu« II. [1876], 24.) 5,7 *cm* v průměru, 14,8 *cm* vys. Stříbrný, pozlacený. Kovové dno kruhové, na obvodu hladké, prohnuté a na obou krajích souvislou řadou drobných perličkovitých vypuklin ozdobené, přechází nahoře v souvislou řadu vztýčených lístků. Do podstavce vsazen 3,5 *cm* vysoký křišťálový váleček, nahoře podobnou obrubou opatřený, jako u dna. Obě obruby spojeny navzájem dvěma kovovými proužky, jež dole jsou připájeny, nahoře pak stěžkou upevněny. Hořejší obruba rozšiřuje se nahoře poněkud a nese řadu gotických vztýčených lístků, jež přidržují víčko. Toto

Obr. 86. Drobné gotické relikviárky č. 91 —95.

víčko má podobu čtyřboké, dole vypuklé do kruhu se rozšiřující vížky jehlancové. Podél jejich hran táhnou se řady jemných krabův. Vrchol ozdoben křížovou kyticí, jejíž zakončení chybí. Boky jsou rytými čarami kosmo mřížkovány.

Konec XV. stol. (Viz obr. 86 a.)

92. (č. n. inv. 46.).

RELIKVIÁŘÍK SV. MIKULÁŠE, válcový s kuželovou stříškou na krouženém podstavci, 9·8 *cm* vys., stříbrný, pozlacený. Noha kruhová hladká, při okraji řadou ojedinelých rosetek ozdobená; stvol oblý sploštělým okrouhlým nodem a několika úzkými prstenci ozdobený. Na stvolu spočívá kruhové ploché dno relikviáříku. Do dna vsazen nízký křišťálový váleček, obroubený nahoře širokým kovovým pásem, na němž vyryto: *hpc oļu, sci mirolaj*. Pás tento spojen se dnem třemi úzkými plíšky ve stěžejkách upevněnými. Víčko jest cimbuříčkem ozdobeno a vybíhá v kuželovou stříšku, zakončenou zploštělým knoflíčkem. Na stříšce vrytými rýhami naznačena krytba. — Prvá polovice XVI. stol. (Viz obr. 86 b.)

Uvnitř droboučká antická skleněná ampulka, nyní prázdná.

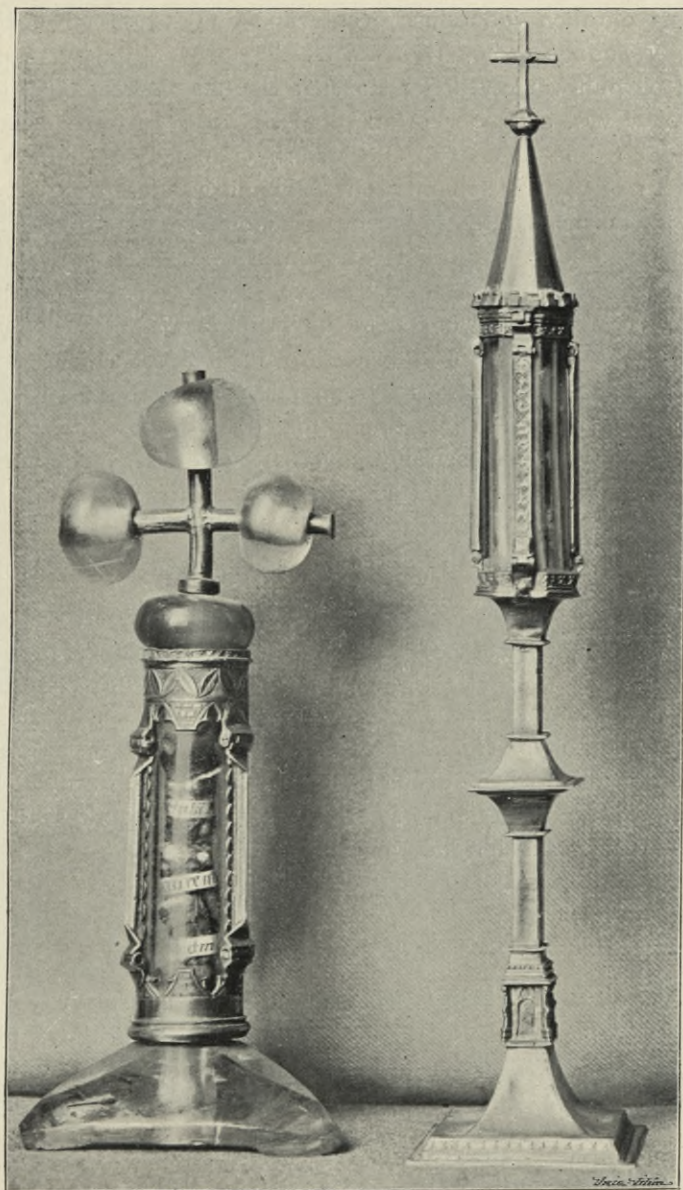
93. (č. n. inv. 55.).

VÁLCOVITÝ RELIKVIÁŘÍK, 14·5 *cm* vysoký, ellipsovitého průřezu. Podstavec (3·4 *cm* nejmenší, 4 *cm* největší průměr) jest profilován hladkými oblouny a žlábký, mezi nimiž táhne se řada drobných dírek, nahoře pak přechází v širší pás ozdobený rytým listovým. Do podstavce vsazen křišťálový váleček, uzavřený nahoře víčkem, jež shoduje se co do výzdoby s podstavcem, až na to, že nahoře obklopeno jest nízkým cimbuřím a uprostřed vybíhá v jehlancovou nízkou stříšku zakončenou očkem, do něž pohyblivý kroužek jest zavěšen. Víčko spojeno jest s podstavcem dvěma vroubkovanými páskovými plíšky, při obou koncích stěžejkami opatřenými. — Konec stol. XV. (Viz obr. 86 c.)

Uvnitř 85 *cm* dlouhý zbytek hranolového železného hřebu, bez nápisu.

94. (č. n. inv. 59.).

KŘIŠŤÁLOVÝ RELIKVIÁŘÍK SV. BLAŽEJE. (Bock v Mitth. d. C.-C. XIV. [1869], 15, s vyobr.; Lehner v »Methodu« II. [1876], str. 59 [s týmž vyobr.]) 9 *cm* vysoký. Podstavec kruhový, na úzké kolmé obrubě drobnými pětिलistými rosetkami ozdobený, přechází hladkou prohnutou částí v nízkou, stojatými lupénky zakončenou obrubu, do níž zapuštěn křišťálový dvanáctiboký hranol, nahoře podobnou obrubou opatřený. Křišťálové polokulovitě vyduté, rovněž dvanáctiboké víčko zakončeno křišťálovým knoflíkem zakrytým přehnutými stříbrnými lupénky vybihajícími nahoře v jahůdkovitou ozdobu. — Počátek XVI. století. (Viz obr. 86 d.)

Obr. 87. Gotické relikvářky č. 98 a 99.

95. (č. n. inv. 49).

VÁLCOVÁ SCHRÁNKA OSTATKOVÁ. (Dr. Bock v Mitth. d. C.-C. XIV. [1869], strany 13—14 [s vyobrazením]; F. Lehner v »Methodu« II. [1876], strany 113—114 [s týmž vyobrazením].) 8·8 *cm* vysoká, 7·3 *cm* v průměru, stříbrná, z části zlacená (viz obraz 86 *e.*).

Kruhové, na okrajích jednoduše profilované dno nesou tři nožky, lité a ciselované, v podobě sedících lvíčků. Nade dnem táhne se prolamovaná galerijka z okrouhlých čtyřlístků složená. Do dna vsazen nízký křišťálový váleček, 3,5 *cm* vys. a 6 *cm* v průměru měřící, nahoře touž prolamovanou galerijkou jako dole obepjatý. Obě galerijky spojeny jsou na vzájem ná třech nožkám odpovídajících místech kolmými, ve stěžejkách upevněnými plochými plíšky, jež uprostřed jsou prohloubeny a prostým tepaným ornamentem ozdobeny. K hořejší galerijce přiléhá víčko nízkým cimbuřím obklopené, mírně vzduť a uprostřed ve dvojitou fiálku vybíhající. Na zpodní straně víčka emailovaná destička kruhová (2,2 *cm* v prům. měřící), v níž spatřuje se zlacená, modře konturovaná tvář Kristova en face, obklopená kruhovou svatozáří s červenými výplněmi, na tmavomodrém, z části vydroleném pozadí. Na dně uvnitř opět kruhová destička (2,5 *cm* v prům.) emailovaná: segmentový čtverlist, v cípech červeným smaltem vyplněný; uprostřed na tmavorudé půdě zlatý stojící beránek se svatozáří, v níž tři červené paprsky.

Sklonek stol. XIV. (Viz obr. 86 *e.*)

96. (č. n. inv. 50.).

VÁLCOVÝ RELIKVIÁŘÍK ze zlaceného stříbra; dno i víko jsou ploché, kruhového průměru — 4,5 *cm* — a svírají křišťálový válec 3 *cm* vys. Celek stojí na třech spárovitých nožkách 2 *cm* vysokých. Kolem válce nahoře i dole kovová obruba ozdobená řadou vtačovaných křížových růžiček; obě jsou spolu spojeny třemi kovovými poutky stěžejkovými. Svrchu pěkná listová galerijka.

Stol. XIV.

97. (č. n. inv. 57.).

VÁLCOVÁ PIXIDKA ze zlacené mědi, 3,2 *cm* vys., kruhového průměru (5,5 *cm*), prostých gotických tvarů. Svrchní kruhová ploška připevněna na stěžejkách, a možno ji otvírati

Uvnitř značná část jemné starobylé byssové látky. (Srov. obr. 55.)

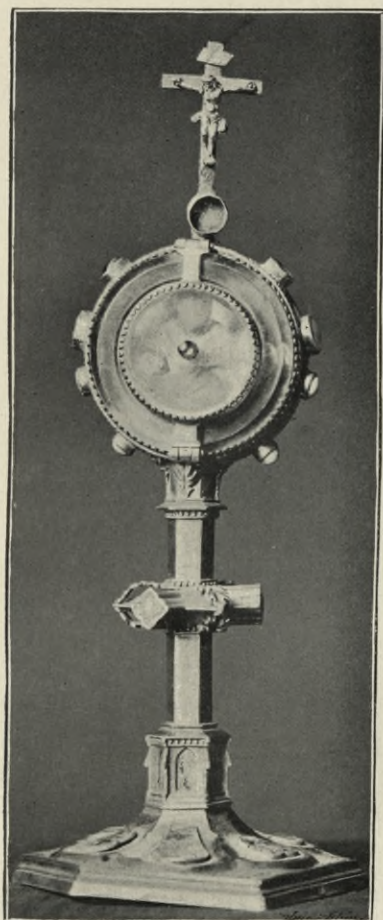
98. (č. n. inv. 56.).

RELIKVIÁŘÍK, 14,8 *cm* vys., válcovitý, na nízké jehlancové hrubé podložce křišťálové, trojboké. Váleček sám jest též křišťálový, zlaceným stříbrem okovaný. Nahoře táhne se obruba ozdobená na povrchu šikmo k sobě kladenými lístky, na kraji pak hrotitými trojlisty. Při dolejších konci válečku jest stříbrné kování ozdobeno podobnými hrotitými trojlisty, jako kování hořejší. Obě kování spojena jsou navzájem kolmými, ve stěžejkách upevněnými, na okrajích zoubkovanými plíšky. Na vrcholu relikviáře nasazen prutovitý křížek s křišťálovými bobulemi na konci ramen.

Druhá pol. XV. stol. (Viz obr. 87 *a.*)

99. (č. n. inv. 54.).

VĚŽKOVITÝ RELIKVIÁŘ SV. VÁCLAVA na vysoké čtyřboké noze, 24·5 cm vys. Podstavec nohy obdélníkový, kolmým vyraženými rosetkami ozdobeným okrajem opatřený. Z podstavce vystupuje prohnutými plochami

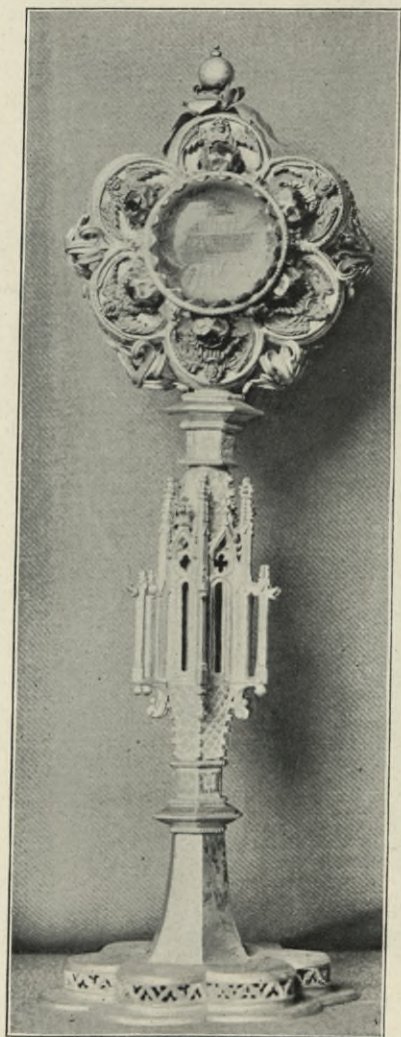

Obr. 88. a 89. Relikviáře č. 100 a 101.

čtyřboký dřík, při dolejším konci kolmé své části ozdobený na každém boku malým slepým dvojnásým okénkem a na hranách prostými opěrnými pilířky, uprostřed pak čtyřbokým nodem na způsob dvou komolých pyramid s prohnutými stěnami, základnou k sobě přiléhajících. Noha tato rozšiřuje se v šestibokou, na okraji vytepanými rosetami ozdobenou jímku, do níž zapuštěna šestiboká křišťálová schránka, nahoře věžkou uzavřená. Věžka ta má dole touž obrubu rosetkami ozdobenou, jako dno schránky, nad ní pak mimo to cimbuří a na vrcholu knoflík a hladký křížek.

Dolejší i hořejší kovové součásti spojeny jsou čtyřmi ve stěěžkách upevněnými kovovými páskami, na nichž vyryto: r. s. *Menreclai marfiris duris b̄re.*

Stol. XV. (Viz obr. 87 b.)

Obr. 90. Relikviář č. 102.

100. (č. n. inv. 19.).

RELIKVIÁŘ V PODOBĚ KRUHOVÉ PLOCHÉ SCHRÁNKY NA VYSOKÉ NOZE, (Bock v Mitth. d. C.-C. XIV. [1869] — s vyobr.; Lehner v »Methodu« II. [1876] 36—37 s týmž vyobr.) stříbrný, pozlacený, 18 cm (bez křížku) vysoký. Podstavec nohy šestiúhelníkový, na okraji žlábkem a dvěma oblounky profilovaný, nahoře mírně vzhůru prohnutý a připájenými emailovanými destičkami stříbrnými na každé ze šesti ploch ozdobený. Pět z těchto destiček má tvar kruhových trojlístů; spatřujeme na nich polopostavy andělů s kadelnicemi a svícemi. Jedna z destiček těchto má tvar štítku k hořejší straně značně súženého; na něm viděti okřídleného draka. Podstavec přechází v kolmou 2·3 cm vysokou šestibokou dolejší část dříku. Část tato jest v rozích opatřena jednoduchými opěrnými pilířky, nahoře pak ozdobena řadou drobných puklic. Každý z jejich boků opatřen hrotitým okénkem, v němž barevným emailem provedena poprsí různých světců. Vlastní dřík jest šestiboký, hladký. Uprostřed obepjat jest nodem skládajícím se ze tří rotulí, v profilu čtyřlíst s prohnutými boky jevících, a na konečných ploškách emailovanými symbolickými podobami zvířecími ozdobených; mezi rotulemi utvářen jest nodus v krátké tupé

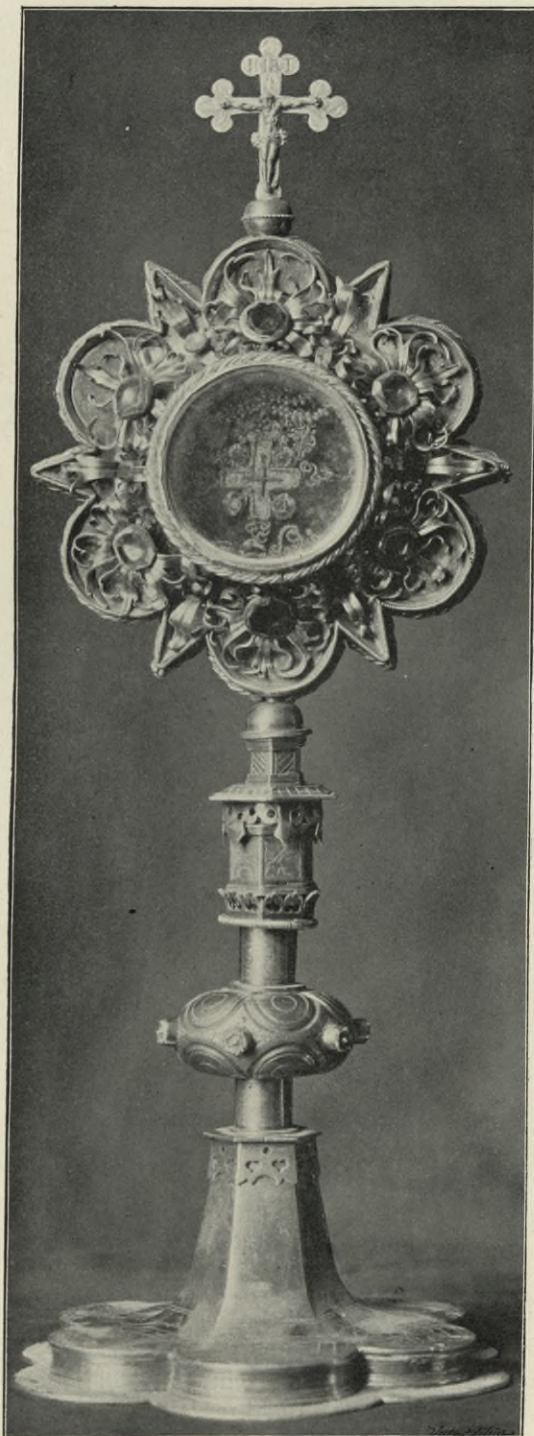
paprskovité hroty, nahoře i dole připájenými listy ozdobené. Nad i pod nodem obepjat jest dřík řadou drobných puklic; týž ornament zdobí dřík i při hořejším konci. Mírně prohnutými stranami, z nichž každá druhá ozdobena jest připájeným listem, rozšiřuje se nahoře dřík poněkud a nese kruhovou křišťálovou schránku (6·2 cm v prům.), jež na kovovém obvodu svém, kolmo k oběma stranám stojícím, posázena jest drakokamy (safíry,

tyrkýsy a p.) v kruhových i polygonálních lůžkách osazenými. Uprostřed předního křišťalového terče vsazen zaoblený granát. Nejvýše malý (5·5 cm vysoký) křížek s ciselovaným korpusem, později (asi na sklonku stol. XVI.) přidaný. — Vkusná práce ze XIV. stol. (Obr. 88.)

101. (č. n. inv. 10.).

RELIKVIÁŘ SVA-TÉHO VIKTORINA,

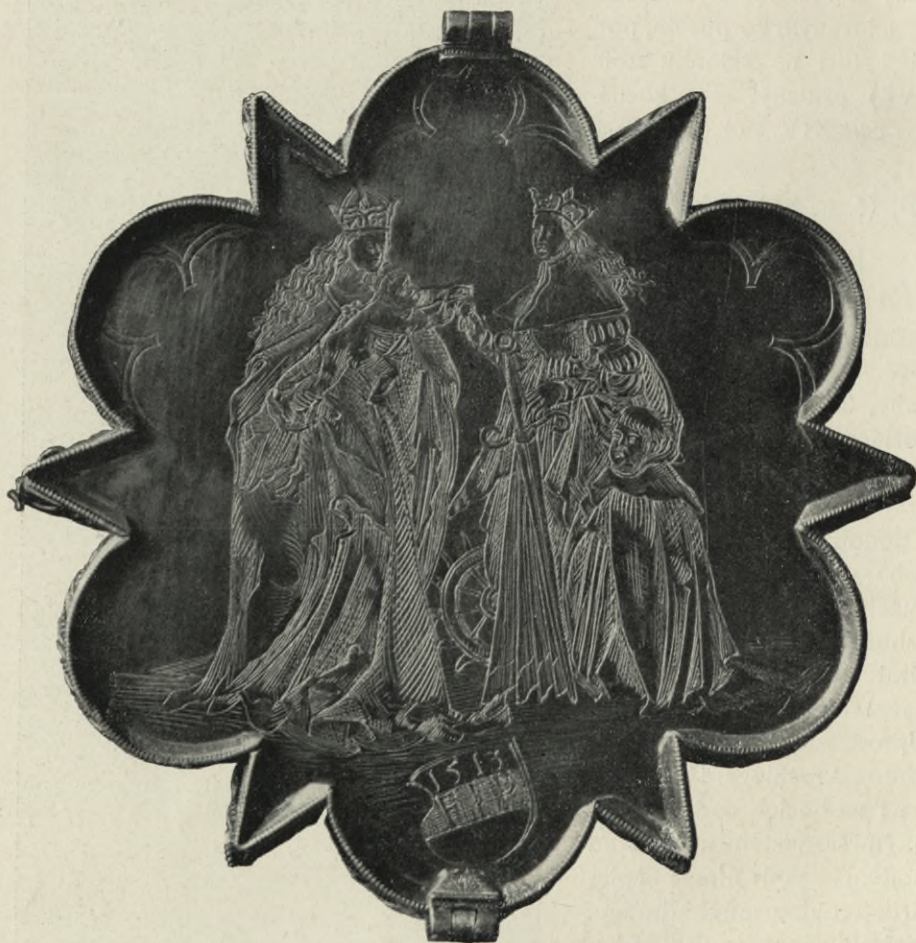
skládající se z kulové křišťalové schránky a z kovové nohy, 23·7 cm vys., stříbrný, pozlacený. Noha šestilupenná, hladká, na kolmém okraji prostě profilovaná. Dřík v podobě dvou vrcholy proti sobě obrácených komolých kuželů ozdoben šroubovitě vzhůru se vinoucími vypuklými stonky a rytými listy na zrnitě rytém pozadí. Uprostřed spjat jest dřík tento krychlovým nodem, jenž na bocích ozdoben velikými šestilistými květy. Nad nodem i pod ním obepjat dřík vroubkovaným drátem. Nahoře zakončen dřík řadou dolů obrácených lupének a vroubkovaným drátem, načež přechází v lůžko z lupének vytvořené, v němž spočívá kulová schránka křišťalová. Podél povrchu této schránky táhnou se od zpodu vzhůru tři hladké kovové pruhy, jež nahoře lupenovým kovovým věncem spolu jsou spojeny.

Obr. 91. Relikviář č. 103.

Lupenový tento věnec obklopuje zároveň kruhový otvor pokrytý nízkým jehlancovým šestibokým víčkem, jehož boky ozdobeny rytými různými vzorky, a na jehož zaobleném vrcholu vsazen křížek na koncích ramen v trojlísty vybíhající a ciselovaným korpusem ozdobený.

Prvá polovice XVI. stol. (Viz obr. 89.)

Obr. 92. Rytina na relikviáři č. 103.

102. (č. n. inv. 48.).

RELIKVIÁŘ V PODOBĚ MONILE NA VYSOKÉ NOZE UPEVNĚNÉHO. (Bock v Mitth. d. C.-C. XIV. [1869], 18, s vyobr.; F. J. Lehner v »Methodu« II, [1876], 35 a 36 [s týmž vyobr.]) 19 cm vys. Podstavec nohy šestilupenný, hladký, kolmou prolamovanou galerijkou ozdobený, nahoře plochý. Z něho vystupuje šikmými stěnami dřík obepjatý šestibokým nízkým prstěncem. Nad tímto prstěncem obemykají podstavec malé čtvercové destičky, vyplněné vkusně rytými rosetami.

Nodus neobyčejně velikých rozměrů skládá se z bohatých architektonických článků (kružbových oken, opěrných pilířků, fiál a p.). Nad ním opět ony čtvercové destičky s prstěncem, jako dole. Na této noze upevněno monile šestilupenné s kruhovým středem. Jednotlivé polokruhové lupeny vyplněny pěkně ciselovanými poprsími andělů s rozpjatými křídly. Mezi rozestřenými rukama andělů umístěny broušené rubíny ve stříbrných lůžkách. Na vrcholu nasazena bobule spočívající na střihaných listech. Mezi jednotlivé laloky monile vsazeny jsou ladné skupiny zprohýbaných listů. Na zadní straně vryto korunování P. Marie.

Počátek stol. XVI.
(Viz obr. 90.)

103. (č. n. inv 4.).

RELIKVIÁŘ V PODOBĚ MONILE

na noze bývalého ciboria, stříbrný, zlacený, 37 cm vys. (Viz obr. 91.)

H o ř e j š í č á s ť z poč. XVI. stol. Okraj konstruován ze střídajících se šesti polokruhových lupenů a šesti trojhranných paprsků. V každém z polokruhových lupenů vsazena růžice ze

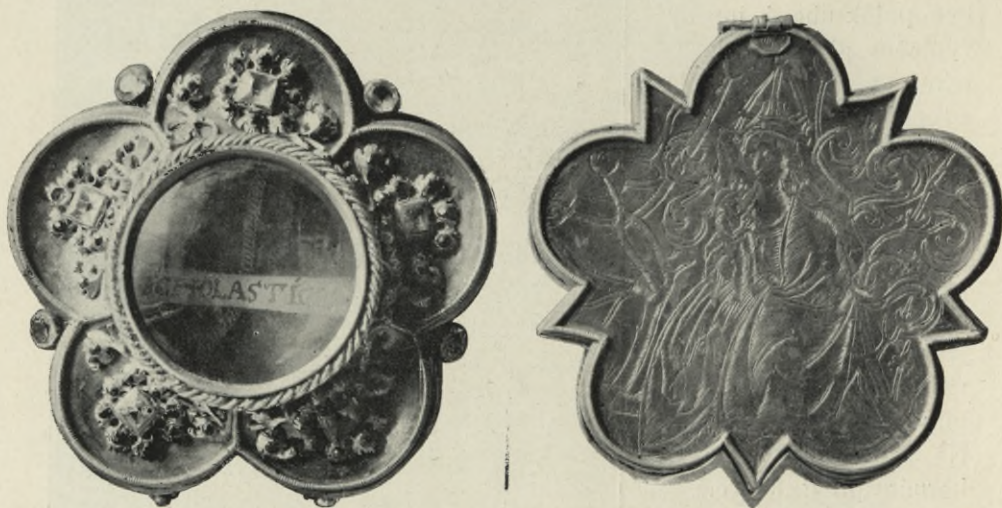
Obr. 93. Relikviář č. 104.

stříhaného stříbra s drahokamem uprostřed. Na každém z trojúhelníkových paprsků upevněn stříhaný listen menším drahokamem ozdobený. Nahore plochý, trojlístově na ramenech zakončený křížek s ciselovaným korpusem.

Na zadní ploché straně rytina: Madonna s Jesulátkem, jež svatě Kateřině, před ním stojící, prsten navléká. Vedle světice klečící kanovník. Dole znakový štítek s letopočtem 1513 a s písmenami FIP. (Obr. 92.)

Hořejší část dřívku s monilem soudobá, ozdobena jest rytými a stříhanými ornamenty.

Noha s nodem z r. 1602, původně součástí ciboria tvořící: šestilupenná, dole na lupenech hrubě ryté sedící postavy čtyř evangelistů

Obr. 94. a 95. Relikviáře č. 105 a 106.

v osmihranných rámcích; mezi nimi vyryta krajinka noční a denní. Dole na plochem okraji vyryto: AN. 1602 × IAR × HAB ICH × ANNA × ESLIN-GERIN × DISES × CIBORI × CVR × ER × GOTES × MACHEN × LAEENN × VND × CVM × KLOSTER × S × IORGEN × GEBEN × CONVENT × SCHWES-TER × DASELP.

104. (č. n. inv. 8.).

RELIKVIÁŘ S VYOBRAZENÍM SV. ŠEBASTIÁNA, skládající se z kruhového monile stříbrného na noze barokní. Kruhové monile z poč. XVI. stol., 8,5 cm v prům. Okrouhlý střed obklopen širokým okrajem, pokrytým věncem stříhaných květů a listů. Vzadu vyryto umučení sv. Šebastiána. Na obvodu stříhané listeny s drahokamy uprostřed.

Paprsková zář, hořejší křížek, jakož i meně vkusná noha přidány na sklonku XVII. stol. — (Viz obr. 93.)

Obr. 96. Renaissanční relikviář č. 107.

105. (č. n. inv. 13.).

RELIKVIÁŘ SV. SCHOLASTIKY, skládající se z monile na nízké barokní noze. Zlacené stříbro. Monile, 11·5 *cm* v průměru, má kruhový, šroubovitě stočeným drátem obklopený křišťálem zakrytý střed; okraj jeho skládá se z pěti segmentovitých laloků, obklopených vroubkovaným drátem. Na jednotlivých lalocích růžice z osmi zoubkovaných listů složené s velikým broušeným kamenem uprostřed a s dvěma lupénky po stranách. V koutech laloků nasazeny drahokamy. (Viz obr. 94.) — Počátek XVI. stol.

Noha barokní s páskovým a guirlandovým dekorem z počátku XVIII. stol. Značky: písmena RR v oválovém terči, a novoměstský znak s letopočtem 1713.

106. (č. n. inv. 15.).

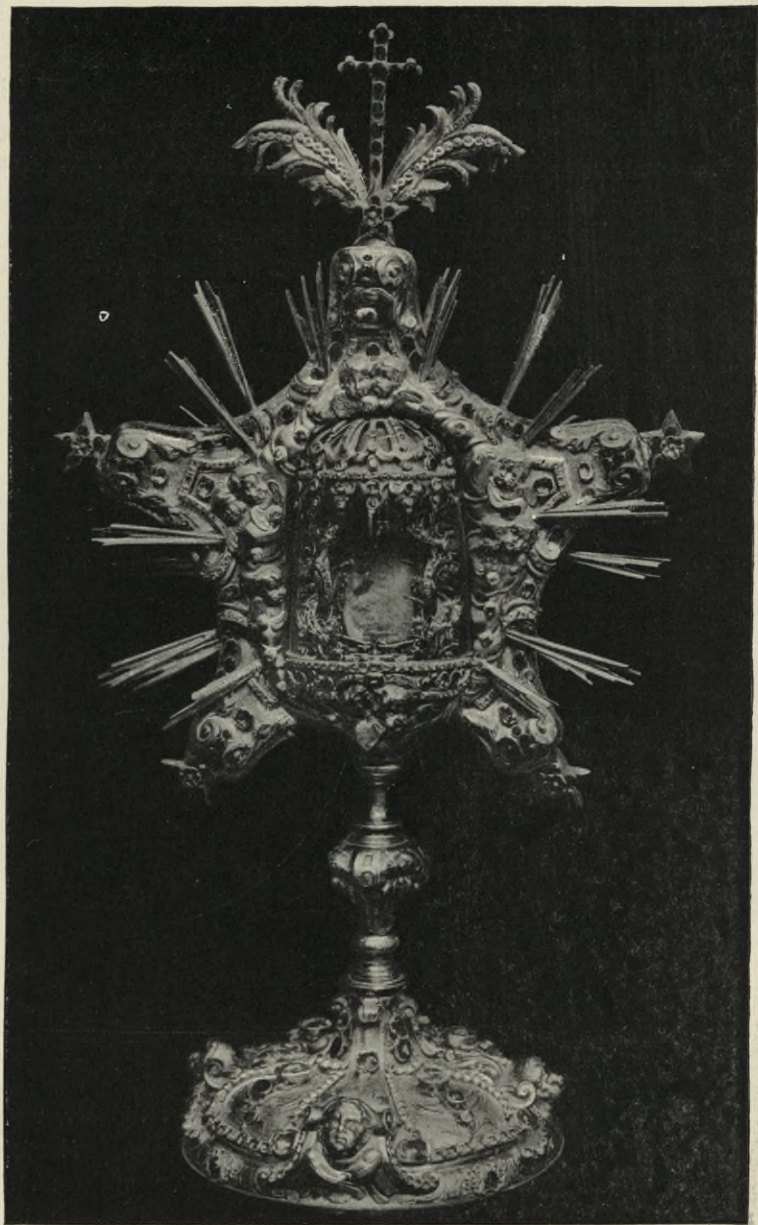
RELIKVIÁŘ S OSTATKY SV. ONDŘEJE, (zlacené stříbro), podobný předešlému. Monile (11·5 *cm* v prům.) má okraj z pěti kruhových segmentů a z tolikéž hrotitých výběžků vytvořený. Na přední straně obhroublé barokní připájené ornamenty. Na zadní straně rytba představující Madonnu s Ježíškem, sedící ve spleti větvoví. (Viz obr. 95.)

Prvá čtvrt XVI. stol. Noha barokní, jako u předešlého. Též hrubě tepané lístkové ozdůbky, jimiž jest přední strana monile ozdobena, jsou barokní přídavek.

107. (č. n. inv. 96.).

RENAISSANČNÍ RELIKVIÁŘ ZE STŘÍBRA, STŘÍHANÝMI ORNAMENTY BOHATĚ OZDOBENÝ (srvn. Koula, o. c. seš. III., list VI.), 30·5 *cm* vysoký. Noha okrouhlá, se širokým jednoduše profilovaným okrajem, jenž přechází v kolmý pás svisle vroubkovaný, ozdobena jest na hořejší mírně prohnuté své ploše třemi velikými ze stříbra vystříhanými listy. Dřík ze dvou oblých vypuklých částí, listy ze stříbra vystříhanými obklopených, se skládající, ozdoben jest uprostřed zploštělým širokým nodem, pokrytým bohatými růžicemi s drahokamem uprostřed. Nahoře nese dřík čtyři velké listy vodorovně se rozvírající, na nichž spočívá kruhové kovové dno křišťálové válcové schránky pro relikvie. Dno toto jest na svrchní hraně ozdobeno věncem velikých květů. Nahoře přikryt jest křišťálový váleček zvonovitou hladkou stříškou, pod níž se táhne podobný věnec květů, jako dole při dně. Stříška a dno jsou spojeny po stranách schránky volně stojícími rovnými pruty obklopenými bohatým listovím ze středu jejich se vyvíjejícím. Na vrcholu stříšky zasazen oblý prut s kalíškovým podstavcem, na němž stojí ciselovaná soška nahého amoretka s oštěpem v pravici a s přílbou na hlavě. Od podstavce této sošky k oběma postranicím relikviáře táhne se stříhané listoví.

Konec XVI. stol. (Viz obr. 96.)

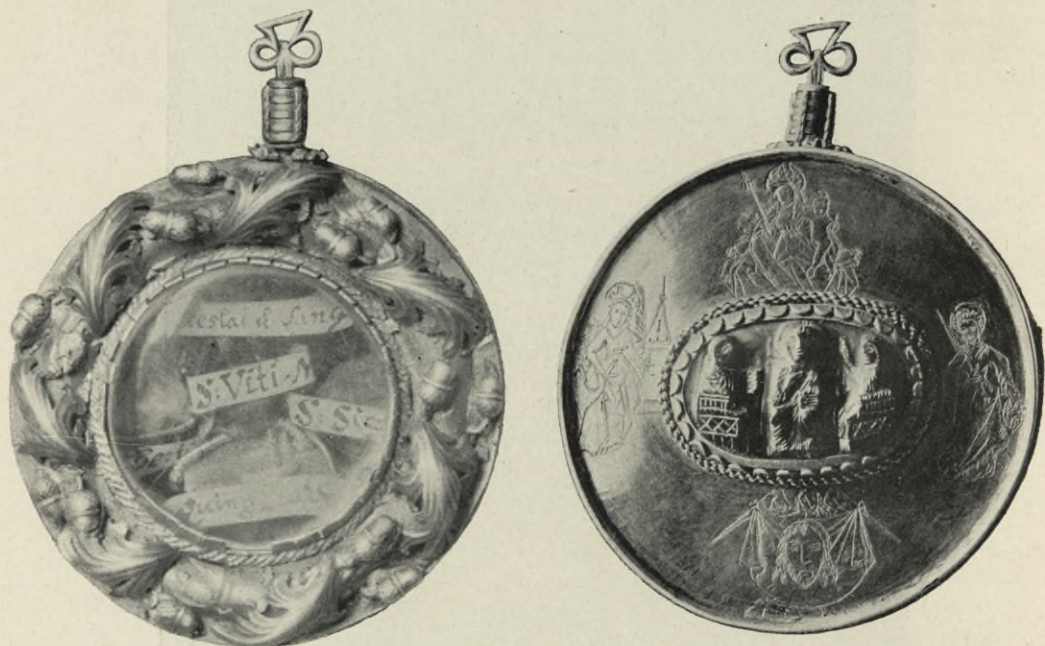
Obr. 97. Relikviář s jazykem sv. Jana.

108.—109. (č. n. inv. 31. a 33.).

DVA BAROKNÍ RELIKVIÁŘE — SV. ŠEBESTIANA A SV. ŠTĚPÁNA —, stříbrné; 41 *cm* vys. Na ploské čtyřlaločkové noze, na níž jsou vytepany čtyři andělčí hlavinky, vztýčen monstrancovitý stvol zakončený nahoře relikviářovou schránkou křížového tvaru, paprsky ob-

klíčenou. Ke schránce ze předu nanýtována štítová tepaná deska s obdélným kolmým otvorem, aby relikvii ve kříži uloženou bylo viděti. Desku celou pokrývají vytepané akanthové listy a květy; toliko nad otvorem vytepán obrázek světceva martyria, pod otvorem pak dva andílci držící roušku se světčovým jménem vyrytým. Relikviář sv. Šebestiana přizdoben kromě toho ještě zlacenou hrubou svatozáří kolem otvoru.

Technicky dobrá, ač málo vkusná práce z konce XVII. stol. Značka: kombinace písmen M A R v kosmo položeném kruhovém čtyřlístu.

Obr. 98. Monile s kamejí (č. 115).

110. (při č. n. inv. 6.).

BAROKNÍ RELIKVIÁŘ SV. BARBORY, monstrancovitý, ze stříbra z části zlaceného, 53 *cm* vys., sličné formy. Noha oválová ze čtyř laloků oble vydutých konstruovaná, bez podloženého profilování. Zdobí ji velmi pěkně tepaný větvicový dekor, mezi nímž na předním i zadním laloku po dvojici andílčích hlaviček. Nodus pohárovitý, ozdoben lisenkami a dětskými hlavičkami; ciselován. Svrchu obláčkový věnec, z něhož vynikají hojně paprsky, objímá kruhovou zasklenou schránku, obroubenou obroučkem broušenými skly posázeným. Nad schránkou tepané poprsí Boha Otce, pod ní andílek nesoucí kříž.

Dobrá práce z kraje XVIII. stol. Značky: znak malostranský s leto-
počtem 1701. a písmena $\begin{matrix} I G \\ L \end{matrix}$ na štítku.

111. (č. n. inv. 1.).

RELIKVIÁŘ S JAZYKEM SV. JANA NEP. (Podlaha-Šittler, »Album Svatojanské« str. 11, list 2), 56·5 cm vys., ze zlaceného stříbra, drahokamy (většinou amethysty) hojně posázený. Kruhová noha ozdobena čtyřmi okřídlenými andílčimi hlavičkami, od nichž jdou vzhůru zúžující se pásy nahoře volutově svinuté; mezi tím vytepaný vkusné páskové ornamenty. Dřík jest opatřen uprostřed vásovitým nodem se čtyřmi výborně modelovanými andílčimi hlavičkami. Hořejší část relikviáře má podobu veliké pětipaprskové hvězdy s otupenými hroty, na kterých nasazeny malé hvězdy pětipaprskové, uprostřed rosetou ozdobené a drahokamy posázené

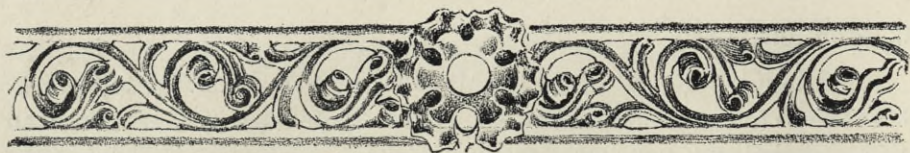
Obr. 99. Kamej na relikviáři č. 115 (dvojnásob zvětšeno).

(zvláště vyniká krásný amethyst na svrchním hrotu hvězdy). Ploché stěny hvězdy ozdobeny jsou (obě shodně) na okrajích lemem při hrotech volutově stáčeným, dále ke středu pak věncem obláček, z nichž porůznu stulené k sobě andílčí hlavinky vyhlédají a tu a tam paprsky vynikají. Nejvýše na relikviáři křížek mezi dvěma palmovými ratolestmi.

Střed hvězdy jest prolomen; otvor ten zaujímá oble broušená čísovitá schránka skleněná, dole otevřená, nahoře kulovitě sevřená; v horní části zlaté obložení na způsob baldachýnové stříšky, dole pak obdobný zlatý proužek s hojnými drahokamy.

Uvnitř schránky jiná menší schránka zlatá, svrchu zasklená, tvar jazyku uvnitř uloženého napodobující, kolkolem palmovým věncem stříbrným (jednotlivé haluze jsou sřídavě zeleným smaltem a brillanty přizdobeny) obklíčená. Na zadní stěně této schránky vyryto:

*Haec est Lingua illa Benedicta Divi Joannis Nepomuceni Martyris ob
illibate Servatum Confessionis Silentium in Flumen praecipitati, quae dum*

Obr. 100. Prolamovaný okraj monile č. 115.

Sanctum Illius Corpus Visitaretur in Sacro Ejusdem Capite post tria Saecula et ultra Sic divina disponente Onnipotentia incorrupta reperta Año Domini 1719. Kolem nápisu po okrajích desky vyrytý a smaltovaný větévkový věneček.

Zajímavá ač provedením nad obvyklost nevynikající práce z druhé čtvrtky XVIII. stol. (pravdě podobně z r. 1729); vnitřní schránka z r. 1719.* — Viz obr. 97.

Značky na relikviáři vnějším: značka vídeňská s letopočtem 1729 a písmena I G (nebo I C) na terči srdcovitém. — Na hraně hvězdovitého svršku vryto: *Renovatum sumptibus Dñis Venceslai Pessina S. M. E. Canonici Custodis die 16. Maji 1855.* — R. 1779 byl relikviář ten opravován zlatníkem Pražským *Václavem Antonínem Kraussem.*

Obr. 101. Prolamovaný okraj na relikviáři č. 116.

112. (č. n. inv. 95.).

BAROKNÍ RELIKVIAŘ SVATÉ APOLLONIE 34 cm vys. ze zlaceného stříbra, štítový, na čtyřlaločkové mírně vzedmuté

noze, na níž vytepán propleťavý větvicový dekor a dvě kartušky s nápisy:

Dens S. Apolloniae Virginis et Martyris.

Sanctae Ecclesiae Metropolitanae Pragensis P. A.

Na svrchní štítové desce opět vkusně tepané větvicové ozdoby se dvěma okřídlenýma hlavičkama (nahore a dole) a celé postavičky andílčí (v pravo a v levo). Uprostřed obdélný ze čtyř obloukových výkrojů sestrojený otvor, v němž patrný ve schránce zasklené zub ve zlaté tulejce vsazený. Tulejce té podložena vkusná ciselovaná okřídlená hlavinka.

Značky chybí. Velmi slušná práce z r. 1713. (Dle chronogramu na věku vyrytého: *SanCta Martyr egregla ora pro DeCano annI hVIVs.*

113. (č. n. inv. 11.).

DROBOUČKÝ MONSTRANCOVITÝ RELIKVIAŘÍK, 25 cm vysoký, ze zlaceného kovu. Na čtyřbokém vkusně profilovaném a čtyřmi kuličkami v rozích podloženém podstavečku kroužený stvol zakončený dvojnásob ozářenou drobnou schránkou.

Vkusná neoznačená práce z druhé pol. XVIII. stol.

* Srov. popis její v aktech kanonisačních. Viz dr. Klem. Borový »Sv. Jan Nepomucký« str. 83.

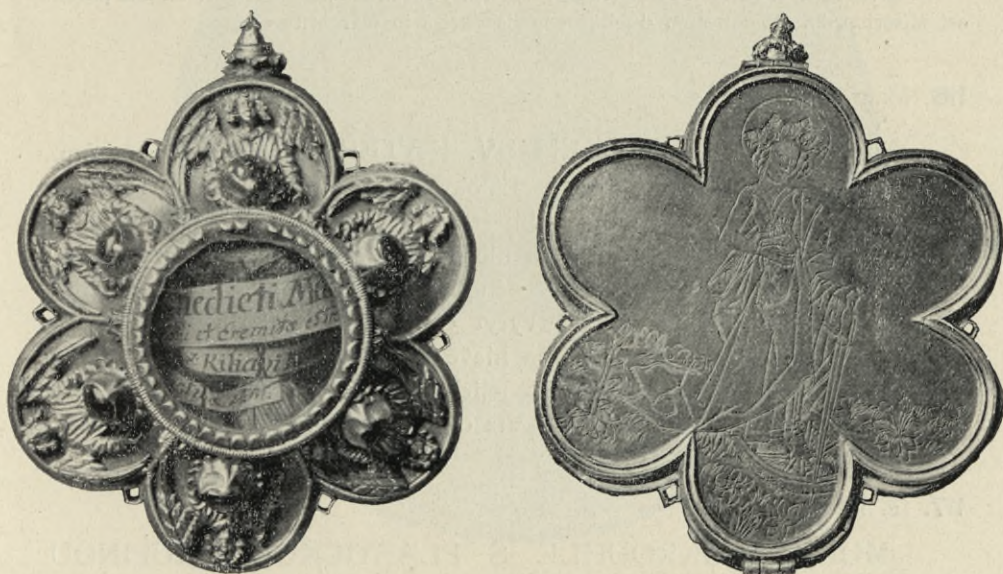
114. (č. n. inv. 17.).

ROKOKOVÝ RELIKVIÁŘÍK v podobě droboučké monstrance, ze zlacené mědi, 24 cm vysoký. Nožka oválová s hrubými kartuškovými ozdůbkami, vytepanými. Schránka v podobě ozářené kartušky.

Beze značek. Třetí čtvrtka XVIII. stol.

115. (č. n. inv. 69.).

STŘÍBRNÝ OKROUHLÝ RELIKVIÁŘ (MONILE) S KAMEJÍ (viz obr. 98 a b), 9 $\frac{1}{2}$ cm v prům. Na přední straně kolem zaskleného

Obr. 102. Monile s obrázkem sv. Kateřiny (č. 116).

otvoru okraj 2 cm široký; na něm oblý prut převinutý tepanými akanthovými listy, mezi nimiž jsou lité drobné žaludy. Na druhé straně uprostřed elliptická kamej 4.9 cm šir., 3.4 cm vys., 1 cm silný, zahnědlý karneol, pozpod bílý. Na něm hrubě provedená řezba: uprostřed en façade sedící bezvousá postava Kristova v řasnatém rouše s kruhovou svatozáří kolem hlavy, levici na knihu, kterou o koleno má opřenu, majíc položenu; pravice spočívá na prsou. Kolem hlavy křížová svatozář. V levo i v pravo proti sobě na křeslech sedící postavy téměř v profilu znázorněné; jedna z nich drží otevřenou knihu, druhá má pravici vzhůru zdviženu. (Viz obr. 99.) Kamej přidržována jest zahnutými polokruhovými lupénky a obklopena řetízkovou obrubou. Na plochem okraji čtyři drobné rytinky: nahoře sedící Madonna s korunou na hlavě a se žezlem v ruce, mající na levém koleně nahé Jesulátko, jež v levici říšské jablko drží. Dole

anděl držící oběma rukama rozestřenou roušku s veraikonem. V pravo sv. Barbora, v levo sv. Kateřina. Kolmý okraj tohoto monile jest 1·4 *cm* šir. a ozdobený prolamovanými rozvilinami (obr. 100). Nahoře šroub, jehož rukověť ze stříbrného oblého drátu, má tvar dvou kruhových laloků po stranách s větším šikmo přímočárně zakončeným výběžkem uprostřed. Pod rukověť šroubu 8 drobných kroužků na sebe položených; pod nimi pak šesti-lupenná růžice skládající se ze zprohýbaných lupenův. V monile tomto uloženy ostatky sv. Václava, sv. Víta, sv. Vojtěcha, sv. Sigmunda a sv. Pěti bratří.

Relikviář sám ze sklonku XV. stol., kamej středověká.

Inventář z r. 1540. uvádí: »Aliud (pectorale) rotundum, deauratum; ex una parte est Misericordia Domini cum duobus angelis excisa in margarita.«

116. (č. n. inv. 71.).

MONILE S OBRÁZKEM SV. KATEŘINY 9·5 *cm* v prům. Střed kruhový, okraj šestilaločný. Laloky polokruhové, jemně vroubkovaným drátem olemované. Na přední straně na jednotlivých lalocích litá, jemně ciselovaná poprsí andělů. Na nich vsazena stříbrná rosettová lůžka s tyrolskými granáty. Kolmé boky ozdobeny prolamovanými rozvilinami. (Viz. obr. 101.) Na zadní straně vyryt obrázek sv. Kateřiny v dlouhém, vlečku tvořícím šatě, s korunou na hlavě, levice o meč majíc podepřenu, na květnatém luhu stojící; u nohou jejich leží kolo.

Druhá polovice XV. stol. — Viz obr. 102 *a b*.

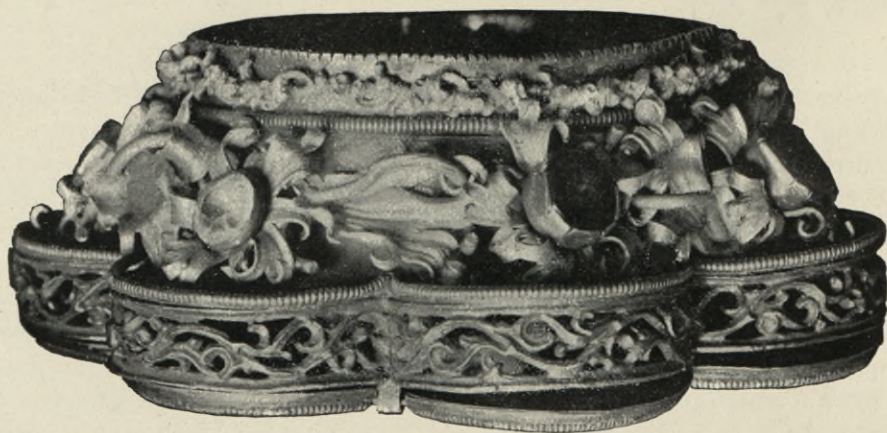
117. (č. n. inv. 82.).

MONILE OKROUHLÉ S PLASTICKOU SKUPINOU »UKŘÍŽOVÁNÍ« (Bock v Mitth. d. C.-C. XIV. [1869], str. 24—25 [s vyobr.]; F. J. Lehner v »Methodu« II. [1876], 23—24 [s týmž vyobr.]), stříbrné, pozlacené, 11·2 *cm* v prům.

Přední strana: Uprostřed v kruhovém orámování (5·6 *cm* v prům.) před křišťálovým víčkem umístěna volně skupinka ciselovaných drobných figurek: uprostřed Kristus na kříži, u jehož paty P. Maria a sv. Jan; po stranách menší kříže s lotry. Figurky ty jsou celkem obhrouble pracovány; poměrně nejlépe zdařily se figurky P. Marie a sv. Jana. Střed tento obklopen pěkně vroubkovaným drátem, na způsob spirálovitě žlábkovaného prutu s převínujícími se ve žlábcích perličkami. Kolem středu táhne se široký prohnutý okraj hladký, pokrytý volně přidělaným umělým ornamentem: středem táhne se kolkolem oblý prut, z něhož na obě strany vyrůstají větvice s dubovými lístky a žaludy. Na prutu nahoře přidělána neobyčejně malá, jedva patrná figurka lovce se zahnutým rohem loveckým (hlavou dolů obrácená); o něco dále v pravo spatřuje se na témže prutu drobníčká podoba jelena, a dole stranou v pravo maličká podoba psa.

Obr. 103. Monile č. 117. (Pohled z předu a ze strany.)

Obr. 104. Monile č. 113. (Pohled z předu a ze strany.)

Mimo to poblíž obruby nalézá se šest (původně sedm) roset, z nichž pět jich vyplněno jest pěti malými granátkami, jedna pak cele z kovu jest provedena. Okraj olemován jest týmž vroubkovaným drátkem, jako střed. (Viz obr. 103 *a.*)

Na zadní straně vyryto »Zvěstování P. Marie« dosti neuměle. Panna Maria velikým řasnatým pláštěm oděná klečí na klekátku, na němž rozevřená kniha; před ní anděl oděný albou a blánku se slovy pozdravnými drží. Stranou malá postavička mnicha františkánského v pravé ruce

Obr. 105. Řezba v perleti »Smrť P. Marie« na monili č. 118.

držícího blánku s nápisem: *frater albert⁹ me fecit.**) Rytina jest pozlacena; toliko tváře zůstaly stříbrné.

Kolmý okraj vyplněn krásnými prolamovanými rozvilinami, v nichž hudoucí andělé (viz obr 103 *b.*) Sklonek XV. stol.

118. (č. n. inv. 80).

MONILE S OBRAZEM »SMRTI PANNY MARIE« Z PERLETI VYŘEZANÝM. (Bock v Mitth. d. C.-C. XIV. [1869], 22—23 [s vyobr.]; F. J. Lehner v »Methodu« II. [1876], str. 21—23 [s týmž

*) Nápis ten jest přečáráním učiněn nečitelným. Možno i čísti: *frater albert in cornari (conventi).*

vyobr.]; Dr. K. Lind, »Die österreichische kunsthistorische Abtheilung der Wiener Weltausstellung«, Mitth. d. C.-C. XVIII. [1873], 213, s vyobr. na str. 214; J. Koula, Památky uměl. Serie I, seš. IV., list 5–6.) Zlacené stříbro. Největší průměr 13,2 cm. Sedmidílné, do kruhu komponované, na okraji v kruhové segmenty vybihající.

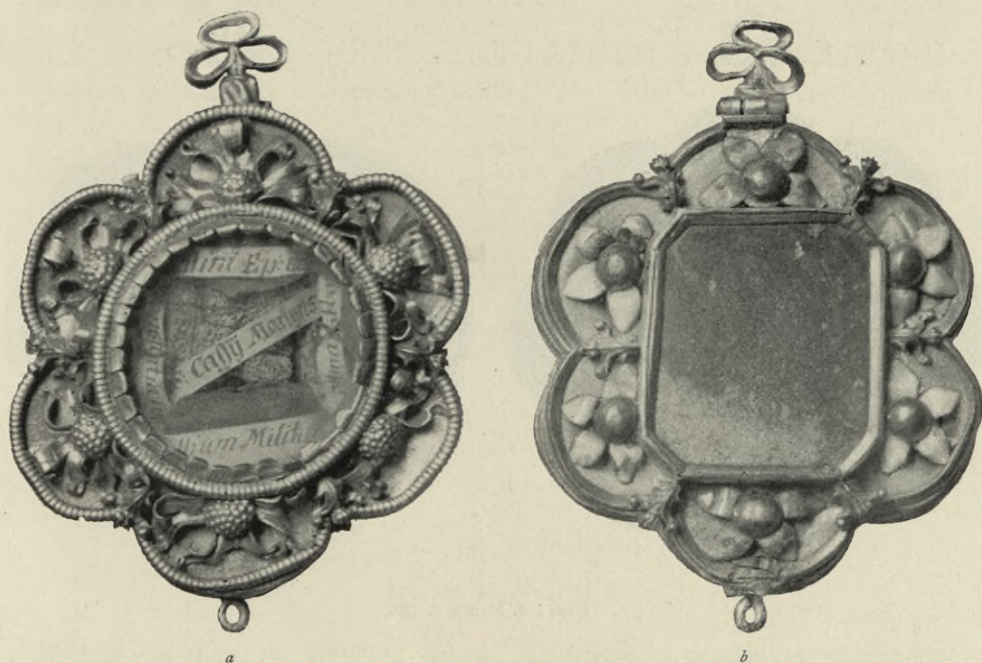

Obr. 106. Malba na smaltu (zadní strana monile č. 118.)

Strana přední. (Viz obr. 104 a.) Uprostřed kruhová perleť s bohatou figurální řezbou »Smrť Panny Marie«. Uprostřed na loži spočívá mrtvé tělo P. Marie; kolkolem lůžka sv. apoštolé jednak stojice, jednak kleče se modlíce. Za lůžkem stojí jeden apoštol s kropáčem, vedle něho jiný s kropenkou, a opět jiný, jenž stejnoramenný kříž na vysoké tyči upevněný drží. V pozadí viděti hlavy tří jiných apoštolů, nejvýše pak Krista anděly neseného, jenž v náručí drží duši P. Marie v podobě dítky. Před lůžkem apoštol s kaditelnicí v ruce, dále jiný apoštol u nízkého pultíku s rozvřenou knihou klečící, a posléze dva apoštolé, z nichž jeden se sepjatýma rukama se modlí. (Viz obr. 105.) Perleťová destička obehjata jest kolmým

nahore zoubkovaným proužkem, kolem něhož táhne se větévka lupénky převinovaná. Pod tím vine se vroubkovaný drátek, načež monile prohnutou plochou přechází v segmentové laloky. Po prohnuté této ploše táhne se věnec krásných stříhaných listů, do něhož na každém laloku nasazen různý drahokam spočívající v lůžkách ze stříhaných lupenův. Okraj segmentových laloků obrouben vroubkovaným drátem. Následuje kolmý vkusně prolamovaný okraj podél lalokovitých výběžků se táhnoucí. (Viz obr. 104. *b*.)

Strana zadní jest plochá. Uprostřed 3·9 *cm* v prům. měřící kruhová, křišťálovým víčkem pokrytá schránka. Od středu jdou jednotlivá pole

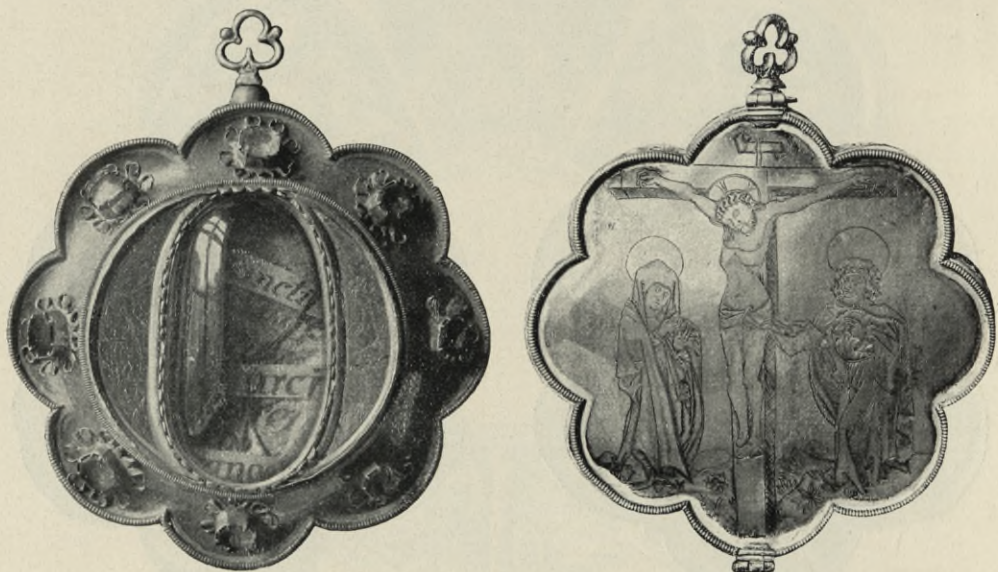
Obr. 107. Monile s destičkou karneolovou (č. 119).

segmentem zakončená a vroubkovaným drátem obklopená. Na kosočtverečně ryté půdě nanesena tenká vrstva modrého smaltu, na niž jemným nádechem zlatistým provedeny tyto obrázky: 1. poprsí Spasitele en face pravou rukou žehnajícího a v levé světovou kouli s křížem držícího. 2. Okřídlený lev, pod nímž blánka s nápisem »S. MARKVS«. 3. Okřídlený býk; pod ním páska s nápisem »S. LVCAS«. 4. Drak. 5. Anděl držící blánku s nápisem »S. MATHEVS«. 6. Znakový štítek; v něm pštros držící v zobanu podkovu. 7. Orel s blánkou, na níž nápis: S. IOHANNES. Veškerý nápisové blánky provedeny smaltem bílým. (Viz obr. 106.)

Vynikající práce. Počátek století XVI.

119. (č. n. inv. 68.).

MONILE S DESTIČKOU KARNEOLOVOU, šestilupenné, 9·2 *cm* v prům., měděné, z části stříbrné, pozlacené. Okraj obrouben vroubkovaným drátem; rovněž i kruhový střed. Segmentovité plošky lupének oživeny stříhanými zprohýbanými lístky s jahůdkovými terči uprostřed. Od středu ke styčným bodům lupenů vedou malé lupénky. Na zadní straně uprostřed obdélníková, na rozích otupená destička karneolu. Na segmentovitých okrajových výběžcích nasazeny emailované růžice (čtyři modré a dvě bílé) s polokulovitým zlatým středem. Od středu

Obr. 108. Monile č. 120.

destičky ke koutům segmentovitých výběžků vedou zlacené gotické třílísté lupeny. Postranní stěny plné, uprostřed křížovaně ryté. (Viz obr. 107. *a, b*.)
Počátek XVI. stol.

120. (č. n. inv. 84.).

MONILE S OSTATKY SV. MARKA, stříbrné, 11·2 *cm* v prům. měřící, osmilalokové. Přední strana: Střed plochý, kruhový, vroubkovaným drátem obklopený. Uprostřed něho oválový otvor křišťálem pokrytý, držný drobnými okrouhlými lístky. Půlměsícové plochy po obou stranách středního otvoru ozdobeny rytými postavami dvou andělků, kteří proti sobě stojíce jakoby ručkama střed drželi; nad nimi vyryto několik hvězdiček. Od kruhového středu ke kraji jde prohnutá plocha vroubkovaným drátem olemovaná; na segmentových výběžcích nasazen (na každém) broušený

kámen. Lůžko těchto kamenů upraveno na způsob osmibokého nízkého hranolku, obklopeného osmi srdcovitě stočenými drátky na způsob lístků. (Viz obr. 108. *a.*)

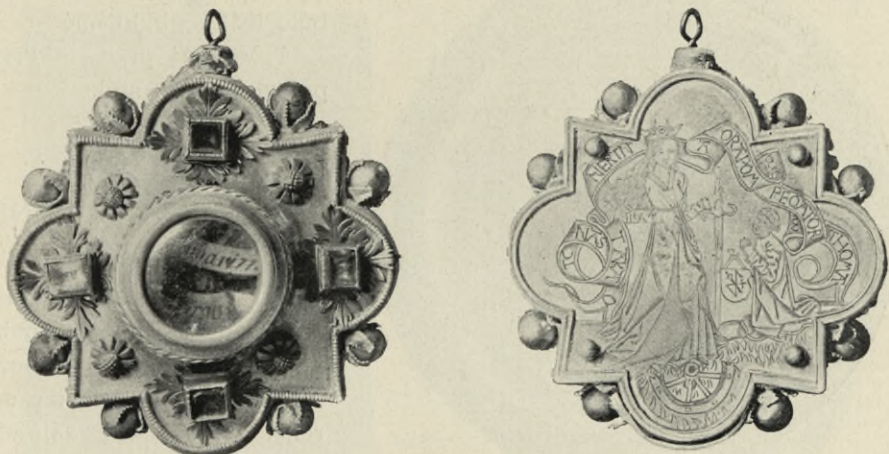
Kolmý okraj, spojující přední stranu se zadní, skládá se z prolamovaných rozvilin.

Zadní strana jest plochá, vroubkovaným drátem olemovaná. Jest ozdobena nepříliš dovedně rytou skupinou Ukřižovaného s Pannou Marií a sv. Janem po stranách. (Viz obr. 108. *b.*)

Počátek stol. XVI.

121. (č. n. inv. 75.).

OKROUHLÉ MONILE S OSTATKEM SV. APOLLINÁŘE, 5 cm v průměru, z nezlaceného stříbra. Na zadní straně vyryt obrázek

Obr. 109. Monile č. 122.

Madonny s dlouhým vlajícím vlasem nezavítným, s neoděným dítkem na ruce. Obrouček postranní složen z prolamovaných gotických čtyřlístů. V předu povystupující menší schránka sklem zakrytá, kolem níž z ohýbaného plechu stříhané listové ozdoby se čtyřmi granáty. Nahoře kroužek k zavěšení.

Nad prostřednost nevyňikající práce z kraje XVI. stol.

122. (č. n. inv. 83.).

MONILE STŘÍBRNÉ, 9,7 cm v prům., na okraji v podobě čtyř polokruhových laloků a čtyř trojúhelníkových výběžků vykrojené; vždy jeden polokruhový a jeden trojúhelníkový výběžek se střídají.

Přední strana (viz obr. 109. *a.*). Obruba ozdobena vroubkovaným drátem, výběžky pak ze stříbra stříhanými květy. Ve výběžcích polokruhových jsou umístěny růžice z bohatých dlanitých listů

pozlacených, v jichž středu čtyřboký drahokam ve čtvercovém lůžku. Ve výběžcích trojúhelníkových po kvítku sedmikrásovém. Střed kruhový, křišťálem zakrytý, šroubovitě vroubkovaným drátem obtočený.

Strana zadní (viz obr. 109. *b.*) plochá; na ní vyryta stojící sv. Kateřina s korunou na hlavě, v levé ruce meč o zem opřený držící; u nohou jejích úlomek kola. Před ní klečí drobná postava muže v dlouhý háv oděného (patrně donátora), před nímž zavěšen štítek se zajímavou značkou: Nad celou skupinou vine se dlouhá nápisová blánka s nápisem: O SANCTTA KANERINA ORA PO ME PEOATORE THOMA.

Kolmý okraj ozdoben listovými, valně porušenými rozvilinami. V koutech okraje nasazeny zlacené bobule lístky obklopené.

Vkusná práce. — Prvá polovice XVI. stol.

123. (č. n. inv. 66.).

MONILE STŘÍBRNÉ S PERLEŤOVÝM RELIÉFEM (7 *cm* v prům.). Na přední straně ve vroubkovaném orámování kruhová perleťová destička, na níž relief »Kristus v zahradě Gethsemanské«. Kristus klečí s rukama sepjatýma, tvář maje v před pootočenu, před skalkou, na kteréž

stojí kalich. Pod skalkou před Kristem tři postavičky apoštolů v sedě spících. Na zadní straně vyryt Kristus z hrobu vystupující (poprsí); vedle něho na jedné straně trojpramenné dutky, na druhé metla.

Nevýznamné dílo XVI. stol. — (Viz obr. 110.)

124. (č. n. inv. 23.)

MEDAILLONEK OBDÉLNÍKOVÝ stříbrný, pozlacený, 8 *cm* vys., 5·5 *cm* šir. Na přední straně oválový, oblým křišťálem přikrytý otvor; cípy rohů vyplněny zoubkovanými trojlísty. Na zadní straně vytepána Madonna s dítětem (celá postava); po stranách kolmé liliové stonky širokou páskou ovinuté.

Stol. XV. Obr. 111. Uvnitř částka byssového roucha.

Obr. 110. Monile s perleťovým reliefem.

125. (č. n. inv. 25.)

MEDAILLONEK OVÁLOVÝ, STŘÍBRNÝ, 7·7 *cm* vys. Na přední straně opis: *agnus dei qui tollis peccata* z. Na zadní straně vyryta stojící Madonna s dítětem (celá postava) na hvězdičkované půdě. Počátek XVI. stol. — Viz obr. 112.

126.—127. (č. n. inv. 72. a 73.)

NÁPRSNÍ RELIKVIÁŘÍKY BAROKNÍ oválové, 5 *cm* vys., ze zlata, shodné, ač nestejně úpravy. Svrchní strana celá pokryta barokním

Obr. 111. Náprsní medaillon č. 124.

Obr. 112. Náprsní medaillon č. 125.

mnohonásobně prolamovaným ornamentem na způsob filigránu. Lístky těchto ozdob jsou z části zeleně smaltovány. Mezi tím množství almandinů a granátů.

Nevalně vkusná práce z prostředka XVIII. stol.

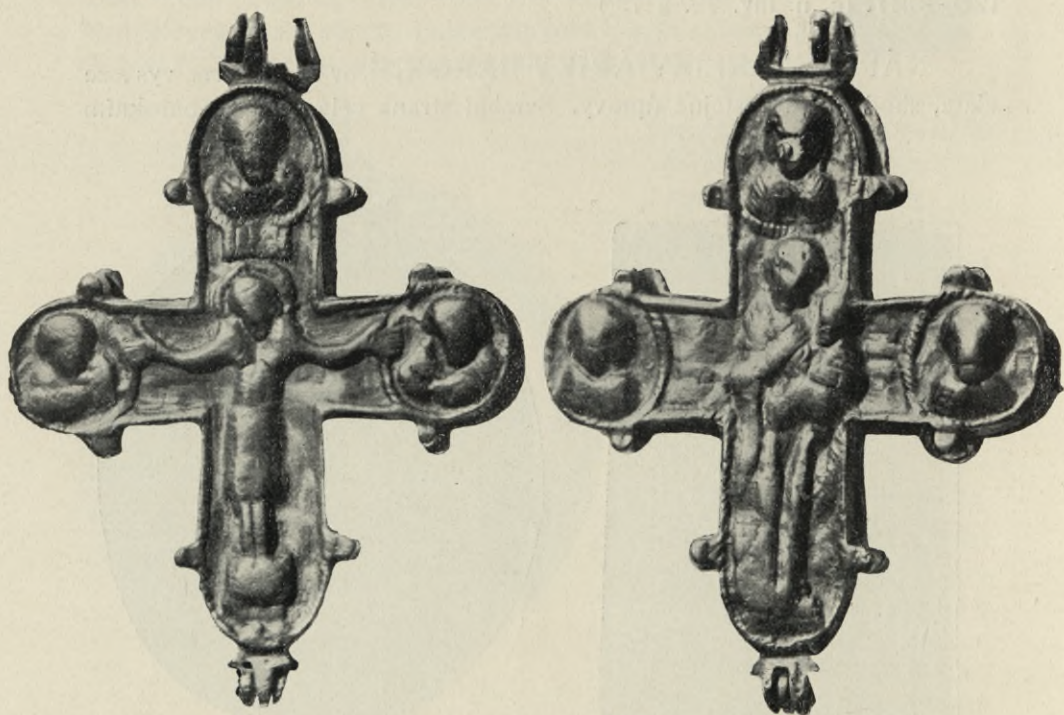
128. (č. n. inv. 74.)

DROBNÁ KAPSULKA S OSTATKY SV. KARLA BOR. v předu obklopená hrubě tepaným štítkem barokně prolamovaným. Nahoře biskupské odznaky.

Nevýznamná práce z konce XVIII. stol.

129. (č. n. inv. 28.).

BRONZOVÝ ROMÁNSKÝ PEKTORÁL. (Ferd. B. Mikowec, »Fotografisches Album böhmischer Alterthümer« Prag 1862, Heft 9 Nr. IV.) 7·8 *cm* vys., 6·9 *cm* šir. Skládá se ze dvou na sebe přiléhajících částí, jež nahoře a dole oušky do sebe zapadajícími jsou spojeny. Konce ramen jsou téměř půlkruhově zaobleny. Na jedné straně Kristus po způsobu prvorománského umění pojatý, oděný dlouhou splývající tunikou.

Obr. 113. Pektorál sv. Materna (č. 129.).

Nahoře a po obou stranách nezřetelná otřelá poprsí. Na druhé straně Madonna s dítětem, ve tvářích k nepoznání již otřelá; nahoře a na koncích ramene příčného podobná poprsí jako na straně přední. Kolem okraje, jakož i kolkolem zmíněných poprsí táhne se vroubkovaná úzká obruba.

Hrubá práce asi z XI. stol. Dle podání památka po sv. Maternovi, biskupu Kolínském. — Viz obr. 113. *a. b.*

130.—134. (č. n. inv. 198.).

Zbytky dvou PEKTORÁLNÍCH KŘÍŽŮ, (Podlaha-Šittler, »Album svatovojtěšské« str. 20. a list 9.) hladké, beze vší ozdoby. Jeden jest 4·3 *cm*, měděný, druhý 3·2 *cm* vys., ze zlaceného kovu.

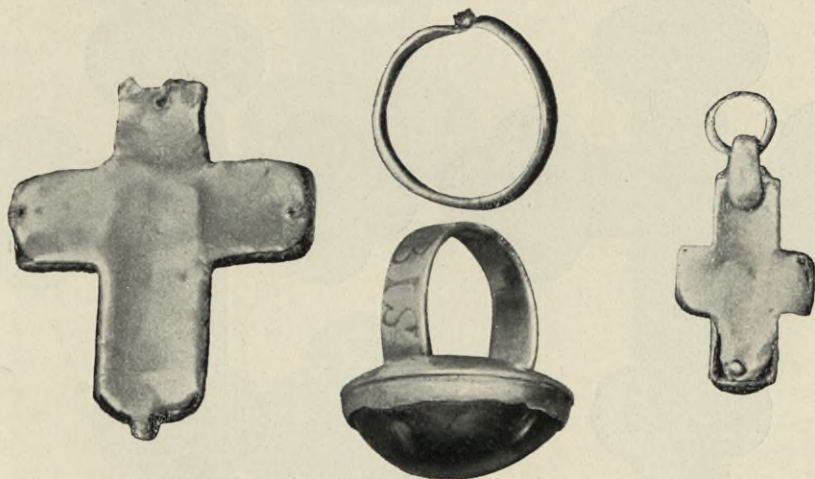
BRONZOVÉ ZRNKO na způsob zrnek růžencových, podélným otvorem k navlékání opatřené, mírně k oběma koncům konicky se súzující.

PONTIFIKÁLNÍ PRSTEN ROMÁNSKÝ s velkým ellipsovým zahnědlým kamenem a s nápisem **PAP·VOBIS** na zlaceném kovovém obroučku.

Zlatý KROUŽEK PRSTENOVÝ oblý, beze všech ozdob.

Tradice přiřítá všechny tyto předměty sv. Vojtěchu. (X. stol.) — Viz obr. 114.

V inventáři z r. 1354 se čte: »item bursa circa altare sancti Wenczelai, in qua est annulus beati Adalberti et duae parvae cruces«. — »Annulus beati Adalberti«. A v inventáři z r. 1355: »In bursa circa sanctum Wenceslaum duae cruces parvulae: una argentea deaurata, quae fuit beati Wenceslai, et alia est cuprea, quae fuit beati Adalberti«. — Inventář z r. 1368 opět (v rubrice »de annullis«) »alius (scil. annulus) S. Adalberti et chirotheca«. — Konsignace z r. 1540: »annulus ejusdem (scil. S. Adalberti), chirotheca, crucula et pecten«.

Obr. 114. Zbytky pektorálních křížků, prsten a kroužek (sv. Vojtěchu přiřítáno).

135. (č. n. inv. 24.).

PEKTORÁLNÍ KŘÍŽEK STŘÍBRNÝ. (Popis a vyobrazení v Mitth. d. C.-C. Neue Folge XVII. [1891] 245—246). 10·7 cm vys., rytami ozdobený. Ramena zakončena polokruhovými trojlísty.

Přední strana: uprostřed Kristus na kříži; v trojlístových zakončeních symboly čtyř evangelistů s prázdnými nápisovými páskami.

Zadní strana: uprostřed Madonna s Ježíškem; v trojlístech poprsí čtyř světic: nahoře sv. Kateřina, v pravo sv. Barbora, v levo sv. Dorota, dole sv. Markéta.

Okraje orámovány jsou úzkým plochým páskem; pozadí obrázků jest jemně mřížkovanež ryto.

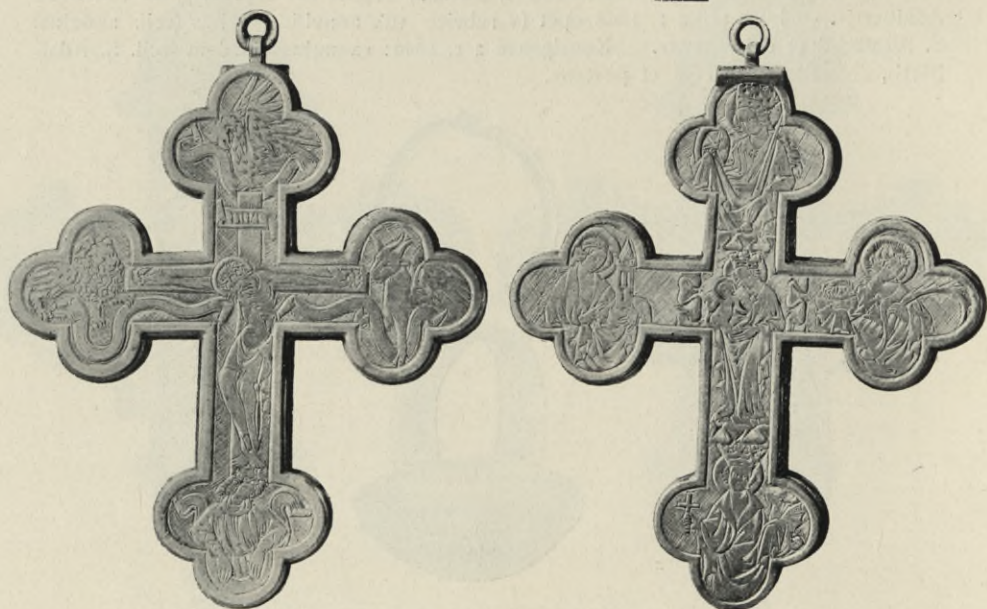
Z počátku XV. stol. Zdařilá práce. — Viz obr. 115. a. b.

136. (č. n. inv. 70.).

PEKTORÁLNÍ KŘÍŽEK ze zlaceného stříbra, 13·7 *cm* vys., 11·8 *cm* šir., na obou stranách rytbami ozdobený. Ramena zakončena okrouhlými trojlisty.

Přední strana: uprostřed Kristus na kříži pnící; u paty kříže hnáty a lebka. V trojlistu nad křížem Bůh Otec pravící žehnající; v trojlistu v pravo P. Maria, v levo sv. Jan. (Vesměs: polopostavy.)

Strana zadní: Uprostřed křížový otvor křišťálem pokrytý. Trojlisty ramen doplněny rytbou ve čtverlisty. V nich polopostavy: nahoře Madonna

Obr. 115. Pektorální křížek č. 135.

s dítětem, v pravo sv. Kateřina, v levo sv. Barbora, dole sv. Markéta. Nad dolejším čtverlistem vyryta písmena *h p*.

Druhá pol. XV. stol. — Viz obr. 116. *a. b*.

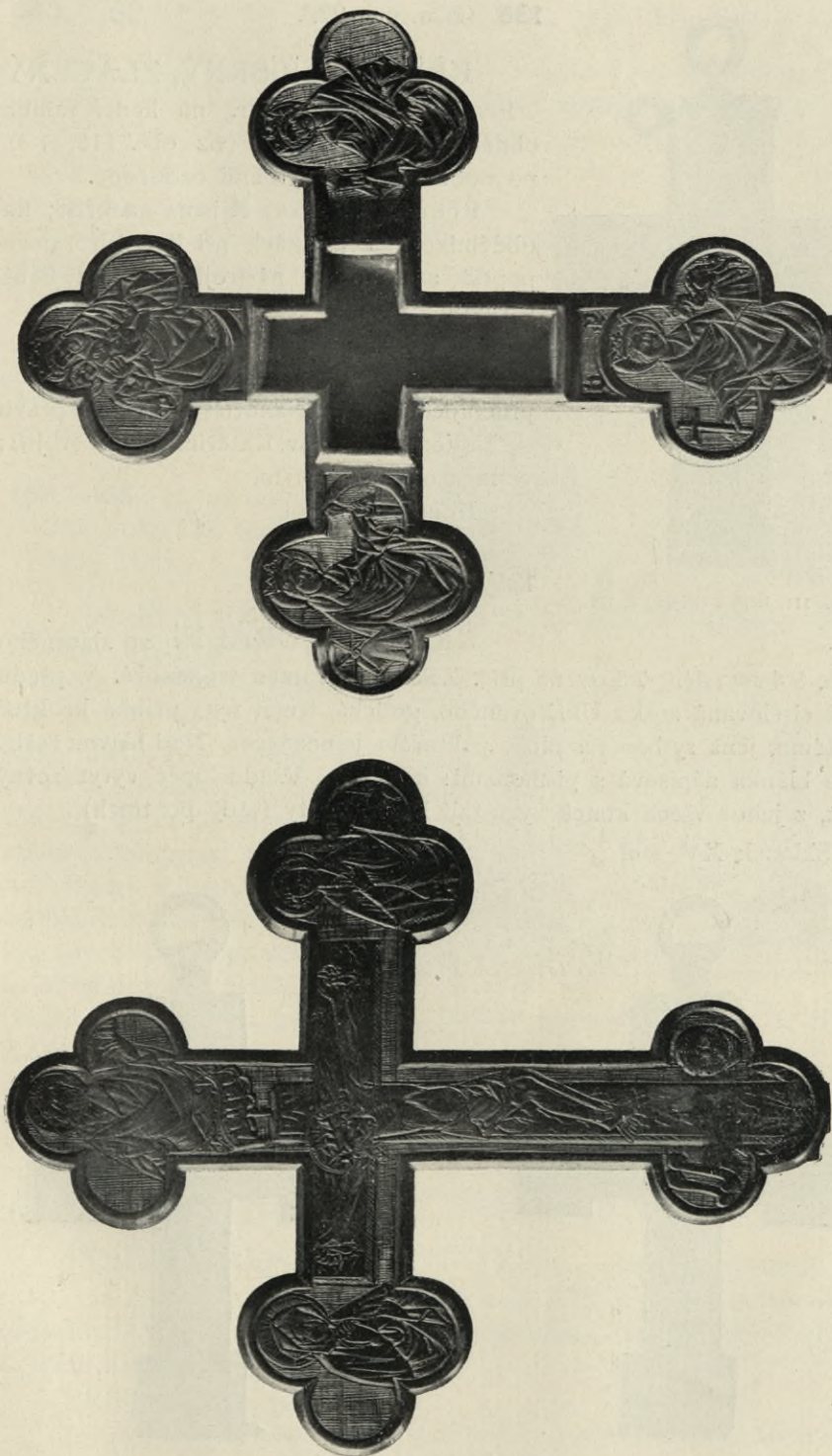
Uvnitř částečka sv. kříže.

137. (č. n. inv. 20.).

KŘÍŽEK STŘÍBRNÝ, jednoduše ze dvou deskových břevien složený, zlacený, 5·5 *cm* šir., 7·5 *cm* vys. Přední strana uzavřena křišťálem: na zadní straně vyryt obhrouble Kristus na kříži na půdě mřížkovaně ryté.

Konec XV. stol. (Obr. 117.)

Pod křišťálem vložen trn z koruny Páně.

Obr. 116. Pektorální křížek č. 136.

Obr. 117. Křížek stříbrný č. 137.

138. (č. n. inv. 27.).

KŘÍŽEK STŘÍBRNÝ, ZLACENÝ
7·1 cm vys., 5·35 cm šir., na konci ramen obdélníkovitě rozšířený (viz obr. 118. a, b), po obou stranách rytbami ozdobený.

Přední strana: Kristus na kříži; na obdélníkových ploškách při koncích ramen poprsí andělská s nástroji umučení Páně v rukou.

Zadní strana: Stojící Madonna s Ježíškem na ruce; Ježíšek chápe se ručkou přilétající holubice. Nahoře sv. Krištof, v pravo sv. Vojtěch, v levo sv. Kateřina; dole sv. Jiří; vesměs obrazy poprsní.

Konec XV. stol.

139. (č. n. inv. 22.).

KŘÍŽ PEKTORÁLNÍ ze zlaceného stříbra, 9·4 cm zdělí, 7·5 cm na příč. Zakončení ramen trojlistové. V předu slušná ciselovaná soška Ukřížovaného, gotická, třemi nýty přibitá ke kříži pňovitému, jenž rytbou na ploše pektorálu je naznačen. Nad hlavou sošky vyryta blánka nápisová s písmenami: a n r i. Vzadu opět vryt rovný křížek, z jehož všech konců vyrůstají liliové květy (vždy po třech).

Sklonek XV. stol.

Obr. 118. Křížek č. 133.

140.—152. (č. n. inv. 205, 206., 209., 210., 231.—235., 240.—242.)

13 PEKTORÁLNÍCH KŘÍŽŮV souhlasné, jen nepatrně se lišící úpravy z drahokamů ve zlaceném, dílem i nezlaceném stříbrě osazených, 7—10 cm vys. Veliké drahokamy (topasy, ametysty, safíry, rubíny, smaragdy) — šest neb sedm počtem — jen velikostí, ne pak cenou vynikající, seskupeny jsou (vždy týž druh po celém kříži) v barokních prolamovaných obrubách v podobě latinského kříže plochého, kolem menšími ozdůbkami a drahokamy obklopeného. Zavěšeny jsou na řetězcích, dílem zlatých, dílem i stříbrných.

Nádherné sic, umělecky však skrovného jen významu. Vesměs z konce XVII. a z prvé polovice XVIII. stol.

153.—165. (č. n. inv. 205. 206. 208. 231. 233. 234. 240—246.)

13 PONTIFIKÁLNÍCH PRSTENŮ příslušných k předcházejícím pontifikálním křížům, s velikými drahokamy v jimkách po většině miskovitých, dílem zlatých, dílem ze zlaceného stříbra, namnoze menšími drahokamy v barokních ozdůbkách osazenými obklopených. Jimky po většině i vezpod ozdobně pracované (kanellování, motiv paprskový, i smaltované ciselované ozdůbky lalokové.). Obroučky též po většině vkusně ciselovanými drobnými ornamenty přizdobeny.

Skloněk XVII. a XVIII. stol. Ukázkou viz obraz 119. a 120.

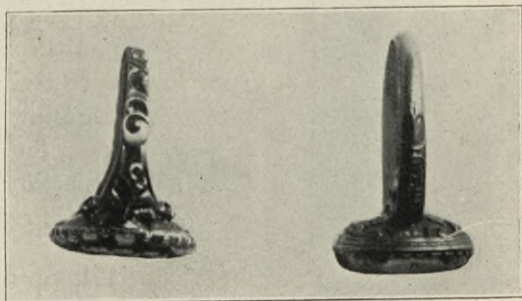
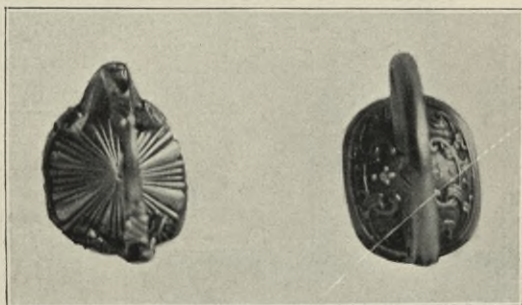
166.—167. (č. n. inv. 207.)

PONTIFIKÁLNÍ KŘÍŽ NÁPRSNÍ podobně upravený jako č. 125. ze 7 velkých smaragdů ve zlatě osazených a brillianty lemovaných se závěskou rovněž velikým smaragdem zdobenou. Ozdoby jemně ciselovány. Zavěšen na zlatém řetězci hadovitém.

PRSTEN téže práce.

Dle nynějšího inventáře daroval kříž tento i prsten arcibiskup Mayer (okolo r. 1723.), řetěz pak nejvyšší purkrabí Martinic.

Soupis památek hist. a uměl. Praha, Hradčany II.

Obr. 119. a 120. Pontifikální prsteny (k č. 153.).

168. (č. n. inv. 26.)

PEKTORÁLNÍ KŘÍŽEK 8·5 *cm* vys., rameno příčné 6·4 *cm*, ze zlaceného stříbra. Hranolová, čtyřboká ramena končí trojlístem. Napřed i v zadu hrubé rytinové ozdůbky, ná-troje umučení znázorňující; na přední straně kromě toho ještě drobný korpusek.

XVII. stol. Nevýznamno.

169. (č. n. inv. 78.)

PEKTORÁLNÍ KŘÍŽEK (zlacené stříbro) 9·5 *cm* vys. Po okrajích předních hran kolkolem jemné, ciselované ozdoby hojně zprohybané, však neprolamované. Uprostřed naletován drobný korpusek. — Prostá zlatnická práce z prostředka XVIII. stol.

Obr. 121. Náprsňní křížek č. 170.

170. (č. n. inv. 21.)

BAROKNÍ KŘÍŽEK NÁPŘSNÍ, s ostatky sv. Urbana, ze zlaceného stříbra, 9·4 *cm* vysoký. Na přední straně vytepán v mírném reliéfu Kristus na kříži; pod křížem tři hrací kostky. V zadu uprostřed vytepána jemná polovypuklina, představující sv. Jana Nep. na oblacích klečícího. Na ramenou kříže vyryty vkusné ornamentky barokní. (Viz obr. 121.)

Prvá polov. XVIII. stol.

171. (č. n. inv. 208.)

ZLATÝ PEKTORÁLNÍ KŘÍŽ ze dvou hranolových břeven, s ciselovaným reliéfem Ukřížovaného na přední a ciselovanými ozdůbkami a monogramem I M R na zadní straně.

Po hranách drobné brilanty v obhroublém stříbrném prolamování. Zavěšen jest na zlatém řetězci z drobných jemných kroužků, vždy po páru spojovaných. — XVIII. stol.

172. (č. n. inv. 191.)

ZLATÝ PEKTORÁLNÍ KŘÍŽ ze dvou plochých břeven na povrchu průsvitně smaltovaných (přední strana žlutě, zadní modře). Na přední straně na emailu namalován Ukřížovaný.

Dosti vkusná práce z počátku XIX. stol.

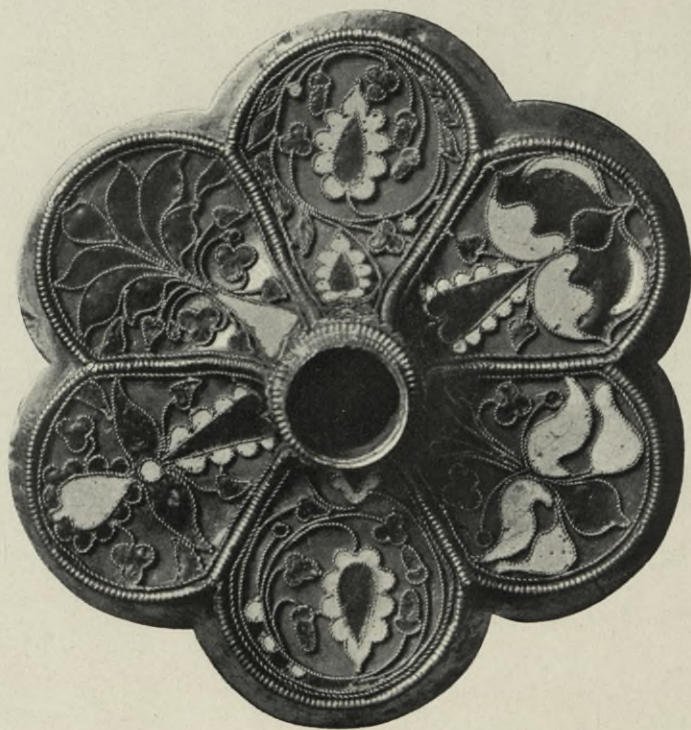
Dle poznámky nynějšího inventáře daroval tento kříž pokladnici chrámové kapitální děkan Strachovský.

Obr. 122. Kalich č. 173.

173. (č. n. inv. 202.).

KALICH STŘÍBRNÝ, ZLACENÝ, FILIGRANEM A EMAILEM OZDOBENÝ. (J. Koula, o. c. serie I. seš. III. list V.) 19 *cm* vys. (Viz obr. 122.) Noha šestilistá. Kolmý její okraj ozdoben prolamovanou galerijkou skládající se z trojúhelníků vyplněných trojlistou hrotitou kružbičkou. Povrch nohy téměř vodorovný. Jednotlivá pole její olemována vroubkovaným drátem. V polích těch provedeny filigránovými drátky kontury lístků a kvítků, vyplněné bílým, červeným, zeleným, modrým

Obr. 123. Noha kalicha č. 173.

a fialovým emailem. V každém poli vzor odchylný (viz obr. 123.). Noha přechází prohnutím listů, z nichž se skládá, v šestiboký spodek dřívku, jenž v hořejší polovici své jest válcovitý. Nodus jest široký, zploštělý, čtyřbokými rotulemi prostoupený a ozdobený litými ciselovanými listeny, jež uprostřed ozdobeny jsou pupenovitým lůžkem se vsazeným drahokamem. Úzké pruhy dřívku nad nodem i pod ním ozdobeny jsou litými vkusnými rozvilinami rostlinnými.* (Viz obr. 124.) Kupa konická, na spodu rytými listovými vinutinami a vzhůru vztýčenými zoubkovanými lupeny (ciselovanými) ozdobená.

Konec století XV. Významné dílo.

*) Vzorek ten úplně téměř se shoduje s vlyslem na monili č. 116. Srov. obr. 101.

Kalich tento nalezen byl dne 18. března r. 1871. při kladení základu pro pilíř nové části chrámu Svatovítského ve staré klenuté nádržce záchodu nějaké budovy (nepochybně domu sakristánova), která na prostranství před chrámem stávala. Srovn. F. J. Beneš »Kelchfund im Prager Dome« v »Mittheilungen der k. k. Central-Commission« XVII. (1872) str. III.—IV.; K. B. Mádl »Dva kalichy« v Nedělních Listech »Hlasu Národa« 29. září 1889.

174. (č. n. inv. 203.).

KALICH STŘÍBRNÝ, POZLACENÝ, 18·7 *cm* vys. (Koula o. c. ser. I. seš. V. list VII.)

Noha šestilupenná. Plochý vodorovný kraj její posázen drahokamy v pupencovitých lůžkách obklopených stříhanými listky. Kolmý okraj její ozdoben uprostřed pásem kolmo čárkovaným a dole vroubkovaným drátem. Do koutů tohoto kolmého okraje vložen vždy veliký drahokam v oválovém

Obr. 124. Detaily z kalichu č. 173.

lůžku, nahoře i dole stříhaným lupenem ozdobeném. Vzhůru prohnutě vypnuté listy, z nichž noha složena, tvořící přechod ve dřík, obloženy jsou nahoře věncem dolů obrácených ladných trojlistů. Plocha jednoho z nich okrášlena dvěma velikými drahokamy osazenými v lůžkách obklopených stříhanými listy. Plochy ostatní mají za ozdobu po jednom malém drahokamu v prostém lůžku. Dřík hranolový šestiboký ozdoben rytým přímočarým vzorem. Široký zploštělý nodus prolomen nahoře gotickými kružbami, na obvodu pak ozdoben čtyřbokými rotulemi, mezi nimiž nalézá se vždy jeden drahokam spočívající na čtyřlísté, ze stříbra vystříhané rosetě. Konická číše ozdobena jest dole listy a květy ze stříbra vystříhanými, na nichž upevněny tu a tam stříbrné knoflíčkovité hlavičky a drahokamy. Nad touto ozdobou táhne se vodorovně drátek vroubkovaný a nad ním ladně spletené větvice se vzhůru vztýčenými zkadeřenými lupeny.

Prvá pol. XVI. stol. Významná práce. — Viz obr. 125.

175. (č. n. inv. 219.).

PATENA stříbrná pozlacená, 23·1 *cm* v průměru měřící. Střed na způsob kulové úseče prohlouben. Na plochem okraji vyryto šest kruhových obrázků: 1. »Muž bolesti«; 2. symbol sv. Jana Evangelisty; 3. symbol sv. Lukáše; 4. Beránek Boží; 5. symbol ev. sv. Matouše; 6. symbol ev. sv. Marka.

XV. stol. — Viz obr. 126.

176. (č. n. inv. 201.).

KALICH z r. 1697 ze zlaceného stříbra, 25 *cm* vys. Na noze oválové přidány jsou za ozdobu filigránové hrubé listy akanthové, jež obklopují tři hrubě tepané medailionky s poprsními obrázky sv. Vojtěcha, Ludmily a Staroboleslavské Madonny. Na číši podobný košíček s reliefními obrázky sv. Zikmunda, Josefa a Jana Nep. a kromě těch ještě na smaltované oválové destičce namalovaný obrázek sv. Františka před indickým panovníkem kázícího (pozdější přídavek). Sem tam mezi filigránem drobné granáty.

Na obvodu nohy vytečkován nápis (nedosti zřetelný):

Franciscus Antonius Lammers de Lipspring Anno 1697.

Značka: městský znak se dvěma věžemi, mezi nimiž jakási postava a cosi řebříku podobného.

Inventář z r. 1740 uvádí tento kalich slovy: »Kalich stříbrný, dílem pozlacený i s patenou, dílem filigranským; na noze nápis: »Sancto Joanni Nepomuceno Franciscus Lammers de Lippspring A° 1697.«

177. (č. n. inv. 204.).

KALICH KOLOVRATOVSKÝ stříbrný, zlacený. Výška 23·5 *cm*. Noha ze šesti kruhových výsečí v ovál složených; na její svrchní značně sešikmené ploše velmi vkusné ozdoby z droboučkého filigránu. Podobné okrasy i na číši i hruškovém ořechu (motiv listový); mezi tím střídmě rozsety granáty. Na číši kromě toho tři modře emailované destičky s jedním Lobkovickým a dvěma Kolovratovskými znaky (namalovanými). Při znacích písmena (počáteční jmen donatorův):

E. D. K.	N. D. L.
F. V. L.	B. D. K.
H. L. B.	D. K.

Na noze vyryto: MEMENTO ANIMARVM NOSTRARVM.

Na pateně pěkně rytý beránek stojící na obláčku, ozářený, s praporcem. — Značky nyní odříznuty. Sklonek XVII. stol.

Inventář z r. 1740: »Kalich stříbrný, pozlacený i s patenou, díla filigranského, granáty ozdobený; na noze nápis: »Memento animarum nostrarum.«

Obr. 125. Kalich č. 174.

178. (č. n. inv. 172.).

KALICH ze zlaceného stříbra, 28·5 cm vys., hrubých tvarů. Povrch celý téměř pokryt filigránovými rozvilinami, mezi nimiž napodobeniny vinných hroznů a jahodníkových kvítků. Na kupě a na noze mimo to po třech oválových na smaltu malovaných obrázcích (Utrpení Páně). Sem tam i nějaký drahokam.

Obr. 126. Patena č. 175.

Značka vídeňská s letopočtem 1716 a písmena $\begin{matrix} D \\ IA \end{matrix}$ v kruhovém trojlistu. Nevýznamno. Dle inventáře z r. 1740 dar arcibiskupa Fer. hr. Khuenburga (1712—1731). Srvn. Dr. K. Lind, »Die österreichische kunsthist. Abtheil. der Wiener Weltausstellung« Mitth. d. C.-C. XVIII. (1873), 214.

Na pateně — starší — 20 cm v průměru vyryt pěkný beránek s korouhvičkou ve věnci vavřínovém. XVII. stol.

Obr. 127. Votivní kalich polský.

179. (č. n. inv. 238.).

ZLATÝ KALICH SCHWARZENBERSKÝ, 25·5 *cm* vysoký. Noha sestrojena ze šesti okrouhlých lupenů ve kruhu seskupených. Tvary zcela hrubé. Jedinou ozdobou jest veliký na vypukle vytepané zlaté podložce smaltovaný dvojznak Schwarzenberský a Lobkovický, ploše broušenými smaragdy obroubený.

Umělecky nevýznamno.

Tento kalich jakož i konvičky mešní s podnosem č. 201. darovala r. 1727. kněžna Eleonora Amalie Magdalena Schwarzenbergová roz. Lobkovicová. Srovn. Berghauer, Prot. poen. II, 110. Inventář z r. 1740 zaznamenává tento dar slovy: »Kalich z ryzího zlata, s patenou, miskou a konvičkama, podobně ze zlata, vážíci 512 dukátů, v obzvláštní pěkné truhlici zavřený, darovaný od vysoce osvícené kněžny z Schwarzenberku v roce 1727.«

180. (č. n. inv. 236.).

VOTIVNÍ KALICH POLSKÝ (Srv. Podlaha-Šittler, »Album Svatojanské« str. 15, list 61), zlatý, 29 *cm* vys.

Noha 17·5 *cm*, číše 9·6 *cm* v největším průměru. Ušlechtilé bohaté barokní formy. Noha téměř kruhová, volutovými římskami na povrchu ve tři pole rozdělená. Hojný barokní dekor obvyklých tvarů rámuje tři svrchu nasazené, štítově okrajované smaltované destičky s malovanými obrázky sv. Stanislava, sv. Kazimíra (v královském brnění a plášti); na třetím štítku knížecí znak Czartoryský, korunovaný (střídavě bojovník na bílém koni s mečem napřaženým a černá orlice s bílou korunou). Na košíčku číše, jenž obdobně noze také na tré jest rozdělen, podobné obrázky: sv. Václav, sv. Jan a sv. Vojtěch. Obrázky vroubeny jsou drahokamy (almandýny a brilanty). Nodus vásovitý rovněž trojboký.

Výborná práce vyspělého baroku. Druhá čtvrtka XVIII. stol. Značky nezjevny. — Viz obr. 127.

181.—183. (č. n. inv. 270., 271., 281.).

TŘI EMPIROVÉ KALICHY ze zlaceného kovu, chudě ozdobené hrubými empirovými tepanými ozdobami (elipsová ballustráda, vztýčené pseudoakanthové listy a pod.)

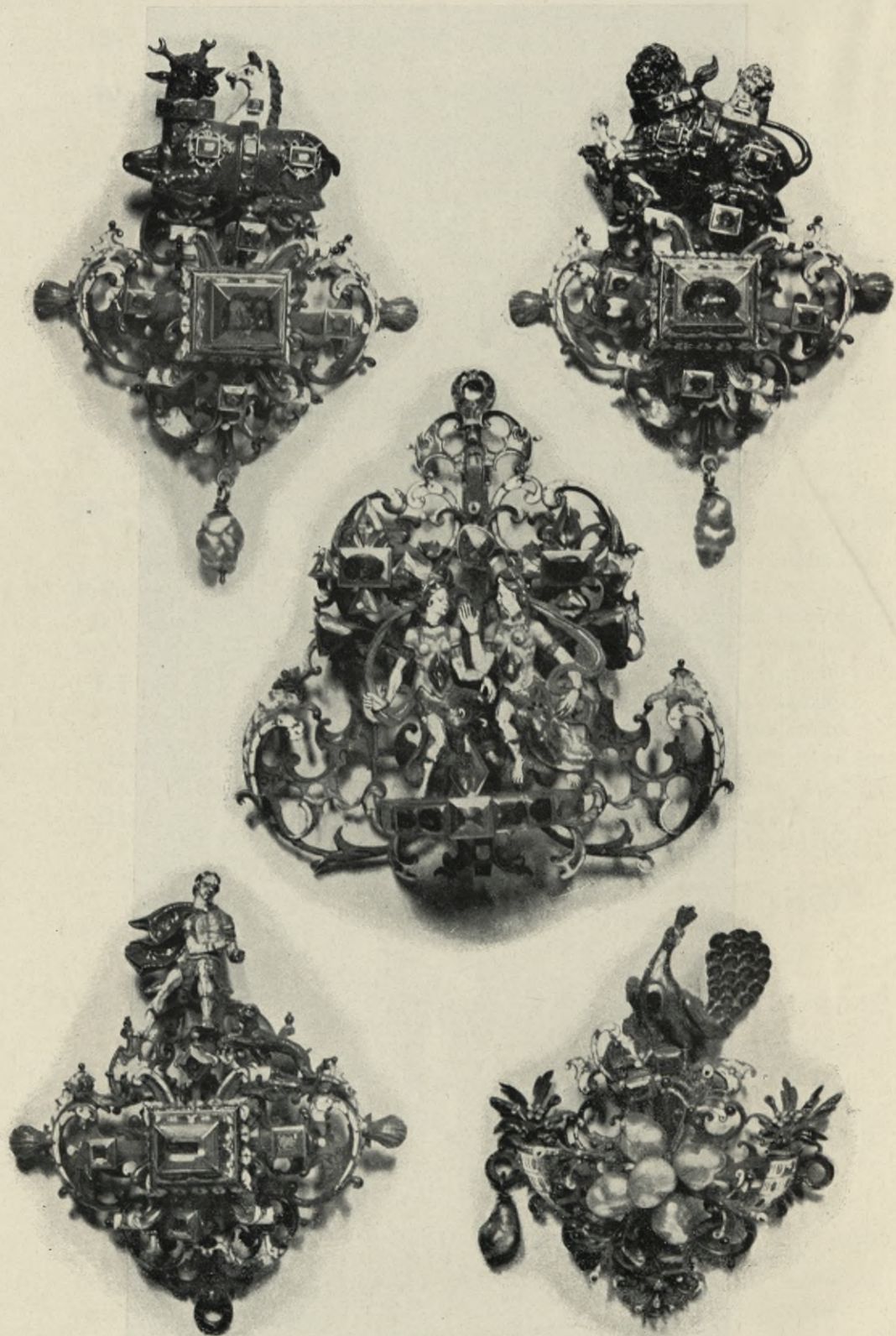
Kraj XIX. stol. Umělecky bez významu.

184. (bez č. invent.).

CIBORIUM ze zlaceného stříbra, 23·5 *cm* vys. (bez víka). Noha — 16 *cm* v prům. — ze šesti kruhových segmentů ve kruh sestrojena, ozdobena velmi jemně a vkusně provedeným tepáním barokních motivů (větvice,

Obr. 128. Monstrance č. 185.

Obr. 129. Renaissanční šperky na monstranci č. 185.

buquetty), a kromě toho třemi silně vystupujícími andílčími hlavičkami. Sem tam (střídmě) rozložené almandýny. Ořech vásovitý, trojboký. Na číši — 14 *cm* prům. — podobné ozdoby, rovněž i na plochem víku, jež jest zakončeno ozářenou ciselovanou soškou beránka.

Značky: Staroměstský znak s letopočtem 1721 a monogram $\begin{matrix} \text{IH} \\ \text{O} \end{matrix}$ (nedosti zřetelno, možno čísti i IMO) v srdcovém terči.

Velmi dobrá práce (tepání) z první pol. XVIII. stol.

185. (č. n. inv. 177.).

MONSTRANCE šperky ověšená, ranně barokní, ze zlaceného stříbra. Výška 79 *cm*. Tvar paprskový; paprsky střídavě rovné a plamenité v jediné řadě kol mírně oválové schránky seskupené posázeny jsou velmi zajímavými šperkovými ozdobami pozdně renaissančními, zlatými, bohatě prořezávanými, jež vesměs jsou hojně ozdobeny drahokamy, perlami a droboučkými postavami různých zvířat (labuť, čáp, pes, kůň, kohout, páv, velbloud a pod.). Na dvou špercích pod svrchním křížkem jsou dokonce místo zvířat droboučké lidské postavy. Figurky ty vesměs i části šperků jsou povlečeny různobarevným emailem. (Viz obr. 129.) Kolem vlastní schránky věnec z drahokamů, k němuž přivěšeny jsou granátové hrozny a zlacené klasy. Nejhořeji rovný křížek posázený rubíny a démanty.

Nodus je hruškový, ciselovaný, z něhož vyrůstá při spodu vzedmutý stvol tepanou prací ozdobený (motivy obvyklé: barokní akant, festony; provedení měkké a dosti jemné). Na stvolu opět šperk — barokní — v podobě zlatého věnečku zeleně emailovaného a granáty posázeného; uprostřed droboučká medailonek s emailovým obrázkem sv. Jana.

Noha je rokokový přídatek ze zlacené mosazi: při spodu římsovaný silně vzduť, na okrajích zprohýbaný ovál. Ozdobena je markantně vytepaným správně provedeným a dosti vkusným dekorem kartušovým a palmetovým střídavě s ornamentem kyticovým.

Na páprscích vzadu značky: dvě věže nad branou v kruhovém poli a písmena $\begin{matrix} \text{F} & \text{W} \\ & \text{V} \end{matrix}$ v trojlistu jetelovém se stopkou vzhůru obrácenou.

Jako šperková kuriosita vynikající dílo. (Viz obr. 128.) Svršek ze sklonku XVII. stol. Šperky z druhé polovice XVII. stol. Noha z druhé polovice XVIII. stol.

Dle poznámky přiložené k ostatkovým autentikám byly šperky na monstranci této zachované původně ozdobou svatebního šatu (patrně bandalíru) knížete Jana Kristiana Eggenberga s Arnoštou Schwarzenbergovou (únor 1666). — Dle inventáře pořídil monstranci tu probošt Jan Dlouhovský z Dlouhé Vsi (1674—1701).

186. (č. n. inv. 173.).

MONSTRANCE ze zlaceného stříbra, 84,5 *cm* vys. Oválovou nohu mírně ve čtyry laloky vydutou pokrývá hojný tepaný dekor (festony, andílčí

hlavinky, do něhož vkomponovány dvě kartušky se spletíými rytými monogramy. Stvol přerušen silným smáčklým knoflíkem, oživeným vytepanými páskovými ozdůbkami, na němž teprve ciselovaný hruškový nodus (na něm dvě pěkné hlavičky). Schránka oválová, obklopená obláčkovým věncem s nasazovanými dětskými hlavičkami a pletencem z klasů a révy na hojných paprscích. Rámec schránky tepaný, prokrajovaný, ozdoben nad to ještě větévkami brilanty posázenými. Svrchu brilantový křížek.

Velmi slušná práce z prvé polovice XVIII. stol. Některé z brilantů (zejména na lunule r. 1854 nově upravované) vynikají pěkným (starším — renaissančním) broušením. Značky: znak malostranský s letopočtem 1708 a na štítku písmena $\begin{matrix} I & G \\ L \end{matrix}$.

Inventář z r. 1740: »Monstrance drahá stříbrná, mnohými diamanty ozdobená, s melchisedechem podobně diamanty ozdobeným, od v Pánu zesnulého vysoce uroz. p. barona Ignacia z Putzu darovaná.«

187. (č. n. inv. 176.).

MONSTRANCE ZLATÁ 48 cm vys. Noha: vykrajovaný ovál, podložený profilovanou římskou na způsob nízkého soklu. Plocha nohy cele pokryta tepanými ornamenty: zprohýbané lištny dělí ji na čtyři pole, v nichž vytepany mušlovité kartušky, na něž nasazeny větévky z drahokamů stříbrem lemovaných. Podobné ozdoby tepané i drahokamové na stvolu, jenž má podobu protáhlého, slabě vydutého nodu hruškového. Na stvolu schránková oválová (k celku nepoměrně veliká a těžká) deska hojně zprohýbaná a římsováná. Kolem ní paprsková zář nahoře větévkou z dementů a rubínů v křížek se rozštěpující zakončená. Schránka střední ovita jest jemným věncem z drahokamových kvítků a lístků (smaragdy a dementy), pentlicí z rubínů, která jest dole ve smyčku převázána, v jedno spjatých.

Po stránce technické výtečná, nanejvýš exaktně a jemně provedená zlatnická práce rokoková, signovaná značkou s písmeny $\begin{matrix} I & D \\ F \end{matrix}$ (na zadní straně paprskův). Vespod na noze vyryto:

Joannes et Franciscus BacKenius Fecerunt
Ano 1766.

Nad stvolem vzadu vyryt drobounký znak kapitoly Pražské. (Viz obr. 130.)

188. (č. n. inv. 175.).

MONSTRANCE KRÁLE KARLA X. Zlacené stříbro. Výška celková 114 cm. Spodní část upravena na způsob pomníkového podstavce o základně obdélníkové, s nárožními mírně kosmo sříznutými, na silných sfingových spárech, ve volutky větvicovité a košiček s hrozný a klasy

Obr. 130. Monstrance zlatá.

Obr. 131. Monstrance krále Karla X.

přecházejících. Plochy podstavce mírně jsou prohnuty a zúžují se. Na přední vytepan obraz Večeře Páně, na postranních vinné buquety, na zadní pak ozářené Boží oko v oblaku. K nárožím přidány střídme volutové římsy jediným akanthovým listem na povrchu vytepaným okrášlené.

Podstavec končí nahoře v imitovanou skalinu s kvitky a lístky porůznu roztroušenými. Nad tím velký růžový věnec tvoří podklad vztýčenému snopku pšeničných klasů vinnou ratolestí převázanému. Ke snopku — z předu — přimyká se soška anděla v celé postavě se vznášejícího, jenž nese schránku z oblakův utvořenou a velikými paprsky obkličenu. Kolem schránky mezi obláčky čtyři andílčí hlavinky a dvě drobné postavičky (jeden z nich duje v polnici). Nejvýše kříž, plochý.

Punz francouzský. Značky nezřetelný. Na podstavci vyryto:

Le Roi de France, Charles X.
Monsieur le Dauphin, Madame la Dauphine
le Duc de Bordeaux et Mademoiselle
A la Cathédrale de Prague
le 22. Mai 1836.

Výborná empirová práce francouzská. (Viz obr. 131.)

Dle poznámky inventáře zhotovena byla monstrance tato v Toulouse. Stála 6000 franků. V. M. Pešina v »Krátkém popsání chrámu sv. Vita« 1837 s.r. 31 praví, že pochází z Montpellier a že stála 5000 franků.

189. (č. n. inv. 174.).

PYXIS V PODOBĚ DROBNÉ MONSTRANCE. Noha 17 *cm* vysoká, podložena podélnou deskou z mramoru světlého, zeleně mechovaného, upravená na způsob čtyřbokého hojně profilovaného pilířku z mramoru vybroušeného, nese kruhovou, 13 *cm* v průměru měřící schránku v předu zasklenou, jež s druhé strany uzavřena jest silnou miskou onyxovou jako víko otvírací ve zlacené mědi montovaná. Kolkolem schránky křišťálové broušené tyčinky střídavě s kovovými zlacenými plamenitými paprsky, z drobných křišťálových kuliček vyšlehujícími.

Lunula podložena okřídlenou hlavinkou ciselovanou.

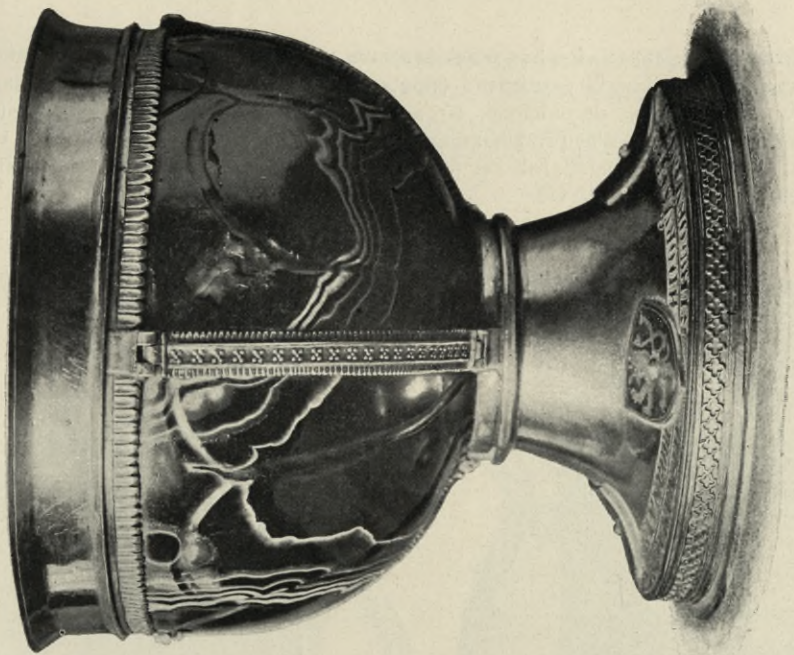
Hrubá práce XVII. stol.

190.—191. (č. n. inv. 93. a 101.).

DVĚ STŘÍBRNÉ PYXIDY BAROKNÍ 19·5 *cm* vys., na oválových nožkách ozdobených páskovým dekorem. Svrchní schránku s obou stran zasklenou objímá kartušově zprohýbaný rámeček.

Jedné z nich použito nyní za relikviář.

Všední ač zručná práce malostranského stříbrníka *Jakuba Ebnera* z 2. polov. XVIII. stol. Značky: Malostranský znak s letopočtem 1775 a písmena *IE* v oválu.

Obr. 132 Onyxová šíše Karla IV.

Inventář z r. 1554: »Cyphus onichinus cum pede argenteo deaurato pro infirmis et pro communicantibus in parasceven deputatus, quem idem rex (Carolus) donavit.«
 Inv. z r. 1355: »Cyphus de onichino, circumdatus argento deauratus, quem praefatus imperator deputavit ecclesiae pro communicantibus.«
 Konsignace z r. 1540. uvádí: »Unus scyphus onichius, qui olim Caroli IV. fuit, argento deaurato circumdatus sine tectura, allatus de Owyn Monasterio.«

Obr. 133. Renaisanční konvice č. 195.

195. (č. n. inv. 158.).

KONVICE STŘÍBRNÁ*) (Koula o. c. ser. I. seš. III. list II.)
 24·5 cm vys., na povrchu stopy bývalého zlacení.

Noha okrouhlá, širokým vypuklým krajem a kolmým kolmo rýhovaným pásem opatřená, ozdobena jest nahore hladkými vypuklinami. Na dřiku upevněny čtyři ciselované ještěrovité podoby. Nádoba válcová, na povrchu dvěma širokými vkusně rytými ornamentálními pásy ozdobená; uprostřed mezi nimi nalézal se druhdy úzký připájený pásek, jenž nyní chybí. Ucho i výtoková trubice v podobě ještěřů; ucho pracováno jest

*) Sloužila nepochybně za nádobku na sv. olej.

na způsob ještěra do jablka se zakusujícího a zakončeno jest dole po obou stranách šestilistou tepanou růžicí. Víčko nízké, vypuklémi laloky ozdobené, nese na vrcholu na stříhané růžici nízký podstaveček s litou ciselovanou (3·8 cm vys.) soškou sv. Václava v rytířském brnění.

Z konce XVI. stol. (Viz obr. 133. *a* a schema na obr. 133. *b*.)

Obr. 134. Renaisanční pohárek č. 196.

196. (č. n. inv. 157.).

POHÁREK STŘÍBRNÝ, původně zlacený (Koula o. c. ser. I. seš. IV. list IX.), 20·1 cm vys.

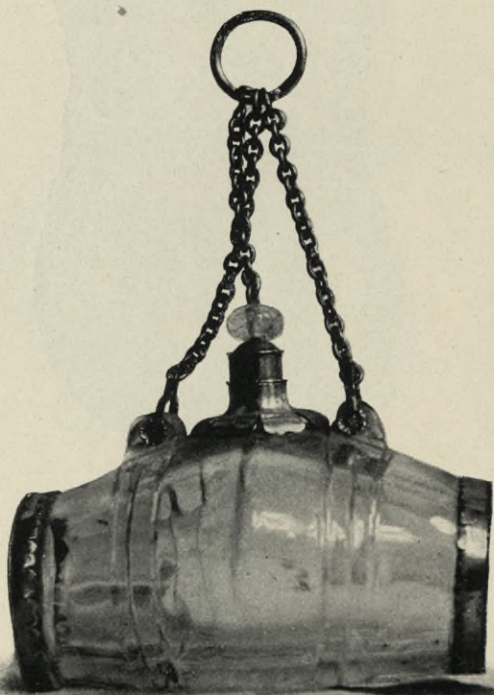
Podstavec nohy okrouhlý, ornamentálním vytepaným pásem ozdobený, přechází v baňatou, vytepanými ovocnými skupinami okrášlenou část, na níž spočívá nodus lvími maskami oživený. Číši s-ovitě prohnutou pokrývá bohatá tepaná práce: uprostřed volutových v rostlinné přecházejících ornamentů a ovocných festonů sedící amoretí.

Počátek XVII. stol. Viz obr. (z předu i ze zadu) 134 *a b*.

197. (č. n. inv. 224.)

KŘIŠŤÁLOVÝ SOUDEČEK HONOSNÝ, z jediného kusu horského křišťálu vybroušený, 13 *cm* dlouhý, 8·5 *cm* nejširší průměr; zadní bok i spodní strana ploše přibroušeny. Dna zlaceným stříbrným proužkem cípky opatřeným připevněna. Svrchu dvě vybroušená úška pro stříbrné řetízky k zavěšení a otvor zlacenou stříbrnou šroubovnicí a zátkou opatřený.

XVI. stol. — Viz obr. 135.

Obr. 135. Honosný soudeček křišťálový.

198. (č. n. inv. 334.)

TÁCEK MEŠNÍ bohatě tepaný, stříbrný, oválový (37·5 *cm* větší prům., 26·5 *cm* menší prům.). V prohloubené části střední mezi bohatým ornamentem listovým vytepány dvě kruhové, věncovím obklopené jimky pro konvičky; v jedné vyryt monogramm Kristův, v druhé monogramm Marianský. Široká obruba pokryta rozvilinami listovými a ovocnými skupinkami; uprostřed jedné z delších stran jest vytepáno poprsí sv. Jana Nep. Značky: Malostranská a písmena CN (?).

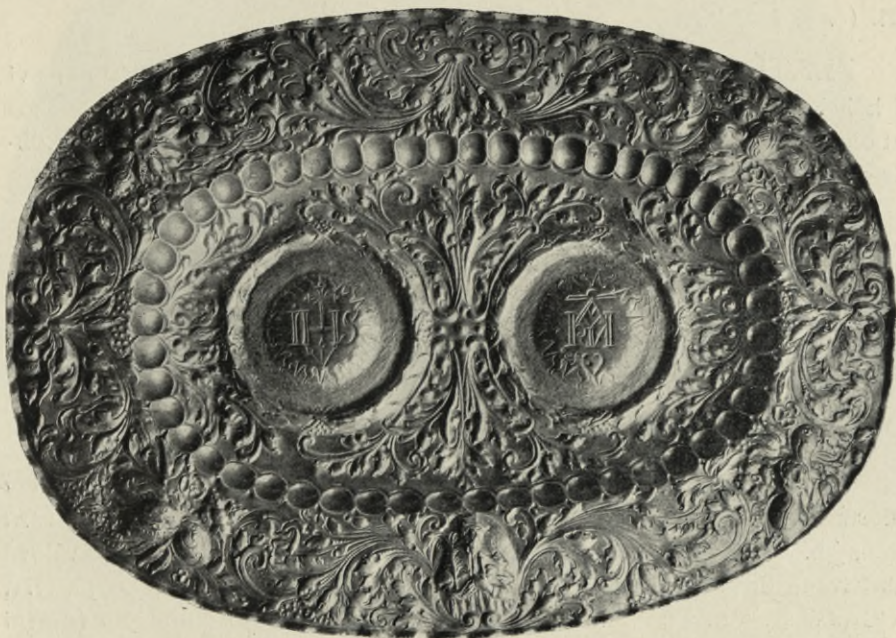
Sklonek XVII. století.
(Viz obr. 136.)

99—200. (č. n. inv. 333.)

STŘÍBRNÁ MÍSA (LAVABO) S KONVICÍ (Srvn. Katalog retrosp. výstavy str. 255., č. 210. — Výběr umělecko-průmyslových předmětů z retrospektivní výstavy tab. 43. a 44.), obě z pozlaceného kovu.

MÍSA ellipsovité (60 *cm* větší osa, 45·5 *cm* osa menší). Uprostřed prohloubené části veliké kruhové pole obklopené vypuklým rámcem skládajícím se ze řady lupének s oválnými puklicemi. V tomto poli bobkovým věncem obklopený znak arcibiskupa Jana Josefa hraběte Breunera (1695 až 1710). Po obou stranách menší kruhová pole podobně orámovaná, v nichž v páskovém věnci ladné spleti písmen J. G. B. P. E. Prostory kolem těchto polí vyplněny krásnými rytými ornamenty rostlinnými. Okraj

9·5 cm šir. olemován jest zevně řadou drobných zaokrouhlených lupenků a pokryt po celé ostatní ploše přebohatým vypuklým tepáním: Ve věncových oválovitých rámcích malými z květů vyrůstajícími andílky držných poprsní obrazy čtyř sv. učitelů církevních; mezi nimi v oválových podélných rámečcích drobně vytepané výjevy: Ecce homo, Ukřižování, Snětí s kříže a Pohřeb Kristův. S obou stran každého z těchto obrázků po jednom velikém sedícím andělu, z nichž vždy dva a dva jednak roh hojnosti a palmovou ratolesť v ruce drží, jednak ve trouby dují. Uvnitř

Obr. 136. Mešní táceček č. 198.

olemován okraj na ploše dolů skloněné souvislou řadou vytepaných lambrequinových cípků trapečky zakončených. (Viz obr. 137.)

KONVICE 35 cm vysoká. Hořejší výlevkový okraj rýhovaný, pod ním veliká mužská vousatá maska. Hrdlo obklopeno širokým pásem svislých akanthových listů a užším pásem lístků drobnějších. Ostatní povrch nádoby rozdělen hladkými profilovanými obručovými pásy ve tři oddíly. V oddílu nejhořejším v předu buclatá bezvousá maska; po stranách po stejné masce ženské a vzadu mužská vousatá maska tvořící dolejší část ucha. Mezi těmito maskami ve vysokém reliéfu provedenými spatřují se v mírném reliéfu vytepané poprsní obrázky sv. Josefa, P. Marie, Anděla zvěstujícího a sv. Jana Ev. v eliptických rámcích. V oddílu prostředním, nejširším: v předu znak Breunerův, s každé strany pak po jednom velikém tepaném obrazu; jeden z nich představuje křtícího sv. Jana, druhý Krista,

před Pilátem ruce sobě umývající. Oddíl nejdolejší vyplňují listy ode dna vzhůru vztýčené. Ucho konvice (jeho arrangování poněkud méně se zdařilo) ozdobeno jest nahoře dobře modelovanou psí hlavou. Kruhová noha okrášlena tepanými lupeny a menším pásem ornamentu rostlinného a mušlového. (Viz obr. 138.)

Nevšední, bohatá práce z kraje XVIII. stol. Značky dvě, nezřetelné; jedna ve způsobě znakového štítku s písmenami FA
DS.

201. (č. n. inv. 239.).

ZLATÉ MEŠNÍ KONVIČKY S PODNOSEM, příslušenství ke kalichu č. 179., obhroublých, umělecky nevýznamných tvarů; podnos jest opatřen podobným smaltovaným dvojznakem (Schwarzenberským a Lobkovickým) jako kalich.

202. (č. n. inv. 322.)

MEŠNÍ KONVIČKA rokoková, stříbrná (původně zlacená) zcela všední.

203. (č. n. inv. 221.).

PEDUM ARCIBISKUPA KHUENBURGA ze zlaceného, dílem stříbřeného kovu, ozdobené filigránem v listy velmi obhroublých tvarů stáčeným. V zákrutu ve věnečku (dvouřadovém) granátovém dvě oválové smaltované destičky na sebe přiložené, na prvé obrázek dobrého pastýře, na druhé sv. Víta. Pod zákrutem štítek se znakem arcibiskupovým (dveřní závěsy) černobíle smaltovaným.

Nevýznamno. Z let 1713—1731.

Inventář z r. 1740: »Berla stříbrná, dílem filigránským a kameny ozdobená po pobožné paměti panu arcibiskupovi Khünburkovi.«

204.—205. (č. n. inv. 285 a 286.).

DVĚ PONTIFIKÁLNÍ BERLY hrubě pracované, ze stříbra, s hrubými zlacenými ozdůbkami listovými a barevnými skly.

Sklonek XVIII. stol. Bez významu.

206.—209. (č. n. inv. 273. a 274.).

KORUNA, ŽEZLO A ŘÍŠSKÉ JABLKO z měděného pozlaceného plechu a NÁPISOVÁ TABULKA z olova ulitá, nalezené v hrobce krále Rudolfa Habsburského zvaného »Kaše« († 1307) v chrámu sv. Víta.

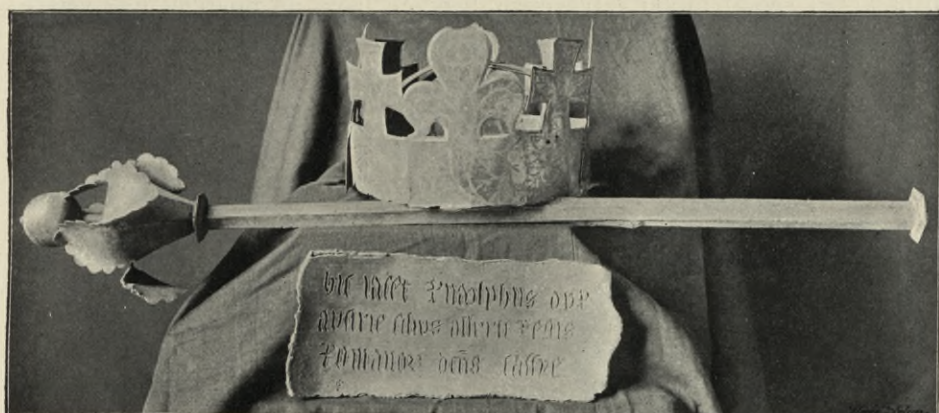
Obr. 137. Misa »ad lavabo« arcibiskupa Breunera.

Obr. 138. Konvice „ad lavabo“ arcibiskupa Breunera.

(Srvn. Mittheil. d. C.-C. XVI. (1871) 86—93 »Die Auffindung zweier Herzogsgräber im Prager Dome« s vyobr. koruny, hořejší její ozdoby, žezla i jablka. Dr. A. W. Ambros ve feuilletonu N. Fr. Presse 1870 čís. 295; výtah z toho v Mitth. d. C.-C. XV. (1870) str. XCIII—XCV.) — Viz obr. 139.

Koruna 20 cm v prům., 13 cm vysoká, skládající se z osmi plochých částí do osmiúhelníka sestavených. Gotická lilie střídá se s křížem. Povrch ozdoben rytým větvicovým ornamentem. Uvnitř koruny dva prohnuté obroučky křížem přes sebe položené; tam, kde se křížují, 4·3 cm široký tepaný medailonek s výjevem »Zvěstování P. Marie.« (Obr. 140.)

Obr. 139. Královské insigne z hrobu Rudolfa I.

Žezlo 64 cm dlouhé. Dřík šestiboký, dutý, nahoře i dole úzkými šestibokými prstenci zakončený. Vlastní držadlo chybí. Nahoře jehlancovitý kalich zakončený šesti ohrouhle zoubkovanými lupeny, z nichž střídavě vždy jeden vztýčen vzhůru a zahnut do středu, jeden pak vypnut na venek dolů se přehýbá. Vztýčené tři listy svírají malou kouli.

Říšské jablko, stlačený sferoid hladký, s křížkem na vrcholu.

Nápisová deska olověná, zborcená, 22 cm šir., 9·5 cm vys.; na ní vyryt trojřádkový nápis: *Hic iacet rudolphus dux || avstrie filius alberti regis || romanorū dux cassie.*

210. (č. n. inv. 275.).

FAKSIMIL CÍSAŘSKÝCH INSIGNIÍ rakouských. Zlacená měď. Ornamenty dílem leptané, dílem odlité. — Počátek XVII. stol.

Inventář z r. 1635: »Koruna císařská, sceptrum s jablkem, vše měděné, pozlacené«.

211. (č. n. inv. 250.).

HVĚZDOVÁ SVATOZÁŘ na hlavu sochy sv. Jana Nep. (na hrobě), zlatá. Střídavě pět plamenových a pět rovných paprsků. Na hrotech plamenů po hvězdě s velkým krásně broušeným démantem uprostřed a četnými drobnějšími routami a rubíny kolkolem.

XVIII. stol.

212. (č. n. inv. 265).

STŘÍBRNÁ KORUNA na sošku, barokní, ze zlaceného stříbra; baňatá, při spodu řadou vztýčených velkých listů, pŕo povrchu pak větvičovým prolamovaným ornamentem a kromě toho hojnými broušenými pseudodrahokamy ozdobená.

Slušně pracováno. Beze značek. XVIII. stol.

Obr. 140. Obrázek »Zvěstování« na pohřební koruně Rudolfově.

213.—214. (č. n. inv. 266, 267, 268 a, b).

ČTYŘI KORUNY pro sošky, ze zlaceného kovu, podobné úpravy jako č. 212. ač velmi hrubé. — XVIII. stol.

215.—216. (č. n. inv. 155. a 160.).

DVĚ KORUNY NA SOŠKU MADONNY, větší 13 cm v dolním průměru, menší 10·5 cm, ze zlaceného kovu, se stříbrnými rokokovými ozdobami (lalkový motiv) a hojnými barevnými skly.

Beze značek. Druhá pol. XVIII. stol.

217.—218. (č. n. inv. 149. a 150.)

DVĚ OZDOBY KORUNOVÉ na obraz Mariánský, ploché, ze stříbrného filigránu v obhroublé listy stlačeného, posázené hojnými granáty a pseudodrahokamy.

XVIII. stol. Nevýznamno.

219. (č. n. inv. 214.).

ZLATÁ VOTIVNÍ LAMPA SVATOJANSKÁ. Spodní část vkusná barokní z r. 1731, 10·5 cm nejširší průměr, vydutá; na povrchu vytepané vinné ratolesti, jež orel s rozpjatými křídly v zobanu přidržuje, rámuji tři kartušky; na prvé z nich korunovaný dvojznak, na druhých nápisy:

1. EX VOTO PRO MEA LINEA
JVLIANA COMITIS a NIMPTSCH
2. ET LIBERI BARONIS ab Fürst et Öls.
24. Aprilis 1731

Srovn. Berghauer, Prot. poenit. II, 106, čís. 12.

Ostatek jest empirový hrubý přídavek zcela nevýznamný. Na tom vyryto: *Anton Hölzel Goldarbeiter hat diese Lampe unentgeltlich verfertigt 1801.*

Lampa tato byla r. 1800 ukradena. Z rozlámaných kusů u vypátraného zloděje (dílem nově) zřízena byla lampa nynější.

220. (č. n. inv. 307.).

STRÍBRNÁ LAMPA drobná, empirovými ozdůbkami tepanými i litými okrášlená. Na zlacených kartuškách invokační nápisy (německé) a dedikace: OPFERGABE DES IWAN JOSEPH LAWANTE B. GOLD U JUWELENARBEITER UND BEEIDETER PREZIOSENSCHÄTZER IN K. K. PFAND U. LEIHAMT. 1835.

Všední vídeňská práce. Značka výrobcova *A M.*

221. (č. n. inv. 309.).

PSEUDOBAROKNÍ LAMPA stříbrná, drobná, z poč. XIX. stol. Bez významu.

Votivní dar Josefa Domse z Ratiboru.

222. (č. n. inv. 300—305.).

ŠEST STRÍBRNÝCH SVÍCŇ z r. 1699, 105 *cm* vysokých, ranně barokních tvarů, úplně shodných. Noha trojboká na ptačích pěti-prstých spárech spočívající; sříznuté hrany její promáčklé a volutově stáčené; na svrchních volutách nasazeno po andílčí hlavince. Stvol — nahoře i dole ozdobený vásovitým ořechem vždy se třemi dětskými hlavičkami — je šroubovitě stáčen, při spodu baňkovitě stluštělý. Hojné nasazované ozdoby listové (barokní akanth) tepané.

Na plochách nohy nanýtováno po štítové kartuše; na prvé vždy vyryt obrázek sv. patrona (na každém svícnu jiný), na druhé znak (donátorův) arcibiskupa Breunera — střídavě dva vlci běžící a šachovnice, na středním štítku kůň na poskoku — rovněž rytý, na třetí konečně nápis:

Joanes Josephus Dei et Apostolicae Sedis gratia Archiepiscopus Pragensis Sac: Rom: Imp: Princeps et Comes Breuner hoc opus fieri fecit Anno Dni MDCXCIX.

Značka Pražská Novoměstská. Práce značně banální.

Inv. 1740: »Šest velkých stříbrných svícň s erbem arcibiskupa Breunera.«

223. (č. n. inv. 312 a 313.).

DVA STŘÍBRNÉ SVÍCNY barokní 36 *cm* vys. na trojboké noze. Střídme barokní kartušky a listy tepané.

Všední Vídeňská práce.

Votivní dar (k sv. Janu Nep.) opata Plasského Eugenia Tyttla z r. 1721. — Jeden z těchto svícňů byl ukraden a nahražen jest kopií z r. 1837, již zhotovil stříbrník *Fortner*.

Inv. 1740: »Dva svícny stříbrné, prostřední [velikosti], od vysocedůstojného pana Eugenia Tittel, opata Plasského darované.«

224. (č. n. inv. 314.).

BAROKNÍ SVÍCEN stříbrný, 39 *cm* vys., známé trojboké formy. Hrubě pracováno.

225.—226. (č. n. inv. 331. a 332.).

DVĚ SOCHY ANDĚLŮ vznášejících se, okřídlených, ze stříbra tepané, 64 *cm* vys.; ruce upraveny k nesení baldachýnu. Roucha celé postavy halící ozdobena leptaným vzorkem.

Dobrá, asi Augšpurská práce z XVIII. stol. Značka: vlnitá rytá čára.

227. (č. n. inv. 295—297.).

TŘI SOŠKY ANDÍLKŮ letících, drobných, ze stříbra tepaných. Barokní, všední práce.

228. (č. n. inv. 298.).

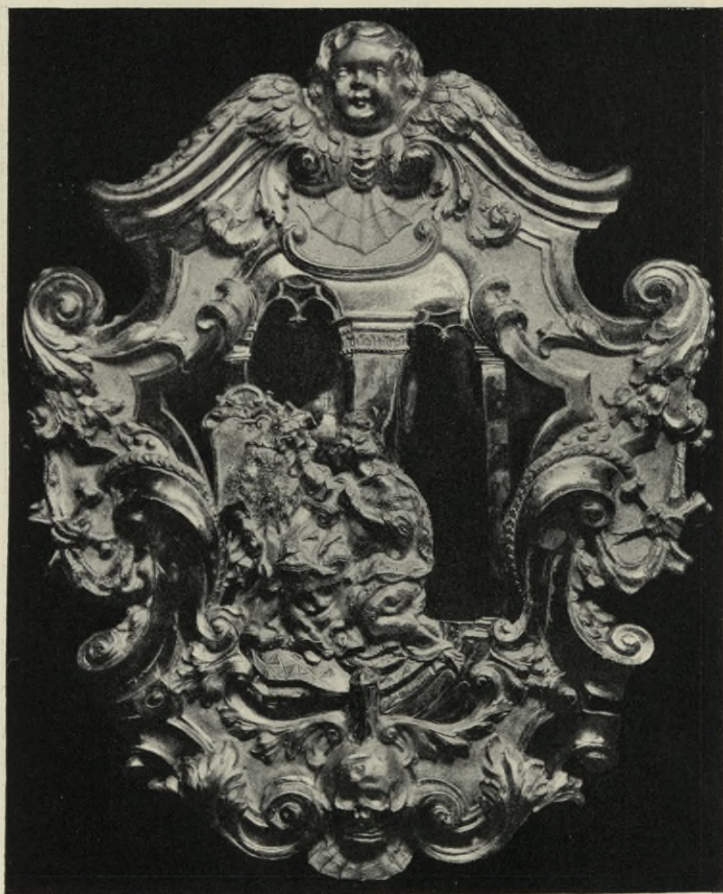
DROBOUČKÁ SOŠKA ANDÍLKA ze stříbra tepaná. Bez významu. XVIII. stol.

229.—234. (č. n. inv. 192, 194, 197, 199, 261, 262.).

ŠEST STŘÍBRNÝCH ŠTÍTOVÝCH OKRAS HROBU SV. JANA NEP. (Album Svatojanské, str. 15 a list 53). 50/41 *cm* v rozměrech. Barokně zprohýbané štítové desky, nahoře andílčí hlavičkou, dole lebkou a po stranách zkříženými hnáty ozdobené. Uprostřed polovypuklé obrazy představující výjevy sv. Jana Nep. se týkající: (zpověď královnina, sv. Jan s palmou a křížem, mučení, apotheosa císařské rodiny [Marie Terezie], utopení, sv. Jan jako pomocník očišťovacých duší).

Z druhé pol. XVIII. stol. Práce (asi) *Jakuba Ebnera*, pražského stříbrníka.

Značky: český lev na štítku a písmena I E ve čtyřlaločkovém (téměř kruhovém) terči. (Viz obr. 141 a 142)

Obr. 141. Štitová okrasa náhrobníku Svatojanského.

235. (č. n. inv. 217.).

VERAIKON (*Dr. Ambros »Der Dom zu Prag«, str. 258 pozn.*), na pergameni malovaný. Tvář z přímá k diváku hledící (nepřirozeně prodloužená) vroubena jest kaštanovým vlasem, dole ve dva odstředivé cípy spojeným. Vous na bradě nerozdělený, v ostrý hrot upravený. Výraz tváře pochmurný. Kolorit chabý, neurčitý. Provedení velmi primitivní, neumělé. — Schematická práce rázu východokřesťanského (pravděpodobně kopie mozaikového veraikonu v chrámě S. Prassede v Římě). Napnuto na desce ořechové, 35·3/23·9 cm; pozadí obrazu pokryto zlatým plechem.

Obraz ten získal Karel IV. v Římě jakožto domnělý veraikon Kristem králi Abgarovi poslaný. Srovn. o tom poznámky, které připojil Pešina o. c. str. 475. ke svému přepisu inventáře z r. 1368.

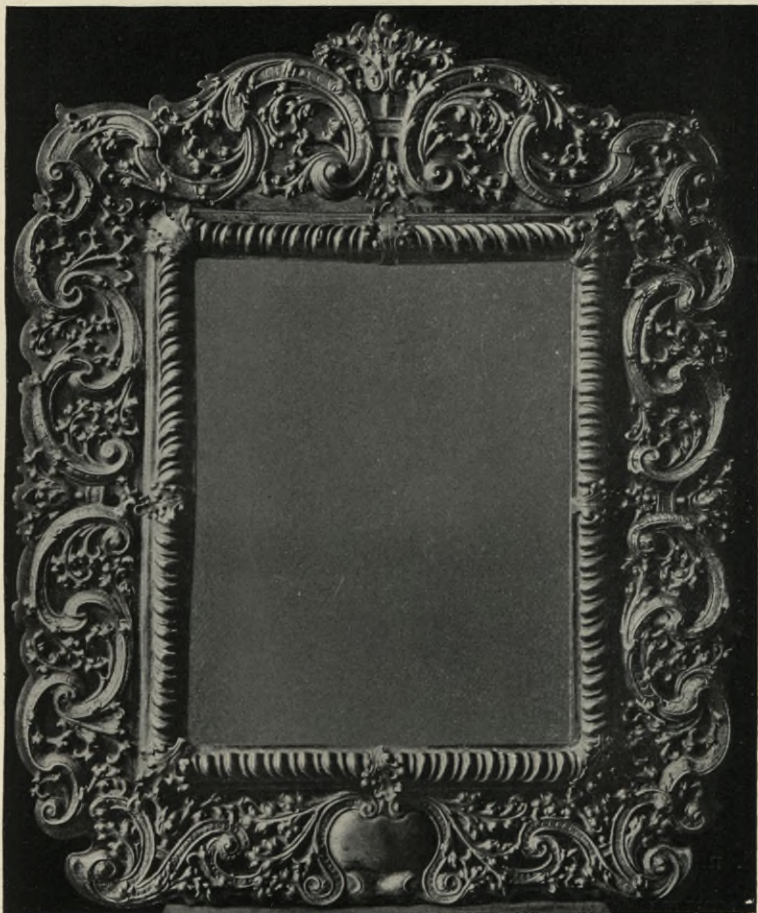
Obr. 142. Štitová okrasa nábrobníku Svatojanského.

236.—237. (č. n. inv. 151. a 154.).

DVA BAROKNÍ RÁMCE S PODSTAVCEM, 55 *cm* vys., 38 *cm*, z mědi tepané, pozlacené. Vnitřní obdélníkový rám markantně vroubkovaný, v rozích i uprostřed stran z plechu vystříhanými lupeny ozdobený. Na širokém, barokně vykrajovaném okraji vytepán symmetricky volutový páskový vzor, z něhož drobné lupení se vyvíjí. Nahoře stylisovaný květ, dole vypuklá prázdná kartuše. Nízké podstavce ozdobeny při dolejších kraji ornamentálním rozvilinovým pásem. Uvnitř za sklem v prvním na kůži (? — látce jakés spuchřelé, tmavohnědé kůře podobné) malovaný veraikon,

valně již sešlý, ve druhém nevýznamný na plátně malovaný obrázek Madonny ›Ara Coeli«. (Viz obr. 143.) — Rámec z prostředka XVII. stol.

V. M. Pešina v ›Krát. popsání« 1837: ›Obraz tváře Krista P., pak Rodičky Boží, byzantské práce, na látce takové, která se láme jako oplatek, oba ve stříbrných pozlacených rámcích.« Mikovec-Zap ›Starož.« II., 63, pokládají tento obraz Kristův za druhý ›veraikon«, o němž Karlštejský inv. z r. 1515 se zmiňuje.

Obr. 143. Rámec ze stříbra tepaný č. 236.

238. (č. n. inv. 264.).

STOJANOVÝ OBRÁZEK P. MARIE na nebe vzaté, 21 *cm* vys., na plátně na plechu nalepeném zběžně malovaný, v oválovém kovovém lištnovém rámcí, ozářený velikými plamenovými paprsky; na podstavci kovovém, profilovaném. Pozlaceno. Za ozdobu tu i tam namontovány hrubé stříbrné prolamované ozdůbky rokokové.

Druhá polovice XVIII. stol. Nevýznamno.

239. (č. n. inv. 141.).

RÁMEC ZASKLENÝ, pod nímž mezi dracounovými ozdobami sv. ostatky a hrubý relief Staroboleslavské Madonny, ze stříbra (?) tepaný, barokní.

Zcela bez významu.

Obr. 144. Desky missálu č. 244.

240. (č. n. inv. 148.).

VOTIVNÍ OBRAZ SVATOJANSKÝ ze stříbra tepaný — 43/60cm — v podobě obdélníka s obloukovým (o něco užším) nástavcem svrchu. Kolem lištnová obruba, vavřínovým pletencem okrášlená. Na obraze samém v podobně v jednom rohu lůžko pod baldachýnem se spícím děckem, ve druhém klečící anděl, uprostřed obrazu pak v oblacích se vznášející jazyk svatojanský dvěma andílky podpíraný. Pod obrazem nápis:

S. JOANNIS NEPOMVCENI M. POTENTI APVD DEVM PATROCINIO
PROLEM CONJVGEM FAMILIAM PATRIAM SEQVE IPSVM COMMENDAT
CVLTVRVM DEVINCTISSIMUS Aō 1783.

Nevýznamno. Beze značek.

Dle poznámky nyn. inventáře votivní dar kurfirsta Saského.

241. (č. n. inv. 178.).

OBRÁZEK SV. JANA NEP. ze stříbra v mělkém reliefu tepaný, (celá postava), 24·5 cm vys. na baňkovitě profilovaném dřevěném soklu, jehož přední stěna ozdobena jest prolamovaným ze stříbra vytepaným ornamentem větvicovým.

Všední barokní práce z první pol. XVIII. stol.

242. (č. n. inv. 190.).

RELIEFNÍ OBRÁZEK SV. JANA NEP. (plaquette), mělce vytepaný ze stříbra — 7·5/10·5 cm — polopostava dle kompozice K. Škréty v dómu Svatovítském chované.

Signováno: L. HEUBERGER. Prvá polovice XIX. stol.

243. (č. n. inv. 183.).

MINIATURNÍ OBRÁZEK BAROKNÍ sv. Jana Křtitele (pacholík s beránkem) 4·7/5·5 cm, na pergamentu; půda pozlacená. V mahagonovém profilovaném lištiovém rámečku.

Vkusná drobnůstka. XVIII. stol.

Obr. 145. Rohové kování missálu
č. 245.

244. (č. n. inv. 253.).

MISSÁLOVÉ DESKY STŘÍBRNÉ 22·7 cm šir., 33·7 cm vys. z bohatých tepaných prolamovaných rozvilin listových vytvořené.

Přední deska: Uprostřed hrubě tepaný vysoký reliéf sv. Petra a Pavla (poprsí) v rámci nahoře dvěma andílky drženém. Pod tím malá vypouklá kartuška s rytým znakem prelátským (ve znakovém poli šestipaprsková hvězda, pod ní kříž), nad nímž písmena: M A E D F C B.

Hřbet vytvořen vkusně se vinoucími rozvilinami páskovými a listovými.

Na zadní desce, jež podobně jest ornamentována, jako deska přední, vysoký reliéf sv. Kateřiny (poprsí).

Značky: 1. štítek dole zaoblený; v něm dvouhlavý orel, 2. písmena P I W.
Sklonek století XVII. (Obr. 144.)

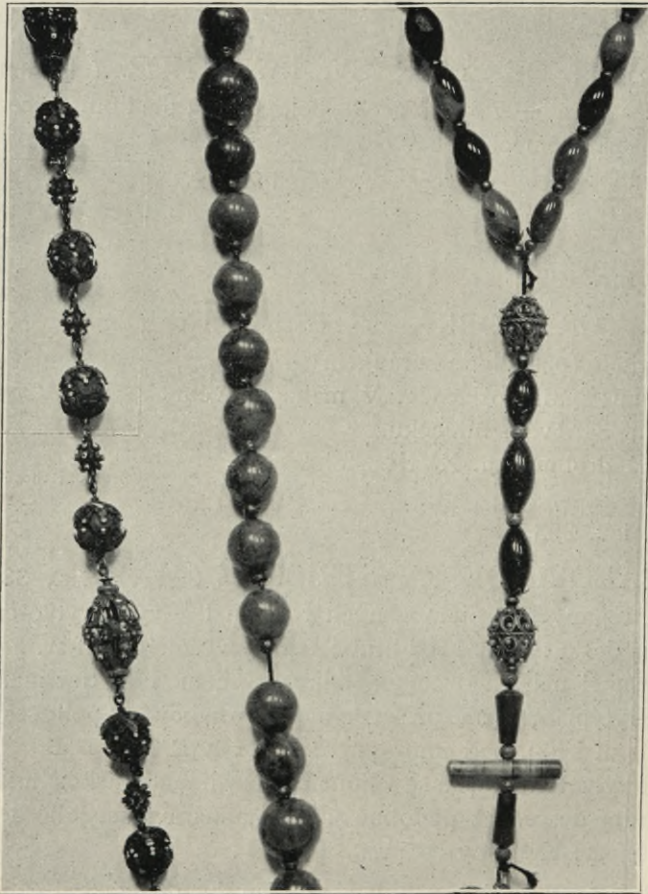
245. (č. n. inv. 252.).

MISÁL z r. 1690. (*Typis archiepiscopalis Seminarii in Aula Regia*) v červeném sametu zavázaný. Nároží chráněna tepanými stříbrnými ozdůbkami (andílčí hlavinka s prolamovaným symmetrickým barokním ornamentem. (Viz obr. 145.) Přezky a středy původně rovněž tepané dnes již chybí.

Vkusná práce z konce XVII. stol.

246. (č. n. inv. 188.).

RŮŽENEC 2·10 *m* dlouhý z velikých ambrových zrn na šňůře hedvábné navlečených. Zrna jsou po obou stranách osazena v košíčku zlatém, emailovaném (velmi však poškozeno). Místo zrn desátkových duté ozdůbky prolamované, ze zlata ciselovaného a emailovaného na způsob vásiček zhotovené. XVII. stol. — Viz obr. 146 *a*.

Obr. 146. Honosné růžence č. 246—248.

247. (č. n. inv. 182.).

RŮŽENEC ZE ZRN LAPISOVÝCH, (Katalog retrosp. výstavy — 246 — č. 56.) kuliček to 1·5—2·3 *cm* v prům., na šňůře hedvábné navlečených. Mezi jednotlivými kuličkami drobná zrnka zlatá s kotoučovitými ozdůbkami na povrchu.

Dole připojen k růženci tomuto křížek rovněž z lapisu vykroužený a pod ním velký **MEDAILON**: lapisová destička 5 *cm* vys., ve zlaté

emailované (bíle a modře) obrubě, do níž vryt pěkný relief Krista po jedné (viz obr. 147) a méně již zdařilý relief Madonny po druhé straně.

XVII. stol. — Viz obr. 146 *b*.

248. (č. n. inv. 248 *a*).

RŮŽENEC Z OBDÉLNÝCH BROUŠENÝCH zrn achátových, 145 *cm* dlouhý. Na místě zrn desátkových pěkné prolamované duté kuličky ze zlatého filigránu.

K růženci tomu připojen filigránový **MEDAILIONEK** s obrázkem (smaltovým) sv. Jana Nep.

XVIII. stol. (počátek). — Viz 146 *c*.

249.—250. (č. n. inv. 184 a 185.)

DVA NÁPŘSNÍ MEDALIONKY drobné: okrouhlý drobný obrázek sv. Jana Nep. na smaltu malovaný, vroubený točeninami z filigránového drátu stříbrného. Nevýznamno. — XVIII. stol. Zavěšeno společně s č. 252 na stříbrném řetězci slouží k ozdobě hrobu sv. Jana Nepomuckého.

Obr. 147. Lápisový medailon č. 247.

251. (č. n. inv. 249.).

ZLATÁ BULLA KARLA IV.

v zaskleném rámcí, přivěšenápletencem různě zbarvených hedvábných nití k pergamenovému majestátu 41/39·3 *cm* datovanému v Praze (II° klnđ Januarii 1352) jímž císař Karel IV. stvrzuje práva metropolitního kostela Pražského.

Pečeť tato jest dutá, kruhová, 61 *mm* v průměru měřící.

Avers: Chrámové průčelí s bránou, v níž nápis: **AVRATA · ROMA**. Nad branou trojhranný štít, po bocích pak po věži okrouhlé s bání; opis: **+ ROMA · CAPVT · MVNDI · REGIT · ORBIS · FRANTA · ROTVNDI**.

Revers: Postava Karlova v královském úboru s nízkou liliovou korunou na hlavě, sedící na trůně; za postavou gotické opěradlo. Kolem opět kruhová legenda: *** KAROLVS · DEI · GRA · ROMANORV · REX · SEMP · AVGVSTVS**, jež pokračuje na ploše: *** ET * REX * BOEMIE ***

Výborně zachováno. Viz obr. 148 *a b*.

252.—253. (č. n. inv. 186 a 187.).

ZLATÝ KORUNOVAČNÍ PENÍZ (ve dvou exemplárech) císaře Františka I., kruhový, 42 *mm* průměr. Na aversu rakouská císařská koruna,

pod ní křížem žezlo a Merkurova hůl; nejspodněji váhy. Legenda: IVSTITIA REGNORVM FVNDAMENTVM. Na reversu poprsí mocnářovo a legenda: FRANCISCVS · AVST · IMP · HVN · BOH · GAL · LOD · REX · A · A. Výborná rytba. Signováno: I · N · WIRT · F. — Přivěšeno k č. 249.

Prvý daroval hrobu sv. Jana Nep. r. 1817. Jan Pellet, pražský magistrátní rada; druhý pak apellační sekretář Schitra z Ehrenheimu.

254. (č. n. inv. 212.).

KORUNOVAČNÍ PENÍZ FERDINANDA V. (za krále Českého), zlatý, kruhový, 46 mm v průměru. Na aversu: korunovaný znak Českého království (bohatý) na štítě vztýčeném, pod nímž střežící lev

Obr. 148. Zlatá bulla Karla IV.

a heslo: RECTA TVERI. Po okraji legenda: REX · BOHEMIAE · CORONATUS · PRAGAE · MENSE · SEPT · MDCCCXXXVI. Na reversu: relief (poprsí v profilu) mocnářův pod svatováclavskou korunou a drobný opis: FERDINANDVS · I · D · G · IMPERATOR · AVSTRIAE · REX · HVNG · BOH · H · N · V · REX · L · ET · V · G · L · ILL · A · A.

Výborně a velmi pečlivě ryto. Signatura ryjcova: I · BOEHM · F.

255. (č. n. inv. 213.).

KORUNOVAČNÍ PENÍZ MARIE ANNY, choti Ferdinandovy. Táž úprava. Na aversu: poprsní relief císařovny s opisem: MARIA · ANNA · AVGVSTA · FERDINANDI · I · IMP · ET · REGIS. Na reversu: koruna svatováclavská na polštáři, při ní žezlo a větvice vavřínová. Pod tím štítek s českým lvem. Legenda: ET · ALTERA · MIHI · PATRIA.

CORON · PRAGAE · MENSE · SEPT · MDCCCXXXVI.

Rovněž velmi zdařilá práce *ř. Boehma.*

256. (č. inv. 216.).

SBÍRKA HONOSNÝCH MINCÍ stříbrných, vesměs s přidělanými úšky závěsnými (installováno na lepenkové, sametem povlečené desce). Mezi nimi zmínky zasluhují zvláště:

1. Marka vévodů saských (bratří) Christiána, Jana Jiřího a Augusta, z r. 1593.

2. Český tolar císaře Ferdinanda II. z r. 1623.

3. Svatojirská mince (Davida z Mansfeldu?) z r. 1610 s heslem: BEI GOT IST RATH VND THAT.

4. Marka Jana Jiřího hraběte z Mansfeldu z r. 1669.

5. Pamětní peníz z r. 1659. (Legenda: CHRISTOPH . BERN . D . G . EP . MON . RR . I . P . BVRGG . STR . D⁹ . IN . BORKE — CRVX MIRACVLOSA COSFELDIENSIS), 42 mm v průměru, s reliéfním obrazem Ukřižovaného na aversu a biskupských insignií na reversu.

6. Salzburský $\frac{1}{4}$ tolar, čtyřhranný, arcibiskupa Josefa Arnošta z r. 1687 (výborně zachovaný exemplář).

7. Pamětní mince papeže Innocence XII. (ze VII. roku pontifikatu; 1697), 35 mm v prům. s reliéfním vyobrazením adorujícího papeže na klekátku. Signatura ryjcova I. B.

8. 12groš (*Mariengrosch*) brunšvického kurfirsta Jiřího Ludvíka z r. 1702.

9. Korunovační peníz Josefa I., římského krále, 45 mm v prům. Na aversu obraz klečícího krále v královském úboru (ryjcova signatura L . G . L); na reversu panovníkovo poprsí v královském ornátě. (Signatura umělcova G . H .) Legendy biblické.

10. Korunovační peníz Augusta III., polského krále, z r. 1734, 35 mm v prům. Na aversu bohatá korunovační scéna, na reversu krásně provedené poprsí královo. Signatura ryjcova: H . P . GROSKVRT .

11. Norimberská marka z r. 1765 s prospektem města Norimberka.

12. Pamětní mince kurfirsta bavorského Karla Theodora z r. 1778 s krásným a velmi pečlivě provedeným poprsím panovníkovým (signov. H. St.) na reversu, a Madonnou v oblacích s legendou: PATRONA BAVARIAE na aversu, atd.

257. (při č. n. inv. 216.).

SBÍRKA PAMĚTNÍCH MINCÍ KŘESTNÍCH, novějších, stříbrných. Dílem ryto, dílem do plechu tlačeno. Vesměs z počátku XIX. stol. Uvádíme:

1. Medaillon do plechu tlačený, kruhový, 65 mm prům., s pěkným reliéfním obrazem křtu Páně v Jordáně (imitace renaissanční křestní mince). Kolem ozdoba na způsob filigránu ze stříbrných proužků stáčená.

2. Medaillon tlačený s reliéfní replikou Raffaělovy Madonny. Sign. L. HEVBERGER. F. Prům. 49 mm.

3. Téhož autora: medaillonek s reliéfním obrázkem křtu v Jordáně (obhroublé) 42 mm v prům.

4. Téhož autora: medaillonek s rytbou scenu křestní znázorňující.

258. (č. n. inv. 841.).

KASULE ZHOTOVENÁ ZE SLAVNOSTNÍHO PLÁŠTĚ SV. VÁCLAVA (Bock, Geschichte der liturgischen Gewänder I., 205; Karel B. Mádl, O pokladu dómu svatovítského ve »Zlaté Praze« VIII. [1891] str. 567—568; J. Koula, Památky um.-prům. serie II., list 31; Podlaha-Šittler v Pam. arch. XIX. [1900] sl. 155—158). Viz tab. V.

Zadní strana 1'28 m dlouhá, 1'12 m široká; přední 1'13 m dlouhá, 0'73 m šir., jazykovitě přistříhnutá. Látka kasule z tmavorudého hedvábí, protkaná vkusným zlatým vzorkem rázu východního, v němž střídají se osmiboké hvězdice se čtyřlupennými růžicemi, a to tak, že kontury obou těchto prvků ornamentálních jsou oběma společny. Okrajové kontury jsou naznačeny úzkou páskou, splétají se na všech čtyřech hrotech každého ornamentálního prvku v pěkné zauzlení (vždy dvě a dvě kličky křížem přes sebe položené). Střed čtyřlupenných růžic ozdoben jest menší růžicí, skládající se ze dvojí řady srdcovitých lupének. Celá ostatní plocha čtyřlupenných těch růžic vyplněna jest kosočtverečným mřížkováním; v každém kosočtverečku jest uprostřed tečka. Bohatěji vyplněn jest druhý ornamentální prvek, totiž osmihránná hvězdice, jejíž hrany dovnitř jsou prohnuty. Střed hvězdice, vyznačený malou kruhovou tečkou, obklopen jest nejprve osmicípou malou hvězdou, mezi jejíž paprsky vloženy malé kosočtverce, tvořící souvislý věnec kolem ní. Z vnějšího hrotu každého z těchto kosočtverečků rozvíjí se na obě strany stylisovaný listový ornament, a to střídavě ornament mohutnější a jemnější; lupeny ornamentu mohutnějšího tvoří čtyřlístou růžici a jsou vyplněny oním listovým ornamentem jemnějším. Konečně pak zbývající ještě plošky cípů vyplněny jsou stylisovaným lupenovým ornamentem. Faksimile vzoru tohoto viz na tab. VI.

Spodní část přední strany (náševek) porížena z látky vzorem i provedením sic zcela shodné, však nikoliv červené, nýbrž zahnědle žluté barvy.

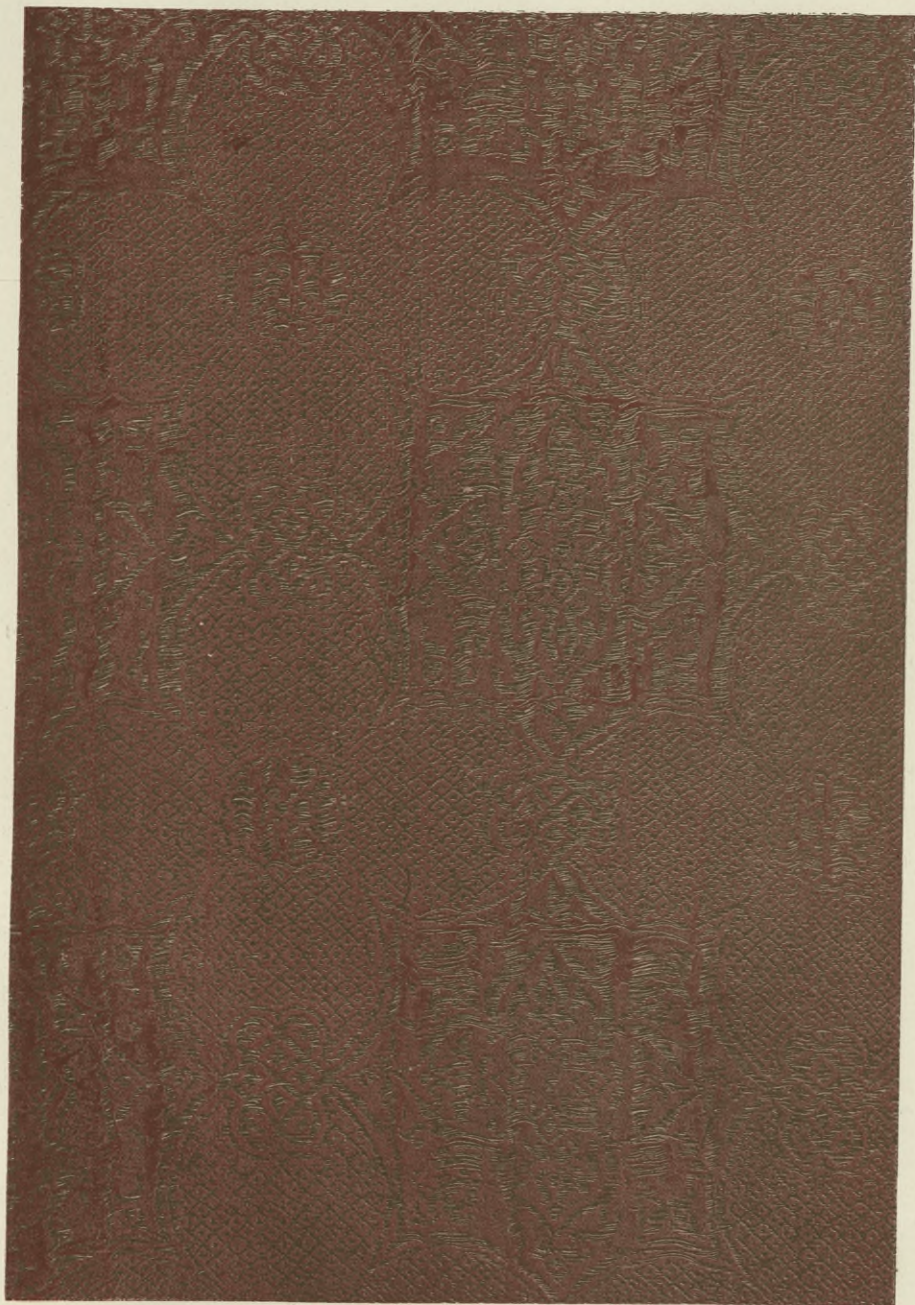
Štola (nověji upravovaná) k této kasuli patřící zhotovena jest z téže látky jako kasule sama; jest to pás 2'33 m dlouhý bez obvyklých širších výběžků na koncích.*)

Inventář z roku 1368: »Ornáty přední a obzvláštní zlatohlavové dva: jeden sv. Václava, druhý sv. Vojtěcha.«

*) Manipul k této kasuli příslušný získal J. Koula koupí u vetešníka a daroval sbírkám zemského Musea.

Roucho sv. Václava.

Látka roucha Svatováclavského.

Látka roucha Svatovojtěšského.

Obr. 149. Pontifikální rukavice sv. Vojtěcha.

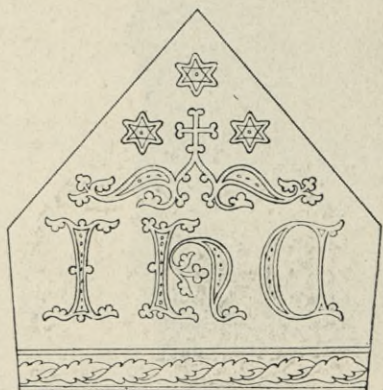
Obr. 150. Mitra sv. Vojtěchu přičítaná (zadní strana).

259. (č. n. inv. 842.).

MEŠNÍ ROUCHO SV. VOJTĚCHA (Pešina o. c. 507; Frant. Beneš v Pam. arch. VII., 261; Ch. Rohault de Fleury, La messe VII., pag. 134 a tab. DLXXII.; K. B. Mádl, Zlatá Praha, VIII. [1891], 568, »Album Svatovojtěšské« str. 18, tab. 3 a 4) nezachovalo se již v původním svém, zajisté zvonovitém tvaru, nýbrž přistřiženo bylo později (v letech 70tých) v nynější formu svou. Zadní strana kasule jest 120 *cm*

douhá a 85 *cm* šir.; přední 107 *cm* dlouhá a 65 *cm* šir. Kasule ušita jest ze skvostné tmavofialové látky hedvábné, do níž zlatem vetkán jest bohatý vzorek rázu byzantského: v kruhově se zatáčejícím větvoví spatřujeme pěkně stylisovaného ptáka s dlouhým labuřovým krkem a s pozdviženými křídly. Vzorek látky viz na tab. VII.

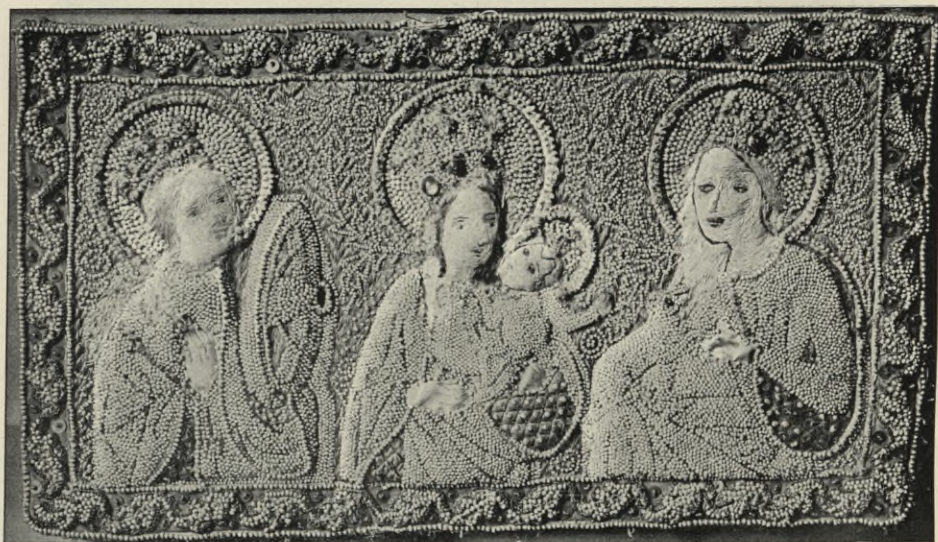
K o s m a s ve svém »Letopisu.« (Prameny II. 41. »Insuper dat (císař Otta II.) ei paramenta in quibus missam celebraret in pascha, scilicet albam dalmaticam casulam, cappam et faciterium . . . que usque hodie (t. j. 1119) in Pragensi ecclesia honorifice habentur et dicuntur paramenta sancti Adalberti.«

Obr. 151. Schema mitry sv. Vojtěchu přičítané (přední strana).

Obr. 152. Perlamí vyšívaná praetexta č. 262.

Obr. 153. Perlová praetexta č. 263

Obr. 154. Perlová praetexta č. 264.

260. (č. n. inv. 193.).

PONTIFIKÁLNÍ RUKAVICE SV. VOJTĚCHA (srvn. Bolelucky, *Rosa Boëmica*, 311; Pešina, *Phosphorus*, 472—473; Podlaha-Šittler v »*Methodu*« XXI. [1891], 121—123 a v »*Albu Svatovojtěšském*« str. 20 a tab. 7), již velice sešlá, sešita jest z částí vystříhaných z jakéhosi tkaniva, jež, majíc vlas nyní již stářím otřelý, pletivu se podobá. Při dolejších okraji ozdobena jest třemi rovnoběžnými proužky z barevného hedvábí, jež prostičkým ornamentem zlatým (vyšíváním) jsou okrášleny.

Obr. 155. Perlová praetexta č. 265.

Uprostřed svrchní strany rukavice jest malá stříbrná, ze šesti polokruhů utvořená destička s emailovým (ém. incrusté) obrázkem sv. Benedikta. — Viz obr. 149.

Pešina ve *Phosp. sept.* str. 471, vložil do svého otisku inventáře z r. 1368 tento passus: »Sti Adalberti chirotheca pontificalis, quam reliquisse fertur Libicii, in fratrum suorum occisorum exequiis, sacris prodigiose operans.« (V starých inventářích o rukavici sv. Vojtěcha není žádné zmínky.)

261. (č. n. inv. 196.).

MITRA SV. VOJTĚCHU PŘIČÍTANÁ (Chytil a Borovský, *Výběr um.-prům. předm. z retrosp. výst. 1891* tab. I.; Bock, *Gesch. der liturg. Gewänder des Mittelalters* I., 205; Podlaha-Šittler v »*Methodu*« 1895, str. 114 a v »*Albu Svatovojtěšském*« str. 18) — viz obr. 150. — 28 cm šir. i vys., z hedvábného aksamitu barvy karmínové. Na přední straně vyšita jest perličkami řecká zkrácenina jména Ježíš: $\text{Ih}\Omega$, na zadní straně pak řecká zkrácenina jména Kristus: $\text{XP}\Omega$, nad nimiž rozkládá se románský

jednoduchý ornament, uprostřed v rovnoramenný kříž vybíhající. Nad křížem i po obou jeho stranách jsou tři šestirohé hvězdice. Vyšívání vesměs perličkové, kontury výkresu lemující. Plošky výkresu vyplněny jsou zlaceným stříbrným tenkým plechem přes podložený pergamen přepnutým. Na výplních těch zbytky našitých (provrtaných) nebroušených rubínů. Dolejší okraj mitry lemuje páska, na níž vyšito jest na plátěném podkladě perličkami proplétající se lupení. Mezi tím několik rubínů a safírů v měděných jimkách. Schema viz na obr. 151.

Uvnitř podšita jest mitra tato starší hedvábnou látkou orientální, ozdobenou tmavozeleným vzorkem na hnědožluté půdě. Vzorek této látky shoduje se tvarem svým celkem úplně se vzorkem kasule Svatováclavské. (Srovn. faksimile jeho v Albu Svatovojtěšském, list 6.)

Mitra sama, dílo to XIII. století (počátek), patřivala, jak se zdá, biskupu Ondřejovi († 1224).

Inventář z r. 1374 a 1387 vedle mitry sv. Vojtěcha, která se nám nedochovala, uvádí: »Item alia infula rubea cum stellis argenteis, deauratis, in qua IHC XPI in utraque parte.

Inv. z r. 1476: »Infula beati Andreae, episcopi Pragensis de aksamit rubeo cum literis IHC XPI ex gemmis et auro, cuius fimbria in circuitu est gemmata quibusdam floribus.« Pešina ve Phosphoru str. 486 otisknuv tento inventář položil místo písmen IHC XPC libovolně »cum literis quibusdam exoticis«, čímž nejasnosti v literatuře odborné až dosud vládnuvší zavinil.

262.—265. (č. n. inv. 161., 162., 163., 164.).

ČTYŘI OBRAZY FIGURÁLNÍ PERLAMÍ VYŠITÉ (»PRAE-TEXTY«) (srvn. Fr. Bock, »Geschichte der liturgischen Gewänder des Mittelalters« I, 239—240; K. B. Mádl, »O pokladu Svatovítském« ve »Zlaté Praze« r. 1891, str. 568; Katalog retrosp. výstavy str. 239, čís. 20; Výběr um.-prům. předmětů z retrosp. výstavy 1891, list 4. Album Svatovojtěšské str. 48. list 18), obdélníkové, vesměs cca 39 cm dlouhé a 22 cm vysoké. Téměř vše vyšito jest malými perličkami; toliko inkarnační částky vyšity stehem soustředným. Vyšívání inkarnační části byly v době pozdější (asi na poč. stol. XVII.) zakryty přiměřeně přistříženými kousky hedvábí, na něž pak namalovány byly nepříliš dovedně tváře a ruce. (Původní vyšívání těchto částí viz na obr. 152. a 153.; zakryté malováním na obr. 154. a 155.) Kontury provedeny červenou nebo hnědou nití; podšívky rouch naznačeny hnědým nebo zeleným hedvábím, přes něž červenou nebo světlehnědou nití vyšit kosočtverečný vzorek; uprostřed každého kosočtverečku perlička. Pozadí vyšito zlatou nití; na něm pak v konturách perličkami provedeny listové ornamenty. Obrubu tvoří ornament komponovaný z dubových listů hnědě konturovaných a perličkami vyplněných na modrém nebo zele-navém, zlatými cetkami oživeném pozadí.

Na každém kusu po třech postavách; postavy vesměs jen po pás.

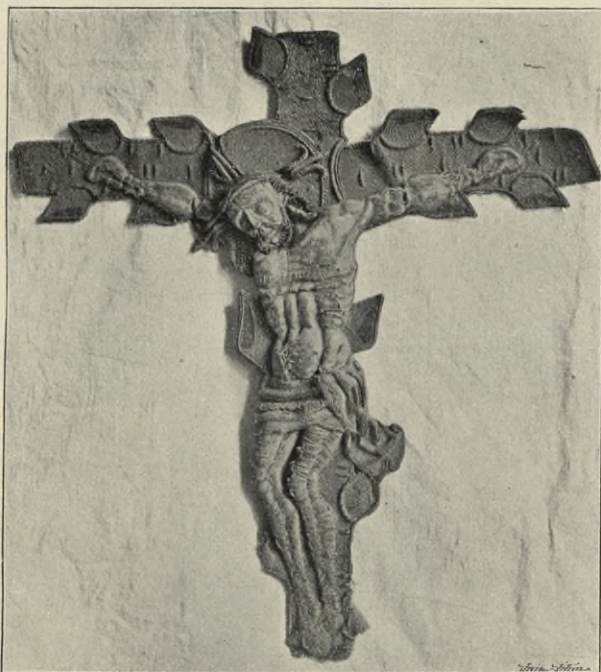
1. Uprostřed en face Kristus se světovou koulí v levici, pravici žehna-jící; v pravo sv. Václav, v levo sv. Vít. (Obr. 152.)

2. Uprostřed en face Madonna s Jezulátkem; v pravo sv. Kateřina, v levo sv. Anežka. (Obr 153.)

3. Uprostřed Kristus (jako na 1.); v pravo sv. Vojtěch, v levo sv. Prokop. (Viz obr. 154.) Reprodukci viz v »Albu Svatovojtěšském« na l. 18.

4. Uprostřed Madonna (jako na 2.); v pravo sv. Markéta, v levo sv. Barbora. (Viz obr. 155.)

XIV. stol. Obrazy ty sloužily za ozdobu mešních rouch (t. zv. »parura« nebo »praetexta« humeralů nebo alb).

Obr. 156. Kasulový kříž č. 266.

266. (při č. n. inv. 349.).

KASULOVÝ KŘÍŽ VYPUKLE VYŠITÝ, 61 *cm* dl. Sukovitý kříž vyšit drobným zlatým stehem; kontury a průřezy suků vyšity červeným hedvábím. Korpus reliefově podkládaný povlečen bílou hedvábnou látkou; vousy a vlasy zhotoveny z drátků dracounových. — Viz obr. 156.

Hrubá práce ze druhé pol. XVI. stol.

267. (č. n. inv. 195.)

MITRA RENAISSANČNÍ (K. B. Mádl l. c. str. 568; Katalog retr. výst. str. 252, č. 92; Výběr uměl.-prům. předmětů z retrosp. výst. 1891, list 2. a 3.), 31 *cm* šir., 37 *cm* vys., ze zahnědle červeného zlatohlavu. Celý

Obr. 157. Renaisanční mitra č. 267.

povrch pokrývá velmi vkusné a jeně provedené perličkové vyšívání renaissančního volutového vzoru, rozdělené tak, že při spodu tvoří ornamentální pás, jenž i kolmo středem obou ploch mitry vzhůru se vztyčuje, zbývající pak lichoběžníková pole po stranách ornament symmetricky komponovaný a drobnějším vlýskem lemovaný vyplňuje. Středy květů do ornamentu vkomponovaných tvoří broušené drahokamy. Ornament vyšit z části zlatým canettillem (rouřkovitě stáčenou zlatou nití), z části šňůrkou, na níž perličky navlečeny.

Všechny hrany mitry lemovány jsou lištničkou ze zlaceného stříbra na vnitřní straně cípkovanou. Na špicích po křížku na kouličce granátové jablko připomínající ze zlaceného stříbra.

Od zadní strany splývají dvě pásy (→ *fimbriae*) shodným vzorkem (jako střední pás mitry) perličkovým vyšitě a při koncích hedvábným pestrým třepením opatřené.

Výborná práce XVII. stol. (Viz obr. 157.)

Dle inventáře jest mitra tato dar císařové Eleonory (třetí choti císaře Ferdinanda III. (1651–1686.)), anebo Eleonory, druhé choti Ferdinanda II. (1622–1655.)

268. (č. n. inv. 758.)

MEŠNÍ ROUCHO 66·5 *cm* široké, 1·01 *cm* dlouhé, slaminou vyšitě stylisovaný ornament úponkový s výplněmi zelenými, žlutými a červenými.

Reminiscence vzorů renaissančních XVII. století. Práce lidová. (Viz obr. 158.)

269. (č. n. inv. 847.)

KASULE 64 *cm* šir., 104 *cm* dlouhá, z červeného světlého aksamitu, na níž rozložen velice vkusně komponovaný větvicový ornament pozdně renaissanční, stříbrem vyšíváný.

Výborná práce z druhé pol. XVII. stol. — Viz obr. 159.

270. (č. n. inv. 770.)

KASULE z bílého damašku stříbrem protkaného. Pestrý volutový vzor vyšitý srstnatou nití (*chenille*) zdobí symmetricky stranní díly její; uprostřed vyšit podobně vzor kyticový, orámovaný dvěma páskami (zlato a červen) přes sebe křížem kladenými. Dole knížecí dvojznak na hermelinovém plášti pod korunou. Na místě porty při okraji drobné palmetové ozdůbky. — Konec XVII. stol.*)

*) Z ostatních — velmi četných — mešních rouch, vesměs z XVIII. stol. pocházejících (několik kusů i novodobých), nádherným, ač namnoze méně zdařilým barokním vyšíváním zdobených (napočítli jsme mimo popsané již 40 kasulí, 12 párů dalmatik a 12 pluvialů kromě ostatního příslušenství) uvádíme toliko umělecky nejvýznačnější.

271. (č. n. inv. 765.)

KASULE ze stříbrného brokátu (široký listový vzor barokový). Střední pruh ozdoben pestrými velikými květy a listy srstnatou nití (chenille) a zlatem vyšitými. XVIII. stol.

Za podšívku použito hedvábného zeleného damašku krásného pozdně renaissančního vzoru ze XVII. stol.

272. (č. n. inv. 846.)

KASULE ze světle červeného aksamitu vkusným palmetovým a kyticovým vzorem stříbrem vyšitým ozdobená.

Dobrá práce z XVIII. stol.

273. (č. n. inv. 772.)

KASULE z r. 1737 z bílého stříbrného grograinu, na níž našity technikou applikační vypoukle podložené pestré květy z rohů hojnosti stříbrem vyšitých vyrůstající. Motiv velikého karafiatového a růžového květu.

Při spodní obrubě zadního dílu našita oválová destička ze zlaceného kovu s vrytým dvojznakem Švarcenberským a Lobkovickým. Při tom letopočet 1737.

274. (č. n. inv. 828.)

PARAMENT CHOTĚŠOVSKÝ (2 kasule, 2 dalmatiky, pluvial a gremiale) červený, grograinový. Povrch jest celý téměř zakryt ve zlatě provedeným barokním vzorkem, ve středu kyticovým, širokými pruhy obklopeným, po stranách listovým.

Při pluviálu spona ze zlaceného stříbra, tepaná (mušlový motiv) s vrytými opatskými insigniemi, znakem Hroznatovským (troje parohy) a písmenami CSAC.

Nádherná ač přetížená práce z první pol. XVIII. stol.

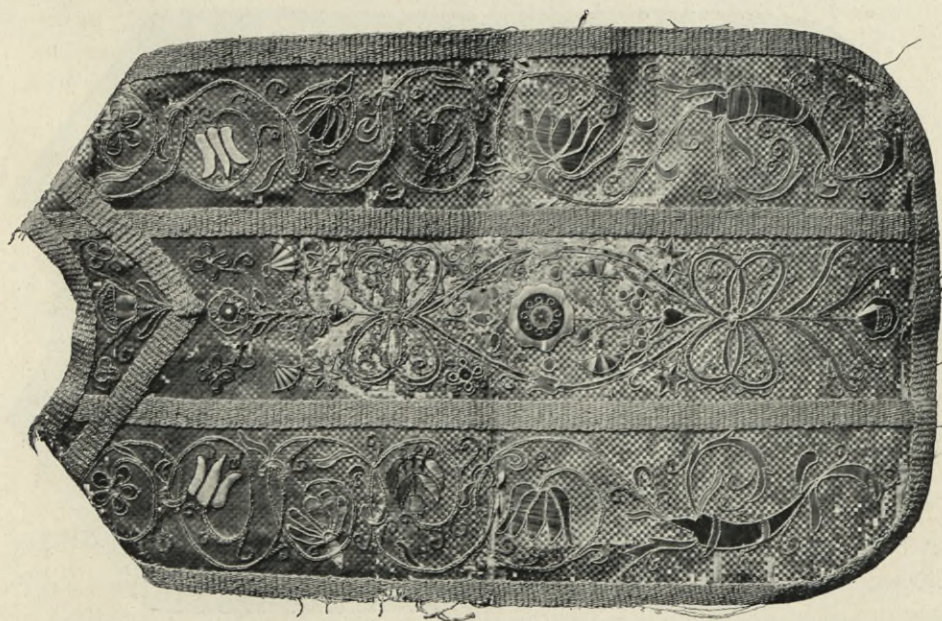
275. (č. n. inv. 829.)

KASULE A DVĚ DALMATIKY z červeného grograinu hustě zlatým mřížkováním pošítoho. Bohaté zlaté vyšívání (vzor kartušový z listů a širokých pásek skládaný) tu a tam jemně barvami oživené kryje kasuli celou, u dalmatik toliko střední pásy (ostatek nahrazen brokátem). Na místě poret vkusná prolamovaná krajka.

Nádherná i dobře komponovaná práce z první pol. XVIII. stol. — Viz obr. 160.

Obr. 159. Kasule č. 269

Obr. 158. Mešní roucho slaminou vyšívané.

Obt. 160. Kasüle ž. 275.

Obt. 161. Kasüle ž. 277.

276. (č. n. inv. 831.)

PARAMENT ČERNÍNSKÝ (kasule, 2 dalmatiky a pluvíál) z rudého sametu, ozdobeného toliko drobným páskovým proužkem palmetového vzoru na místě poret, zlatem vyšitým. Na kasuli našit korunovaný kartušový dvojznak (v jednom z nich písmena R M F).

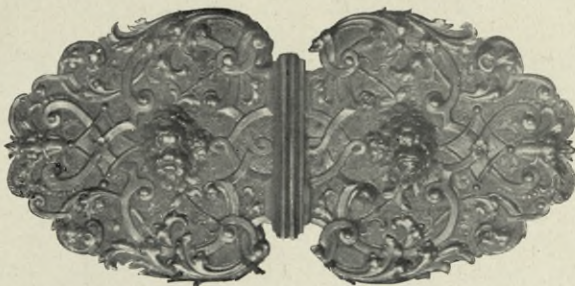
Na pluvíálu krásná stříbrná zápona dvojdílná, 18,5 *cm* dlouhá, 9 *cm* široká. na níž vytepán velice ušlechtilé komponovaný barokní listový dekor. s plastickým buquettem uprostřed.

Na sponě značka stříbrníkova: ^{LL} * ve štítku ze tří cípatých lístků složeném a český punz. — Viz obr. 162. — Práce pražského zlatníka *Leopolda Lichtenschopfa*.

Darovala r. 1724 hraběnka Isabela Černínová.

277. (č. n. inv. 767.)

KASULE 111 *cm* dlouhá, 73 *cm* šir z bílé vodorovně vroubkované hedvábné látky, ozdobená překrásným zlatým vyšíváním větvicového vzoru, z něhož tu i tam střídme barevné listy i květy se rozvíjejí. Vzorek vychází symmetricky z košíčkových okras ve středu vkomponovaných. Porůznu vyobrazení tu i ptáčkové na závitech větvic sedící.

Obr. 162. Spona pluvíalová (č. 276).

Výtečná i kresbou i technikou vynikající práce z prostředka XVIII. stol. Viz obr. 161.

278. (č. n. inv. 724.)

KASULE, PLUVIÁL A DALMATIKY ze stříbrem tkaného damašku, ozdobené symmetricky od středu se rozvíjícím větvicovým ornamentem barokním, zlatem vyšitým.

Na pluvíálu zápona ze zlaceného kovu, tepaná, ozdobená nadto i hojnými broušenými skly.

Vyšívání dosti vkusně komponované i jemně provedené. — Střed XVIII. stol.

279. (č. n. inv. 830.)

PARAMENT (kasule, 2 dalmatiky a pluvíál) z červeného hedvábného aksamitu. Na místě vyšívání našit 28 *cm* široký zlatý krajkový pás s vklá-

danými velikými listy ze zlatého grograinu vystříhanými a silnou zlatou šňůrkou vroubenými, jež aplikovány jsou na bílé, zlatou nití mřížkované půdě. Při okrajích ústřížky podobných ozdob.

Zbytek ozdoby honosného damského roucha z XVIII. stol. — Viz obr. 163.

Obr. 163. Krajková ozdoba na kasuli č. 279.

280. (č. n. inv. 843.)

MEŠNÍ ROUCHO ušité ze zbytků honosného roucha z XVIII. stol., z červeného aksamitu, íemovaného 10 *cm* šir., zlatem vyšívanou okrajovou bordurou velmi jemně stylisovanou: z větévky rovné vyrůstají drobné kytičky, všechny souběžně do vnitřní plochy roucha přehýbané.

281. (č. n. inv. 763.)

MEŠNÍ ROUCHO z bílého stříbrem protkaného grograinu 110 *cm* dlouhé, 70 *cm* šir., pokryté velice vkusně komponovaným barokním vzorkem zlatem mírně vypoukle vyšitým (větvicový, symmetricky ze středu se rozvíjející ornament s četnými drobnými lístky a kvítky).

Výborná (technikou i komposicí) replika barokního vzoru, při r. 1857. zhotovená.

Na podšívce vyšito: MARIA ANNA KAROLINA · PIA FELICISS ·
AVG · AVST · IMPERATRIX VENCESLAO PESSINA PRAGENSIS ·
METROP · CAN · CVSTODI IN SECVNDITIIS IDIBVS SEPTEMBRIS
MDCCLVII DD ·

FAVSTINVS MARTINI DOMO · MEDIOLANI OPVS PERFICIEBAT.
Viz obr. 164.

Obr. 164. Mešní roucho č. 280.

282. (při č. n. inv. 766.)

VELVM KALICHOVÉ 53 cm², z bílého atlasu, vkusným kyticovým zlatým vyšíváním jemně barvami přizdobeným pokryté. Uprostřed ve věnečku kvítkovém IHS. Při tom písmena B M B · X · T · R · P · a letopočet práci tu datující 1722.

283. (bez č. inv.)

PALLA (přikrývka na kalich) 20,5 cm², z červeného hedvábí, zlatem vyšitá, ozdobená výborně komponovaným vzorkem barokním; ve středu jest umístěn růžový květ, jehož listy vyšity mírně plasticky. — Viz obr. 165. — XVIII. stol.

284. (bez č. n. inv.)

GREMIALE obdélníková přikrývka, 96/82 cm, cele vyšívaná. Půda vyšita stříbrem; na ní hojně barokní květy pestré z vás a košíčků vyrůstající. Mezi květy množství

Obr. 165. Palla (přikrývka na kalich) č. 283.

obrázků figuralních (uprostřed Ježíš se Samaritánkou u studnice — pažení studnice zobrazeno baňkovitým mřížkováním, v němž našity dosti velké granáty — nad tím sv. Václav v brnění, s praporem a štítem s orlicí, v rozích postavy evangelistů na květech sedící s jich příznaky) namnoze velice droboučkých (medailonek s drobnohledným téměř obrázkem sv. Jana Nep., sv. Františka Seraf., medailonek s obrázkem sv. Krištofa dítko nesoucího, pod obrázkem sv. Václava — místo holi páska s nápisem: ORA PRO NOBIS S. WENCESLAE — a při

něm biskupské insignie se stopami nezřetelného již nápisu, asi jména donatorova) a množstvím zobrazených ptáčkův (dva z nich drží v zobanech zmíněný již medailonek sv. Jana Nep.) motýlů, much a pod.

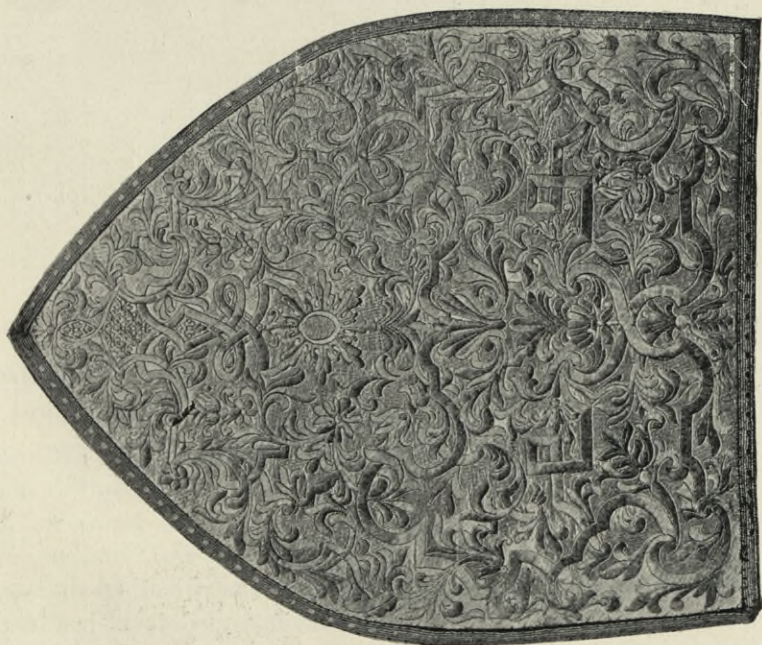
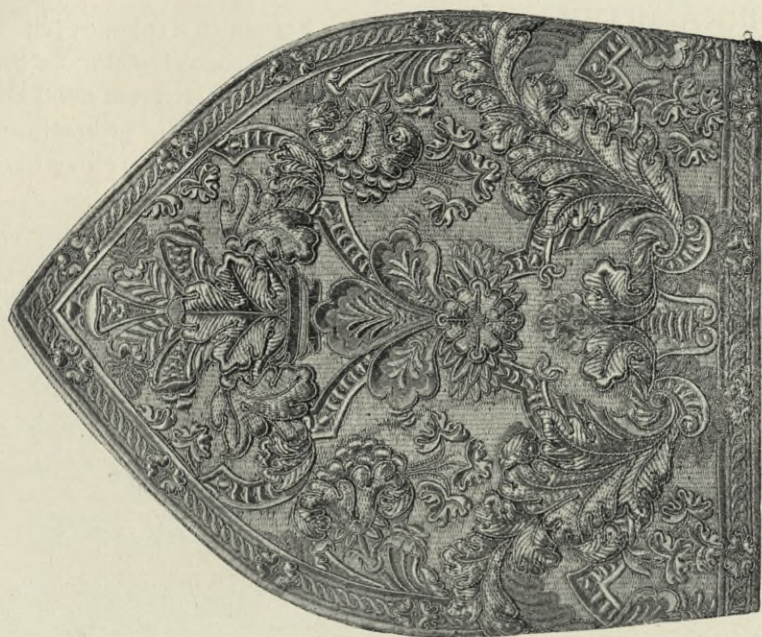
Celek olemován zlatou kraječkou.

Vzdor své banálnosti znamenitá (technicky) a věru obdivuhodná vyšivačská kuriosita z počátku XVIII. stol.

285. (bez č. n. inv.)

GREMIALE, 84 cm², z bílé hedvábné látky velmi jemně a pečlivě vyšívané zlatem i barvami. Vzorek barokní: drobné kvítky a při okrajích zvlněné pásy duhových barev.

Výborná práce z první pol. XVIII. stol. (Slouží nyní za pozadí schránky ve skříni, v níž se chová relikviář s jazykem sv. Janským.)

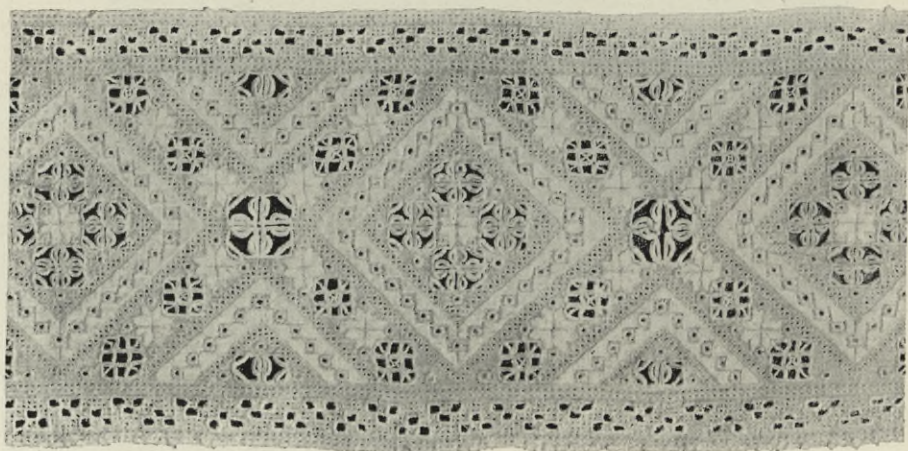

Obr. 166 a 167. Barokní mitry.

286. (č. n. inv. 527—545.)

SBÍRKA MITER (21 kusů počtem) barokních a rokokových 38 až 41 *cm* vysokých, vesměs umělecky dosti významných, vyšíváním na brokátovém podkladě po většině plasticky provedeným buď stříbrem nebo zlatem zřídka ještě nadto barevnými kvitky anebo broušenými skly přikrašlovaným ozdobené. Motivy vesměs obvyklé: větvicový, listový anebo květový barokní dekor.

Ukázkou viz obr. 166. (č. n. inv. 539.) a obr. 167. (č. n. inv. 545.), jež obě umělecky nejvíce vynikají.

Obr 168 Nitěná krajka renaissanční.

287. (č. n. inv. 339.)

KRAJKOVÉ PÁSKY RENAISSANČNÍ, odložené, nitěné, krásně pracované dvojího provedení, ač shodného geometrického, prolomaného vzoru, 68 a 80 *mm* široké.

Viz obr. 168. — XVII. stol.

288.

ALBA A ROCHETA plátěná s přišitou, 52 a 62 *cm* širokou krásnou nitěnou krajkou, příbuzného, ač ne zcela shodného vzoru, brokátový květový desén barokní výborně napodobujícího.

Viz obr. 169. — XVIII. stol.

289. (č. n. inv. 349.)

POHŘEBNÍ ŠTÍT Adama z Dietrichštejna (pohřben u sv. Víta 1591). Oválná, 69/81 *cm* měřící deska dřevěná povlečena jest černým hedvábným aksamitem, na němž jest aplikován kříž, ve fialy končící*)

*) Znak rytířského řádu calatravského.

z červenohnědé hůně vystřižený, rudou šňůrkou vroubený. Ke středu kříže kosmo mříží čtyři udidla z bílé látky atlasové našitá. Kolem okraje štítu nápis z písmen ze zlatohlavové látky našitých a dracounem vroubených: ADAMVS A · DIETRICHSTAIN · LIBER · BARO · COMMENDATOR · MAYOR IN ALKANITZ · ORDINIS · CALATRAVA · Trásně, jež štít původně vroubily, nyní chybí. Prostá práce z r. 1591.

Obr. 169. Barokní krajka.

290. (č. n. inv. 348 b.)

POHŘEBNÍ ŠTÍT Jiřího Bořity z Martinic (srov. Katalog retrosp. výstavy 242. čís. 36., Borovský-Chytil »Výběr« list. 10.) 70/89 cm. Na dřevěné oválové desce, modrou hedvábnou látkou s přitkávanými vodorovnými nitkami zlatými povlečené, připevněn jest kaširovaný znak Martinnický s bohatou ozdobou okrajovou, plasticky provedený z tuhého přibarvovaného plátna, na němž ornamenty vyšity zlatou dracounovou šňůrkou. Obruby i koruna jsou cele zlatem vyšity. Kolem štítu obíhá věncem vavřínových lístků na podložené oblé lištně po obou stranách vroubený nápis na bílé hedvábné látce černě vyšívaný: GEORGIVS · BORZITA · DE

MARTINITZ · IN · SMETZNA · S · C · M · CONSILIARIVS · ET · SV-
PREMVS · REGNI · BOHEMIAE · CANCELARIVS · ∞ Při znaku letopočet:
1598. Na okraji desky přibita jest hřeby tráseň (barva její již nezřetelna).

Velmi dobrá a provedením zajímavá práce vyšivačská z r. 1598.
Viz obr. 170.

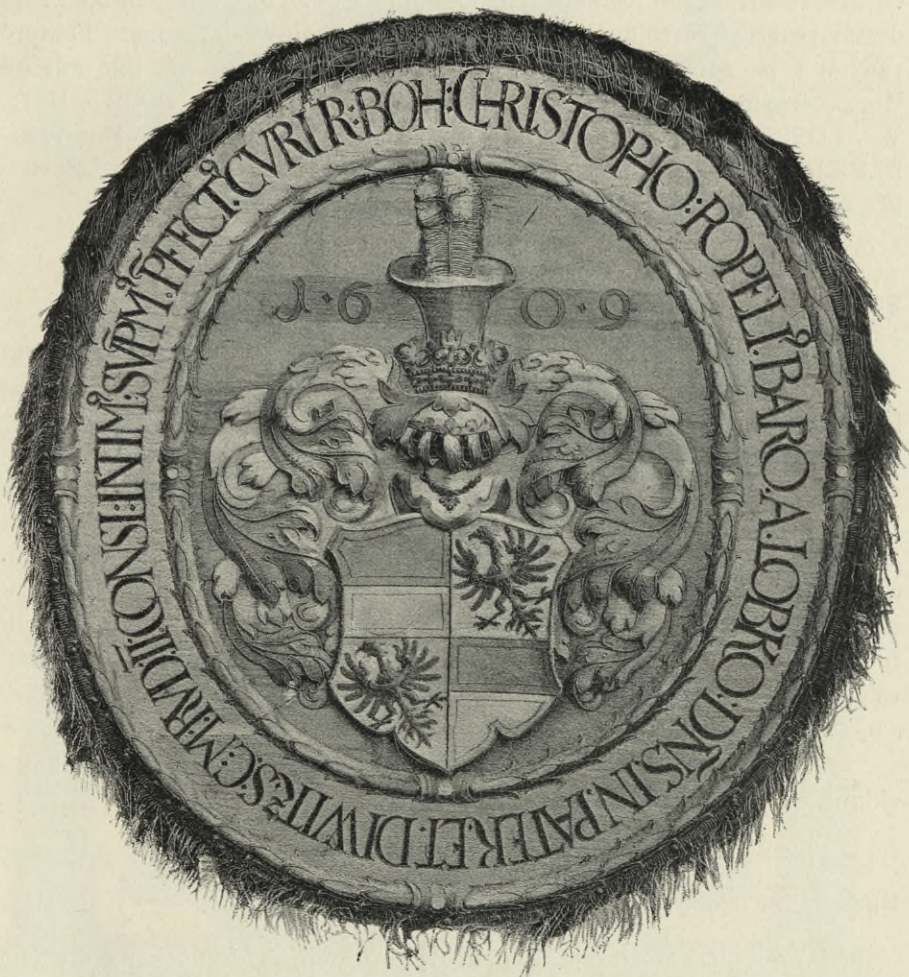

Obr. 170. Náhrobní štít Martinicův z r. 1598.

291. (č. n. inv. 348 c.)

POHŘEBNÍ ŠTÍT Krištofa Popela z Lobkovic (katalog retrosp. výst. 242. Borovský-Chytil: »Výběr« list 11.), oválový 82/75 cm. Na desce borové napnuta hedvábná látka bílá se stříbrnými vodorovně přtkávanými nitmi na povrchu. Na ni nakaširován ze silného plátna červeně

a fialově přibarveného vystříhaný znak Lobkovický s hojnými fafrnochy po stranách tak, že působí dojmem plastiky. Při okraji nápisový pruh: CHRISTOPHO : POPELĚ : BARO . A . LOBKO : DŇS . IN . PATEK . ET . DIWITZ . S : C : M : RVD : II : CONSI : INTIM' . SVPM' . PFECT' CVRLÆ R :

Obr. 171. Náhrobní štit Lobkovický z r. 1609.

BOH: Písmena jsou černým hedvábím vyšita a zlatým silným dracounem obroubena. Nápis lemuje po obou stranách oblá lištna zeleným hedvábím povlečená, na níž vyšity dracounovým provázkem vavřínové lístky. Při znaku letopočet 1609. — Kolkolem štítu třáseň z černého hedvábí a zlatých nití.

Velmi vkusná práce z r. 1609. — Viz obr. 171.

292. (č. n. inv. 348 a.).

NÁHROBNÍ ŠTÍT Jana Krištofa Popela z Lobkovic 78/86 cm, oválový třísněmi vroubený. Na borové desce, povlečené zahnědle zelenou látkou hedvábnou (atlas), na způsob plastiky provedený znak Lobkovický, kašírovaný (jako při předešlém), z bílé hedvábné látky, místy žlutě přibarvované, se stříbrnými přitkávanými nitkami na povrchu. — Kolem opět nápis dvěma věnečky vavřínovými na žluté látce brokátové dracounem konturovanými a na způsob oblé lištny podloženými obroubený, na bílé atlasové látce, černými písmenami (vyšitými): HANS CHRISTOF · POPL · HER · V : LOBKOWIZ · AVF · PATEK · VND · DIWIZ · R : K : M : VND BEIDER : F : D : ALBERTI · VND · LEOP : ZV · ÖST : CAMERER. — Při znaku letopočet 1613 a datování: AETAT : SVÆ · 29.

Cenná práce vyšivačská z r. 1613. — Srov. č. 290 a 291.

293. (č. n. inv. 2.).

DOMÁCÍ OLTÁŘÍK 58 cm vys., 39·5 cm největší šířka, z hruškového dřeva na povrchu ebenem obkládaného, deskovitý, s nikou pro ciselovanou stříbrnou sošku škapulířové Madonny s Dítěm (11 cm vys.) uprostřed. Při nice po stříbrném válcovém sloupci s pajonskou hlavici, na soklovitém podstavci. Sloupce ty nesou svrchu štítový nástavec s římsami volutovými, na nichž po drobné sošce andílka ze stříbra ciselovaného, s palmovou větvicí v ručce. Kromě toho ještě i jiné stříbrné ciselované ozdoby prolamované a festony, z nichž zvláště pěkně se zdařily obě ozdoby okrajové při sloupcích, na způsob karyatid v ornamentu lalokovém vpletených. Povrch vkusně jest vyložen leštěnými destičkami mramorovými různých barev. — Za podstavec oltáříku tomu slouží tři zásuvky, na nichž vztýčeny po stranách dva jehlany.

Velmi červotočem poškozeno. — Úhledná práce ranně barokní ze sklonku XVII. stol. (Viz obr. 172.)

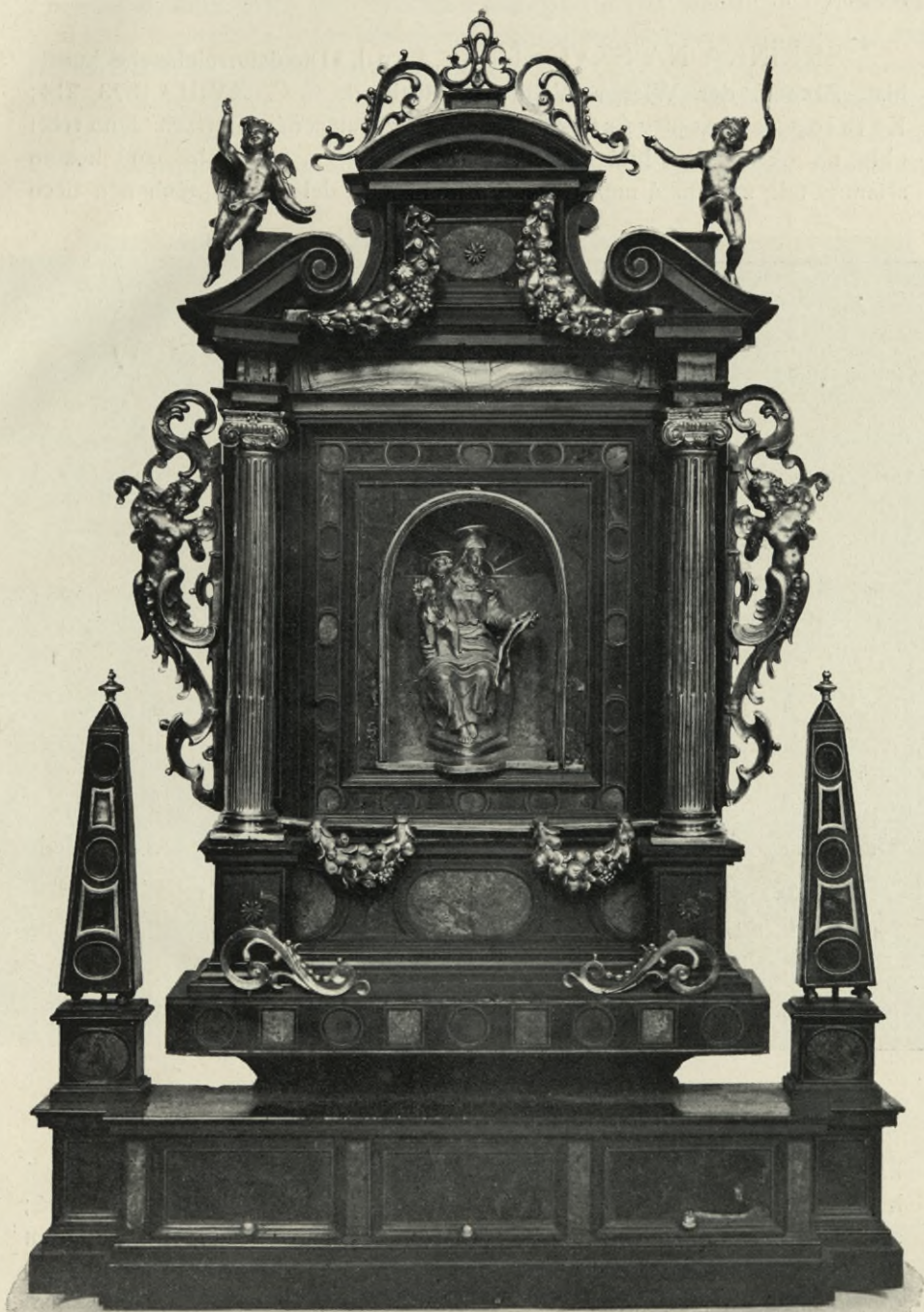
Dle inventáře dar arcibiskupa Schrenka.

294. (č. n. inv. 340.).

SVATOSTÁNEK z mramorových leštěných destiček na dřevěnou kostru nalepovaných, čtyřboký, 61·4 cm šir., 46 cm hluboký a 86 cm celkem vysoký. Při rozích po sloupku oblém, bez hlavic. Dvířka v podobě renaissančního portálku s architravem a římsovým trojúhelníkovým nízkým štítkem. Na místě kování na dvířkách kovová obruba zlacená řadou granátů vyložená. Na místě stříšky rovná plocha, kolem pak z mramorových kousků broušená balustráda.

Zajímavá hračka forem ještě renaissančních (ze XVII. stol.), ač bez uměleckého významu.

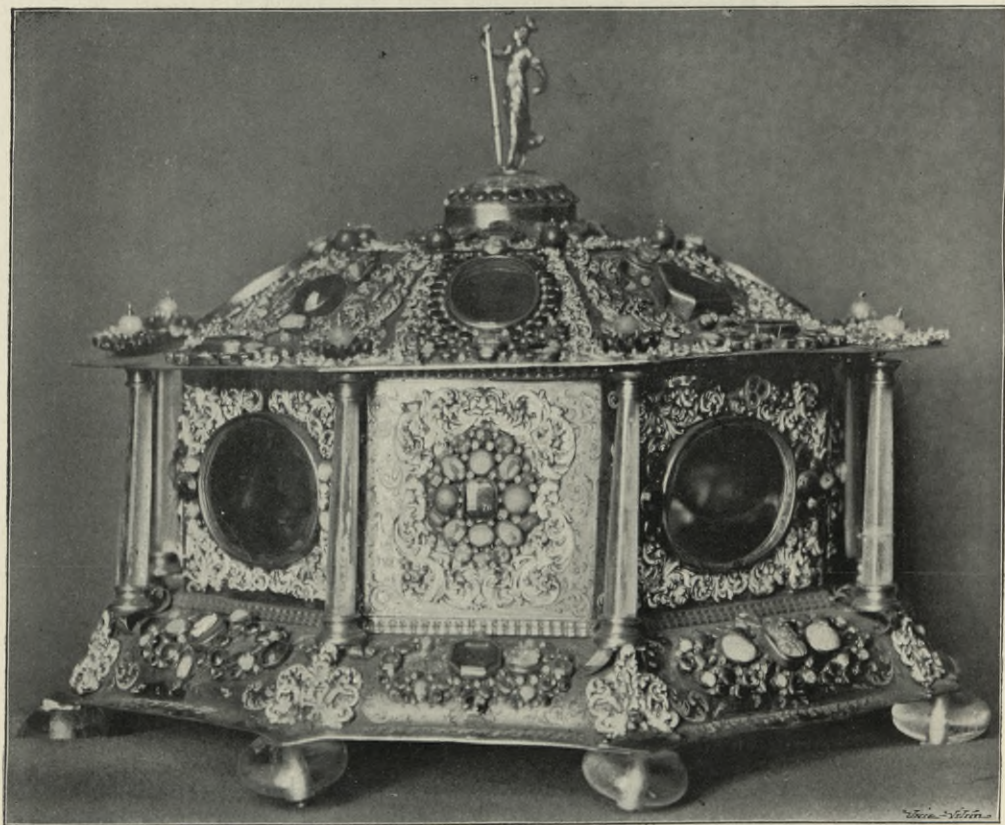
Dle inventáře dar císaře Leopolda I. z r. 1860.

Obr. 172. Domáci oltářik.

295. (č. n. inv. 227.)

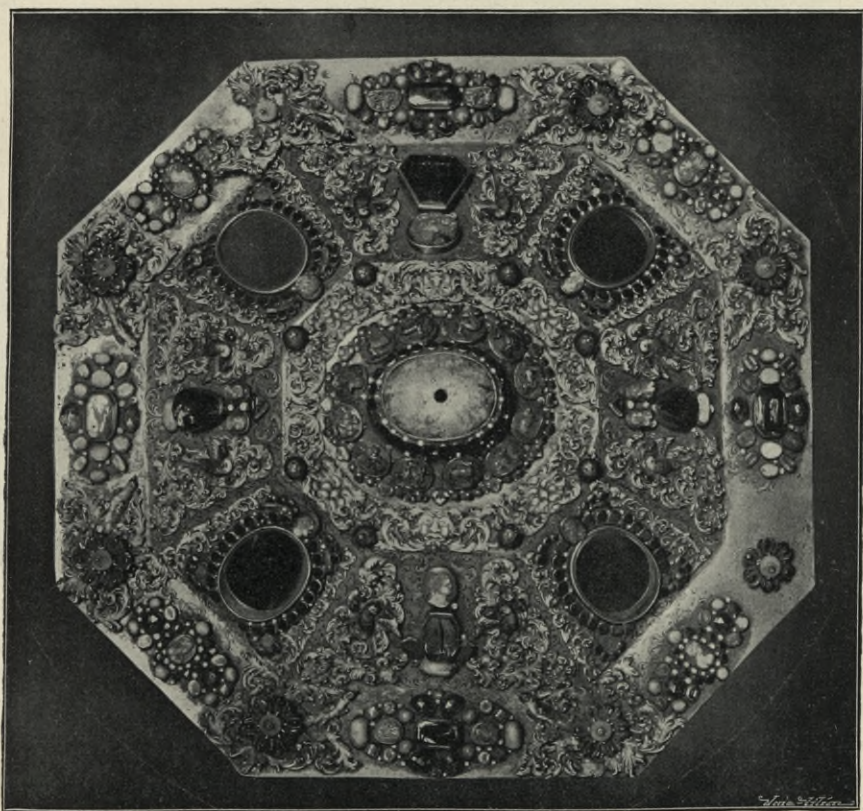
SKŘÍNKA NA SKVOSTY. (K. Lind, »Die österreichische kunsth. Abtheil. der Wiener Weltausst. Mitth. d. C.-C. XVIII. 1873, 214; Katalog retrosp. výst. 297, čís. 474.) ze zlaceného stříbra. Dno tvoří oble na okrajích vydutá deska — $31\frac{3}{25}$ cm —, jejíž rohy jsou kosmo sříznuty tak, že vzniká nepravidelný osmihran o delších kolmých a o něco

Obr. 173. Šperková skříňka.

kratších hranách kosmých. Pode všemi osmi rohy dna po sploštěle broušené křišťálové kouličky. Vlastní schránka rozměrův $21\frac{5}{23}$ cm, 9 cm hluboká; stěny její kolmé a ploché jsou vždy ob jednu prolomeny okrouhlým zaskleným otvorem. Víko, na okraji ploché a v nárožích podepřené křišťálu broušenými oblými sloupky, jest mískovitě vzedmuto. Nepatrně jen znatelnými hranami dělené stěny jeho přecházejí nahoře opět ve vodorovnou plošku osmihrannou, z níž vyčnívá válcový podstaveček se soškou (ciselovanou) Amazonky, 6 cm vys., o pavezú (praporoc jí chybí) opřenou, slušně pracovanou. Všechny

stěny skřínky hojně jsou zdobeny namontovanými plastickými ornamenty z kovu tepanými a pestrobarevným emailem povlácenými. Převládá tu motiv rozvilinového akanthu barokního; tu a tam i tepaná lidská maska, podoba ptáka nebo delfína. Mezi tím hojně broušených barokních skel a velmi četné drobné renaissanční kameje ze skla mlékového. Ostatek zlacených ploch jest pomalován na způsob niella bílými, černě konturovanými rozvilinami.

Obr. 174. Víko šperkové skřínky č. 295.

Vkusná, nyní již značně defektní práce — nepochybně Augsburská — z druhé polovice XVII. stol.

Značky: svislý květ piniový, cosi konvici podobného; pod tím vlnitá čára. — Viz obr. 173. a 174.

Pouzdro k této skřínce příslušné, z lipového dřeva zhotovené, potaženo jest červenou koží a ozdobeno hojnými knihařskými ozdůbkami zlacenými. Na výčnělku pro sošku dvakrát vytlačen obrázek (poprsní) světce se svatozáří ze 5 hvězd. — Skřínce soudobé.

296. (č. n. inv. 260.)

PODNOS PERLETÍ VYKLÁDANÝ z r. 1598. (Katalog retrosp. výstavy 254. čís. 107.) Ze dřeva v podobě mělké mísy vykroužený, 71·5 *cm* v průměru. Okraj neprofilovaný. Povrch jeho ozdoben jest vykládanými

Obr. 175. Podnos perletí vykládaný.

lístky, větvicemi i květy na černé pokostové půdě. Na kruhovém dně složen jest ornament v šest kruhových terčů kolem většího sedmého uprostřed, v němž do perleťové destičky vyryt jest znak (archanděl Michael nade věží) a nad ním písmena G · B · A · B · s letopočtem 1598. — Zadní strana pestře jest omalována větvicovým drobounkým ornamentem.

Nevšední, velmi zajímavé dílo. Silně poškozeno.

Viz obr. 175.

297. (č. n. inv. 237.).

ZLATÁ RŮŽE císařovny Marie Anny.

Celková výška 92 *cm*.

Podstavec (25 *cm* vysoký) v podobě kolmo postaveného válce na nízkém soklíku deskovém, jehož spodní hrany obloženy jsou profilovanou římsou. Článek římsy, jenž činí přechod ke stěně soklu, má profil prohnutý a ozdoben jest řadou svišlých cípatých listů ciselovaných. Boky soklu kráší ciselovaný větvicový ornament. Vlastní válcové těleso podstavce podloženo jest deskou osmihrannou a čtyřmi lvími spáry. Plášť podstavce ověncen nahoře i dole vavřínovým pletcem a řadou kolmých cípatých listů na místě římsy. Dolejší část pláště jest kolmo kanellována, část svrchní pak obložena páskou, na níž vytepán velmi jemně stilisovaný větvicový vzor stáčený. Pod touto páskou festony ze stříhaných lístků a květů ve dvou lvích maskách zavěšené.

Na podstavci stojí vása 20·5 *cm* vysoká, empirově stilisovaná, oválná, štíhlá, se dvěma uchy. Plášť její jest rovněž kanellován a při spodu kalichem velkých cípatých listů obklopen. Pod uchy po krásné ciselované dětské hlavičce, z pod níž opět stříhané pletence splývají. Vpředu i vzadu na plášti nanýtovány jsou štítky (dva počtem) se znakem papežským. — Do vásy zatčena kytice růžových větví s listy a květy ze zlata stříhanými a tepanými, počtem 12.

Obr. 176. Zlatá růže císařové Marie Anny.

Celek zhotoven ze zlatého plechu, namontován na vnitřní dřevěné kostře a připevněn k desce (čtvercové) z červeného leštěného mramoru.

Na osmibokém podkladu pod vásou vyryto: MARIAE · ANNAE · PIAE · REG · VICT · AMAD · F · FERDINANDI · KAROLI · REGIS · HVNGARIAE · CONIVGI · AVGVSTAE · AN · MDCCCXXXI.

Punzy: koňská hlava k levu hledící a papežský znak (tiara). Výborná, velice exaktní práce empirová. — (Viz obr. 176.)

298. (bez čísla invent.).

DVA ZBYTKY OKENNÍCH MALEB, z trojúhelníkových výsečí okenní kružby gotické, hrubě omalované gotickými trojlisty hrotitými.

299. (bez čísla inv.).

KOPIE náhrobníku arcibiskupa Jana z Jenštejna, pohřbeného v Římě v kostele S. Prassede, ve skutečné velikosti na papíře provedená.

300. (bez č. inv.).

ZBYTKY ROMÁNSKÉHO MEČE (Srvn. Mitth. d. C. C. XVI. [1871] str. 88.) nalezeného r. 1870 ve hrobě rakouského vévody Rudolfa, jenž r. 1290 v Praze zemřel. Železo rzi téměř úplně rozrušené. Čepel nahore 57 mm široký, dvojbřitký, konicky se súzující (zbyly toliko úlomky). Jílec plochý, zakončený kuličkou ve hrot vybíhající. Záštitá rovná. Stopy kožené pochvy jakož i vápna na zbytcích těch lpící jsou zcela patrný.

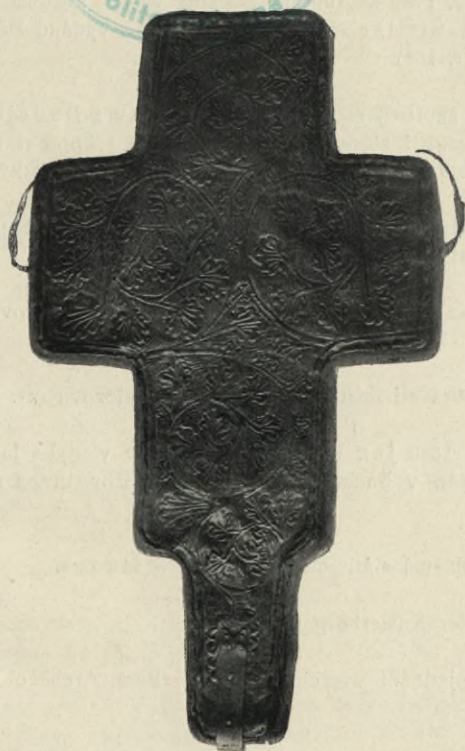
301. (č. n. inv. 341.).

ŽELEZEM OKOVANÁ TRUHLICE gotická z dubových silných desk, hranolová, 38 cm šir., 40 cm vys. a 88 cm dlouhá, s padákovým víkem nahore o 3 cm truhlici přesahujícím. Celý povrch obit jest kolmo se křížujícími železnými obručemi 47 mm širokými, 6 mm silnými. Zámkové skoby silné tři na zámky visuté. Kromě toho ještě čtvrtý zámek vnitřní, k němuž však klíč chybí.

Truhlice tato nalezena byla v malém klenutém sklípku při opravě schodiště ke korunovačním klenotům nad kaplí svatováclavskou. Shledány v ní dva drobné korálky, kutnohorský stříbrný grošík Václava IV. s českým lvem ve štítku a stříbrný drobný grošík Jana Lucemburského s korunou na aversu a písmenami **W** **H** ve věnečku na reversu. (Předměty tyto uloženy jsou mezi jinými votivními drobnůstkami pod číslem n. inv. 218.)

302. (přísluší k č. n. inv. 94.).

KOŽENÉ POUZDRO na zlatý kříž č. 26. z černěné podešvovíce; dvojdílné, železnými stěžkami a dvěma řeménky spjaté. Povrch ozdoben gotickým větvicovým (volutovým) ornamentem čakaněným i vřezávaným, strany kolmé zdobí úzká, rovná větévka s lístky souměrně se rozchylujícími. — XIV. stol. — Viz obr. 177.

Obr. 177. Pouzdro na zlatý kříž č. 26.

DOPLŇKY A OPRAVY.

- Str. 20 (k č. 13.).
Herma sv. Ludmily koupěna byla z předmětů zrušeného kláštera Svatojirského na Hradčanech r. 1782 za 100 zl., perlami vyšitá koruna její pak za 200 zl. (Srov. Podlaha-Šittler »Poklad Svatovítský«, vydáno Dědictvím sv. Prokopa v Praze 1903, str. 153).
- Str. 26 (k č. 17)
Hermu sv. Víta zhotovil r. 1486 zlatník Václav z Budějovic. Za práci svou obdržel 23 kopy. Při zlacení spotřebováno za 1 kopu rtuti; skleněné imitace drahých kamenů stály 20 grošů. (Srov. »Poklad Svatovítský« str. 98.)
- Str. 26 (k č. 18.).
V 8. řádce z dola oprav »Renovatum . . . 1670.« — Dle poznámky nynějšího inventáře darovala hraběnka Vrtbová.
- Str. 27 (k č. 19.).
Darem přinesl Karel IV. z Říma mezi r. 1368–1369. (Srov. inventář z r. 1476, č. 62., Pešina, »Phosphorus« str. 517.)
- Str. 37 (k č. 25.).
Ve 2. řádce s hora čti místo »kolmým« — »vodorovným«.
- Str. 48 (k č. 28.).
Odkázal před r. 1540 Jan Kůrka, nepochybně vладыka Jan Kůrka z Korkyně, kolem r. 1531 pán v Suchdole u Příbrami. (Srov. inv. z r. 1540; Phosphorus str. 495.)
- Str. 48 (k č. 30.).
V 6. řádce z dola má státi místo »20 cm« — »10 cm«.
- Str. 49 (k č. 30.).
»Parys« = klášter Kaiserberg v Elsasku.
- Str. 54 (k č. 40.).
Monografické pojednání uveřejnili jsme v »Pam. Archaeol.« XX. (1902), sloup. 161 sqt.
- Str. 60 (k č. 42.).
P. T. p. univ. professor, vládní rada Dr. K. Vrba zjistil, že skříňka tato není z alabastru, nýbrž z mléčného křemene.
- Str. 64 (k č. 45.).
»Mensale« daroval Karlu IV. r. 1348 uherský král Ludvík. (Srov. Tomek, »Děj. Prahy« II., 17—18.)
- Str. 67 (k č. 49.).
Relikviář sv. pěti Bratří nalezen byl roku 1776 pohozen v kobce podvěžní. (Srov. přípisky v inventáři z r. 1768.)
- Str. 73 (k č. 52.).
Pořízena r. 1776. Schránku původní zhotoviti dal Karel IV. r. 1354. (Srov. »Poklad Svatovítský« str. 28 a 152.)
- Str. 74 (k č. 52.).
V 8. řádce s hora čti místo »lněné« — »hedvábné se lněným okrajem«.

- Str. 75 (k č. 55.).
V 8. řádce z dola místo »v inventáři« čti: »V Pešinově přípisku k inventáři«.
- Str. 81 (k č. 64.).
V 24. řádce s hora vypusť slova: »v Treviru chovaného«.
- Str. 84 (k č. 72.).
V 8. řádce s hora má státi místo »v Římě« — »v Treviru«. (Srov. »Poklad Svatovítský«, vyd. Svatoprokop. Děd., str. 30 a 34.)
- Str. 84 (k č. 75.).
Relikviář sv. Jiří koupěn kapitulou r. 1782 při zrušení kláštera Svatojirského v Praze za 110 zl. (Srov. »Poklad Svatovítský«, str. 153.)
- Str. 88 a 89 (k č. 77., 78., 79.).
Rukovité relikviáře sv. Ludmily a Pavlína zakoupeny rovněž z věcí kláštera Svatojirského; podobně i sv. Barbory z některého jiného zrušeného kláštera. (Srov. »Poklad Svatov.«, str. 153 a 154.)
- Str. 90 (k č. 80.—81.).
V 2. řádce s hora čti místo »Stollan« — »Hollan«.
- Str. 92 (k č. 85.).
Inventář z r. 1512 zmiňuje se o tomto relikviáři slovy: »monstrantia argentea deaurata cum insigniis junkarorum in pede, in qua recluduntur reliquiae.« (Srov. náš »Poklad Svatovítský« str. 70 a »Phosphorus« str. 492.)
- Str. 94 (k č. 87.).
V 7. řádce z dola čti místo »sklonek XIV. stol.« — »sklonek XV. stol.«
- Str. 95 (k č. 89.).
Vyobr. č. 84. a 85. vztahují se k č. 88. a 89.
- Str. 98 (k č. 93.).
Ve 12. řádce z dola čti místo »85 cm« — »85 cm«.
- Str. 103 (k č. 101.).
Relikviář sv. Viktorína koupěn r. 1782 z věcí chrámu Svatojirského v Praze za 8 zl. (Srov. náš »Poklad Svatovítský« str. 153.)
- Str. 105 (k č. 103.).
I tento relikviář koupěn při zrušení kláštera Svatojirského za 48 zl. (Srov. o. c. ibidem.)
- Str. 114 (k č. 115.).
V 11. řádce s hora doplň za slovem »uvádí« slova: »podobný relikviář«.
- Str. 138 (k č. 180.).
Kalich tento odkázala při r. 1768 choť polského krále Stanislava Leszczyńskiego Kateřina Opaliňská. (Viz inventář z r. 1768 pag. 16.)
- Str. 160 (k č. 235.).
Tento obraz nalezen byl s deskovým relikviářem sv. pěti Bratří v kobce podvěžní r. 1776. (Srov. náš »Poklad Svatovítský« str. 152.)
- Str. 178 (k č. 274.).
Koupěn ze zrušeného kláštera Chotěšovského r. 1783 za 2000 zl. (Srov. »Poklad Svatovítský« str. 153.)
- Str. 183 (k č. 281.).
Obraz 164. týká se mešního roucha č. 281.
- Str. 190 (k č. 294.).
V poslední řádce má státi místo »r. 1860« — »r. 1680«. (Srov. náš »Poklad Svatovítský« str. 129.)

SEZNAM UMĚLCŮ A ŘEMESLNÍKŮ.

- A M* stříbrník (r. 1835) 157.
 Augsburský zlatník (II. pol. XVII. stol.) 193.
 Backenius (Packenius) Jan a František,
 zlatníci (1766) 142.
 Boehm J., ryjec (1836) 166.
 C N (?) stříbrník malostranský (sklon. XVII.
 stol.) 150.
^D_A stříbrník Vídeňský (1716) 136.
 Ebner Jakub, stříbrník Malostranský (1775)
 145, 146, 159.
^{FA}_{DS} stříbrník (poč. XVIII. stol.) 152.
^{FI}_S stříbrník (1748?) 90.
 Fortner, stříbrník Pražský (1837) 158.
^{FW}_V stříbrník (II. pol. XVIII. stol.) 141.
 G. H. ryjec (sklon. XVII. stol.) 167.
 Groskurt H. P., ryjec (1734) 167.
^{GW}_S stříbrník Novoměstský (1725) 90.
 Gz stříbrník Novoměstský (1618) 75.
 Heuberger L., ryjec (I. pol. XIX. stol.)
 163, 168.
 Hölzel Antonín, zlatník Pražský (1801) 157.
 Hrbek (Herbek) Martin, stříbrník Pražský
 (1670) 22, 26.
 H. St., ryjec bavorský (1778) 167.
 B ryjec Římský (1697) 167.
- ^{ID}_F zlatník (1766) 142.
 I G (nebo I C), stříbrník Vídeňský (1729
 112.
^{IG}_L stříbrník Malostranský (1701) 51, 110
 (1708) 142.
^{IH}_O (nebo ^{IM}_O) stříbrník Staroměstský
 (1721) 141.
 I N, stříbrník Pražský (1780) 74.
 Junkerové (II. pol. XIV. stol.) 92, 199.
 Krauss Antonín zlatník Pražský (1779)
 112.
 Lawante Ivan Josef, klenotník Pražský
 (1835) 157.
 L G L ryjec (sklon. XVII. stol.) 167.
 Lichtenschopf Leopold, stříbrník Pražský
 (1724) 181.
 M A R stříbrník (sklon. XVII. stol.) 110.
 Martin zlatník Pražský (1465) 73.
 Milánský vyšivač (1857) 183.
 Pakeni viz Backenius.
 Parléf Petr (II. pol. XIV. stol.) 92.
^{PI}_W stříbrník (sklon. XVII. stol.) 163.
 R R stříbrník Novoměstský (1711) 48,
 (1702) 51, (1713) 108.
 Škreta Karel, malíř Pražský 163.
 Václav z Budějovic zlatník (1486) 198.
 Wirt J. N., ryjec (1792) 166.

SEZNAM PŘEDMETŮ.

- Berla** sv. Prokopa 83, sv. Petra 84, pontifikální 152, Khuenburgova 152.
- Brnění** sv. Václava 7, kroužkové 9, 17.
- Bulla zlatá** Karla IV. 165.
- Byssus** 67, 100, 122.
- Ciborium** 105, 138, Karla IV. onyxové 146.
- Deska nápisová** z hrobu krále Rudolfa 155.
- Deska ostatková** Trevírská 67, sv. pěti bratří 67, Kolovratova 72, z roku 1399. 77. Pontánova 77, Karlštejnská 82.
- Gremiale** 184.
- Herma** sv. Ludmily 19, 198, sv. Václava 20, sv. Vojtěcha 24, sv. Víta 26, sv. Anny 26, 198.
- Hřeb železný** 42, 84, 98.
- Hřeben** obřadní sv. Vojtěcha 18.
- Hůl** Mojžíšova 84, viz: **Berla**.
- Insignie** královské z hrobu Rudolfova 152, císařské 155.
- sv. Jiří** praporec 17, rukovitý relikviář 84, 199.
- Kalichy** 132—138, Kolovratský 134, Khuenburgův 136, Schwarzenberský 138, Polský 138, 199.
- Kameje** 34—37, 69, 72, 113, 164, 193.
- Kámen oltářní** 77.
- Kasule** viz: **Mešní roucha**.
- Koflík** sv. Václava 146.
- Konvice** 148, 151, 152.
- Kopí** 17.
- Kord** 17.
- Koruny**: perlová na hermu sv. Ludmily 20, pro sošky 156. Viz: **Insignie**.
- Krajky**: 186, 187.
- Kříž**: Karlův zlatý s kamejemi 32, s rytými obrazy 42, křišťálový k průvodům 44, dvojitý se dřevem sv. kříže 48, perleťový 52, arcibiskupa Medka 51, oltářní 52—54, kasulový vyšívány 175. Viz: **Pacificál**, **Pektorály**.
- Křišťálové nádoby**: skříňka (relikviář sv. Mikuláše) 60, konvice s ubrusem Páně 62, míska s loktuší P. Marie 66, soudek honosný 150.
- Lampy** 156, 157.
- sv. Ludmily** herma 19, relikviář 88.
- Malba**: na skle 196; viz: **Obrazy**.
- Maria P.**: soška ze slonoviny 18, obraz Římský 26, 161, 198, obraz tabulový 28, 31, loktuše 62, 67, 100, 122; viz **Relikvie**.
- Meč** sv. Václava 12, sv. Štěpána 14, románský 196.
- Medaillon**: 122, 123, 164, 165. Viz: **Monile**, **Pektorály**.
- Mešní roucha** viz: **Roucha**.
- Mince**: korunovační 165, 166, honosné 167, křestní 167, Václava IV. 196, Jana Lucemburského 196.
- Mísa** ad lavabo Breunerova 150. Viz: **podnos**, **tacek**.
- Missál** s deskami stříbrnými 163, z roku 1690. 163.
- Mitry**: sv. Vojtěcha 173, císařové Eleonory 175, pontifikální 186.
- Monile** (relikviář náprsní): 88, 102—121, s kamejí 113, s obrázkem sv. Kateřiny 114, s »Ukřižováním« 114, s perleťovou řezbou 117, 122, s karneolem 120.
- Monstrance**: 139—145, šperková 141, Putzova 141, zlatá 142, krále Karla X. 142.
- Náhrobník** Jana z Jenštejna 196.
- Obrazy**: Madonny (římský) 26, 161, 198, (tabulový) 28, 31, (stojanový) 161; (relief Staroboleslavský) 162. Sv. Aloisia 31; Antonína 31; sv. Jana Nep. (plaquette) 163; sv. Jana Křt. (miniaturní) 163; votivní (relief) 162; tryptychon 31; perlami vyšíváné 174; ryté 44, 48, 57, 80, 94, 105, 106, 114, 117, 121, 122, 123, 126, 128,

- 134; emailované 57, 73, 82, 100, 119, 130, 132, 134, 138, 152, 173; niellované 71. Viz: **Kameje**.
- Odznam křížácký** 17.
- Oltářík** domácí 31, 190.
- Pacifikál:** 47, 198; 49, 51.
- Palla** 184.
- Patena** 134 136.
- Pedum** viz **berla**.
- Pektorály:** 122—130, kříže ostatkové: 25, 48, 124—128, pontifikální 129—130, ostatkové medailliony 122, 123, sv. Materna 124, sv. Vojtěcha 124. Viz: **Medaillon**, **Monile**.
- Plenář** 67, 72. Viz: **Desky ostatkové**.
- Podnos** viz: **Mísa**.
- Pohár:** sv. Václava 146; onyxový Karla IV. 146; renaissanční 149.
- Pouzdra** kožená: 193, 197.
- Praporec:** sv. Jiří 17.
- Prsteny:** sv. Vojtěcha 125; pontifikální 129.
- Přilbice:** sv. Václava 10.
- Pyxidy:** 145, 146.
- Rámec:** 160, 162; oltářního kamene 77.
- Relikviáře:** poprsní (hermy) 20—26; křížové (pacifikály) 32—51; tumbové 54 až 60; křišťálové 62—66; deskové 67—82; rukovité 84—90; monstrancovitě 91—112; závěsné a náprsní (monilia a pektoraly) 113—130; sv. Mikuláše 60, 98; sv. pěti bratří 67, 80, 198; sv. Jana Nepom. 81, 111; sv. Norberta 83; sv. Reynolda 83; sv. Petra 84; sv. Jiří 84; sv. Václava 87, 90, 101; sv. Barbory 88, 110, 199; sv. Ludmily 88, 199; sv. Pavlína 89, 199; sv. Kateřiny 91; sv. Lazara 93; sv. Vavřince 96, 112; sv. Blažeje 98; sv. Viktorína 103, 199; sv. Scholastiky 108; sv. Ondřeje 108; sv. Šebastiana 109; sv. Štěpána 109; sv. Apollonie 112; sv. Marka 120; sv. Apollináře 121; sv. Karla Bor. 123; Kolovratův 59; Lobkovický 80; Trevířský 67; s Parlěřovou značkou 92, 199.
- Relikvie:** Krista Pána 32—47, 48, 62, 72, 73, 75, 76, 81, 84, 98, 126; P. Marie 62, 66, 97, 122; Karlštejnské 82; zlatem obložené 83; viz: **»relikviáře«**.
- Rohy** (Rolandovy): 3.
- Roucha mešní:** 168—186; sv. Václava 168; sv. Vojtěcha 170; Chotěšovská 178, 199; Černínská 181; Pešinovo 182.
- Rukavice:** sv. Vojtěcha 173.
- Růže zlatá:** 195
- Růženec:** ambrový 164; lapisový 164; achatový 165.
- Sochy:** Madonny ze slonoviny 18; andělů 158; viz: **»Hermy«**.
- Soudeček:** honosný z křišťálu 150.
- Svatostánek:** 190, 199.
- Svatozář:** hvězďová 156.
- Svícný:** 157—158.
- Šperky:** 141; skříňka šperková 192.
- Štíty:** z hrobu sv. Jana 158; náhrobní Adama z Dietrichštejna 186; Jiřího Bořity z Martinic 187; Křištofa Popela z Lobkovic 188; Jana Křištofa Popela z Lobkovic 190.
- Tác:** mešní 150, 152; perleřový 194; viz: **»mísa«**.
- Truhlíce:** gotická 196.
- Ubrus** Páně 63, 198.
- sv. Václava:** brnění 7; přilbice 10; meč 12; koflík 146; roucho 168; relikviáře 87, 90, 101; herma 20.
- Velum** kalichové 183.
- Veraikon:** 75, 159, 160, 199.
- sv. Vojtěcha:** hřeben 18; herma 24; křížky 124; prsteny 125; mešní roucho 170; rukavice 173.
- Zámeček:** středověký 60.
- Žezlo:** 152, 155.

PŘÍLOHY.

Ke str. 9.

Brnění sv. Václava. (Límeč.)

Brnění sv. Václava. (Kroužkové pletivo.)

Ke str. 12.

Detaily z helmice sv. Václava.

Ke str. 29.

Tabulový obraz Madonny.

Ke str. 54.

Tumbový relikviář č. 40.

Ke str. 72.

Antické intaglie na románském plenáři č. 50.

Ke str. 91 a 92.

Relikviář sv. Kateřiny. — Relikviář se značkou Junkerův.

Ke str. 168.

Roucho sv. Václava.

Látka roucha Svatováclavského.

Ke str. 170.

Látka roucha Svatovojtěšského.

Príspevky

věnované na vydávání „Soupisu památek historických a uměleckých
v království Českém“.

Na vydání jednotlivých svazků Soupisu dostalo se Archaeologické kommissi a dostává příspěvků jednak věnováním subvence na vydání, kterážto podpora obrací se na pořízení ilustrací, tak že tímto způsobem jednotlivé svazky podle hojnosti subvence mohou býti prodávány poměrně lacino a dojíti tak nejširšího rozšíření ve veřejnosti. Na druhé straně podporuje se dílo hromadným zakupováním jednotlivých svazků od autonomních a jiných korporací.

Posud Archaeologické kommissi poskytli příspěvky*) obojího druhu tito jednotlivci a korporace:

Důstojný provincial augustinianů P. A. Tonder na Soupis okresu Lounského	K 140.—
Konvent augustinianů v Ročově	» 60.—
Město Kolín na Soupis okresu Kolínského	» 400.—
Okresní výbor v Kolíně na Soupis okresu Kolínského	» 400.—
Město Louny na Soupis okresu Lounského	» 400.—
Okresní výbor v Kouřimi na Soupis okresu Kolínského	» 400.—
J. J. Jiří kn. z Lobkowicz na Soupis okresů Mělnického, Píseckého a Jičinského	» 1000.—
Pan ředitel Jan Vaněk zakoupil 80 výt. Soupisu okr. Kolínského	
Okresní výbor v Kouřimi . . . 12 » » » »	
J. M. opat Sigmund Starý na Soupis okresu Milevského	» 100.—
Město Roudnice na Soupis okresu Roudnického	» 400.—
Okr. výbor v Bechyni na Soupis okresu Milevského	» 100.—
Okr. hospodářská záložna v Sedlčanech na Soupis okresu Sedlčanského	» 40.—
Hrabě Jan Josef z Herbersteina na Soupis okresu Roudnického	» 50.—
Pan August Fodermayer na Soupis okresu Plzeňského	» 100.—
Rolnická záložna Podřipská na Soupis okr. Roudnického	» 200.—
Okresní školní rada v Sedlčanech zakoupila 45 výtisků Soupisu okresu Sedlčanského.	
Hospodářská okresní záložna v Sedlčanech koupila 30 výtisků téhož Soupisu.	
Okresní výbor v Sedlci koupil 15 výtisků téhož Soupisu.	
Okresní výbor ve Voticích koupil 100 výtisků téhož Soupisu.	
Městská rada v Roudnici zakoupila 25 výtisků Soupisu okresu Roudnického.	
Okresní výbor v Bechyni zakoupil 10 výtisků Soupisu okresu Milevského.	

* Příspěvky uvádějí se, jak podle času byly poskytnuty.

J. J. Adolf Josef kníže ze Schwarzenberga věnoval na vydání Soupisů, které se týkají jeho panství	K 2000.—
Město Klatovy na Soupis okresu Klatovského	» 200.—
Město Praha na vydání Soupisu památek města Prahy*) (I. lhůta) »	5000.—
Okresní výbor v Pardubicích na Soupis okresu Pardubického	» 200.—
Město Mělník na Soupis okresu Mělnického	» 100.—
Okresní zastupitelstvo v Lomnici n. L. na Soupis okresu Třeboň- ského	» 50.—
Okresní výbor v Karlíně na Soupis okresu Karlínského	» 1000.—
Záložna ve Vysočanech » » » »	» 50.—
Okresní zastupitelstvo ve Veselí n. L. na Soupis okresu Třeboň- ského	» 50.—
Město Karlín na Soupis okresu Karlínského	» 400.—
Okresní výbor v Třeboni na Soupis okresu Třeboňského	» 100.—
Městská rada v Rokycanech na Soupis okresu Rokycanského	» 200.—
Město Praha na Soupis památek města Prahy (II. lhůta)	» 5000.—
J. J. Ferdinand kn. Kinský na Soupis okresu Chrudimského	» 600.—
Občanská záložna v Hlinsku zakoupila 10 výtisků díla »Lid na Hlinecku«.	
J. J. Moric kníže z Lobkovic na Soupis památek zámku Roudni- ckého	» 6000.—
Okresní výbor v Hlinsku zakoupil 25 výtisků díla »Lid na Hlinecku«.	
Okresní výbor v Chrudimi na Soupis okresu Chrudimského	» 400.—
Městská rada v Jindřichově Hradci na Soupis okresu Jindřicho- hradeckého	» 100.—
Občanská záložna v Karlíně na Soupis okresu Karlínského	» 400.—
Spořitelna v Příbrami na Soupis okresu Příbramského	» 50.—
Město Kostelec n. L. na Soupis okresu Karlínského	» 100.—
Město Praha na Soupis památek města Prahy (III. lhůta)	» 5000.—
Okresní výbor v Slaném na Soupis okresu Slanského	» 300.—
Občanská záložna v Slaném na Soupis okresu Slanského	» 300.—
Okresní výbor ve Velvarech » » » »	» 100.—
Město Vysoké Mýto na Soupis okresu Vysokomýtského	» 100.—
Okresní výbor v Novém Strašecí na Soupis okresu Slanského	» 100.—
Okresní výbor ve Vys. Mýtě na Soupis okresu Vysokomýtského	» 200.—
Okresní výbor v Nechanicích na Soupis okr. Králové-Hradeckého	» 50.—
Město Chrudim na Soupis okresu Chrudimského	» 400.—
Spořitelna Chrudimská na Soupis okresu Chrudimského	» 100.—
Spořitelna v Domažlicích na Soupis okresu Domažlického	» 300.—
Město Domažlice » » » »	» 400.—
Město Hradec Králové na Soupis okresu Královéhradeckého	» 400.—
Okresní výbor v Hradci Králové na Soupis okresu Králové- hradeckého	» 450.—

*) Prozatím povolena subvence 20.000 K.

zachovaly, určití — pokud možno — jich vznik a původ, odhadnouti uměleckou a historickou jich cenu a konečně označiti ony památky, na jejichž zachování obzvláště záleží. Vytčen tu programm úmojně drobné práce pro celá takřka pokolení pracovníků, práce však nevyhnutelné, aby se mohlo na jisto postavit, jak umění výtvarné v království Českém se vyvíjelo, odkud první motivy přicházely, jak se vytvářily, jakou měrou mělci cizí zde spolupůsobili, a co přímo z ciziny k nám bylo přivezeno; neboť jen podrobnou znalostí všech památek umění může se dojíti k ocenění vývoje tohoto umění neboli ku správným jeho dějinám. Mimo tento theoretický, velice žádoucí výsledek možno však i očekávati, že podrobné poznání, jak se umění u nás vyvíjelo, nezůstane bez účinku na umělce výtvarné, jakož i na správu zemskou a veřejnost naši, aby zachovány byly ony památky, jež pro vývoj umění domácího jsou zvláště charakteristické a naprosto zasluhují, aby byly ušetřeny a zachovány.

Archaeologická kommissee sestoupila se poprvé 8. května 1893, podala velesl. výboru zemskému dobré zdání o zachování památek domácího umění výtvarného a starožitností domácích vůbec, sjednala svá organizační pravidla, rozdělila se v odbory: praehistorický, historický a lidový. Jakožto přední úlohu vytkla si zdělati *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém*, snesla se na příslušných pravidlech a vyslala své delegaty do jednotlivých okresů. Desátý díl soupisu předkládá se tuto veřejnosti.

Přední zásluhu o rychlé uskutečnění podniku tak vážného má zemské zastupitelstvo království Českého, které nejen poskytlo nezbytné podpory hmotné, ale i zvláštními oběžníky praesidialními doporučilo podnik ten úřadům samosprávným v příslušných okresech; také veledůstojné konsistoře vřelým doporučením podporovaly práce, jež ostatně i širší obecnstvo provázelo zájmem, porozuměním i všestrannou podporou.

S obzvláštním uznáním sluší podotknouti, že i peněžitá pomoc z okresů zkoumaných na důstojné vydání soupisu se dostavila.

Do soupisu jsou pojaty:

1. památky praehistorické krátkým označením;
2. památky umění stavitelského, sochařského, malířského od romanské doby do počátku XIX. století; předměty uměleckého průmyslu, pokud nejsou v majetku soukromém; stavby historicky důležité, jako hrady, opevnění, mosty a j.

Soupis bude se vydávati jazykem českým i v překladě německém pro každý politický okres zvlášť; ročně zamýšlí se vydati 4 až 5 okresů. Ke skupinám okresů podle starodávných krajů přidána bude úvodní stať o památkách lidového umění, a zároveň uvede se příslušná literatura. Při popisování ustanoveno šetřiti největší stručnosti.

PUBLIKA

ARCHAEOLOGICKÉ KOMM

Druk. U. J. Zam. 356. 10.000.

AKADEMIJ.

- SOUPIS PAMÁTEK HISTORICKÝCH A UMĚLECKÝCH V POLITICKÉM OKRESU KOLÍNSKÉM. Napsal Karel B. Mádl. (Soupisu památek historických a uměleckých v království Českém svazek I.) Cena na papíře obyčejném 1 zl. 50 kr., na papíře velínovém 2 zl. 25 kr.
- TOPOGRAPHIE DER HISTORISCHEN UND KUNST-DENKMALE IM POLITISCHEN BEZIRKE KOLIN. Verfasst von K. B. Mádl. (Topographie der historischen und Kunst-Denkmale im Königreiche Böhmen. I. Band). Preis 2 fl. 25 kr.
- SOUPIS PAMÁTEK HISTORICKÝCH A UMĚLECKÝCH V POLITICKÉM OKRESU LOUNSKÉM. Napsal Dr. Bohumil Matějka. (Soupisu památek v království Českém svazek II.) Cena na papíře obyčejném 1 zl. 20 kr., na papíře velínovém 1 zl. 80 kr.
- TOPOGRAPHIE DER HISTORISCHEN UND KUNST-DENKMALE IM POLITISCHEN BEZIRKE LAUN. Verfasst von Dr. Bohumil Matějka. (Topographie der historischen und Kunst-Denkmale im Königreiche Böhmen. II. Band). Preis 1 fl. 80 kr.
- SOUPIS PAMÁTEK HISTORICKÝCH A UMĚLECKÝCH V POLITICKÉM OKRESU SEDLČANSKÉM. Napsali Dr. A. Podlaha a Ed. Šittler. (Soupisu památek v království Českém svazek III.) Cena 2 zl. 40 kr.
- TOPOGRAPHIE DER HISTORISCHEN UND KUNST-DENKMALE IM POLITISCHEN BEZIRKE SELČAN. Verfasst von Dr. A. Podlaha und Ed. Šittler. (Topographie der historischen und Kunst-Denkmale im Königreiche Böhmen. III. Band). Preis 2 fl. 40 kr.
- SOUPIS PAMÁTEK HISTORICKÝCH A UMĚLECKÝCH V POLITICKÉM OKRESU ROUDNICKÉM. Napsal Dr. Bohumil Matějka. (Soupisu památek v království Českém svazek IV.) Cena 3 zl. 70 kr.
- TOPOGRAPHIE DER HISTORISCHEN UND KUNSTDENKMALE IM POLITISCHEN BEZIRKE RAUDNITZ. Verfasst von Dr. Boh. Matějka. (Band IV.). Preis K 740.
- SOUPIS PAMÁTEK HISTORICKÝCH A UMĚLECKÝCH V POLITICKÉM OKRESU MILEVSKÉM. Napsali Dr. A. Podlaha a Ed. Šittler. (Soupisu památek v království Českém svazek V.) Cena 3 zl. 40 kr.
- SOUPIS PAMÁTEK HISTORICKÝCH A UMĚLECKÝCH V POLITICKÉM OKRESU MĚLNICKÉM. Napsal Dr. A. Podlaha. (Soupisu památek v království Českém svazek VI.) Cena 4 zl. 50 kr.
- SOUPIS PAMÁTEK HISTORICKÝCH A UMĚLECKÝCH V POLITICKÉM OKRESU KLATOVSKÉM. Napsali Ferdinand Vaněk a Dr. Karel Hostaš: Soudní okresy Klatovský a Nýrský. F. A. Borovský: Soudní okres Plánický. (Soupisu památek v království Českém, svazek VII.) Cena 3 zl.
- SOUPIS PAMÁTEK HISTORICKÝCH A UMĚLECKÝCH V POLITICKÉM OKRESU ČESKO-BUDĚJOVICKÉM. Sestavil Josef Braniš. (Soupisu památek v království Českém svazek VIII.) Cena 1 zl. 80 kr.
- SOUPIS PAMÁTEK HISTORICKÝCH A UMĚLECKÝCH V POLITICKÉM OKRESU ROKYCANSKÉM. Napsal Dr. Antonín Podlaha. (Svazek IX.)

WYDZIAŁY POLITECHNICZNE KRAKÓW

Biblioteka Politechniki Krakowskiej

III-307270

Kdn., Czapskich 4 — 678. 1. XII. 52. 10.000

Biblioteka Politechniki Krakowskiej

10000301144